

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION
SINCE 1995

ISSN: 1513-6620 (Print)

ISSN: 2773-9643 (Online)

คณะศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University

ปีที่ 29 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2567 : Vol. 29 No. 1 January - June 2024

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

ปีที่ 29 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567

Journal of Philosophical Vision

Vol. 29 No. 1 January - June 2024

สารจากบรรณาธิการ

วารสารปรัชญาปริทรรศน์ ได้ดำเนินการบริการทางวิชาการมาถึงปีที่ 29 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567 วารสารก็ยังคงสานต่อปณิธานการเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลงานทางวิชาการเพื่อประโยชน์ของสังคม และประเทศชาติ บนพื้นฐานของหลักวิชาการด้านปรัชญาในทุกสาขาวิชา เช่น พุทธศาสนา สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ รัฐศาสตร์ การศึกษา การบริหาร และแขนงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญา ขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อนำเสนอและเผยแพร่งานวิชาการรับใช้สังคมของคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ ความอนุเคราะห์ในการประเมินบทความ และให้คำแนะนำเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงให้บทความมีคุณภาพยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์แก่วงการการวิชาการ ตลอดถึงผู้แต่งที่ได้ให้ความไว้วางใจร่วมส่งบทความตีพิมพ์ในวารสารฉบับที่ผ่านมาและวารสารฉบับนี้ ยังคงรอการสนับสนุนจากทุกท่านทั้งผู้แต่ง ผู้ประเมิน และคณะกองบรรณาธิการที่มีส่วนร่วมในการผลิตผลงานเขียนทางปรัชญาซึ่งเป็นงานเขียนที่เชื่อมทุกภาคส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน

วารสารฉบับนี้จึงขอเชิญชวนทุกท่านได้ติดตามผลงานและบทความใหม่ ๆ ผลการศึกษาใหม่ ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกซึ่งจะได้นำเผยแพร่ต่อไป

พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร.

บรรณาธิการ

กองงานบรรณาธิการวารสารปรัชญาปริทรรศน์

ที่ปรึกษา

อธิการบดี	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รองอธิการบดี ด้านวิชาการและพัฒนาคุณภาพ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รองอธิการบดี ด้านวิจัยและนวัตกรรมการ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ

พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก, ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองบรรณาธิการ

ดร.สุรัชย์ พุดชู	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการภายใน

พระสุทธิสารเมธี, ผศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระครูศรีวิจิตรคุณสุนทร, ผศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาสมัคร มหาวิโร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ. ดร.สุวิญญู รักสัตย์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการภายนอก

พระมหาสุรศักดิ์ ปจจนตเสโน, ผศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระมหาดวงเด่น จิตญาโณ, ผศ. ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ. ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
รศ. ดร.ประยงค์ จันทร์แดง	มหาวิทยาลัยพะเยา
รศ. ดร.บุญเหลือ ใจมโน	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รศ. ดร.อำพล บุคดาสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รศ. ดร.อภิญวัฒน์ โพธิ์सान	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รศ. ดร.วินิจ ผาเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ผศ. ดร.สยาม ราชวัตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ. ดร.บุญชู ภูศรี	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผศ. ดร.ประทีป พืชมงคลหวง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ดร.สวัสดี อโณทัย	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
ดร.มนตรี หลินภู	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
Adj. Prof. Lim Hui Ling, Ph.D.	Religious Scholar, Singapore
Nguyen Thanh Trung, Ph.D.	Ho Chi Minh City University of Education, Vietnam
Thich Tam Vuong, Ph.D.	Buddha Temple and Academy, Tennessee, USA
Ven. Sumanapal Bhikkhu, Ph.D.	Calcutta University, India
Ven. Dr.Vilasagga Sitagu, Ph.D.	International Buddhist Academy, Myanmar
Prof. Challapalli Swaroopa Rani, Ph.D.	Acharya Nagarjuna University, India
Sharma Khemraj, Ph.D.	Nanhua University, Taiwan

กองจัดการวารสาร

ดร.สิริพร ครองชีพ	ผู้จัดการวารสาร
พระครูสังฆรักษ์ สุริยะ ปภสฺสโร	ผู้ช่วยผู้จัดการวารสาร
พระครูธรรมธร เดโช จิตเตโช	ผู้ช่วยผู้จัดการวารสาร
พระปลัด ธนา อคฺคธมฺโม	ผู้ช่วยผู้จัดการวารสาร
นางสาวอริสา สายศรีโกศล	ผู้ช่วยผู้จัดการวารสาร

สารบัญ (Content)	
สารจากบรรณาธิการ	(ก)
สารบัญ	(ง)
บทความวิจัย (Research Articles)	
1. ● วิเคราะห์เจตียุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์	1-14
■ พระยอดคม คุณสิทโธ (ชัยนิติศัย), พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.	
● Analytical Study of Stupa in Ratanakosin Period According to Aesthetics	
■ Phrayordkom Kunasitto (Chainirattisai), Phrasutthisanmethi, Asst.Prof.Dr.	
2. ● แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย	15-30
● ประดิษฐ์ ปะวันนา	
● Guideline for Enhancing Honesty in Thai Society	
■ Pradit Pawannal	
3. ● บทบาทและวิธีการรำน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขน	31-45
■ วิसरุด อิมเอิบ, รศ.สุภาวดี โพธิเวชกุล	
● Roles and Dance Techniques of Na Phat Dance for Vishnu in Khon Performance	
■ Visarud Imaeob, Assoc.Prof.Supavadee Pothivechakul	
4. ● การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี	46-58
■ พระครูใบฎีกา ชลากร อดุทกกาโร (โพธิธีรบุตร), ดร.พันธุ์รัช ศรีทิพันธ์	
● The Cultivation of Moral Virtues for Theachers' Students	
Chanthaburi Kindergarten Mueang Chanthaburi District Chanthaburi Province	
■ Phrakru Baidika Chalakron Attakalo (Photiteerabut), Dr.Phanthad Srithiphan	
5. ● บูรณาการหลักกุศลกรรมบถในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน	59-73
■ พระกิตติภักท กิตติภักทโธ (อนันต์เมธากุล), รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	
● Integrating the Principles of Meritorious Action in Human Development in the Current Social Context	

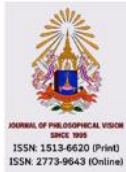
- Phra Kittiphat Kittiphattho (Anantamethakul),
Assoc.Prof.Dr.Boonruam Khammuangsaen
- 6. ● การจัดการความปลอดภัยที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี 74-87
 - ณัฐพล หาดเจียง, ผศ.พ.ต.อ.ดร.กัมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์
- Security Management Toward Operational Safety Behavior of Police
Officers in Prachinburi Province
 - Natapon Hadjiang, Asst.Prof.Pol.Col.Dr.Pimapot Nomchobpitak
- 7. ● การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ 88-101
 - ประกาศิต ชัยรัตน์, พระสุทธิสารเมธี
- Encouragement for Life Style of the Police in Special Branch Bureau
with Buddhist Ethics
 - Prakasit Chairat, Phrasutthisanmethi, Asst.Prof.Dr.
- 8. ● การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์ 102-116
สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์
 - ศิลชัย ถาวร, ผศ.ดร.สายสุตา เตียเจริญ
- The Evaluation of Moral Development Project in
Rattanakosinsomphotebowonniwetsalaya School
 - Sinchai Thaworn, Asst.Prof.Dr.Saisuda Tiacharoen
- 9. ● มายาคติต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนและสี จิ้นผิง 117-140
 - อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์
- The Myth of China's Communist Party and Xi Jinping
 - Atthasit Muangin
- 10. ● แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 141-158
โรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
 - อนุพงษ์ ตาบสกุล, ผศ.ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา
- Guidelines of the Classroom Based Internal Supervision for
Improving Learner's Quality of Bankhawittaya School Under the
Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi
 - Anupong Tabsakul, Asst.Prof.Dr.Nuchnara Rattanasiraprapha

11. ● แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม
นิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 159-179
 - พัลลภ รัชนิพนธ์, ผศ.ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา
 - The Developmental Guidelines for School Academic Behavior's Administrator in the Nimitmai Group Under Lopburi Primary Educational Service Area Office 1
 - Pallop Ratchanipon, Asst.Prof.Dr.Nuchnara Rattanasiraprapha
12. ● การศึกษาวิเคราะห์การให้ทานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุ 180-198
 - พระอธิการสุรเดช ธรรมทินโน (วโรรส)
 - An Analytical Study of Dana as Depicted in the Vimanavatthu
 - Phra Athikarn Suradet Thammadinno (Waroros)
13. ● How to Effectively Carry Out Online Teaching of Chinese National and Folk Dance 199-207
 - Ming Yuan, , Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul
14. ● Inheritance and Application of Hegang Dance in Dance Education in College in College Education 208-219
 - Dong Ting, , Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul
15. ● Coping Strategies for Piano Learning Anxiety Among Preschool at Qujing Technician College in Yunnan Province, China 220-236
 - Zichun Wei, Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul, Xiulei Ren
16. ● The Contemporary Value and Promotion Path of Jiangxi Yihuang Hegang Dance 237-247
 - Wuhua Liu, Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul
17. ● Aesthetic Characteristic of Mongolian Dance Under Ecological Environment 248-262
 - Yupeng Xing, Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul, Assoc.Prof.Dr.Di fan

18. ● The Influence of University's Scientific and Technological Innovation Capability on University and Industry Collaboration Performance
■ Guangrui Liu, Bijay Sigdel, Pensri Bangbon 263-275
19. ● Research on the Influence of Quasi-Employees on the Quality of Artificial Intelligence Artworks
■ Wu Fei, Savong Sawetwatana 276-290
20. ● A Research of the Movie Culture Building and Management Activities of Zheng Yongzhi
■ Hua jing, Savong Sawetwatana 291-309

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.1

วิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ Analytical Study of Stupa in Ratanakosin Period According to Aesthetics

พระยอดคม คุณสิทโธ (ชัยนิรติชัย)^{1*} และ พระสุทธิสารเมธี²

Phrayordkom Kunasitto (Chainirattisai)^{1*} and Phrasutthisanmethi²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author*

1. พระยอดคม คุณสิทโธ (ชัยนิรติชัย)*

สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Phrayordkom Kunasitto (Chainirattisai)
Buddhism and Philosophy, Graduate School,
Mahamakut Buddhist University, Thailand.
Email: chainirattisai@hotmail.com

2. พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.

สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Phrasutthisanmethi, Assist. Prof. Dr.
Buddhism and Philosophy, Graduate School,
Mahamakut Buddhist University, Thailand.
Email: Chaivan19@gmail.com

คำสำคัญ:

เจดีย์; ยุครัตนโกสินทร์; สุนทรียศาสตร์

Keywords:

Pagoda; Ratanakosin Era; Aesthetics

Article history:

Received: 29/03/2023

Revised: 02/06/2023

Accepted: 01/04/2024

Available online: 29/06/2024

How to cite:

Chainirattisai, P.Y.K. & Phrasutthisanmethi.
(2024). Analytical Study of Stupa in
Ratanakosin Period According to Aesthetics.
Journal of Philosophical Vision, 29 (1), 1-14.

ABSTRACT

Qualitative research on this subject has objectives are 1) to study the concept and theory of aesthetics, 2) to study the history and construction of pagodas in the Rattanakosin period, 3) to analyze the pagodas in the Rattanakosin period according to aesthetics. By using qualitative research methodology (Qualitative Research) to analyze the content of the document. The research method starts from analyzing the content of academic papers. Analyzing the principles of Buddhist aesthetics from the Tripitaka Survey of pagoda patterns by observation method. The research results found that; the construction of chedi as a valuable religious symbol brings aesthetic beauty in the Rattanakosin period. Pagoda with twelve wooden recesses Ceylon bell shaped chedi and Phra Prang chedi.

The construction of chedi as a valuable religious symbol brings aesthetic beauty in the Rattanakosin period. Pagoda with twelve wooden recesses Ceylon bell shaped chedi and Phra Prang chedi Analyze the pagodas of the Rattanakosin era according to aesthetics. 1) Pagoda The mind can feel the outstandingness of the art, causing the emotion to be swayed by the amazing feeling. Shapes are based on mathematics. Expressing beliefs, culture, traditions 2) Chedi with twelve wooden recesses the beauty of the pagoda gives a feeling of being drawn into another dimension placed in an important part of the temple. Create contextual patterns with a beauty dimension. 3) An inverted bell-shaped pagoda in Lanka style. It is evident in the presence of emotions feel of faith. There is a reasonable systematic beauty. 4) The pagoda in the pagoda shape reflected and was astonishing. The layout was arranged according to the concept. Leaving lines is gentle. The shapes of the 4 pagodas represent Buddhist meanings, namely precepts, concentration, and wisdom.

บทคัดย่อ

งานวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ 2) เพื่อศึกษาประวัติและการสร้างเจดีย์ในยุครัตนโกสินทร์ 3) เพื่อวิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร วิเคราะห์การวิจัยเริ่มจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารทางวิชาการ วิเคราะห์หลักพุทธสุนทรียศาสตร์จากพระไตรปิฎก แบบสำรวจรูปแบบเจดีย์ด้วยวิธีสังเกตผลการวิจัย พบว่าสุนทรียศาสตร์ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ทฤษฎี ได้แก่ 1) กลุ่มจิตนิยม 2) กลุ่มวัตถุนิยม 3) กลุ่มสัมพัทธนิยม 4) พุทธสุนทรียศาสตร์ การสร้างเจดีย์เป็นสัญลักษณ์ทางศาสนาอันทรงคุณค่าซึ่งความงามทางสุนทรียะในยุครัตนโกสินทร์พบเจดีย์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จำนวน 4 รูปแบบ คือ เจดีย์ทรงเครื่อง เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง เจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกา และ เจดีย์พระปรางค์ วิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ 1) เจดีย์ทรงเครื่อง จิตสัมผัสได้ถึงความเด่นชัดทางศิลปะ เกิดอารมณ์ให้คล้อยตามเกิดความรู้สึกที่น่านั่ง รูปทรงอยู่บนพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ แสดงออกถึงความเชื่อ วัฒนธรรมประเพณี 2) เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง ความงามขององค์เจดีย์ทำให้มีความรู้สึกถูกดึงดูดเข้ามาอย่างอีกมิติหนึ่ง จัดวางไว้ในส่วนสำคัญของวัด สร้างตามบริบทแบบแผนมีมิติความงาม 3) เจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกา มีความเด่นชัดในการปรากฏต่ออารมณ์ รู้สึกเกิดความศรัทธา มีความงามที่เป็นระบบสมเหตุสมผล 4) เจดีย์ทรงพระปรางค์ สะท้อนออกมา ได้ความที่ ลักษณะการจัดวางมีการวางตามคติ การทิ้งเส้นมีลักษณะชดช้อย รูปทรงของเจดีย์ทั้ง 4 รูปแบบ สื่อความหมายในทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

1. บทนำ

พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย พุทธศักราช 2551 ประกาศไว้ในมาตรา 3 หมายความว่า ศิลปะที่สร้างสรรค์จากความคิดและประยุกต์อย่างบูรณาการโดยมีวัฒนธรรมเป็นรากฐานในการรับใช้สังคม (พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย, 2551) ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกที่จะวิเคราะห์เกี่ยวกับเจดีย์ สาเหตุที่เลือกศึกษาเกี่ยวกับเจดีย์ เนื่องจากเจดีย์เป็นผลงานศิลปะที่ส่งเสริมคุณค่าทางด้านจิตใจและเป็นสิ่งที่อยู่คู่มากับสังคมไทยมาหลายยุคหลายสมัยเป็นงานศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อสนองตอบและรับใช้งานทางด้านพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังเหลือหลักฐานให้ค้นคว้าค่อนข้างเพียงพอเจดีย์ในพระพุทธศาสนาถือเป็นสัญลักษณ์ทางศาสนาที่มีความสำคัญต่อชาวพุทธเป็นพุทธประสงค์โดยตรงของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่รับสั่งต่อพระสาวกไว้ปรากฏในหนังสือตำนานพระพุทธรูปเจดีย์ เจดีย์ถือว่าเป็นงานศิลปะในเชิงของสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนามีการพัฒนาแบบมาทุกยุคทุกสมัย(โกสุม สายใจ, 2560)

ประเด็นปัญหาของงานศิลปะที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมีประเด็นดังต่อไปนี้ 1) สังคมซึ่งมีความหลากหลายซึ่งความหลากหลายทั้งในเรื่องของเพศสภาพและกลุ่มชนใน สังคม สิ่ง

เกิดขึ้นตอนนี้คือความงามในความหลากหลายการแสวงหาคำตอบจึงจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และความรู้ในเชิงเปรียบเทียบเพื่อให้สามารถทำความเข้าใจกับคุณค่าของสุนทรียภาพและศิลปะ 2) เมื่อรู้สึกชื่นชมเจดียียมีการสื่อความหมายอะไรประสบการณ์แบบไหนที่ได้รับจากการพิจารณาพระเจดีย์ ประเด็นปัญหาก็คือผู้คนที่เข้าใจถึงความหมายคุณค่าและแก่นแท้ของเจดีย์ได้อย่างไร 3) เมื่อเข้าใจความงามของเจดีย์แล้วจะอย่างไรที่จะนำเอาความงามที่พบถ่ายทอดออกมาในเชิงพุทธสุนทรียศาสตร์ให้ผู้พบเห็น สัมผัส ได้เข้าถึงความงามภายใน

ในงานวิจัยนี้จะเจาะจงเฉพาะเจดีย์ในยุครัตนโกสินทร์เนื่องจากมีความน่าสนใจโดยเฉพาะรูปแบบงานสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีการทำนุบำรุงเจดีย์เก่าและสร้างเจดีย์ขึ้นมาใหม่อย่างมากมาย มีจุดเด่นคือความสวยงาม แปลกตา อีกทั้งยังมีการพัฒนารูปแบบของเจดีย์จนเป็นเอกลักษณ์ของยุครัตนโกสินทร์ จากการศึกษาพบว่าเจดีย์ในยุครัตนโกสินทร์พบเพียง 4 รูปแบบ คือ เจดีย์ทรงเครื่อง เจดีย์ย่อมุม เจดีย์ทรงระฆังคว่ำ แบบลังกาและเจดีย์ทรงพระปรางค์

วิจัยนี้จะทำการสืบค้นศึกษาปรัชญาแนวคิดทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์ของนักปรัชญาทางตะวันตก ตะวันออกรวมถึงแนวทางพุทธสุนทรียศาสตร์ในบางข้อที่มีความเกี่ยวข้องเข้ามาเป็นหลักในการวิจัยและวิเคราะห์กับรูปแบบของเจดีย์สมัยรัตนโกสินทร์ที่ปรากฏในยุครัตนโกสินทร์แสดงให้เห็นถึงการตีความทางสุนทรียศาสตร์ที่ปรากฏในเจดีย์ผู้วิจัยต้องการให้งานวิจัยนี้เป็นงานที่ส่งเสริมคุณค่าด้านจิตใจด้านศิลปะร่วมสมัยและต่อผู้ที่ต้องการศึกษางานด้านสุนทรียศาสตร์ในเชิงสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับเจดีย์และเป็นแนวทางในการศึกษาฐานะสิ่งที่ช่วยพัฒนาจิตใจสุนทรียภาพในการศึกษาของผู้คนในสังคมต่อผู้สนใจต่อไป

งานวิจัยเรื่องวิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นพระภิกษุมีหน้าที่เผยแผ่งานด้านพระพุทธศาสนาอีกทั้งได้เคยเรียนด้านสถาปัตยกรรมอีกทั้งมีประสบการณ์งานทางด้านงานออกแบบก่อสร้างและควบคุมงานด้านสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคารทางพระพุทธศาสนา งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีแนวความคิดที่จะวางแนวทางการวิจัยที่มีความแตกต่างจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจดีย์อื่น ๆ และจากการที่ได้ค้นคว้าศึกษายังไม่ปรากฏว่างานวิจัยได้นำเสนอในรูปแบบนี้มากนัก

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์
2. เพื่อศึกษาประวัติและการสร้างเจดีย์ยุครัตนโกสินทร์
3. เพื่อวิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้มีการนำเสนอ ขอบเขตการวิจัยไว้ 4 ด้าน ดังนี้

3.1 รูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จาก พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปลไทยฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย และพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากตำรา เอกสารแนวคิดทฤษฎี บทความวิจัย บทความวิชาการ และรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 ขอบเขตด้านสถานที่

ศึกษาเฉพาะเจดีย์สมัยรัตนโกสินทร์ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 องค์ ได้แก่ เจดีย์ทรงเครื่องพระสุพรรณเจดีย์ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม, เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองพระมหาเจดีย์ศรีสรรเพชญดาญาณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม, เจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกาพระบรมธาตุมหาเจดีย์วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร, เจดีย์ทรงพระปรางค์ พระปรางค์วัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร

3.2 เกณฑ์ในการเลือกเจดีย์

เป็นเจดีย์ที่สร้างในยุครัตนโกสินทร์ มี 4 ประเภท โดยเลือกเจดีย์ในแต่ละประเภทจากองค์ที่มีความโดดเด่นและสมบูรณ์แบบในทางสถาปัตยกรรมเป็นองค์ที่มีชื่อเสียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักโดยทั่วไปได้แก่ เจดีย์ทรงเครื่อง เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง เจดีย์ทรงระฆังแบบลังกา และเจดีย์ทรงพระปรางค์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสำรวจรูปแบบเจดีย์ด้วยวิธีสังเกตตามหลักเกณฑ์ในมุมมองของนักออกแบบสถาปัตยกรรม (Site Analysis) โดยใช้วิธีการสำรวจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ทางเดินเข้าสู่องค์เจดีย์ 2) พื้นที่ใช้สอยรอบองค์เจดีย์ 3) พื้นที่ใช้สอยเฉพาะองค์เจดีย์ 4) สัดส่วนองค์เจดีย์ 5) วัสดุที่ใช้ประดับ 6) พื้นผิว 7) ความเป็นส่วนสำคัญและการเคารพศรัทธาของชุมชน และ 8) ตำแหน่งการจัดวางขององค์เจดีย์

3.4 การรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ทั้งข้อมูล ปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และการสังเกตพื้นที่
2. รวบรวมหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดเรียงลำดับความสำคัญ
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยตำรา หนังสือเกี่ยวกับปรัชญาสุนทรียศาสตร์-หนังสือสัญลักษณ์แห่งสถาปัตยกรรม-หนังสือรู้เรื่อง วัด วิหาร โบสถ์ เจดีย์ พุทธสถาปัตยกรรมไทย หนังสือความหมายพระบรมธาตุในอารยธรรมสยามประเทศ

4. ดำเนินการ นำกรอบแนวคิด
5. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ หนังสือมาวิเคราะห์หาประเด็นให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด
6. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ หนังสือวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสังเกตรวบรวมพื้นที่ศึกษา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analytics) คือการนำข้อมูลแนวคิดแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์ รูปทรงของเจตีย์ตามแนวสุนทรียศาสตร์
- 2) วิเคราะห์โดยจำแนกชนิดของเจตีย์ เป็นการวิเคราะห์รูปทรงของเจตีย์ในแต่ละชั้น
- 3) การเปรียบเทียบข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความสอดคล้องกัน
- 4) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยการนำข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกตว่าเป็นอย่างไรแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเข้ากับหลักพุทธสุนทรียศาสตร์อย่างไร และผู้วิจัยนำมาสรุปประเด็นให้สอดคล้องตรงกันด้วยการอ่านจับใจความสำคัญตามประเด็นปัญหาและตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

4. ผลการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ สามารถแบ่งได้ทั้งหมด 4 ทฤษฎีได้แก่

ทฤษฎีแบบจิตนิยม (Subjective Theory) แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับจิตของมนุษย์ และเห็นว่าไม่มีคุณสมบัติใดที่ทำให้เกิดความรู้สึกทางสุนทรียะอยู่ในวัตถุโดยในการรับรู้วัตถุทางสุนทรียะ ตามหลักเกณฑ์ในมุมมองของนักออกแบบสถาปัตยกรรม (Site Analysis) อยู่ในส่วนของ ทางเดินเข้าสู่องค์เจตีย์, พื้นที่ใช้สอยรอบองค์เจตีย์, พื้นที่ใช้สอยในองค์เจตีย์

ทฤษฎีแบบวัตถุนิยม (Objective Theory) เป็นมาตรฐานการชี้ขาดของการตัดสินคุณค่า ทางวัตถุวิสัย เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับวัตถุทางสุนทรียะเพียงอย่างเดียวโดยไม่เกี่ยวข้องกับจิต (บุญยัง หมั่นดี, 2531) ตามหลักเกณฑ์ในมุมมองของนักออกแบบสถาปัตยกรรม (Site Analysis) สัดส่วนขององค์เจตีย์, วัสดุที่ใช้ประดับองค์เจตีย์, พื้นผิวขององค์เจตีย์

ทฤษฎีแบบสัมพัทธนิยม (Relative Theory) แนวคิดที่เชื่อว่าไม่มีความจริงแบบตายตัว ความจริงสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสถานที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบความคิดความเชื่อสัมพัทธนิยมนั้นมีทัศนะที่อยู่ตรงกลางระหว่างทฤษฎีจิตวิสัย และทฤษฎีวัตถุวิสัย โดยให้ความสำคัญกับทั้งจิตของผู้รับรู้และวัตถุ (สุพจน์

จิตสุทธินิยาม, 2557) ตามหลักเกณฑ์ในมุมมองของนักออกแบบสถาปัตยกรรม (Site Analysis) ความเป็นส่วนสำคัญและการเคารพศรัทธาของชุมชน, ตำแหน่งการจัดวางขององค์เจดีย์

ทฤษฎีพุทธสุนทรียศาสตร์ได้จัดแนวความคิดทางสุนทรียศาสตร์จากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่บันทึกไว้ในคัมภีร์พระไตรปิฎกเนื้อหาเหล่านั้นมีความสำคัญ (พระมหาอุดม ปณฺณโก, 2547) ระดับความงามทางธรรมในพุทธสุนทรียศาสตร์ จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนามีลักษณะแห่งความงามระดับเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด

เพื่อศึกษาประวัติและการสร้างเจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ประเพณีนิยม ในการสร้างพระสถูปเจดีย์นั้น มีเฉพาะในพระพุทธศาสนาเท่านั้น และนิยมสร้างกันมาตั้งแต่สมัยที่พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์ชีพอยู่ มีคติที่ว่าเจดีย์เป็นสัญลักษณ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่สร้างไว้ในวัด เจดีย์เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สถูป คำว่าสถูปทางพระพุทธศาสนานำมาใช้หมายถึงสิ่งก่อสร้างเพื่อประดิษฐานพระบรมธาตุอันหมายถึงสถานที่สำคัญอันศักดิ์สิทธิ์ทางพระพุทธศาสนา (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2518) เจดีย์ในสมัยรัตนโกสินทร์พบเพียง 4 รูปแบบ คือ เจดีย์ทรงเครื่อง เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง เจดีย์ทรงระฆังแบบลังกา และเจดีย์ทรงพระปรางค์

วิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเจดีย์ในยุครัตนโกสินทร์ทั้ง 4 เจดีย์ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ส่วนฐาน ส่วนกลาง และส่วนยอด

ส่วนฐานของเจดีย์ หมายถึงความมีระเบียบ ความเรียบร้อย ความอดทนการอยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคมทำให้เราเป็นผู้ที่มีศีลเพราะศีลทำให้มีหลักเกณฑ์มีแนวทางที่งดงามความงามของศีลในพุทธสุนทรียศาสตร์ เป็นความงามที่บ่งบอกถึงลักษณะและคุณค่าของสัตว์มนุษย์มีศีล สรุปว่า งามด้วยศีลหรืองามระดับเบื้องต้น

ส่วนกลางของเจดีย์ ความตั้งใจตั้งมั่นการฝึกฝนพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน การฝึกเพื่อทำให้มั่นคงมีความสงบแล้วก็มีสมาธิที่ดีเหมาะสมแก่การงานขั้นสูงต่อไป เปรียบเทียบได้กับ ความงามระดับท่ามกลางงามด้วยสมาธิ เป็นการกระทำฝึกสมาธิ เป็นงามด้วยความนึกคิด จิตใจที่สงบและสะอาด ตามหลักพุทธสุนทรียศาสตร์ คำว่า สมาธิ หมายถึงภาวะของจิตที่สงบและสะอาด เพราะมีความสะอาดจึงก่อให้เกิดความงาม (จอห์น เลน, 2550)

ส่วนบนสุด ความรู้เข้าใจชัดเจน ความรู้เข้าใจแยกได้ในเหตุผล ที่จะจัดแจง จัดสรร จัดการ ดำเนินการ ทำให้ผล ล่วงพ้นปัญหาเป็นคุณสมบัติของผู้มีปัญญาทางพระพุทธศาสนาถือว่าเป็นความงามที่สุด (วสิน อินทสระ, 2544)

5. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์เจตียุคคริตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ ซึ่งได้วิเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการ เอกสาร ตำรา หลักธรรม มีหลายประเด็นที่มีแนวความคิดที่แตกต่างกัน และมีหลายประเด็นที่มีความคล้ายคลึงกัน ฉะนั้นพอจะสรุปอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1) จากแนวคิดและทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ พบว่า

ทฤษฎีแบบจิตนิยม (Subjective Theory) ให้ความสำคัญกับจิตของมนุษย์ และเห็นว่าไม่มีคุณสมบัติใดที่ทำให้เกิดความรู้สึกทางสุนทรียะอยู่ในวัตถุ โดยในการรับรู้วัตถุทางสุนทรียะ ผู้รับรู้ก็เพียงแค่แสดงออกถึงความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อสิ่งนั้น ทฤษฎีจิตนิยม คุณค่าสุนทรียะจึงเป็นความรู้สึกตอบสนองทางสุนทรียะของผู้รับรู้ต่อวัตถุทางสุนทรียะโดยไม่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับบทความของ ศุภรัตน์ อินทนิเวศ และคณะ (2560) กล่าวว่า ประสพการณ์ของการสัมผัสสิ่งสวยงามอันเกิดจากธรรมชาติและความงามในงานศิลปะเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิตมนุษย์ ซึ่งประสพการณ์ทางสุนทรียภาพนี้สามารถสัมผัสได้ในสามด้าน คือ การรับรู้จากการเห็น การรับรู้จากการได้ยิน การรับรู้ทางความเคลื่อนไหว ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างการดำเนินชีวิตของมนุษย์ให้เป็นผู้รับคุณค่าของความงามสู่การเป็นผู้มีรสนิยมอันนำไปสู่จิตสำนึกในคุณค่าแห่งสุนทรียะ เพื่อสนองจิตวิและวิญญาณไปสู่ความอิสระทางความคิดซึ่งเป็นคุณค่าที่สำคัญในตัวมนุษย์ (ศุภรัตน์ อินทนิเวศ และคณะ, 2560)

ทฤษฎีแบบวัตถุนิยม (Objective Theory) เป็นมาตรฐานการชี้ขาดของการตัดสินคุณค่าทางวัตถุวิสัยเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับวัตถุทางสุนทรียะเพียงอย่างเดียวโดยไม่เกี่ยวข้องกับจิตหรือความรู้สึกของผู้รับรู้ คุณค่าทางสุนทรียะเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในวัตถุทางสุนทรียะโดยอิสระ ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์การรับรู้ การตอบสนองทางความรู้สึกทางสุนทรียะของผู้รับรู้ คุณค่าสุนทรียะจึงเป็นสิ่งที่แน่นอน มีลักษณะเป็นสิ่งที่สมบูรณ์มีค่าในตัวเอง (Intrinsic value) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทฤษฎีวัตถุวิสัย เป็นตัวชี้วัดที่ชัดเจน อยู่บนหลักเหตุผล ตรวจสอบได้ ตรวจสอบ และพิสูจน์ได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหารังสรรค์ กิตติปัญญา (ใจหาญ) (2553) ผลการวิจัยพบว่า ความงามของธรรมจัดได้ว่าเป็นวัตถุวิสัยเนื่องจากเป็นความงามซึ่งเป็นคุณสมบัติเชิงวัตถุวิสัยของธรรมอันเป็นปรากฏการณ์ทางความงามของธรรมจึงเป็นสิ่งที่สากลที่ทุกคนที่รับรู้หรือสัมผัสได้ย่อมมีความเข้าใจที่ตรงกัน และแม้ว่าผู้คนจะไม่อาจรับรู้ได้ ความงามของธรรมะก็ยังคงเป็นเช่นนั้นความงามในมิติทางโลกซึ่งจัดเป็นความงามทางวัตถุพระพุทธรูปศาสนาสถาปัตยกรรมเป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างคุณภาพ หรือคุณสมบัติของวัตถุกับกิเลส คือ ความพอใจ หรือความยินดีในร้าย ซึ่งเป็นอารมณ์ที่เกิดการปรุงแต่งตามแต่จริตของแต่ละคนจึงเป็นความรู้สึกเกี่ยวกับความงามของวัตถุที่รับรู้ และอารมณ์ที่เข้ามากระทบแตกต่างกันไป ตามอำนาจและอิทธิพลของกิเลสของแต่ละคน (พระมหารังสรรค์ กิตติปัญญา (ใจหาญ), 2553)

ทฤษฎีแบบสัมพัทธนิยม (Relative Theory) แนวคิดที่เชื่อว่าไม่มีความจริงแบบตายตัว ความจริงสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและสถานที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบความคิดความเชื่อสัมพัทธนิยมนั้นมีทัศนะที่อยู่ตรงกลางระหว่างทฤษฎีจิตวิสัย และทฤษฎีวัตถุวิสัย โดยให้ความสำคัญกับทั้งจิตของผู้รับรู้และวัตถุ มองว่าทั้งจิตและวัตถุต่างก็เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญในการสร้างคุณค่าทางสุนทรียะ โดยเห็นว่าคุณค่าทางสุนทรียะนั้น

เป็นทั้งคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเองของสิ่งสุนทรีย์ และ เป็นคุณค่าที่มีอยู่ในจิตของผู้รับด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหารังสรรค์ กิตติปัญญา (ใจหาญ) (2553) ผลการวิจัยพบว่า สัมพัทธนิยมได้มี แนวทางในการประนีประนอม ทั้งสองทฤษฎีนั้นเข้าด้วยกัน คุณค่าทางสุนทรีย์ คือ คุณสมบัติของวัตถุที่ถูกสร้างสรรค์ และตกแต่งให้เกิดความงาม ไม่ได้เป็นสุนทรีย์เพราะ พระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงความงามใน 2 มิติคือ ความงามในมิติทางธรรมและความงามมิติทางโลกความงามในมิติทางธรรมหมายถึง ความงามที่เป็นลักษณะของธรรม หรือความจริงอันเป็นผลจากคุณภาพหรือคุณสมบัติของธรรมะซึ่งปรากฏต่อการรับรู้ของมนุษย์ผู้มีญาณหรือแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ผู้ทรงศีลทรงธรรมทำให้ผู้คนทั่วไปรับรู้ (พระมหารังสรรค์ กิตติปัญญา (ใจหาญ), 2553)

2) จากการศึกษาประวัติและการสร้างเจดีย์ครุฑนโกสินทร์ พบว่า

จากการศึกษาเจดีย์ครุฑนโกสินทร์ทั้ง 4 แบบ ทำให้พบว่าเจดีย์มีคุณค่าควรแก่การศึกษาและนำไปสู่การวิเคราะห์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ได้อย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นด้านคุณค่าของเจดีย์ได้ ดังนี้ เจดีย์เกิดจากภูมิปัญญาในการออกแบบคือการจัดองค์ประกอบหลายสิ่งมาสร้างสรรค์สิ่งก่อสร้างและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องให้มีความสัมพันธ์กันเพื่อสนองวัตถุประสงค์และประโยชน์ใช้สอยอย่างใดอย่างหนึ่งเจดีย์และองค์ประกอบทั้งหมดที่ปรากฏจะแสดงถึงภูมิปัญญาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในโน้มนำของสิ่งจะสร้างสรรค์เข้าใจสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพและทางวัฒนธรรมความเชื่อและศรัทธาก็เป็นเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คนสร้างสรรคงานทางด้านเจดีย์ขึ้นต่างไปจากความมั่นคงแข็งแรงและสวยงามซึ่งเป็นผลต่อจิตใจของผู้คนส่วนรวมนำมาผสมกับจุดมุ่งหมายและประโยชน์ใช้สอยได้อย่างลงตัวเจดีย์จึงเป็นผลงานศิลปะที่แสดงออกด้วยการก่อสร้างการประดับตกแต่ง การจัดผังบริเวณ การออกแบบก่อสร้างเจดีย์ซึ่งเป็นงานศิลปะที่มีขนาดใหญ่ต้องใช้ผู้สร้างงานจำนวนมาก สอดคล้องกับ พระมหาจิตติภัทร อจลธโม (2563) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการสร้างสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรม มีวิวัฒนาการ และเจริญเติบโตอย่างสัมพันธ์กับ สังคมในแต่ละยุคในแต่ละสมัย ฉะนั้นจุดประสงค์ของการสร้างสรรค์ ให้เป็นที่อยู่อาศัย ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้เป็นศูนย์รวมจิตใจ จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมนุษย์ยังรักษาวัตถุประสงค์หลักของการก่อสร้างและมีวิวัฒนาการรูปแบบการก่อสร้างอยู่เสมอแต่สิ่งที่ยังคงอยู่ตลอดไป คือ ตอบสนองความต้องการทั้ง ทางด้านร่างกาย และจิตใจ

3) วิเคราะห์เจดีย์ครุฑนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ พบว่า เมื่อได้ทำการวิเคราะห์เจดีย์ครุฑนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ พบว่า มีทฤษฎีที่นำมาวิเคราะห์อยู่ ๔ ทฤษฎี คือ จิตนิยม วัตถุนิยม สัมพัทธนิยม และ พุทธสุนทรียศาสตร์ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นมาวิเคราะห์เจดีย์ทั้ง 4 แบบในครุฑนโกสินทร์ โดยสรุปประเด็นได้ ดังนี้ ระดับความงามในพุทธสุนทรียศาสตร์ จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนามีลักษณะแห่งความงามระดับเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด คือ

งามเบื้องต้น คือ ศิล ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย อยู่ในกฎกติกา

งามท่ามกลาง คือ สมาน ความสะอาด ควบคุมกิเลสได้

งามที่สุด คือ ปัญญา ความบริสุทธิ์ จากการรู้ตามความจริง ทำลายกิเลสได้

สอดคล้องกับ พิริยะ ไกรฤกษ์ กล่าวว่า รูปแบบของเจตีย์สามารถตีความทางคติหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้เกือบทุกส่วนอยู่ที่ผู้ออกแบบจะนำหลักธรรมใดจึงไม่มีความหมายที่ตายตัวแต่ไม่ว่าเจตีย์จะมีรูปทรงใดจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นสิ่งเตือนใจเพื่อสื่อสารบอกและสอนให้ผู้เห็นได้ระลึกถึงหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพื่อให้เข้าถึงนิพพานการดับทุกข์การอยู่ในโลกนี้อย่างไม่มีทุกข์ ซึ่งเราใช้สัญลักษณ์ที่สำคัญที่สื่อความหมายถึงการเข้าถึงนิพพาน หรือความว่าง ก็คือ รูปทรง สอดคล้องกับคำกล่าวในหนังสือลักษณะไทยกล่าวว่า ความมุ่งหมายของพุทธศาสนานี้คือการสั่งสอนให้คนละจากกิเลสทั้งมวลและค้นหาวิธีปฏิบัติตนตามแนวทางที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้เข้าถึงความหลุดพ้นทุกวิถีการสั่งสอนอบรมของพระพุทธศาสนานี้ได้แบ่งชั้นการสอนตามความเหมาะสมของอุปนิสัยและกิเลสของแต่ละบุคคลเป็นการสั่งสอนทั้งระดับที่เป็นโลกียะและระดับที่เป็นโลกุตระสำหรับการสอนที่อยู่ในระดับโลกุตระ นั้นเป็นการสอนที่มีความบริสุทธิ์เป็นการสอนให้บุคคลเข้าถึงอริยสัจ ๔ อันว่าด้วยลักษณะและธรรมชาติของความทุกข์และการหาทางหลุดพ้นจากสังสารวัฏ ดังนั้นการสอนบุคคลที่สามารถจะเข้าถึงสัจธรรมในระดับนี้โดยอาศัยรูปของศิลปะ

6. สรุป

ในการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลจากการทำวิจัยทุกขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์และพุทธสุนทรียศาสตร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์เจตีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์ ผลวิจัยพบว่า

เจตีย์ทรงเครื่อง

จากการวิเคราะห์หลักสุนทรียศาสตร์เจตีย์ทรงเครื่องเมื่อได้เห็นครั้งแรกทำให้เกิดความพรั่งพร้อมปรากฏชัดแก่อารมณ์ของผู้วิจัยดังดูต่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้วิจัยและผู้พบเห็นให้คล้อยตามการรับรู้ศิลปวัตถุ ความแปลกหูแปลกตาของเจตีย์คู่สีทอง องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมสัดส่วน ขององค์เจตีย์ทั้งสองอยู่บนพื้นฐานที่ให้ความสำคัญทางคณิตศาสตร์ และเรขาคณิตอยู่ภายใต้หลักทางการออกแบบที่เป็นระบบสมเหตุสมผล เรียกว่า “ความกลมกลืนที่เป็นเหตุผล” ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษและชัดว่าเป็นลักษณะของเจตีย์ทรงเครื่องในยุครัตนโกสินทร์ เจตีย์ทรงเครื่องเป็นผลผลิตของมนุษย์ที่ต้องการดัดแปลงสภาพแวดล้อม เพื่อรับใช้การดำรงชีพทั้งร่างกาย จิตใจ และยังแสดงออกถึงความเชื่อวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละสังคม

ตารางที่ 1 แสดงแบบสำรวจรูปแบบเจตีย์ทรงเครื่อง

ลักษณะองค์เจตีย์	ผลการสำรวจ
ทางเดินเข้าสู่องค์เจตีย์	สามารถเข้าได้ทุกทิศทาง
พื้นที่ใช้สอยรอบองค์เจตีย์	ไม่มี
พื้นที่ใช้สอยเฉพาะองค์เจตีย์	ไม่มี
สัดส่วนองค์เจตีย์	อยู่ภายใต้หลักการทางเรขาคณิต

ลักษณะองค์เจติย	ผลการสำรวจ
วัสดุที่ใช้ประดับ	แผ่นทองจังโก้
พื้นผิว	มีลักษณะเป็นคลื่นดูมีแล้วมีความนุ่มนวล
ความเป็นส่วนสำคัญและการเคารพศรัทธาของชุมชน	สร้างเพื่อเป็นการระลึกถึงพระราชบิดาและมารดา ไว้เคารพกราบไหว้
ตำแหน่งการจัดวางขององค์เจติย	อยู่ในตำแหน่งที่สำคัญตามคติโบราณ ตั้งอยู่ส่วนหน้าพระอุโบสถ

เจติยย่อมนไม้สิบสอง

เมื่อผู้วิจัยได้เห็นเจติยย่อมนไม้สิบสองเกิดความรู้สึกที่นาทึ่งโดยเฉพาะกับความงามขององค์เจติยทำให้มีความรู้สึกถูกดึงดูดเข้าไปประจวบดังดวงจิตได้ล่องลอยหลุด เข้ามาอีกมิติหนึ่งเจติยองค์นี้มีความงามมากเหมือนไม่ใช่สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ในด้านของการจัดวางตัวองค์เจติยย่อมนไม้สิบสองนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญเนื่องจากถูกจัดวางไว้ในส่วนสำคัญของวัด และเป็นเจติยองค์แรกที่ถูกสร้างขึ้นจากความตั้งใจที่จะให้เป็นเจติยประจำรัชกาล เจติยย่อมนไม้สิบสองยังคงรูปแบบและคติไว้อย่างเหนียวแน่นในการถอดแบบมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายเช่นกันบริบทแบบแผนของการสร้างเจติยยังไม่เปลี่ยนไปมากนัก การพัฒนาทางวัฒนธรรมที่จะให้ลักษณะเฉพาะของยุคสมัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิดย่อมเกิดขึ้นและเพื่อให้เอื้อกับสภาพภูมิประเทศ ตลอดจนดินฟ้า อากาศ

ตารางที่ 2 แสดงแบบสำรวจรูปแบบเจติยย่อมนไม้สิบสอง

ลักษณะองค์เจติย	ผลการสำรวจ
ทางเดินเข้าสู่องค์เจติย	สามารถเข้าได้ทุกทิศทาง
พื้นที่ใช้สอยรอบองค์เจติย	ไม่มี
พื้นที่ใช้สอยเฉพาะองค์เจติย	ไม่มี
สัดส่วนองค์เจติย	อยู่ภายใต้หลักการทางเรขาคณิต
วัสดุที่ใช้ประดับ	กระเบื้องเคลือบสีเขียว
พื้นผิว	มีลักษณะแปลกตา
ความเป็นส่วนสำคัญและการเคารพศรัทธาของชุมชน	สร้างเพื่อเป็นการระลึกถึงพระราชบิดาและมารดา ไว้เคารพกราบไหว้
ตำแหน่งการจัดวางขององค์เจติย	อยู่ในตำแหน่งและแกนที่สำคัญของวัด

เจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกา

เจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกา สภาวะที่มีความเด่นชัดในการปรากฏต่ออารมณ์คือความนุ่มนวล อ่อนน้อมน้อมและเป็นกันเองทั้งนี้เนื่องมาจากเส้นสายที่โค้งปรากฏทั้งแกนตั้งและแกนนอน รัศมีของเจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกา เปล่งประกายออกมาแสดงให้เห็นถึงความอímเอมใจ เกิดความปลื้มปิติ รู้สึกเกิดความศรัทธา ความอัศจรรย์อยู่ตรงที่เทคนิคการสร้างที่เป็นวงกลม ตรงระฆังคว่ำจะมีลักษณะเป็นผนังชนกัน เหมือนนำคนมา ยืนหันหน้าแล้วผลักเข้าหากัน ยอดตั้งแต่บัลลังก์ขึ้นไปจนถึงปลียอดรวมถึงปล้องไฉนอยู่ด้านบนวางทับกัน สร้างให้มีส่วนโค้งชนกันเพื่อจะได้ยื่นกันแนวคิดของตะวันตกมาผสมผสานกัน” ภายใต้รากฐานความสัมพันธ์ด้านประวัติศาสตร์ที่มีต่อกันระหว่างศาสนา พระบรมธาตุมหาเจดีย์ที่ได้รับรางวัล UNESCO การมีท่อน้ำ หรือทำ เทียบเรืออันเป็นจุดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวที่เพิ่มมูลค่าให้กับพระมหาเจดีย์วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร นอกจากนี้การมีความเห็นที่สอดคล้องตรงกัน กล่าวคือ จุดหมายหรือนโยบายหลัก ซึ่งถือว่าเป็นวิสัยทัศน์ของวัด ที่แสดงให้เห็นถึงจุดยืนของวัด

ตารางที่ 3 แสดงแบบสำรวจรูปแบบเจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกา

ลักษณะองค์เจดีย์	ผลการสำรวจ
ทางเดินเข้าสู่องค์เจดีย์	สามารถเข้าได้จากทางด้านหน้าวัดเท่านั้น
พื้นที่ใช้สอยรอบองค์เจดีย์	มีทางเดินวนรอบองค์เจดีย์
พื้นที่ใช้สอยเฉพาะองค์เจดีย์	ด้านบนองค์เจดีย์ประดิษฐานองค์พระพุทธรูป และภาพแสดงการก่อสร้างองค์เจดีย์
สัดส่วนองค์เจดีย์	อยู่ภายใต้หลักการทางเรขาคณิต
วัสดุที่ใช้ประดับ	ก่ออิฐฉาบปูนทาสีขาว
พื้นผิว	มีลักษณะเรียบดูมีแล้วมีความสว่าง
ความเป็นส่วนสำคัญและการเคารพศรัทธาของชุมชน	สร้างเพื่อเป็นการระลึกไว้เคารพกราบไหว้
ตำแหน่งการจัดวางขององค์เจดีย์	ไม่ได้อยู่ในตำแหน่งที่สำคัญ แต่สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล

เจดีย์ทรงพระปรางค์

แนวคิดที่ผู้สร้างได้ถ่ายทอดความงามออกมาได้อย่างอลังการและน่าทึ่งผู้วิจัยหยุดจ้องมองและจินตนาการอยู่ห่างจากองค์พระปรางค์อยู่พักใหญ่และเห็นถึงการถ่ายทอดจินตนาการให้กับผู้ที่ได้พบเห็นถึงการให้ความสำคัญกับการจัดวางผังและรูปแบบของเจดีย์ทรงพระปรางค์สะท้อนออกมาจากวัตถุได้การจินตนาการในลวดลายต่าง ๆ จากนามธรรมให้มาเป็นรูปธรรม ได้ความที่ จึงหมายถึงความงามหรือความรู้สึกที่ เป็นส่วนตัว

น่าทึ่งคือ น่าสนใจของวัตถุแต่ละอย่างที่สื่อออกมาอีกด้วยวัตถุสิ่งของที่สามารถพบเห็นในชีวิตประจำวันเป็นสิ่งจำลองมาจากของจริงหรือต้นฉบับ สิ่งที่เป็นแม่แบบหรือต้นฉบับนั้นได้แก่ “แบบ” (Forms) หรือ “มโนคติ” (Ideas) ลักษณะการจัดวางมีการวางตามคติต่าง ๆ อย่างสวยงาม เจดีย์ทรงพระปรารักษ์ คือ พุทธปรารักษ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของยุครัตนโกสินทร์ในสมัยรัชกาล ที่ 3 สะท้อนอัตลักษณ์ของตนเอง การศึกษาดังกล่าวนับเป็นคุณูปการแก่การงานวิชาการเรื่องเจดีย์ซึ่งบ่งบอกวัฒนธรรมทางศิลปะของ พระพุทธศาสนาที่มีอัตลักษณ์ตามยุคสมัยและความนิยมของท้องถิ่น สะท้อน ประวัติศาสตร์การสร้างบ้านเมือง

ตารางที่ 4 แสดงแบบสำรวจรูปแบบเจดีย์ทรงระฆังคว่ำแบบลังกา

ลักษณะองค์เจดีย์	ผลการสำรวจ
ทางเดินเข้าสู่องค์เจดีย์	สามารถเข้าได้จากทางด้านหน้าวัดเท่านั้น
พื้นที่ใช้สอยรอบองค์เจดีย์	มีทางเดินวนรอบองค์เจดีย์
พื้นที่ใช้สอยเฉพาะองค์เจดีย์	ด้านบนลานประทักษิณสามารถเดินได้โดยรอบ มีบันไดขึ้นบนเจดีย์ทั้งสี่ทิศ ด้านในองค์เจดีย์ไม่สามารถเข้าได้
สัดส่วนองค์เจดีย์	อยู่ภายใต้หลักการทางเรขาคณิต ดัดแปลงแก้ไขจากศิลปะอยุธยา
วัสดุที่ใช้ประดับ	ก่ออิฐฉาบปูน
พื้นผิว	ประดับด้วยชิ้นเปลือกหอย กระเบื้องเคลือบ จานชามเบญจรงค์สีต่างเป็นลายดอกไม้
ความเป็นส่วนสำคัญและการเคารพศรัทธาของชุมชน	สร้างเพื่อเป็นการระลึก ไว้เคารพกราบไหว้
ตำแหน่งการจัดวางขององค์เจดีย์	อยู่ในตำแหน่งที่สำคัญและเป็นแลนด์มาร์คของเมืองตั้งแต่สมัยโบราณ สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล มีความโดดเด่น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการผลการวิจัย เรื่อง “วิเคราะห์เจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์” พบว่าการนำทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์มาวิเคราะห์เจดีย์นั้นทำให้เกิดองค์ความรู้เพิ่มขึ้นในการที่จะส่งเสริมคุณค่าด้านจิตใจด้านศิลปะร่วมสมัยและต่อผู้ที่ต้องการศึกษางานด้านสุนทรียศาสตร์ในเชิงสถาปัตยกรรมและเป็นแนวทางในการศึกษารูานะสิ่งที่ช่วยพัฒนาจิตใจ คือ

1. นำเสนอต่อภาครัฐเพื่อจัดทำเป็นนโยบายเชิงปฏิบัติ ในด้านการเจดีย์ยุครัตนโกสินทร์ตามแนวสุนทรียศาสตร์

2. จัดทำเป็นหลักสูตรต่อสถาบันการศึกษาที่ทำการเรียนการสอนด้านสถาปัตยกรรมเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุณภาพชีวิตตามแนวสุนทรียศาสตร์ให้เกิดประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอเพื่อการวิจัยนั้น ควรนำทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์มาวิเคราะห์เจตย์ทำให้เกิดองค์ความรู้เพิ่มขึ้นในการที่จะส่งเสริมคุณค่าด้านจิตใจแต่ยังมีอีกหลายประเด็นซึ่งการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้เจาะลึกไปในรายละเอียด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อให้เกิดงานวิจัยในมุมมองที่ต่างกันไปดังนี้

1. วิเคราะห์อิทธิพลของพุทธปรัชญาที่ส่งผลต่องานด้านพุทธศิลป์
2. การออกแบบพุทธสถานตามแนวพุทธปรัชญา
3. ศึกษารูปแบบพุทธสถานตามแนวพุทธปรัชญา

8. เอกสารอ้างอิง

โกสุม สายใจ และคณะ. (2542). สุนทรีภาพของชีวิต/สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : บริษัท เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

จอห์น เลน. (2550). ความงามข้ามกาลเวลา : สุนทรียธรรมในศิลปะและชีวิตประจำวัน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : มุลินิธิ

บุญยัง หนั่นดี. (2531). มนุษย์กับการรับรู้ศิลปะ. ครุปริทัศน์. ปีที่ 13 เดือนสิงหาคม.

พระมหารังสรรค์ กิตติปัญญา (ใจหาญ). (2553). การศึกษาวิเคราะห์สุนทรียศาสตร์ในพุทธปรัชญาเถรวาท. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาอุดม ปณณาโก. (2547). การศึกษาวิเคราะห์พุทธศิลป์เชิงสุนทรียศาสตร์: ศึกษากรณีเฉพาะพระพุทธรูปสมัยอยุธยา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

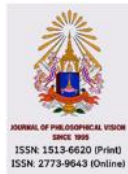
สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย. (2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย. เล่ม 125 ตอนที่ 44 ก. กระทรวงวัฒนธรรม. นนทบุรี: วิชั่น พรีเมส จำกัด.

วศิน อินทสระ. (2545). การฟังตน. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : เรือนธรรม.

ศุภรัตน์ อินทนิเวศ และคณะ. (2560). แบบเรียนรายวิชา GEN1135 สุนทรียสร้างสรรค์. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : สุตรไพศาลนิวเดอส์.

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. (2518). *ตำนานพระพุทธรูปเจดีย์*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สุพจน์ จิตสุทธิญาณ. (2557). *ความเข้าใจสุนทรียะในงานสถาปัตยกรรม*. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.2

แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย

Guideline for Enhancing Honesty in Thai Society

ประดิษฐ์ ปะวันนา^{1*}

Pradit Pawanna^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. ประดิษฐ์ ปะวันนา

คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
วิทยาเขตอุดรธานี

Pradit Pawanna

Faculty of Liberal Arts, Thailand National
Sports University Udon Thani Campus,
Thailand.

Email: pradit44@hotmail.com

คำสำคัญ:

ความซื่อสัตย์สุจริต; คุณธรรมจริยธรรม; สังคมไทย

Keywords:

Honesty; Morality; Thai Society

Article history:

Received: 16/02/2023

Revised: 20/06/2023

Accepted: 26/03/2024

Available online: 29/06/2024

How to cite:

Pawanna, P. (2024). Guideline for
Enhancing Honesty in Thai Society. *Journal
of Philosophical Vision*, 29 (1), 15-30.

ABSTRACT

This study aimed to (1) investigate the Dhamma verses concerning directly to honesty, (2) inquire scholar's recommendations on enhancing guideline for honesty, and (3) synthesize the guideline for enhancing honesty in Thai society. By employing qualitative techniques, the sources of data were from primary and secondary sources. The former sources were Tipitaka, Atthakatha, Tika, and Anutika; the latter were documents and related research papers related to honesty enhancement in Thai society within 18 years between 2004-2021. The results showed that 1. the Dhamma verses concerning directly to honesty are (1) Hiri (moral shame or conscience), (2) Ottappa (moral dread), (3) Yathalabha-santosa (contentment with what one gets and deserves to get), (4) Yathabala-santosa (contentment with what is within one's strength or capacity), (5) Yathasaruppa-santosa (contentment with what is befitting), (6) Adinnadana veramani (to abstain from stealing), (7) Musavada veramani (to abstain from false speech), (8) Anabhijjha (non-covetousness), (9) Sacca (truthfulness or sincerity), (10) Anavajjasukha (bliss of blamelessness or happiness on account of leading a faultless life), (11) Samma-ajiva (the right means of livelihood), and (12) Ajjava (honesty or integrity). 2. Thai scholars provided recommendations for enhancing honesty in these dimensions: developing honesty, maintaining honesty, preventing corruption, and solving corruption, to six institutions, i.e., family, education (including students and youth), religion, public sectors (including government officials and politicians), and private sectors (including businesspersons), and mass media. 3. The guidelines for enhancing honesty consist of four dimensions: (1) Samvara-padhana: the effort to prevent or to avoid, (2) Pahana-padhana: the effort to abandon or to overcome, (3) Bhavana-padhana: the effort to develop, and (4) Anurakkhana-padhana: the effort to maintain.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาข้อธรรมของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง (2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทยเกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต (3) เพื่อสังเคราะห์แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบวิจัยเอกสาร ซึ่งเอกสารที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มี 2 แหล่ง คือ (1) เอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอนุฎีกา (2) เอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย ในช่วงระยะเวลา 18 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2547 – 2564 ผลการวิจัยพบว่า 1. ข้อธรรมของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง ได้แก่ (1) หิริ (2) โอตตัปปะ (3) ยถาลาภสันโดษ (4) ยถาพลสันโดษ (5) ยถาสารูปสันโดษ (6) อทินนาทานา เวรมณี (7) มุสาวาทา เวรมณี (8) อนภิชชา (9) สัจจะ (10) อนวัชชสุข (11) สัมมาอาชีวะ และ (12) อาชชวะ 2. นักวิชาการไทยให้ข้อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตแก่สถาบันหลัก 6 สถาบัน ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา (นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน) สถาบันศาสนา หน่วยงานภาครัฐ (ข้าราชการและนักการเมือง) หน่วยงานภาคเอกชน (นักธุรกิจ) และสื่อมวลชน ดังนี้ คือด้านการสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการรักษาความซื่อสัตย์สุจริต ด้านการป้องกันการทุจริตคดโกง และด้านการแก้ไขการทุจริตคดโกง 3. แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) สังวรปธาน: ด้านการป้องกันการทุจริตคดโกง (2) ปหานปธาน: ด้านการแก้ไขการทุจริตคดโกง (3) ภาวนาปธาน: ด้านการสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต และ (4) อนुरักขนาปธาน: ด้านการรักษาคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตให้มั่นคงยั่งยืนยาว

1. บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีปัญหาความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรมของคนทุกกลุ่ม ทั้งข้าราชการ นักการเมือง คนในแวดวงวิชาชีพต่าง ๆ รวมทั้งเด็กและเยาวชน โดยประเด็นที่มีปัญหารุนแรงที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ดังจะเห็นได้จากข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ศูนย์คุณธรรม ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” Transparency International (องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ) ฯลฯ

ศูนย์คุณธรรม ได้สำรวจสถานการณ์คุณธรรมของสังคมไทย เมื่อ พ.ศ. 2559 พบว่า ปัญหาด้านคุณธรรมที่ประชาชนเห็นว่ารุนแรงที่สุด คือ (1) ปัญหาความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน (2) ปัญหาขาดความสามัคคี เกิดความขัดแย้งในสังคม (3) ปัญหาจิตสำนึกสาธารณะ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม (4) ปัญหาขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพกติกา กฎหมาย (5) ปัญหาคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยมีสัมมาคารวะ ไม่เคารพผู้ใหญ่ เมื่อถามประชาชนถึงความคิดเห็นต่อคุณธรรมสำคัญที่สังคมไทยควรส่งเสริมพบว่า (1) ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในความถูกต้อง (2) ความสามัคคี (3) ความกตัญญูและมีสัมมาคารวะ (4) ความมีวินัยต่อตัวเองและต่อสังคม (5) จิตสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม (6) การมีระเบียบวินัย (7) จิตสาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคม (8) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และ (9) การมีจิตอาสาพร้อมช่วยเหลือคนอื่น (เปิดวิถีดิจิทัล ‘คุณธรรม’ ในสังคมไทย, 2559)

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” (NIDA Poll: โพลแห่งแรกในประเทศไทย) (2557) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง “คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่า ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ประชาชนเห็นว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด คือ (1) ความซื่อสัตย์สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน (2) การเสียสละ แบ่งปัน ขาดความมีน้ำใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม (3) การขาดความสามัคคีปรองดอง รักใคร่กลมเกลียว เกิดความขัดแย้งในสังคม (4) การขาดจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติผิดศีลธรรมอันดีงาม และ (5) การไม่รักษากฎหมาย ขาดความมีระเบียบวินัย ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

Transparency International (องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ) (2020) ได้จัดอันดับความโปร่งใสหรือดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย ประจำปี 2563 ให้อยู่ในอันดับที่ 104 จากจำนวนทั้งหมด 180 ประเทศ ซึ่งได้คะแนนเพียง 36 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

จากข้อมูลปัญหาความเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรม ในประเด็นความซื่อสัตย์สุจริต ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา “แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย” เชิงเอกสาร โดยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์จากหลักธรรมคำสอนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตในคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาเถรวาท และทัศนะของนักวิชาการไทยเกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาข้อธรรมของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง
- 2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทยเกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต
- 2.3 เพื่อสังเคราะห์แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1 รวบรวมข้อมูลหลักธรรมคำสอนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และอนุฎีกา
- 3.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 เพื่อหาคำตอบของประเด็นปัญหาการวิจัยที่ว่า “ข้อธรรมใดของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง”
- 3.3 คัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ที่ศึกษาวิจัยโดยนักวิชาการไทยในช่วงระยะเวลา 18 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2547 - 2564
- 3.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 3 เพื่อหาคำตอบของประเด็นปัญหาการวิจัยที่ว่า “นักวิชาการไทยเสนอแนวทางในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตไว้อย่างไร”
- 3.5 สังเคราะห์หลักธรรมของพระพุทธศาสนากับข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย เพื่อให้ได้คำตอบของประเด็นปัญหาการวิจัยที่ว่า “แนวทางหรือวิธีการที่เหมาะสมสำหรับเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทยคือแนวทางใด วิธีการใด”

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อธรรมของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากพระไตรปิฎก (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 1-45, 2539) พบว่า หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ (1) โลกธรรม 2 (2) สันโดษ 3 (3) สุจริต 3 (4) ขรवासธรรม 4 (5) ปธาน 4 (6) ปาริสุทธิศีล 4 (7) กามโมกข์สุข 4 (8) สังวร 5 (9) ศีล 5 (10) มรรค 8 (11) กุศลกรรมบถ 10 และ (12) ราชธรรม 10

ผลการวิเคราะห์หลักธรรม (หัวข้อธรรมใหญ่) จำนวน 12 หลักธรรมดังกล่าวข้างต้น เพื่อเลือกเฟ้นข้อธรรม (หัวข้อธรรมย่อย) ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับประเด็นความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้เหลือข้อธรรมจำนวนน้อย อันจะทำให้ง่ายต่อการนำไปใช้ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา ประชาชน และบุคลากรขององค์กรต่าง ๆ พบว่า ข้อธรรมของพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง มีจำนวน 23 ข้อธรรม ได้แก่ (1) หิริ (2) โอตตัปปะ (3) ยถาลาภสันโดษ (4) ยถาพลสันโดษ (5) ยถาสารูปสันโดษ (6) กายสุจริต (7) วจีสุจริต (8) มโนสุจริต (9) สัจจะ (10) ปาฏิโมกข์สังวรศีล (11) อาชีวนปาริสุทธิศีล (12) อนวัชชสุข (13) ปาฏิโมกข์สังวร (14) เว้นจากการลักทรัพย์ (ข้อ 2 ในศีล 5) (15) เว้นจากการพูดเท็จ (ข้อ 4 ในศีล 5) (16) สัมมาวาจา (17) สัมมากัมมันตะ (18) สัมมาอาชีวะ (19) เว้นจากการลักทรัพย์ (ข้อ 2 ในกุศลกรรมบถ 10) (20) เว้นจากการพูดเท็จ (ข้อ 4 ในกุศลกรรมบถ 10) (21) อนภิชฌา (22) ศีล และ (23) อาชชวะ

ผลการพิจารณาหลอมรวมข้อธรรมที่มีเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน (หลอมรวมจาก 23 ข้อธรรมข้างต้น) พบว่า มีข้อธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง จำนวน 12 ข้อธรรม ได้แก่

- (1) หิริ (ความละอายใจในการทำชั่ว)
- (2) โอตตัปปะ (ความเกรงกลัวต่อผลของการทำชั่ว)
- (3) ยถาลาภสันโดษ (ยินดีตามที่ตนได้มา)
- (4) ยถาพลสันโดษ (ยินดีตามกำลังของตน)
- (5) ยถาสารูปสันโดษ (ยินดีตามที่เหมาะสมกับตน)
- (6) อทินนาทานา เวรมณี (เว้นจากการลักทรัพย์)
- (7) มุสาวาทา เวรมณี (เว้นจากการพูดเท็จ)
- (8) อนภิชฌา (ไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่น)
- (9) สัจจะ (ความจริง, ความซื่อสัตย์)
- (10) อนวัชชสุข (สุขเกิดจากความประพฤติไม่มีโทษ)
- (11) สัมมาอาชีวะ (ประกอบอาชีพสุจริต)
- (12) อาชชวะ (ความซื่อตรง)

4.2 ข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทยเกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต

ผลการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ที่ศึกษาวิจัยโดยนักวิชาการไทยในช่วงระยะเวลา 18 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2547 – 2564 จำนวน 11 เรื่อง (ขัตติยา

กรรมสูตร และคณะ (2547); ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2554); ศูนย์คุณธรรม (2554); นพวรรณ ธรรมสิทธิ และคณะ (2560); ภัคดี โพธิ์สิงห์ (2560); สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562); ปรียานุช วัฒนกุล และธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์ (2563); พระพรหมเวที (สุเทพ ผสสุธมโม) และพระครูสังฆรักษ์กษณ์ทรงพรณ ขยทตโต (2563); ธิวิรัตน์ พิมลศรี และคณะ (2564); ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ และคณะ (2564); สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ม.ป.ป.) พบว่า นักวิชาการไทยให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันครอบครัว

- (1) ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านครอบครัวศึกษาและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต
- (2) ส่งเสริมกิจกรรมสุจริตและกิจกรรมสานสัมพันธ์ในครอบครัว
- (3) ยกย่อง เชิดชู บุคคลตัวอย่างและครอบครัวตัวอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- (4) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (5) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว

4.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษา (นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน)

- (1) เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตเข้าไปในหลักสูตร
- (2) ยกย่อง เชิดชู ครูต้นแบบและเยาวชนต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- (3) ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอนและอบรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต

แก่เยาวชน

- (4) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชน
- (5) ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนและอบรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์

สุจริตแก่เยาวชน

- (6) ใช้สถานักเรียนนักศึกษาในการเสริมสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต เช่น จัดเวร

นักเรียนนักศึกษารับผิดชอบติดตามพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อน การใช้สถานักเรียนนักศึกษาประกาศชื่นชมความดีของเพื่อน ฯลฯ

4.2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันศาสนา

- (1) สอนและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่ประชาชน
- (2) เชื่อมโยงกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ระหว่างสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และชุมชน
- (3) คัดเลือกศาสนสถานต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต
- (4) เจ้าอาวาสต้องปกครองด้วยหลักพระธรรมวินัย
- (5) พระภิกษุสามเณรร่วมรณรงค์คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต เช่น เดินธรรมยาตรา

4.2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐ (ข้าราชการและนักการเมือง)

- (1) ตรากฎหมายและกำหนดนโยบายด้านคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต
- (2) กลั่นกรองบุคคลที่จะเข้าทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐอย่างเข้มงวด
- (3) ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส (ธรรมาภิบาล)

- (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมืองทุกระดับ
- (5) เสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในระบบเลือกตั้ง
- (6) อบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่

เจ้าหน้าที่ภาครัฐ

- (7) สร้างดัชนีวัดพฤติกรรมของข้าราชการและนักการเมืองทุกระดับ
- (8) กำหนดมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการและนักการเมืองทุกระดับ
- (9) ยกย่อง เชิดชู บุคคลต้นแบบและองค์กรต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต

4.2.5 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาคเอกชน (นักธุรกิจ)

- (1) ส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กรภาคธุรกิจเอกชน
- (2) ยกย่อง เชิดชู องค์กรธุรกิจต้นแบบด้านซื่อสัตย์สุจริต
- (3) สร้างเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนต่อต้านคอร์รัปชัน (เครือข่ายค้าขายโปรงใส)
- (4) จัดกิจกรรมฝึกอบรมปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะ (จิตอาสา)
- (5) จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR)

4.2.6 ข้อเสนอแนะสำหรับสื่อมวลชน

- (1) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมซื่อสัตย์

สุจริต

- (2) ยกย่อง เชิดชู บุคคลต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเผยแพร่ผ่านสื่อช่องทาง

ต่าง ๆ

- (3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจเอกชนในการเฝ้าระวัง

ติดตาม ตรวจสอบ และต่อต้านบุคคลและองค์กรที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต

- (4) กำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน

4.3 แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย: สังเคราะห์หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย

ผลการสังเคราะห์ (บูรณาการ) หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทยเข้าด้วยกัน โดยใช้หลักธรรม “ปธาน 4” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 21, 2539: 113) เป็นกรอบใหญ่ในการจัดหมวดหมู่ของข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย พบว่า แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตแบบบูรณาการที่เหมาะสมกับสังคมไทย มีดังนี้ (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 สังเคราะห์หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย: แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย

ลำดับที่	แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย	
	หลักธรรมของพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้าง ความซื่อสัตย์สุจริต (ปราน 4)	ข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย เกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต
1	สังวรปราน (เพียรระวังยับยั้ง บาปอกุศลธรรม ที่ยังไม่เกิด มิ ให้เกิดขึ้น: การป้องกันการ ทุจริตคดโกง)	(1) ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านครอบครัวศึกษาและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต (2) ส่งเสริมกิจกรรมสุจริตและกิจกรรมสานสัมพันธ์ในครอบครัว (3) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (4) เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตเข้าไปในหลักสูตร (5) ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอนและอบรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชน (6) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชน (7) ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนและอบรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชน (8) สอนและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่ประชาชน (9) เชื่อมโยงกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ระหว่างสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และชุมชน (10) เจ้าอาวาสต้องปกครองด้วยหลักพระธรรมวินัย (11) พระภิกษุสามเณรร่วมรณรงค์คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต เช่น เดินธรรมยาตรา (12) ตรากฎหมายและกำหนดนโยบายด้านคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต (13) กลั่นกรองบุคคลที่จะเข้าทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐอย่างเข้มงวด (14) ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส (ธรรมาภิบาล) (15) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมืองทุกระดับ (16) เสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในระบบเลือกตั้ง (17) อบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ (18) สร้างดัชนีวัดพฤติกรรมของข้าราชการและนักการเมืองทุกระดับ (19) กำหนดมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการและนักการเมืองทุกระดับ (20) ส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กรภาครัฐกิจเอกชน

ลำดับที่	แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย	
	หลักธรรมของพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้าง ความซื่อสัตย์สุจริต (ปราน 4)	ข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย เกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต
		(21) สร้างเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนต่อต้านคอร์รัปชัน (เครือข่ายค้าขายโปรงใส) (22) จัดกิจกรรมฝึกอบรมปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะ (จิตอาสา) (23) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต (24) กำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน
2	ปทานปราน (เพียรละบาป อกุศลธรรม ที่เกิดขึ้นแล้ว: การ แก้ไขการทุจริตคดโกง)	(1) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว (2) ใช้สถานักเรียนนักศึกษาในการเสริมสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต เช่น จัดเวรนักเรียนนักศึกษารับผิดชอบติดตามพฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อน ฯลฯ (3) กำหนดมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการและนักการเมืองทุกระดับ (4) สร้างเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนต่อต้านคอร์รัปชัน (เครือข่ายค้าขายโปรงใส) (5) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจเอกชนในการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และต่อต้านบุคคลและองค์กรที่ไม่ซื่อสัตย์สุจริต
3	ภาวนาปธาน (เพียรทำกุศลธรรม ที่ยังไม่เกิด ให้ เกิด มี ขึ้น: การสร้าง พฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต)	(1) ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านครอบครัวศึกษาและวิธีการปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต (2) ส่งเสริมกิจกรรมสุจริตและกิจกรรมสานสัมพันธ์ในครอบครัว (3) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (4) เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตเข้าไปในหลักสูตร (5) ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการสอนและอบรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชน (6) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชน (7) ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนและอบรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เยาวชน (8) สอนและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่ประชาชน (9) เชื่อมโยงกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ระหว่างสถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และชุมชน

ลำดับที่	แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย	
	หลักธรรมของพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้าง ความซื่อสัตย์สุจริต (ปราน 4)	ข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย เกี่ยวกับแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต
		(10) เจ้าอาวาสต้องปกครองด้วยหลักพระธรรมวินัย (11) พระภิกษุสามเณรร่วมรณรงค์คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต เช่น เดินธรรมยาตรา (12) ตรากฎหมายและกำหนดนโยบายด้านคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต (13) ส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส (ธรรมาภิบาล) (14) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการบ้านเมืองทุกระดับ (15) เสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในระบบเลือกตั้ง (16) อบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมรณรงค์ปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ (17) ส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กรภาคธุรกิจเอกชน (18) สร้างเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชนต่อต้านคอร์รัปชัน (เครือข่ายค้าขายโปร่งใส) (19) จัดกิจกรรมฝึกอบรมปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะ (จิตอาสา) (20) จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) (21) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต (22) กำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน
4	อนุรักษ์ขนบประเพณี (เพื่อยรักษา กุศลธรรม ที่เกิดขึ้นแล้ว ให้ตั้ง มั่นและเจริญยิ่งขึ้น: การรักษา คุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต ให้มั่นคง ยืนยาว)	(1) ยกย่อง เชิดชู บุคคลตัวอย่างและครอบครัวตัวอย่างด้านความซื่อสัตย์สุจริต (2) ยกย่อง เชิดชู ครูต้นแบบและเยาวชนต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต (3) ใช้สถานักเรียนนักศึกษาในการเสริมสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต เช่น การใช้สถานักเรียนนักศึกษาประกาศชื่นชมความดีของเพื่อน ฯลฯ (4) คัดเลือกศาสนสถานต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต (5) ยกย่อง เชิดชู บุคคลต้นแบบและองค์กรต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต (6) ยกย่อง เชิดชู องค์กรธุรกิจต้นแบบด้านซื่อสัตย์สุจริต (7) ยกย่อง เชิดชู บุคคลต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยการเผยแพร่ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ

จากตารางที่ 1 สรุปว่า แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) สังวรปธาน: การป้องกันการทุจริตคดโกง (2) ปหานปธาน: การแก้ไขการทุจริตคดโกง (3) ภาวนาปธาน: การสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต (4) อนุรักษนาปธาน: การรักษาคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตให้มั่นคงยืนยาว

1. สังวรปธาน: ด้านการป้องกันการทุจริตคดโกง ได้แก่

- (1) อบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และบุคลากรของทุกองค์กร
- (2) รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต
- (3) รมรณรงค์ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (4) จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม
- (5) กำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมของทุกวิชาชีพ
- (6) ตรากฎหมายและกำหนดนโยบายด้านคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต
- (7) กลั่นกรองบุคคลที่จะเข้าทำงานในทุกองคกรอย่างเข้มงวด
- (8) สร้างดัชนีวัดพฤติกรรมของบุคลากรทุกองคกร
- (9) กำหนดมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกองคกร
- (10) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการสร้างสังคมแห่งความซื่อสัตย์สุจริต

2. ปหานปธาน: ด้านการแก้ไขการทุจริตคดโกง ได้แก่

- (1) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัว
- (2) กำหนดมาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกองคกร
- (3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และต่อต้านบุคคลและองค์กรที่ทุจริตคดโกง

3. ภาวนาปธาน: ด้านการสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่

- (1) อบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และบุคลากรของทุกองค์กร
- (2) รมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต
- (3) รมรณรงค์ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (4) จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม
- (5) กำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมของทุกวิชาชีพ
- (6) ตรากฎหมายและกำหนดนโยบายด้านคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต
- (7) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการสร้างสังคมแห่งความซื่อสัตย์สุจริต

4. อนุรักษนาปธาน: ด้านการรักษาคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตให้มั่นคงยืนยาว ได้แก่

- (1) ยกย่อง เชิดชู บุคคลต้นแบบและองค์กรต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต

5. อภิปรายผลการวิจัย

อย่างมีประสิทธิภาพ (Flett et al., 2020) การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างหลักธรรมของพระพุทธศาสนากับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากพระไตรปิฎก พบว่ามีหลักธรรม 12 ประการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ หิริ, โอตตัปปะ, ยถาลาภสันโดษ, ยถาพลสันโดษ, ยถาสารูปสันโดษ, อทินนาทานา เวรมณี, มุสาวาทา เวรมณี, อนภิชฌา, สัจจะ, อนวัชชสุข, สัมมาอาชีวะ, และ อาชชวะ (de Zoysa, 2016; Dhammaratana, 2019; D'Alessandro et al., 2022) การหลอมรวมข้อธรรมเหล่านี้ช่วยให้มีแนวทางที่ชัดเจนและง่ายต่อการนำไปใช้ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรในองค์กรต่าง ๆ

กรอบแนวคิดของการวิจัยนี้เน้นถึงความสำคัญของการสร้างพื้นฐานทางจริยธรรมที่มั่นคง โดยใช้หลักธรรมที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งผลการวิจัยยืนยันว่าหลักธรรมเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาความซื่อสัตย์ในสังคม (Ferguson, 2020; Thepa, 2022) การวิจัยที่ผ่านมาที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตมักมุ่งเน้นไปที่ผลกระทบและประโยชน์ต่อองค์กรและสังคมโดยรวม การวิจัยนี้จึงเสริมสร้างความเข้าใจในมิติทางศาสนาและจริยธรรมที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (Dawson et al., 2020)

การเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทำให้เห็นว่า การเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตไม่ได้เกิดจากการอบรมสั่งสอนเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับการนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลต่อความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยั่งยืน (Eberth & Sedlmeier, 2012; Sutthirat, et al, 2023) ทั้งนี้ การวิจัยยังถึงความสำคัญของการนำหลักธรรมที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคม

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทยกับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย โดยวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลา 18 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2547 – 2564 พบว่ามีข้อเสนอแนะที่ชัดเจนและครอบคลุมหลากหลายด้าน รวมถึงสถาบันครอบครัว, สถาบันการศึกษา, สถาบันศาสนา, หน่วยงานภาครัฐ, หน่วยงานภาคเอกชน, และสื่อมวลชน

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันครอบครัวมุ่งเน้นไปที่การฝึกอบรมและให้ความรู้ด้านครอบครัวศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความซื่อสัตย์สุจริตในครอบครัว และการยกย่องบุคคลและครอบครัวตัวอย่างที่มีความซื่อสัตย์สุจริต (Burikul et al., 2011; Thamsithi et al., 2017) ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการศึกษามีการเสนอให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตในหลักสูตร ยกย่องครูและเยาวชนต้นแบบ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการสอน (Wattanakul & Loyvirat, 2020; Pimolsri et al., 2021)

สำหรับสถาบันศาสนา มีข้อเสนอแนะในการสอนและจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต การเชื่อมโยงกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาและครอบครัว และการคัดเลือกศาสนสถานต้นแบบ (Phromwethee &

Chayatatto, 2020) หน่วยงานภาครัฐมีการเสนอให้ตรากฎหมายและกำหนดนโยบายด้านคุณธรรม การกลั่นกรองบุคคลเข้าทำงาน และการเสริมสร้างธรรมาภิบาล (Office of the Education Council, 2019).

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาคเอกชนมุ่งเน้นการส่งเสริมธรรมาภิบาลในองค์กร ยกย่ององค์กรธุรกิจต้นแบบ และการสร้างเครือข่ายภาคธุรกิจเพื่อต่อต้านคอร์รัปชัน (Wongthanavas et al., 2021). สื่อมวลชนได้รับการเสนอให้เผยแพร่ข้อมูลเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบพฤติกรรม (Office of the Public Sector Development Commission, n.d.)

การเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทำให้เห็นว่า การเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตไม่เพียงแต่เกิดจากการอบรมสั่งสอนเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การวิจัยยังถึงความสำคัญของการนำข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ (Kanasoot et al., 2004; Center for Moral Promotion, 2011; Bhodisung, 2017)

6. สรุป

จากการศึกษาวิจัยเพื่อหาแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและข้อเสนอแนะของนักวิชาการไทย สรุปประเด็นได้ดังนี้

6.1 ข้อธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตโดยตรง มีจำนวน 12 ข้อธรรม ได้แก่ (1) หิริ (ความละอายใจในการทำชั่ว) (2) โอตตัปปะ (ความเกรงกลัวต่อผลของการทำชั่ว) (3) ยถาลาภสันโดษ (ยินดีตามที่ได้มา) (4) ยถาพลสันโดษ (ยินดีตามกำลังของตน) (5) ยถาสารูปสันโดษ (ยินดีตามที่เหมาะสมกับตน) (6) อทินนาทานา เวมณี (เว้นจากการลักทรัพย์) (7) มุสาวาทา เวมณี (เว้นจากการพูดเท็จ) (8) อนภิชชา (ไม่คิดโลภอยากได้ของผู้อื่น) (9) สัจจะ (ความจริง, ความซื่อสัตย์) (10) อนวัชชสุข (สุขเกิดจากความประพฤติไม่มีโทษ) (11) สัมมาอาชีวะ (ประกอบอาชีพสุจริต) และ (12) อาชชวะ (ความซื่อตรง)

6.2 นักวิชาการไทยให้ข้อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตแก่สถาบันหลักของสังคม 6 สถาบัน ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา (นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน) สถาบันศาสนา หน่วยงานภาครัฐ (ข้าราชการและนักการเมือง) หน่วยงานภาคเอกชน (นักธุรกิจ) และสื่อมวลชน ฯลฯ ซึ่งมีทั้งข้อเสนอแนะในเชิงเสริมสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต การป้องกันการทุจริตคดโกง การปราบปรามและแก้ไขการทุจริตคดโกง

6.3 แนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตในสังคมไทย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) ด้านการป้องกันการทุจริตคดโกง (สังวรปธาน) เช่น การอบรมให้ความรู้และจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และบุคลากรขององค์กรต่าง ๆ การกลั่นกรองบุคคลที่จะเข้าทำงานในองค์กรต่าง ๆ อย่างเข้มงวด ฯลฯ (2) ด้านการแก้ไขการทุจริตคดโกง (ปหานปธาน) เช่น การกำหนด

มาตรการตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรขององค์กรต่าง ๆ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และต่อต้านการทุจริตคดโกง ฯลฯ (3) ด้านการสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต (ภาวนาปธาน) เช่น การรณรงค์ประชาสัมพันธ์หรือจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมซื่อสัตย์สุจริต การกำหนดจรรยาบรรณและจริยธรรมของวิชาชีพต่าง ๆ ฯลฯ และ (4) ด้านการรักษาคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตให้มั่นคงยืนยาว (อนุรักษนาปธาน) เช่น การยกย่องเชิดชูบุคคลต้นแบบและองค์กรต้นแบบด้านความซื่อสัตย์สุจริต ฯลฯ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

7.1.1 องค์กรต่าง ๆ สามารถนำข้อธรรมที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์หรือฝึกอบรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตได้ เนื่องจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อธรรมที่เกี่ยวข้องโดยตรงและเลือกเฟ้นให้มีจำนวนน้อยแล้ว

7.1.2 องค์กรต่าง ๆ สามารถนำวิธีการหรือแนวทางเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตที่พบจากการวิจัยนี้ไปใช้ในการเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตภายในองค์กรได้ เนื่องจากการสังเคราะห์หรือบูรณาการจากหลักธรรมของพระพุทธศาสนาและข้อเสนอแนะของบรรดานักวิชาการไทยแล้ว

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงทดลองเพื่อประเมินผลการทดลองใช้ข้อธรรมของพระพุทธศาสนาในการอบรมปลูกฝังคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และบุคลากรขององค์กรต่าง ๆ

7.2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงประเมินผลการเสริมสร้างคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตในองค์กรต่าง ๆ

8. เอกสารอ้างอิง

ชัตติยา กรรณสูต และคณะ. (2547). *คุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย*. นนทบุรี: สำนักงาน ป.ป.ช..

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2554). *การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความซื่อตรงในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.

ธิวัรัตน์ พิมลศรี และคณะ. (2564). การปลูกฝังวัฒนธรรมสุจริต เพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 13(3), 81-97.

- นพวรรณ ธรรมสิทธิ์ และคณะ. (2560). การสร้างค่านิยมสุจริตของเยาวชนภายใต้วัฒนธรรมการยอมรับคอร์รัปชันในสังคมไทย พื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. (รายงานผลการวิจัย). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปริยานุช วัฒนกุล และธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์. (2563). การศึกษารูปแบบการสร้างเครือข่ายเยาวชนเพื่อส่งเสริมค่านิยมสุจริตและการต่อต้านการคอร์รัปชัน จังหวัดมหาสารคาม. (รายงานผลการวิจัย). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เปิดวิกฤติ ‘คุณธรรม’ ในสังคมไทย พบทุจริตคอร์รัปชันปัญหารุนแรง. (29 สิงหาคม 2559). แนวหน้า. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2563, จาก <https://www.naewna.com/local/232661>.
- พระพรหมเวที (สุเทพ ผสสุธมโม) และพระครูสังฆรักษ์ณทรวงพรหม ชยทตโต. (2563). การพัฒนาศักยภาพสถาบันทางสังคมในการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมและค่านิยมสุจริตในสังคมไทย. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 9(3), 14-26.
- ภักดี โพธิสิมห์. (2560). การวิจัยและพัฒนากระบวนการสร้างค่านิยมสุจริตสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ. (รายงานผลการวิจัย). ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 1-45. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ และคณะ. (2564). สรุปรายงานการวิจัยประเมินผลพฤติกรรมเด็กและเยาวชนไทยที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต และรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการใช้หลักสูตรด้านทุจริตศึกษา. นนทบุรี: สำนักงาน ป.ป.ช..
- ศูนย์คุณธรรม. (2554). แผนพัฒนาความซื่อตรงแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” (NIDA Poll: โพลแห่งแรกในประเทศไทย). (2557). คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2563, จาก https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=415
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.). (ม.ป.ป.). การเสริมสร้างความซื่อตรงในการบริหารงานภาครัฐของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). การวิจัยและพัฒนารูปแบบ กลไกการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริต. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.

Burikul, T., et al. (2011). *Study on integrity and transparency of Thai society*. Center for Moral Promotion.

Center for Moral Promotion. (2011). *Promoting moral and ethical standards in Thai society*.

D'Alessandro, A. M., Butterfield, K. M., Hanceroglu, L., & Roberts, K. P. (2022). Listen to the Children: Elementary School Students' perspectives on a mindfulness intervention. *Journal of Child and Family Studies*, 31(8), 2108–2120. Retrieved December 23, 2020, from <https://doi.org/10.1007/s10826-022-02292-3>

Dawson, A. F., Brown, W. W., Anderson, J., Datta, B., Donald, J. N., Hong, K., Allan, S., Mole, T. B., Jones, P. B., & Galante, J. (2020). Mindfulness-based interventions for university students: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Applied Psychology: Health and Wellbeing*, 12(2), 384–410. Retrieved December 23, 2020, from <https://doi.org/10.1111/aphw.12188>

de Zoysa, P. (2016). When east meets west: Reflections on the use of Buddhist mindfulness practice in mindfulness-based interventions. *Mental Health, Religion & Culture*, 19(4), 362–370. Retrieved December 23, 2020, from <https://doi.org/10.1080/13674676.2016.1200542>

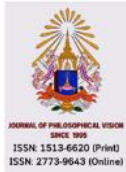
Dhammaratana, K. S. (2019). *Buddhist maha vihara, 2019 almanac*. Sasana Abhiwurdhi Wardhana Society.

Eberth, J., & Sedlmeier, P. (2012). The effects of mindfulness meditation: A meta-analysis. *Mindfulness*, 3(3), 174–189. Retrieved December 23, 2020, from <https://doi.org/10.1007/s12671-012-0101-x>

Ferguson, G. J. (2020). Buddhism. In D. Yaden, Y. Zhao, K. Peng, & A. Newberg (Eds.), *Rituals and practices in world religions*. Springer. Retrieved December 23, 2020, from https://doi.org/10.1007/978-3-030-27953-0_5

Flett, J. A. M., Hayne, H., Riordan, B. C., Thompson, L. M., & Conner, T. S. (2019). Mobile mindfulness meditation: A randomised controlled trial of the effect of two popular apps on mental health. *Mindfulness*, 10(5), 863–876. Retrieved December 23, 2020, from <https://doi.org/10.1007/s12671-018-1050-9>

- Kanasoot, K., et al. (2004). Ethical behavior and integrity promotion in Thai culture. *Journal of Thai Ethics*.
- Office of the Education Council. (2019). *Policies and strategies for promoting integrity in the education system*.
- Office of the Public Sector Development Commission. (n.d.). *Enhancing public sector integrity and transparency*.
- Phromwethee, P. (Suthep Phasuthammo), & Chayatatto, P. (2020). *Religious ethics in promoting integrity in Thai society*.
- Pimolsri, T., et al. (2021). Educational approaches to fostering ethical behavior and integrity among youth. *Journal of Educational Innovation*.
- Sutthirat, N., Pettongma, P. W. C., & Thepa, P. C. A. (2023). Buddhism Moral Courage Approach on Fear, Ethical Conduct and Karma. *RES MILITARIS*, 13(3), 3504-3516.
- Thamsithi, N., et al. (2017). Family education and integrity promotion. *Family Studies Journal*.
- Thepa, P. C. A. (2022). Buddhist Psychology: Corruption and Honesty Phenomenon. *Journal of Positive School Psychology*, 6(2), 5986-6005.
- Transparency International. (2020). *Corruption Perceptions Index 2020*. Retrieved December 23, 2020, from <https://www.transparency.org/en/cpi/2020>
- Wattanakul, P., & Loyvirat, T. (2020). Innovative teaching methods for ethical development in students. *Journal of Educational Innovation*.
- Wongthanavas, S., et al. (2021). Corporate governance and ethical business practices in Thailand. *Business Ethics Journal*.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.3

บทบาทและวิธีการรำน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขน

Roles and Dance Techniques of Na Phat Dance

for Vishnu in Khon Performance

วิษรุต อิมเอิบ^{1*} และ สุภาวดี โพธิเวชกุล²

Visarud Imaeob^{1*} & Supavadee Pothivechakul²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. นายวิษรุต อิมเอิบ*

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาศิลปะการแสดง

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Visarud Imaeob

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: s60126613016@ssru.ac.th

2. ร.ศ.สุภาวดี โพธิเวชกุล

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Assoc.Prof.Supavadee Pothivechakul

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: supavadee_p@ssru.ac.th

คำสำคัญ:

บทบาทพระนารายณ์; การรำน้าพาทย์; การแสดงโขน

Keywords:

Role of Vishnu; Na Phat dance; Khon performance

Article history:

Received: 02/02/2023

Revised: 12/03/2024

Accepted: 29/03/2024

Available online: 29/06/2024

How to cite:

Imaeob, V. & Pothivechakul, S. (2024). Roles and Dance Techniques of Na Phat Dance for Vishnu in Khon Performance. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 31-45.

ABSTRACT

This article aims to study the roles and methods of the Na-Pat dance of Phra Narai in Khon performances. by studying from academic documents, interviews, observations practice from the National Artist An expert in Thai Khon Phra Thai dance. College of Dramatic Arts Buditpatanasilpa Institute Ministry of Culture The results of the study showed that Vishnu appeared in the literature of Khon performances in the story of the Ramakien, the royal writings. In King Buddha Yodfa Chulalok the Great, a total of 2 episodes, namely, when inviting Phra Narai Avatar and when Vishnu subdued Nontok, in which the role of Vishnu has a dance process that is only used by Vishnu. In Naphat 3 songs, namely 1. Banthomsin Tranarai, 2. Klonnarai and 3. Tranarai. In which the person performing the role of Vishnu, in addition to having to dance correctly according to the traditional Thai dancing arts, must also study The background of the characters to accompany the performance, thus making the role of Vishnu more complete and more admirable. Since Vishnu is a god-type character, there are dances that are performed mainly using Thai dancing skills. The performers must be precise in their dance moves as well as having to study the characters well in order to access the characters. Go along with the dancing process and take on the role of Vishnu in the correct and graceful performance of Khon.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและวิธีการรำน้าพาทย์ของพระนารายณ์ในการแสดงโขน โดยการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การฝึกปฏิบัติจากศิลปินแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยโขนพระ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่าพระนารายณ์ปรากฏในวรรณกรรมการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์บทพระราชนิพนธ์ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชรวมทั้งสิ้น 2 ตอนคือ ตอนอัญเชิญพระนารายณ์อวตาร และตอนพระนารายณ์ปราบหนทกซึ่งในการแสดงบทบาทพระนารายณ์มีกระบวนการรำน้าที่ใช้เฉพาะกับพระนารายณ์ในเพลงหน้าพาทย์ 3 เพลง ได้แก่ 1. ตระนารายณ์บรรทมสินธุ์ 2. กลมนารายณ์ และ 3. ตระนารายณ์ โดยผู้แสดงบทบาทพระนารายณ์นอกจากต้องรำน้าได้อย่างถูกต้องตามแบบแผนทางนาฏศิลป์ไทยแล้วยังต้องศึกษาภูมิหลังของตัวละครเพื่อนำมาประกอบการแสดงจึงทำให้การแสดงบทบาทพระนารายณ์นั้นสมบูรณ์และน่าชมมากยิ่งขึ้นเนื่องจากพระนารายณ์เป็นตัวละครประเภทเทพเจ้าจึงมีการรำน้าที่มีกระบวนการรำน้าที่ใช้ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทยเป็นหลักผู้แสดงต้องแม่นยำในท่ารำน้ารวมถึงต้องศึกษาตัวละครให้แตกฉานเพื่อให้เข้าถึงตัวละครทำให้ผู้แสดงออกลีลาไปตามกระบวนการรำน้าและสวมบทบาทเป็นพระนารายณ์ในการแสดงโขนได้อย่างถูกต้องงดงาม

1. บทนำ

การแสดงนาฏศิลป์ไทยประเภทที่มีเนื้อเรื่องมาจากวรรณกรรมไทยส่วนใหญ่ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับเทพเจ้าโดยเฉพาะเรื่อง รามเกียรติ์ บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ซึ่งมีต้นเค้ามาจากเรื่อง รามายณะ ของประเทศอินเดียที่แพร่กระจายมาจากกลุ่มพ่อค้าที่ค้าขายในไทยด้วยวิธีขปาฐะ คือการเล่าสู่กันฟังถึงตำนานนิทานเรื่อง พระราม ซึ่งเป็นการอวตารของพระนารายณ์ เทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ฮินดูที่มีต้นกำเนิดในสมัยแรกเริ่มเรียกกันว่า “สนาตนธรรม” คำว่า “สนา” หมายถึง เป็นนิจันรันตร์หรือการไม่มีที่สิ้นสุดการเป็นอมตะและไม่มีวันตายส่วนคำว่า “ตน” แปลว่ากายหรือร่างกายของมนุษย์ และคำว่า “ธรรม” คือหลักคำสอนของเทพเจ้าผู้มีสมณศักดิ์สูงสุด ซึ่งหากนำคำทั้งหมดที่กล่าวมานั้น รวมกันจึงมีความหมายว่ากายอันไม่รู้จักตายหรืออีกความหมายหนึ่งในคัมภีร์พระเวทที่ว่า “วิชญธรรม” คือหลักธรรมคำสอนของพระวิชญผู้เป็นเทพเจ้าเหนือเทพทั้งปวงซึ่งพระวิชญที่กล่าวนั้นคือ “พระนารายณ์” นั่นเองศาสนาพราหมณ์ฮินดูจึงเชื่อกันว่าคัมภีร์พระเวทนั้นผู้แต่งคือพระวิชญหรือพระนารายณ์ผู้เป็นเทพเจ้าสูงสุด (กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2554: 108 - 109) พระวิชญหรือพระนารายณ์ถือเป็น 1 ใน 3 ของเทพผู้ยิ่งใหญ่ที่รวมกันเรียกว่า “ตรีมูรติ” ในศาสนาพราหมณ์ฮินดู อันประกอบด้วย พระพรหมเป็นเทพผู้สร้าง พระนารายณ์เป็นเทพผู้พิทักษ์รักษา และพระอิศวรเป็นเทพแห่งการทำลายส่วนในยุคพระเวทพระนารายณ์เป็นเพียงหนึ่งในเทพแห่งแสงอาทิตย์โดยมีหน้าที่ก้าว 3 ก้าวหรือที่เรียกว่า “ตรีวิกรม” คือเทพแห่งแสงอาทิตย์ตอนเช้า ตอนเที่ยง และตอนเย็น (อมรศักดิ์ จันทรอินทร์, 2543: 29)

คติความเชื่อศาสนาพราหมณ์ฮินดูทรงอิทธิพลมากขึ้นในประเทศไทยทั้งด้านอารยธรรมและธรรมเนียม เห็นได้จากในสมัยกรุงศรีอยุธยาที่ยึดถือศรัทธาว่าพระมหากษัตริย์คือสมมุติเทพในการประกอบพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ และพิธีกรรมบรวงสรวงเทพเจ้าทั้งปวงนั้นเชื่อว่าเพื่อเป็นการเสริมความสิริมงคลความมั่นคงความ

อุดมสมบูรณ์ของประเทศ ทั้งนี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับธรรมเนียมจารีตของศาสนาพราหมณ์ฮินดูในลัทธินิกาย “ไวษณพ” ซึ่งนับถือพระนารายณ์เป็นมหาเทพเหนือเทพทั้งปวงความเชื่อเหล่านี้ได้สืบเนื่องมาจนถึงสมัยกรุงธนบุรีและการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นเป็นราชธานีในปีพุทธศักราช 2325 เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงสร้างบ้านสร้างเมืองเสร็จสิ้นจึงจะทรงสร้างเทวสถานใช้สำหรับบูชาพระผู้เป็นเจ้าในบริเวณสถานที่ใจกลางพระนครเพื่อประกอบพิธีกรรมสำคัญของบ้านเมืองตามพระราชประเพณีวงศ์ อีกทั้งปรากฏรูปเคารพพระผู้เป็นเจ้าทางศาสนาเช่น ศิลา สำริด ในศิลปกรรมหลายสมัยทั้งลักษณะที่แสดงพลาณภาพ ความสง่างามแต่แฝงด้วยความศรัทธา ความเชื่อและความมั่นคงได้แก่ ศิวลึงค์ พระอิศวร พระพรหม พระนารายณ์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้พบว่าไทยได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ฮินดูทั้งสิ้นโดยเฉพาะพระราชพิธีอินทราภิเษกในกฎหมายเทียบบาลกล่าวว่เมื่อพระเจ้าแผ่นดินได้ถูกแต่งตั้งขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์แล้วหรือทรงปราบพระเจ้าแผ่นดินทั้งหลายให้อยู่ภายใต้อำนาจของตนจึงมีการตั้งเขาพระสุเมรุเพื่อจำลองการเล่นชกนาคศึกดาบรพ (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2557: 110 – 111) ขึ้นครั้งแรกในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ซึ่งเป็นการเล่นตามคติความเชื่อของอินเดียในยุคโบราณมีมูลเหตุมาจากการสู้รบระหว่างเหล่าเทพและเหล่าอสูรที่ต่างรบต่างสู้กันจนกระทั่งเหล่าเทพได้ล้มตายเป็นจำนวนมากเหล่าเทพจึงขอความช่วยเหลือจากพระนารายณ์ในการกวณเกียรสมุทรเพื่อนำน้ำอมฤตที่ผู้ใดได้ดื่มจะช่วยให้ผู้นั้นเป็นอมตะเหล่าเทพจึงอุบายหลอกเหล่าอสูรเพื่อเจรจาขอให้สงบศึกและมาช่วยในการนี้ การชกนาคศึกดาบรพส่งผลทำให้แผ่นดินเกิดการสั่นสะเทือน พระนารายณ์จึงทรงแบ่งภาคเพื่ออวตารเป็นเต่ายักษ์เนื่องจากพระองค์เกรงว่ายอดเขาพระสุเมรุเมื่อตกลงยังโลกมนุษย์อาจทำให้โลกพังทลายจึงได้ทรงนำกระดองเพื่อไปรองรับ (ศิกฤทธิ ปราโมช, 2541: 42) เห็นได้ว่าคติความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ฮินดูที่แพร่กระจายทางอารยธรรม จารีต ประเพณีมาสู่คนไทยและที่ปรากฏได้ชัดเจนคือการนำความเชื่อดังกล่าวมาใช้ในการเล่นเป็นมหรสพหลวงเพื่อการประกอบในพระราชพิธีอินทราภิเษกหรือการเฉลิมฉลองที่พระเจ้าแผ่นดินทรงเสวยสละพลีชีพในการกอบกู้เอกราชของบ้านเมืองนอกจากนี้ยังแฝงด้วยความเชื่อของลัทธินิกายไวษณพกับการอวตารว่าพระนารายณ์คือการแบ่งภาคเพื่ออวตารลงมาเป็นกษัตริย์ในการปกป้องคุ้มครองพิทักษ์รักษาให้ประชาราษฎร์ และราชอาณาจักรนั้นสงบสุข

พระนารายณ์ได้เข้าสู่วรรณกรรมเรื่อง รามเกียรติ์ ของไทยจนกลายเป็นเรื่องราวที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยแต่โบราณแม้กระทั่งศิลาจารึกหลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชที่กล่าวถึงถ้อยคำตัวละครในรามเกียรติ์ที่ปรากฏในถ้ำและใช้เรียกชื่อถ้ำว่า ถ้ำพระราม กระทั่งได้เกิดชื่อถ้ำในปัจจุบันเช่น ถ้ำนารายณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช หรือแม้แต่ธรรมเนียมในการเรียกขานพระนามของพระมหากษัตริย์ไทย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช หรือชื่อราชวงศ์ พระบรมราชวงศ์จักรี รวมถึงวันสำคัญของไทย วันจักรี หรือวันสถาปนาพระบรมราชวงศ์ การตั้งชื่อสถาปัตยกรรมเช่น พระนารายณ์ราชนิเวศน์หรือวังนารายณ์ จังหวัดลพบุรี นอกจากนี้พระนารายณ์คือมหาเทพพระองค์หนึ่งที่คนไทยสามารถพบเห็นได้บ่อยที่สุด (มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์, 2560: 10 - 15) จากข้อความข้างต้นพระนารายณ์จึงถือเป็น “มหาเทพ” หรือ “อรูปเทพ” ที่พระมหากษัตริย์และชนแถบเอเชียทั้งหลายล้วนให้ความเคารพศรัทธาทั้ง อินเดีย เนปาล พม่า กัมพูชาแม้แต่ไทยเราเองก็ย่อมปฏิเสธไม่ได้ (มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์, 2562: 10)

สำหรับการแสดงบทบาทพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์มีกระบวนท่ารำในเพลงหน้าพาทย์ 3 เพลงได้แก่ ตรีณารายณ์บรรทมสินธุ์ กลมนารายณ์ และตรีณารายณ์พบว่าการแสดงบทบาทพระนารายณ์และกระบวนท่ารำเพลงหน้าพาทย์ที่กล่าวข้างต้นเป็นการถ่ายทอดและเป็นเพลงที่ถูกบรรจุไว้ใน

หลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ที่ปัจจุบันยังคงปรากฏอยู่ทั้งการรำน้าพาทย์ตลอดจนบทบาททางการแสดงของตัวพระประเภทเทพเจ้าแต่ในด้านการแสดงกลับไม่ได้ถูกแพร่หลายให้ได้ชมมากนักอาจทำให้ไม่เป็นที่รู้จักและสูญหายไปได้หากเป็นเช่นนั้นจริงนับได้ว่าน่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยจึงตระหนักเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาการแสดงบทบาทพระนารายณ์ในการรำน้าพาทย์

ทั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทและวิธีการรำน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการแสดงบทบาทพระนารายณ์รวมถึงไม่ให้อารมณ์และกระบวนท่ารำถูกกลืนไปตามกาลเวลาอีกทั้งสามารถนำไปเผยแพร่ใช้ในการเรียนการสอนก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อแวดวงนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนเป็นข้อมูลทางวิชาการที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจใฝ่ใจเคราะหการ แสดงบทบาทในตัวละครประเภทอื่น ๆ สำหรับการแสดงนาฏศิลป์ไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบทบาทและวิธีการรำน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาบทบาทและวิธีการรำน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ 2 ตอนคือตอนอัญเชิญพระนารายณ์อวตารและตอนพระนารายณ์ปราบหนทกซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 ที่ใช้เป็นแบบฝึกหัดทักษะนาฏศิลป์ไทยตามหลักสูตรวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องบทบาทและวิธีการรำน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพมีวิธีดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

บุคคลที่ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถจัดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้ 2 กลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มศิลปินแห่งชาติผู้ที่เชี่ยวชาญและชำนาญในการแสดงรวมถึงเป็นผู้แสดงบทบาทพระนารายณ์ในการแสดงโขน คือ

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทยโขน – ละคร) พ.ศ. 2548 และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยโขนพระ คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

2) อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทยโขน – ละคร) พ.ศ. 2564 และผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ไทยโขนพระ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในสังกัดสำนักการสังคีต กรมศิลปากร และวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในบทบาทพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งมีอายุในการปฏิบัติราชการมากกว่า 30 ปี ได้แก่

1) อาจารย์เกษม ทองอร่าม ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยโขนและผู้เชี่ยวชาญชำนาญด้านบทประกอบการแสดงโขนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนกร สุวรรณอำภา ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตภาควิชา นาฏศิลป์ไทยศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

3) อาจารย์พณพล กาญจนกฤต อาจารย์ประจำภาควิชา นาฏศิลป์ไทยโขนพระ วิทยาลัย นาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

4) อาจารย์ฐิระพล น้อยนิตย์ ด้านดุริยางคศิลป์ไทยของหน่วยงานสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบัน บัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ที่มีความเชี่ยวชาญและชำนาญในการสอนและการบรรเลงดนตรี

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

3.2.1 แบบสังเกตการณ์

ในการสังเกตการณ์ประกอบการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นสำหรับการสังเกตการณ์กลุ่มที่เกี่ยวข้องด้านองค์ความรู้และกลุ่มที่ได้รับการถ่ายทอดทำรำในบทบาทพระนารายณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

3.2.2 แบบสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์ประกอบการวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ซึ่งมีดังนี้

1) เกณฑ์การคัดเลือกผู้มีความรู้และคุณลักษณะในการแสดงบทบาทพระนารายณ์ในการแสดงโขน

2) ลักษณะเฉพาะและความสำคัญของการคัดเลือกผู้แสดงตัวละครเทพเจ้า

3) ความพิเศษในความต่างระหว่างกระบวนและวิธีการรำตัวพระโขนประเภทเทพเจ้ากับตัวละครประเภทอื่น ๆ

4) เทคนิคในการเข้าถึงอารมณ์หรือบทบาทพระนารายณ์ในการแสดงโขน

5) ระเบียบวิธีหรือกฎเกณฑ์ในการใช้อาวุธของตัวละครพระนารายณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ทางวิชาการและบทความงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลดังนี้

- 1) ห้องสมุดโรงละครแห่งชาติ
- 2) ห้องสมุดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
- 3) ห้องสมุดวิทยาลัยนาฏศิลป์
- 4) หอสมุดแห่งชาติ

3.3.2 การสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้างแล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม

3.3.3 การสังเกตการณ์ จากวีดิทัศน์องค์ความรู้ในการแสดงพระนารายณ์โดยรองศาสตราจารย์ ดร. ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (นาฏศิลป์ไทยโขน – ละคร) พ.ศ. 2548 คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรมและจากการฝึกปฏิบัติการรำหน้าพาทย์ในบทบาทพระนารายณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 (ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงนาฏศิลป์ไทยโขนพระ)

3.4 การตรวจสอบความถูกต้องหรือความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลเพื่อทำการบันทึกข้อมูลใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้าโดยการแสวงหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลการหาแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาเปรียบเทียบตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคุณภาพทางข้อมูลซึ่งผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลภาคสนามทุกครั้งโดยการดูที่ข้อความว่าได้คำตอบตรงตามที่ต้องการหรือไม่ตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและเชื่อถือได้มากที่สุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องการแสดงบทบาทพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและวิธีการรำหน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิลปินแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญในด้านการแสดงบทบาทพระนารายณ์เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงการแสดงบทบาทพระนารายณ์โดยมุ่งเน้นศึกษาบทบาทและวิธีการรำหน้าพาทย์สำหรับพระนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ เพื่อใช้วิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลภาคสนามโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์แบบเชิงคุณภาพเพื่อนำมาทำการจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นที่จะศึกษาตลอดจนการสังเกตการณ์ การทดลองปฏิบัติการแสดงโดยรวมข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.5.2 การนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์และสรุปผลงานวิจัย

4. ผลการวิจัย

พระนารายณ์ที่ปรากฏในบทพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์อยู่ในมหัศจรรย์ซึ่งดำรงศักดิ์เป็นมเหสีหลักของเทวราชลำดับที่สองรองลงมาจากพระอิศวรผู้เป็นเทพเจ้ารักษาความดี มีพระวรกายสีม่วงดอกตะแบก หนึ่งหน้าสี่กร ทรงมงกุฎยอดชัย ทรงตรีศู ภา จักร สังข์เป็นอาวุธ มีครุฑทรงเป็นพาหนะ และทรงมีอนันตนคราขเป็นบัลลังก์หรือที่ประทับของพระองค์ (พิรพณ พิสนุพงศ์, 2538: 109) การแสดงนาฏศิลป์ไทยที่ปรากฏเรื่องราวของพระนารายณ์เทพเจ้าในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ตอนอัญเชิญพระนารายณ์อวตารและตอนพระนารายณ์ปราบหนุมานทุกมีกระบวนท่ารำกำกับและใช้เฉพาะกับบทบาทของพระนารายณ์ซึ่งเพลงที่กล่าวมานั้นเรียกว่าเพลงหน้าพาทย์โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาในลักษณะของการรำที่แสดงถึงความเป็นพระนารายณ์ในการรำหน้าพาทย์รวมทั้งสิ้น 3 เพลงดังต่อไปนี้ 4.1) ละครนารายณ์บรรทมสินธุ์ อยู่ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนอัญเชิญพระนารายณ์อวตาร โดยมีเนื้อเรื่องย่อกล่าวถึงพระอิศวรทรงทราบที่โลกได้เข้าสู่ยุคจึงทรงมีพระราชโองการให้พระอินทร์ไปเป่าสังข์เพื่อทรงปลุกพระนารายณ์ให้ทรงตื่นจากบรรทมและอัญเชิญพระองค์ให้เสด็จลงมายังเทวสภาและให้พระองค์ลงไปเพื่อปราบและกำจัดสิ่งชั่วร้ายให้สูญสิ้น ดังนั้นจึงปรากฏเพลงหน้าพาทย์ละครนารายณ์บรรทมสินธุ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ตอนดังกล่าวเพื่อใช้กับตัวละครพระนารายณ์หลังจากทรงตื่นบรรทม 4.2) กลมนารายณ์ อยู่ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนพระนารายณ์ปราบหนุมาน โดยมีเนื้อเรื่องย่อกล่าวถึงหนุมานเป็นยักษ์ที่มีหน้าที่ล้างเท้าให้แก่เหล่าเทวดาที่มาเข้าเฝ้าพระอิศวร ณ เขาไกรลาสเหล่าเทวดาที่มาล้างเท้ามักหยอกล้อกันอยู่เป็นประจำด้วยการลูบหัวบ้าง ถอนผมบ้างจนกระทั่งหัวโล้นทั้งศีรษะ หนุมานแค้นใจมากแต่ว่าตนเองไม่มีกำลังจะสู้ได้จึงไปเข้าเฝ้าพระอิศวรแล้วกราบทูลขอพรให้มีนิวเพชรซึ่งผู้ใดก็ให้ผู้นั้นตายเพื่อป้องกันตนเอง พระอิศวรเห็นหนุมานปฏิบัติหน้าที่รับใช้พระองค์มานานจึงประทานพรให้ตามที่ขอ หนุมานนักนททุกก็มีใจกำเริบเพียงแต่ถูกเทวดามาลูบหัวเล่นเช่นเคย หนุมานก็ชี้เหล่าเทวดานางฟ้าตายเป็นจำนวนมาก พระอิศวรทราบเรื่องก็ทรงกริ้วจึงให้พระนารายณ์ไปปราบ ดังนั้นจึงปรากฏเพลงหน้าพาทย์กลมนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ตอนดังกล่าวเพื่อใช้กับตัวละครพระนารายณ์ในการเดินทาง 4.3) ละครนารายณ์ อยู่ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนพระนารายณ์ปราบหนุมาน โดยมีเนื้อเรื่องย่อกล่าวถึงพระนารายณ์แปลงกายเป็นนางอัปสรเพื่อมาดักเรือในทางที่หนุมานจะผ่านมา หนุมานเห็นนางแปลงก็หลงรักจึงเข้าไปเกี่ยวพาราสี นางอัปสรจึงชักชวนให้หนุมานทำตามนางก่อนจึงจะรับรัก หนุมานจึงทำตามจนถึงทำนาคาม้วนหางซึ่งต้องขึ้นนิวเพชรที่ขาทำให้หนุมานขาหักล้มลง พระนารายณ์จึงคืนร่างเดิมและเหยียบบองของหนุมานไว้ หนุมานเห็นเป็นพระนารายณ์จึงตัดพ้อว่าเอาเปรียบตนเพราะว่าพระนารายณ์เป็นผู้มีอำนาจมีถึง 4 กรแต่ตนมี 2 มือเหตุใดจึงมาทำอุบายหลอกลวงตนพระนารายณ์จึงสาปให้หนุมานไปเกิดใหม่ให้มี 10 หน้า 20 มือแล้วพระองค์จะตามไปเกิดเป็นมนุษย์มีเพียง 2 มือลงไปสังหารหนุมาน พระนารายณ์จึงใช้ตรีศูตีศีรษะหนุมานจนสิ้นใจตายชาติต่อมานหนุมานจึงได้ไปเกิดเป็นทศกัณฐ์ ส่วนพระนารายณ์อวตารลงมาเกิดเป็นพระรามเพื่อปราบทศกัณฐ์ต่อไป ดังนั้นจึงปรากฏเพลงหน้าพาทย์ละครนารายณ์ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ตอนดังกล่าวเพื่อใช้ในการแปลงกายเป็นนางอัปสร

4.1 เพลงละครนารายณ์บรรทมสินธุ์

4.1.1 ลักษณะของเพลงละครนารายณ์บรรทมสินธุ์อยู่ในประเภทเพลงตระมียัตราจังหวะ 2 ชั้น ในลักษณะของการทำนองเพลงมีการเคลื่อนจังหวะเป็นแนวนอนสม่ำเสมอและเท่ากันแสดงถึงอารมณ์ที่สงบ ตั้งใจมุ่งมั่นซึ่งหน้าทับเพลงละครนารายณ์บรรทมสินธุ์ประกอบด้วยไม้เดินไม้ลาที่เรียกว่า 4 ไม้ลา คือ ไม้เดิน 4 ไม้

ต่อด้วยไม้ลา 4 ไม้และต่อท้ายด้วยเพลงร่ำซึ่งมีหน้าทับเท่ากัน ทรชนารายณ์บรมมสินธุ์เป็นเพลงที่ใช้กับองค์พระนารายณ์เมื่อทรงประทับหรือบรมมบนหลังของพญานันตนาคราชกลางเกษียรสมุทร (ฐิระพล น้อยนิตย์, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2566) ซึ่งเพลงทรชนารายณ์บรมมสินธุ์มีลักษณะจังหวะเท่ากันดังนี้

จังหวะที่	1		2		3		4	
	-- -ฉิ่ง	-- -ฉับ	-- -ฉิ่ง	-- -ฉับ	-- -ฉิ่ง	-- -ฉับ	-- -ฉิ่ง	-- -ฉับ

4.1.2 กระบวนท่ารำบาทบาทพระนารายณ์ในการรำเพลงทรชนารายณ์บรมมสินธุ์ซึ่งใน 4 ไม้เดิน 4 ไม้ลามิกระบวนท่ารำรวมทั้งสิ้น 7 ท่าได้แก่ 1. ท่าเทพพนม 2. ท่าเครือวัลย์พันไม้ (มือล่อแก้ว) 3. ท่าบัวชูฝัก จีบส่งหลัง 4. ท่านารายณ์ขว้างจักร 5. ท่ากรบน 6. ท่ากรล่าง และ 7. ต่อท้ายในเพลงร่ำคือ ท่านอน

4.1.3 ท่ารำเฉพาะในเพลงทรชนารายณ์บรมมสินธุ์พบว่ามีการกระบวนท่ารำในลักษณะพิเศษที่แสดงถึงบาทบาทพระนารายณ์ในเพลงดังกล่าวคือท่าบรมม “ท่านอนหันศีรษะไปทางซ้าย” โดยมีวิธีปฏิบัติคือเอียงศีรษะทางซ้ายมือซ้ายม้วนมือจีบออกบริเวณหน้าอกและมือขวาวางไว้บริเวณหัวเข่าข้างขวาในลักษณะของเท้าเหยียดออกเล็กน้อยโดยเท้าซ้ายอยู่ด้านในและเท้าขวาอยู่ด้านนอก (พาดุพล กาญจนกฤต, สัมภาษณ์, 8 ตุลาคม 2565) ดังภาพ

ภาพที่ 1 ท่าบรมมหรือท่านอนของพระนารายณ์ในการรำหน้าพาทย์ทรชนารายณ์บรมมสินธุ์
(ที่มา : วิษรุต อิมเอิบ, 2565)

4.1.4 วิธีการรำหน้าพาทย์เพลงทรชนารายณ์บรมมสินธุ์มีท่าที่กำกับใช้ในการรำคือมือจีบล่อแก้ว การใช้ลำตัวมีการใช้ตัว ย้อนตัว หรือการใช้ตัวแบบ “หันหน้าและหันหลัง” คือ การเปลี่ยนการถ่ายน้ำหนัก

ของลำตัวพร้อมทั้งกอดเกลียวข้างจากข้างของลำตัวและเปลี่ยนการถ่ายน้ำหนักไปพร้อมกับกอดเกลียวข้างเสมือนกับการใช้ร่างกายเคลื่อนไหวไปตามจังหวะในทิศทางหนึ่งและย้อนกลับยังที่เดิม ในการเชื่อมท่าคือ การปฏิบัติท่ารำที่ทำต่อเนื่องเพื่อเคลื่อนไหววโยะให้เชื่อมต่อระหว่างท่ารำหนึ่งไปสู่ท่ารำหนึ่งเพื่อให้ทำรำนั้นเสร็จสมบูรณ์ ลักษณะของการใช้ลีลาในการรำใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายแบบนิ่งโดยไม่ตีไหล่ไปมา ไม่กระเพื่อมส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจนแรงหรือมากเกินไปโดยรักษาความสมดุลของทุกส่วนในร่างกาย เมื่อปฏิบัติท่ารำจะต้องรักษาระดับตำแหน่งและระดับองศาของ มือ แขน และขาไม่ขยับไปมาตลอดจนไม่เอียงศีรษะหรือกอดตัวจนมากเกินไป และทรงตัวในลักษณะเส้นตรงเพื่อให้ท่ารำที่ผู้แสดงถ่ายทอดออกมาดูนั้นเกิดความสง่า ความภูมิฐาน โดยปฏิบัติเช่นนี้จนครบและจบทุกกระบวนของท่ารำ การใช้พลังในท่ารำใช้ตามลักษณะของท่วงทำนองเพลงการรำจึงใช้พลังแบบราบเรียบและสม่ำเสมอ (ไพฑูริย์ เข้มแข็ง, ศิลปินแห่งชาติ, สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2565)

4.2 เพลงกลมนารายณ์

4.2.1 ลักษณะของเพลงกลมนารายณ์เป็นเพลงประเภทเพลงกลมใช้สำหรับประกอบกิจกรรมการเดินทางสำหรับตัวละครที่เป็นเทพเจ้า เทวดา หรือตัวละครผู้มีอิทธิฤทธิ์และผู้สูงศักดิ์พระนารายณ์ผู้ซึ่งมีฐานะเป็นเทพเจ้าพระองค์หนึ่งที่สูงสุดดี ดังนั้นเพลงหน้าพาทย์กลมจึงใช้กับพระนารายณ์และเรียกว่า กลมนารายณ์ ตามชื่อของตัวละครเช่น พระอิศวร พระนารายณ์ พระอรชุน และเจ้าเงาะ เป็นต้น นอกจากบรรเลงประกอบเพื่อการแสดงยังบรรเลงประกอบในพิธีต่าง ๆ เช่น พิธีไหว้ครูโขนและละคร พิธีเทศน์มหาชาติซึ่งในลักษณะเพลงกลมในการแสดงจะบรรเลงเพลงทั้งหมด 3 ช่วงอันได้แก่ ช่วงที่ 1 เพลงกลมเป็นเพลงที่แสดงถึงการเดินทางบนอากาศอย่างรวดเร็วของตัวละคร ช่วงที่ 2 เพลงเร็วเป็นเพลงที่แสดงถึงการเดินทางอย่างเร่งรีบและไปยังสถานที่ใดที่หนึ่งในขณะทีใกล้ถึงที่นั้น และช่วงที่ 3 เพลงเชิดเป็นเพลงที่บ่งบอกถึงตัวละครมาถึงยังจุดมุ่งหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (ฐิระพล น้อยนิตย์, สัมภาษณ์, 5 ธันวาคม 2565) ซึ่งเพลงมีลักษณะจังหวะ ดังนี้

จังหวะที่							
1	2	3	4	1	2	3	4
---	-- -ต้อม	--- -ต้อม	--- -ต้อมต้อม	---	-- -ต้อม	-- -ต้อม	-- -ต้อมต้อม

4.2.2 กระบวนท่ารำในการแสดงบทบาทพระนารายณ์ในการรำเพลงกลมนารายณ์เป็นการรำเพื่ออวดฝีมือของผู้แสดงจากการที่เพลงกลมนั้นเป็นเพลงหน้าพาทย์ที่มีกระบวนท่ารำหลักส่วนใหญ่มีชื่อกำกับท่ารำเหล่านั้นอย่างชัดเจนรวมทั้งสิ้น 10 ท่าคือ 1. ท่าป้องกัน 2. ท่าส่ายมือเล่นตะโพก 3. ท่ายืนเสียวหน้าออด 4. ท่าแจกไม้ 5. ท่าขยันท้าวร้าวกลอง 6. ท่าลงเสียว 7. ท่ากลอกคอ 8. ท่าเสื่อลากหาง 9. ท่าเลาะและ 10. ท่าเชิดนอกจากนี้ในการรำเพลงหน้าพาทย์กลมสิ่งสำคัญคือการใช้หน้าหนังซึ่งต้องออกลีลาการรำให้สัมพันธ์กับหน้าทับไม้กลองและทำนองเพลงอย่างกลมกลืน ทั้งนี้การแสดงชุดนี้ต้องใช้ความสามารถของผู้แสดงที่มีทักษะนาฏศิลป์ไทยระดับดีตลอดจนถือว่าเป็นการอวดฝีมือของผู้แสดง ซึ่งดังตัวอย่างกระบวนท่ารำที่ปรากฏดังนี้

ภาพที่ 2 กระบวนท่ารำเพลงกลมที่เรียกว่า “ท่าแจกไม้ข้าง”
(ที่มา : วิษณุ อิมเอิบ, 2565)

ท่าแจกไม้ข้างมีวิธีปฏิบัติคือ หันตัวทิศทางขวา เอียงศีรษะทางขวา มือขวาถือคทาในลักษณะจับปรกข้างและมือซ้ายตั้งวงระดับปากในลักษณะท่าชักแบ่งผัดหน้า กดไหล่ทางด้านขวา เท้าซ้ายยืนเป็นหลักโดยน้ำหนักอยู่ที่เท้าซ้ายพร้อมกับตบเท้าขวาตามจังหวะ โดยขาขวาเหลื่อมออกไปข้างตัวห่างจากเท้าซ้ายพอประมาณ

ภาพที่ 3 กระบวนท่ารำเพลงกลมที่เรียกว่า “ท่ากลอกคอ”
(ที่มา : วิษณุ อิมเอิบ, 2565)

ท่ากลอกคอมีวิธีปฏิบัติคือ หันหน้าไปทิศทางขวา เอียงเฉพาะศีรษะไปทางขวาและซ้ายสลับโดยไม่ต้องกอดไหล่ตามศีรษะที่เอียงไปมาตามจังหวะ มือขวาถือคทาตั้งวงสูงพาดแขนโดยให้ปลายคทาชี้ลงพื้นส่วนมือซ้ายตั้งวงล่าง สันเท้าทั้งสองชิดกันเปิดปลายเท้าออกเล็กน้อย น้ำหนักตัวเท่ากันและเปิดปลายเข้าพอสสมควร

4.2.3 ท่าราเฉพาะในเพลงกลมนารายณ์พบว่ามีกระบวนท่าราในลักษณะพิเศษที่แสดงถึงบทบาทพระนารายณ์ในเพลงดังกล่าวคือ “ท่าลงเสี้ยว” โดยมีวิธีปฏิบัติคือเอียงศีรษะทางซ้ายหันมองไปทางซ้ายและกอดไหล่ทางซ้ายโดยมือซ้ายจับหางแขนตั้งวางบนฝ่าเท้าด้านซ้ายหรือข้างที่นั่งคุกเข่ากระดกเสี้ยวข้าง มือขวาถือคทาโดยปลายอาวุธพาดลงที่แขน (ไพฑูรย์ เข้มแข็ง, ศิลปินแห่งชาติ. สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2565) ดังภาพ

ภาพที่ 4 ท่าเฉพาะของตัวละครพระนารายณ์ในเพลงกลมนารายณ์เรียกว่า “ท่าลงเสี้ยว”
(ที่มา : วิสฤษฎ์ อิมเอ็บ, 2565)

4.2.4 วิธีการรำน้าพาทย์เพลงกลมนารายณ์สิ่งสำคัญคือผู้รำน้าต้องมีทักษะความสามารถในการรำน้าเป็นอย่างดีเนื่องจากการรำน้าเดี่ยวเพื่ออวดฝีมือของตัวละคร ตลอดจนเป็นการใช้อาวุธประกอบการแสดงในคราวเดียวกันนอกจากนี้เพลงกลมมีการใช้ลีลาที่เรียกว่าใช้ “หน้าหนัง” คือการกอดปลายแขนและไหล่ลง พร้อมใช้จังหวะยึดยุบไปตามจังหวะกลอง ในการเชื่อมท่าคือ การปฏิบัติท่าราที่ทำต่อเพื่อเคลื่อนไหว้วยวะให้เชื่อมต่อระหว่างท่าราหนึ่งไปสู่ท่าราหนึ่งเพื่อให้ทำรานั้นเสร็จสมบูรณ์ ลักษณะของการใช้ลีลาในการรำน้าใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายแบบนิ่งโดยไม่ตีไหล่ไปมาไม่กระเพื่อมส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจนแรงหรือมากเกินไปโดยรักษาความสมดุลของทุกส่วนในร่างกาย เมื่อปฏิบัติท่าราจะต้องรักษาระดับตำแหน่งและระดับองศาของ มือ แขน และขาไม่ขยับไปมาตลอดจนไม่เอียงศีรษะหรือกอดตัวจนมากเกินไปและทรงตัวในลักษณะเส้นตรงเพื่อให้ท่าราที่ผู้แสดงถ่ายทอดออกมาดูนั้นเกิดความสง่า ความภูมิฐานโดยปฏิบัติเช่นนี้จนครบและจบทุกกระบวนของท่ารา (ศุภชัย จันทรสุวรรณ, ศิลปินแห่งชาติ. สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2566)

4.3 เพลงตระนารายณ์

4.3.1 ลักษณะของเพลงตระนารายณ์ มีอัตราจังหวะ 2 ชั้นในลักษณะของทำนองเพลงมีการเคลื่อนจังหวะเป็นแนวนอนสม่ำเสมอและเท่ากันแสดงถึงอารมณ์ที่สงบ ตั้งใจ มุ่งมั่น ซึ่งหน้าทับเพลงตระนารายณ์ประกอบด้วยไม้เดินไม้ลาที่เรียกว่า 4 ไม้ลาคือ ไม้เดิน 4 ไม้ต่อด้วยไม้ลา 4 ไม้และต่อท้ายด้วยเพลงรัว ซึ่งมีหน้าทับเท่ากัน ตระนารายณ์คือชื่อเรียกเฉพาะตอนที่พระนารายณ์แปลงกาย เช่น พระนารายณ์แปลงกายเข้าไปร้ายราถวายพระอุมาในบทบาทของพราหมณ์น้อยในบทละครดึกดำบรรพ์เบิกโรงเรื่องพระคเณศเสียวาบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 รวมถึงใช้ประกอบการแปลงกายของพระนารายณ์เป็นนางนารายณ์เพื่อไปปราบหนทกในบทพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 1 เป็นต้น ซึ่งกล่าวได้ว่าแท้จริงแล้วเพลงหน้าพาทย์ที่กล่าวมาข้างต้นใช้บรรเลงประกอบการแปลงกายของตัวละครซึ่งก็คือเพลงตระนารายณ์นั่นเอง (ฐิระพล น้อยนิธย์, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2566) ซึ่งเพลงตระนารายณ์มีลักษณะจังหวะสม่ำเสมอ

จังหวะที่	1		2		3		4	
	-- ฉิ่ง	-- ฉับ	-- ฉิ่ง	-- ฉับ	-- ฉิ่ง	-- ฉับ	-- ฉิ่ง	-- ฉับ

4.3.2 ด้านกระบวนการท่ารำในการแสดงบทบาทพระนารายณ์ ในการรำเพลงตระนารายณ์มีท่ารำรวมทั้งสิ้น 7 ท่าได้แก่ 1. ท่าปฐม 2. ท่านารายณ์ขว้างจักร 3. ท่ากินนรพื่อนโอ 4. ท่ากรบน 5. ท่ากรล่าง 6. ท่ารัว และ 7. ท่าแปลงกาย

ภาพที่ 5 ท่ารำเฉพาะในเพลงตระนารายณ์ที่เรียกว่า“ท่ากรบน”
(ที่มา : วิษรุต อิมเอบ, 2565)

4.3.3 ท่ารำเฉพาะในเพลงตระนารายณ์พบว่ามีการบวท่ารำคือ ท่ากรบนและท่ากรล่าง ซึ่งท่ารำมีความหมายในนาฏศิลป์ไทยว่าเป็นกรของพระนารายณ์แทนลักษณะของกรทั้ง 4 ที่ปรากฏในวรรณกรรมการแสดงโขน (ธนกร สุวรรณอำภา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2565)

4.3.4 วิธีการรำน้าพาทย์ในเพลงตระนารายณ์ให้มือทั้งสองข้างถืออาวุธได้แก่ คทา ถือด้วยมือขวาและจักรถือด้วยมือซ้าย ดังนั้นในเพลงตระนารายณ์จึงไม่มีการจับหรือแบมือแบบรำเพลงตระนารายณ์ในลักษณะตั้งวงหรือจับแบบทั่วไปซึ่งข้อยกเว้นหากไม่ถืออาวุธจะทำมือล่อแก้วแทน ในการเชื่อมท่าคือการปฏิบัติท่ารำที่ทำต่อเนื่องให้เชื่อมต่อระหว่างท่ารำหนึ่งไปสู่ท่ารำหนึ่งเพื่อให้ทำรำนั้นเสร็จสมบูรณ์ ลักษณะของการใช้ลีลาในการรำใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายแบบนิ่งโดยไม่ตีไหล่ไปมา ไม่กระเพื่อมส่วนต่าง ๆ ของร่างกายจนแรงหรือมากเกินไปโดยรักษาความสมดุลของทุกส่วนในร่างกาย เมื่อปฏิบัติท่ารำจะต้องรักษาระดับตำแหน่งและระดับองศาของมือ แขน และขาไม่ขยับไปมาตลอดจนไม่เอียงศีรษะหรือกอดตัวจนมากเกินไปและทรงตัวในลักษณะเส้นตรงเพื่อให้ท่ารำที่ผู้แสดงถ่ายทอดออกมาดูนั้นเกิดความสง่า ความภูมิฐานโดยปฏิบัติเช่นนี้จนครบและจบทุกกระบวนของท่ารำ (ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์, ศิลปินแห่งชาติ, สัมภาษณ์, 3 มกราคม 2566)

จากข้างต้นในการแสดงบทบาทพระนารายณ์มีหน้าพาทย์ที่ปรากฏใช้เฉพาะ 3 เพลงคือ 1. ตระนารายณ์บรรทมสินธุ์ 2. กลมนารายณ์ และ 3. ตระนารายณ์ซึ่งมีวิธีการรำที่สอดคล้องกันคือ การควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายและการคงที่เพื่อรักษาระดับของอวัยวะในทุก ๆ ส่วนในการรำเช่นมือ แขน และขารวมถึงองศาเพื่อให้ทำรำนั้นมีความนิ่งตลอดจนการเอียงศีรษะ การย่นตัว การเอียงตัว การใช้หน้าหนัง การกอดไหล่ การกอดเกลียวข้าง การกระดกเท้า การก้าวเท้า การนั่งกระหม่อม การยียุบ และการห่มเข้าเป็นสิ่งที่ผู้รำจะต้องควบคุมร่างกายของตนเองตามการเคลื่อนไหวของท่ารำในเพลงนั้น ๆ เพื่อให้ทำรำนั้นเกิดความสง่าและภูมิฐานสิ่งเหล่านี้จึงจะแสดงว่าผู้แสดงรำได้อย่างสมบูรณ์

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการแสดงบทบาทพระนารายณ์ในการแสดงโขน พบว่าการแสดงบทบาทพระนารายณ์ซึ่งเป็นตัวละครประเภทเทพเจ้า จำเป็นต้องมีการรำในลักษณะที่เรียกว่า "รำภูมิวิลาส" ซึ่งผู้แสดงต้องมีความเข้าใจในวรรณกรรมและภูมิหลังของตัวละครอย่างละเอียด พระนารายณ์เป็นหนึ่งในสามมหาเทพ ได้แก่ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม การศึกษาพบว่าท่ารำภูมิวิลาสมีความสำคัญในการรักษาระดับของอวัยวะต่าง ๆ เช่น มือ แขน ขา และองศาของร่างกาย ซึ่งรวมถึงการควบคุมการเอียงศีรษะ การกอดเกลียวข้าง การใช้หน้าหนัง การกระดกเท้า การก้าวเท้า การยียุบ และการห่มเข้า เพื่อให้ท่ารำดูนิ่งและสง่างาม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชณัฐกร แดงอ่อน, จินตนา สายทองคำ, และ ขวัญใจ คงถาวร (2023) ในการแสดงบทบาทพระนารายณ์ต้องการการฝึกฝนทักษะการรำอย่างละเอียดเพื่อถ่ายทอดบทบาทของตัวละครให้สมบูรณ์แบบ กระบวนกรำน้าพาทย์มีความสำคัญอย่างยิ่ง นักแสดงต้องฝึกฝนทักษะการรำให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้การแสดงมีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับบทบาทของพระนารายณ์

นอกจากนี้ การวิจัยในอดีตยังชี้ให้เห็นว่าการสวมบทบาทพระนารายณ์แปลงโฉมในโฉนเรื่องรามเกียรติ์ต้องใช้ทักษะการรำที่สูงมาก และการฝึกฝนทักษะเหล่านี้จะช่วยให้นักแสดงสามารถถ่ายทอดบทบาทของตัวละครได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพบว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ วิสาลุต อิมเอิบ & สุภาวดี โพธิเวชกุล (2023) ใน การแสดงบทบาทพระนารายณ์ยังสะท้อนถึงการผสมผสานทางวัฒนธรรม ซึ่งพบว่ามีการใช้ตัวละครทศกัณฐ์ในสื่อวัฒนธรรมประชานิยมของไทย การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ท่ารำในบทบาทเทพเจ้าอื่น ๆ และการเปรียบเทียบความแตกต่างของการรำในแต่ละบทบาทจะช่วยพัฒนาทักษะการแสดงของนักแสดงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งปรากฏในการศึกษาของ ภทริยา ศรีสุข (2024) ในเรื่องสัมพันธ์บทและการผสมข้ามสายพันธุ์ทางวัฒนธรรม ตัวละครทศกัณฐ์ในสื่อวัฒนธรรมประชานิยมของไทย

6. สรุป

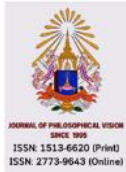
การแสดงบทบาทพระนารายณ์ถือเป็นตัวละครพระโขนงที่จัดอยู่ในประเภทเทพเจ้ามีวิธีการรำที่นาฏศิลป์ไทยเรียกว่ารำภูมिरำสง่าซึ่งผู้แสดงนั้นต้องศึกษาวรรณกรรมเพื่อให้เข้าใจถึงภูมิหลังของตัวละครซึ่งพระนารายณ์เป็นพระเทพเจ้าที่สูงที่สุดจาก 1 ใน 3 ของมหาเทพได้แก่พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม เมื่อศึกษาจึงพบว่า การรำภูมिरำสง่านั้นคือการรักษาระดับของอวัยวะมือ แขน ขา ตลอดจนองศาและการควบคุมร่างกายในทุก ๆ ส่วนของร่างกายเช่น การเอียงศีรษะ การกอดเกลียวข้าง การใช้หน้าหนัง การกระดกเท้า การก้าวเท้า การยืดยุบและการห่มเข้าเพื่อให้ท่ารำนิ่ง และเกิดความสง่า ความภูมิฐานนอกจากนี้ กระบวนการรำหน้าพาทย์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่นักแสดงจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะในด้านการรำรำให้เกิดความชำนาญเพื่อถ่ายทอดบทบาทของตัวละครให้ท่ารำและการแสดงบทบาทพระนารายณ์สอดคล้องสัมพันธ์กันจึงจะทำให้การแสดงนั้นออกมาสมบูรณ์แบบมากที่สุด

7. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นว่าการแสดงในนาฏกรรมโขนละครไทยนั้นหากผู้แสดงไม่เพียงแต่ฝึกฝนกระบวนการของท่ารำให้แม่นยำและงดงามเพียงอย่างเดียวแต่ศึกษาย้อนไปถึงภูมิหลังของตัวละครทำความเข้าใจในบริบทของแต่ละบทบาทในตัวละครเพื่อสร้างความเชื่อจะทำให้ผู้แสดงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครออกมาได้อย่างสมบทบาทและผู้ชมจะเกิดการคล้อยตามและรู้สึกเชื่อไปกับผู้แสดงจึงนับว่าการแสดงนั้นสมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้แสดงในฐานะโขนตัวละครควรเข้าใจในการรำในรูปแบบของโขนพระซึ่งมีเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความสง่างามของบุรุษเพศโดยในบทความฉบับนี้เป็นบทบาทพระนารายณ์ที่มีภูมิหลังเดิมคือมีความเป็นเทพเจ้าทำให้การรำหน้าพาทย์มีการเคลื่อนไหวของร่างกายแต่ละส่วนอย่างพอดีกับจังหวะหากถ้าเคลื่อนไหวไวจนมากเกินไปหรือเร็วเกินกว่าจังหวะอาจทำให้ขาดลักษณะของความสง่างามในอัตลักษณ์แบบโขนพระได้

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2554). *ความรู้ศาสนาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เกษม ทองอร่าม. (2565, กันยายน 2). *สัมภาษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.
- ชนัญกร แดงอ่อน, จินตนา สายทองคำ, & ขวัญใจ คงถาวร. (2023). *รำเชิดฉิ่งของตัวพระในการแสดงโขน. วารสารศรีวนาลัยวิชัย (Journal of Srivanalai Vijai), 13(1), 15-19.*
- ฐิระพล น้อยนิิตย์. (2565, ธันวาคม 5). *สัมภาษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.
- ธนกร สุวรรณอำภา. (2565, พฤศจิกายน 7). *สัมภาษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.
- พาณพอล กาญจนกฤต. (2565, ตุลาคม 8). *สัมภาษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.
- พีรพน พิสนพงศ์. (2538). *เทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู*. บทความวิชาการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพฑูรย์ เข้มแข็ง, ศิลปินแห่งชาติ. (2565, ธันวาคม 10). *สัมภาษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.
- ภัทริยา ศรีสุข. (2024). *สัมพันธ์บทและการผสมข้ามสายพันธุ์ทางวัฒนธรรมตัวละครทกัณฐ์ในสื่อวัฒนธรรมประชานิยมของไทย. วารสารศาสตร์, 17(1), 187-187.*
- มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. (2547). *วรรณคดีและวัฒนธรรมไทย*. บทความวิชาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลมุล ยมะคุปต์. (2526). *คุณานุสรณ์การเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพนางลมุล ยมะคุปต์*. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์.
- วิสารุต อิมเอิบ, & สุภาวดี โพธิเวชกุล. (2023, April). *การสวมบทบาทนางนารายณ์แปลงในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์. รายงานการประชุม Graduate School Conference, 5(1), 632-639.*
- ศุภชัย จันทรสุวรรณ, ศิลปินแห่งชาติ. (2566, มกราคม 3). *สัมภาษณ์*. กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.
- อมรศักดิ์ จันทรอินทร์. (2543). *บทบาทของเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ต่อพิธีไหว้ครูโขนละครไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.4

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน

โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

The Cultivation of Moral Virtues for Teachers' Students Chanthaburi Kindergarten Mueang Chanthaburi District Chanthaburi Province

พระครูใบฎีกา ชลากร อตถกาโร (โพธิ์ธีรบุตร)^{1*} และ พันธุ์รัช ศรีทิพพันธุ์²

Phrakru Baidika Chalakron Attakalo (Photiteerabut)^{1*}
& Phanthad Srithiphan²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. พระครูใบฎีกา ชลากร อตถกาโร (โพธิ์ธีรบุตร)*

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Phrakru Baidika Chalakron Attakalo (Photiteerabut)

Graduate School, Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Email: chalagon112@gmail.com

2. ดร.พันธุ์รัช ศรีทิพพันธุ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Dr. Phanthad Srithiphan

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Email: phanthad.sri@mbu.ac.th

คำสำคัญ:

การปลูกฝัง; คุณธรรมจริยธรรม; ครูผู้สอน

Keywords:

indoctrination; morality; teachers

Article history:

Received: 21/02/2023

Revised: 27/03/2024

Accepted: 22/04/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Photiteerabut, P.C.A. & Srithiphan, P. (2024). The Cultivation of Moral Virtues for Teachers' Students Chanthaburi Kindergarten Mueang Chanthaburi District Chanthaburi Province. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 46-58.

ABSTRACT

The purpose of research article is to 1) study moral instruction for teachers, 2) compare ethical instruction for teachers of different ages, 3) study suggestions on moral instruction for teachers using mixed research methodology. A total of 125 instructors were taught at random. The tool was used as a 5-level estimation questionnaire and qualitative research used a sample group as a teacher. Five people were obtained through specific selection, using structured interviews as research tools. Analysis of data with descriptive statistics included percentage values, mean deviations, and descriptive analysis for qualitative data.

The research found that: 1) The moral instruction of teachers at Chanthaburi Kindergarten is very high and the overall organization and environment is moderate. 2) The results of the comparison of moral instruction for teachers' students are classified by gender, age, and teaching experience are different. 3) The recommendation for moral instruction among teachers on the issue of schools should be revised and the implementation plan should be clearly established to focus on moral training for students.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน 2) เปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 125 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ด้านการอบรมสั่งสอน ด้านการจัดกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน ในประเด็นโรงเรียนควรมีการปรับปรุงการจัดกิจกรรม และกำหนดแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อเน้นการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน

1. บทนำ

คุณธรรมจริยธรรมนับเป็นกลไกของสังคมที่บรรทัดฐานของความประพฤติ เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติและปลูกฝังให้กับคนในสังคม เพราะหากคนในสังคมเป็นคนดีแล้ว สังคมก็มีความสุข แต่ถ้าคนในสังคมไม่ดีก็จะมีปัญหาวนวายเดือดร้อน (พรพิทักษ์ เหมบาสัตย์ และวรรณพล พิมพะสาสิทธิ์, 2563: 66-67) การศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างมาก (นิรุทธ์ น่วมรัมย์ และดำรงค์ เบญจศิริ, 2565: 3) ในฐานะผู้นำในอนาคตของชาติ จำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องพัฒนาค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรมที่แข็งแกร่งตั้งแต่อายุยังน้อย ความรับผิดชอบนี้ตกอยู่บนบ่าของครูผู้สอน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างลักษณะนิสัยของเยาวชน ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีความกังวลมากขึ้นเกี่ยวกับการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน และความต้องการวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการปลูกฝังค่านิยมเหล่านี้ ประเด็นนี้กลายเป็นประเด็นที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ โดยนักการศึกษาและผู้ปกครองต่างก็มองหาวิธีแก้ปัญหาสำหรับความท้าทายนี้อย่างเร่งด่วนความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักเรียนคือ คุณค่าทางศีลธรรม เช่น ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ ความเมตตา และการเห็นอกเห็นใจเป็นพื้นฐานสำหรับพฤติกรรมเชิงบวกและการตัดสินใจ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่ถูกและผิด และเลือกสิ่งที่สอดคล้องกับความเชื่อและค่านิยมของพวกเขา ด้วยการส่งเสริมค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมที่เข้มแข็ง ครูผู้สอนสามารถฝึกทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นให้กับนักเรียนเพื่อนำทางไปสู่ประเด็นขัดแย้งทางสังคมและจริยธรรมที่ซับซ้อน และเพื่อพัฒนาคุณภาพในการดำรงชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต และเนื่องจากความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับพฤติกรรมและการตัดสินใจของเยาวชนในภูมิภาค สิ่งเหล่านี้อาจเกิดจากการขาดคำแนะนำและการสนับสนุนจากครูและผู้ปกครอง การขาดทรัพยากรและการสนับสนุน

สำหรับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม หรือเพียงการรับรู้ถึงความจำเป็นของแนวทางที่ครอบคลุมมากขึ้นในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อตอบสนองต่อปัญหานี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาอย่างรอบด้านเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการปลูกฝังคุณธรรมให้กับนักเรียน การศึกษานี้จะให้ข้อมูลเชิงลึกอันมีค่าเกี่ยวกับความท้าทายและโอกาสที่ศึกษาจะได้รับ และจะช่วยพัฒนากลยุทธ์เชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาการศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรมในภูมิภาค อันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการโดยรวมและสุขภาวะที่ดี การจัดการปัญหานี้ในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ผู้วิจัยสามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในการรับมือกับประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่ซับซ้อนและตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ครูผู้สอนสามารถปลูกฝังค่านิยมทางคุณธรรมและจริยธรรมที่เข้มแข็งได้ต่อไป จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 188 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 125 คนและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ครูผู้สอน 5 คน รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 128 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ 1. แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน 2. แบบสอบถามบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี และแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ 2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนโรงเรียนอนุบาล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึง ผู้ให้ข้อมูล คือข้าราชการครูโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 125 คน และได้กลับคืนมา 125 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) 5. ผลการวิจัย

4. ผลการวิจัย

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 76 ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 32 ปีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

4.2 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 และ 3 คือ การอบรมสั่งสอน และกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 1 ด้านคือ ด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

4.2.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ด้านการอบรมสั่งสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 13 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูปลูกฝังให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนและบุคคลอื่น รองลงมา คือ ครูมีการจัดทำกำหนดการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประพฤติดีงามมีคุณค่าแก่สังคม

4.2.2 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูบำรุง ดูแลและพัฒนาสถานที่ และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง และปลอดภัย รองลงมา คือ ครูจัดให้นักเรียนร่วมกันกำหนดหน้าที่เพื่อรักษาความสะอาด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูจัดการประกวดห้องเรียนในด้าน สงบ เรียบร้อย สะอาดสวยงาม

4.2.3 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ด้านการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดทำแผนการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมา คือ ครูได้เสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมพิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูจัดกิจกรรมแข่งขันประกวดผู้มีมารยาทดีเด่นในห้องเรียนและโรงเรียน

4.3 ผลการเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี

4.3.1 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.3.2 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.3.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	30	24.0
หญิง	95	76.0
รวม	125	100
อายุ		
ต่ำกว่า 27 ปี	26	20.8
ระหว่าง 27-32 ปี	28	22.4
มากกว่า 32 ปี	71	56.8
รวม	125	100.0
ประสบการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 5 ปี	37	29.6
ระหว่าง 5 - 10 ปี	32	25.6
มากกว่า 10 ปี	56	44.8
รวม	125	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 125 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าเป็นเพศชาย ร้อยละ 24 เพศหญิง ร้อยละ 76 มีอายุต่ำกว่า 27 ปี ร้อยละ 20.8 อายุระหว่าง 27 – 32 ปี ร้อยละ 22.4 อายุมากกว่า 32 ปี ร้อยละ 56.8 และประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 29.6 ประสบการณ์สอนระหว่าง 5 - 10 ปี ร้อยละ 25.6 มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 44.8

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การอบรมสั่งสอน	3.78	0.84	มาก
2.	การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.37	0.89	ปานกลาง
3.	การจัดกิจกรรม	3.43	0.86	มาก
รวม		3.53	0.86	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านด้านการอบรมสั่งสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.84) รองลงมาคือ ที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.86) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านที่ 2 การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.89)

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี

5.1.1 ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีได้มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้มีจริยธรรม และแสวงหาความรู้ ในด้านจริยธรรมในวิถีชีวิตตลอดไป ประการสำคัญประการหนึ่งก็คือ ในปัจจุบันโรงเรียนมีการให้ความสำคัญในการดำเนินงานการส่งเสริมจริยธรรมให้กับนักเรียน โดยปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณธรรม จริยธรรมทั้งทางด้านพฤติกรรม และจิตใจเพราะการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่ดีให้กับนักเรียน เป็นปัจจัยเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวและส่วนรวมตลอดจนประเทศชาติ ดังนั้นโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีได้ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมไปกับการจัดการเรียนการสอน การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามคุณธรรมจริยธรรมมีความประพฤติดีจึงทำให้การปลูกฝังของครูในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากและรายด้าน ด้านการอบรมสั่งสอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ (พัฒนา หนองท่อม, 2559: 69) ได้กล่าวว่า บทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิไทโซโย จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ (พระครูเวฬุวนาภิรมย์, 2565: 28) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนของสถาบันครอบครัว

ใน ตำบลคลองตากต อำเภोधราราม จังหวัดราชบุรี จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี พบว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยให้ครูผู้สอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะค่านิยมในเวลาเรียน , สอนคุณธรรมจริยธรรมก่อนเข้าเรียน 30 นาที/วัน, สอนเรื่องการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย, สอนเรื่องกฎระเบียบวินัยการอยู่ร่วมกัน, รู้จักวิธีการสอน, ครูผู้สอนให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น ดูแลทำความสะอาดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยในสถานที่เรียน, ทำปายนิเทศในห้องเรียน, ทำปายกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา, รับผิดชอบต่อสถานที่ส่วนรวม, ครูผู้สอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น กิจกรรมไปทัศนศึกษาตามวัดหรือธรรมชาติดิสงบ, กิจกรรมวันสำคัญทางชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์, กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระทุกเย็นวันศุกร์, กิจกรรมเสริมลูกเสือ เนตรนารี, กิจกรรมทำสมาธิการก่อนเข้าชั้นเรียน, กิจกรรมกีฬาให้มีน้ำใจนักกีฬา ความอดทน วินัย เสียสละ, กิจกรรมลอยกระทงทำกระทงถวายวัดรู้จักการให้ทาน, กิจกรรมปีใหม่ให้รู้จักการแบ่งปัน

5.1.2 ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีซึ่งเป็นด้านการอบรมสั่งสอนที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการจัดทำกำหนดการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ได้สอดแทรกบูรณาการการเรียนการสอนเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จัดให้มีการอบรมจรรยาบรรณตามประเพณีไทยแก่นักเรียนให้สามารถปฏิบัติและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์แก่นักเรียนให้สามารถปฏิบัติได้จริงและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ปลูกฝังให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนและบุคคลอื่น ยกย่องและประกาศผลงานนักเรียนที่ประพฤติในแนวทางที่น่ายกย่อง ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดของนักเรียนให้สอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรม เอาใจใส่และดูแลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน ใช้วิธีการลงโทษอย่างเหมาะสมเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมผิดศีลธรรมอันดีให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่ประพฤติดีงามมีคุณค่าแก่สังคม สอนจริยธรรมด้วยการย้ำและให้ปฏิบัติจริง พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมในการสอนคุณธรรมจริยธรรม

5.1.3 ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามี การวางแผนการใช้อาคารสถานที่เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเช่นห้องจริยศึกษา มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงามเป็นระเบียบ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ต้นไม้ สวนหย่อมในห้องเรียน ได้จัดปายนิเทศแสดงประวัติและผลงานของครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้จัดปายแสดงคำขวัญ บทกลอน และคติพจน์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ไว้ในที่ต่าง ๆ เช่น ต้นไม้ ในห้องเรียน ได้ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับให้สวยงาม ร่มรื่น สงบ ร่มเย็น ได้จัดห้องสำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กว้างขวางพอเพียง ได้จัดสวนหรือลานสำหรับจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม กำหนดพื้นที่และอาคารให้นักเรียนร่วมกันรับผิดชอบทำความสะอาดเป็นกลุ่ม จัดให้นักเรียนร่วมกันกำหนดหน้าที่เพื่อรักษาความสะอาด จัดประกวดความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชั้นเรียนและจุดรับผิดชอบของแต่ละกลุ่ม จัดการประกวดห้องเรียนในด้าน สงบ เรียบร้อย สะอาดสวยงาม และบำรุง ดูแลและพัฒนาสถานที่ และสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง และปลอดภัย

5.1.4 ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนอนุบาล จันทบุรี ด้านการจัดกิจกรรม ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าได้มีการกำหนดปฏิทินกิจกรรม การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ได้มีการจัดกิจกรรมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้จัดกิจกรรมการประกวด-แข่งขันเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น คำขวัญ เรียงความ วาดภาพ ได้จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมประจำสัปดาห์ จัดกิจกรรมแข่งขันประกวดผู้มีมารยาทดีเด่นในห้องเรียนและโรงเรียน จัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อย่างหลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน จัดกิจกรรมประสานขอความร่วมมือกับชุมชนภูมิปัญญาท้องถิ่นในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ได้เสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมพิธีกรรมและกิจกรรมทางศาสนา นำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจกรรมส่งเสริม ส่งเสริมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม

5.2 ผลเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

5.2.1 ผลการเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนอนุบาล จันทบุรีโดยภาพรวม จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ โรงเรียนอนุบาล จันทบุรี ได้ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นอย่างมากจึงเน้นย้ำครูให้จัดการอบรมสั่งสอนจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรมโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เคร่งครัด ทำให้ครูทั้งเพศชายและเพศหญิงเอาใจใส่และดูแลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียน โดยที่ครูได้จัดให้นักเรียนร่วมกำหนดหน้าที่เพื่อรักษาความสะอาดและครูปลูกฝังกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมครูปลูกฝังกิจกรรมให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนและบุคคลอื่นดังนั้นครูจึงตระหนักในอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน จนครูทุกท่านได้ให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังของตนเองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นเหตุให้ครูที่มีเพศต่างกันมีการปลูกฝังในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกันเพราะไม่ว่าจะเป็นเพศใด เมื่อได้รับการปลูกฝัง อบรม กำชับ กำกับ ติดตาม จึงทำให้ทุกคนร่วมกันปฏิบัติและตระหนักให้มีความสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับ(วรารักษ์ คำบุญเรือง และสุนทรโคตรบรรเทา, 2565: 130) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนคลองใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจากการศึกษาพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีโดยภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน โรงเรียนอนุบาลจันทบุรีทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ ทางโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีได้ให้ความสำคัญตระหนักแก่ครูทุกระดับอายุให้เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะในการสอนและการเป็นแบบอย่างในทุก ๆ ด้าน โดยในทุก ๆ หนึ่งภาคเรียน ทางโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีมีการอบรมครูด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ให้แก่ครู ทุกระดับอายุ และกำหนดให้ครูทุกคนจัดทำหนดการสอนและแผนการสอนเพื่อนำไปปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมในโรงเรียน ครูระดับอายุจึงมี

ความตระหนักมากยิ่งขึ้น ว่าครูทุกระดับอายุจะต้องมีจริยธรรมเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติ เพื่อเป็นกรอบในการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติสำหรับนักเรียนและเยาวชน ครูทุกคนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประพฤติปฏิบัติให้อยู่ในกรอบจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครูซึ่งสอดคล้องกับ จรรยาบรรณวิชาชีพครู ในข้อที่ 2 กล่าวว่าครูต้องอบรมสั่งสอนและฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งสอดคล้องกับ (พัฒนา หนองทุ่ม, 2559: 1) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิไทยโซ จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีทัศนะต่อการปลูกฝังของครูด้านผู้นำคุณธรรมจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ผลการเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีการปลูกฝังในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในทุก ๆ ปีการศึกษาเมื่อมีการรับสมัครครูใหม่ในการเข้ามาสอนโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีจะมีการปลูกฝังการจัดการเรียนการสอนและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ครูที่เข้ามาใหม่ โดยจัดให้ครูที่มีประสบการณ์มาก ได้เข้าไปช่วยเหลือในการอบรมสั่งสอน การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังทั้งการเรียนการสอนและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกันโรงเรียนอนุบาลจันทบุรีได้มีความตระหนักในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอีกและโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ได้มีการนิเทศการอบรมสั่งสอน การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรม เพื่อวัดระดับความสามารถของครูเพื่อปลูกฝังและพัฒนาครูต่อไป ดังนั้น ไม่ว่าครูจะมีประสบการณ์ทำงานมากน้อยเพียงใดโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ปลูกฝังให้ครูทุกท่านได้เข้าใจหลักการและวิธีการในการอบรมสั่งสอน การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรมทั้งครูทุกท่านได้ทุ่มเทเวลาเอาใจใส่ให้นักเรียนทำให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนไปตามคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนครูผู้สอนเป็นปูชนียบุคคลที่ควรเคารพบูชา และเป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ดังนั้นครูที่มีประสบการณ์ต่างกันจึงเอาใจใส่และดูแลพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พัฒนา หนองทุ่ม, 2559: 107) ที่ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิไทยโซ พบว่าเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติสอนในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

5.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอน โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

การศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน เนื่องจากเป็นการวางรากฐานสำหรับพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบและความเคารพในวัยผู้ใหญ่ โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดค่านิยมทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และครูคือแนวทางของภารกิจสำคัญนี้ ในการศึกษาคำแนะนำของอาจารย์เกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

5.3.1 นำโดยตัวอย่าง ครูควรปฏิบัติตามสิ่งที่พวกเขาสั่งสอนโดยการสร้างแบบจำลองพฤติกรรมทางจริยธรรมด้วยตนเอง สิ่งนี้สามารถบรรลุผลได้ด้วยการปฏิบัติต่อนักเรียน เพื่อบริการงาน และสมาชิกคนอื่นๆ

ในชุมชนโรงเรียนอย่างซื่อสัตย์และยุติธรรม เมื่อครูนำโดยตัวอย่าง ครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับนักเรียนและแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าพฤติกรรมทางจริยธรรมมีลักษณะอย่างไร

5.3.2 รวมการศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรมไว้ในหลักสูตร ครูผู้สอนสามารถบูรณาการการศึกษาด้านคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา และวรรณคดี วิธีการนี้ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถฝังบทเรียนที่สำคัญเหล่านี้ลงในหลักสูตรได้อย่างมีความหมาย และทำให้มั่นใจได้ว่านักเรียนจะได้รับการศึกษาอย่างรอบด้าน

5.3.3 ส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนคิดเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและจริยธรรม และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงความคิดและความคิดเห็น ครูสามารถช่วยนักเรียนให้เข้าใจมุมมองที่แตกต่างกันและพัฒนามุมมองด้านจริยธรรมและคุณธรรมจริยธรรมของตนเองได้โดยการอำนวยความสะดวกในการสนทนาและการโต้แย้ง

5.3.4 ส่งเสริมการเคารพในความหลากหลาย จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องส่งเสริมการเคารพในความหลากหลาย และสนับสนุนให้นักเรียนเห็นคุณค่าและเข้าใจวัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่อที่แตกต่างกัน สิ่งนี้สามารถช่วยให้นักเรียนพัฒนาความเห็นอกเห็นใจและสำนึกรับผิดชอบต่อการกระทำของตนต่อผู้อื่น

5.3.5 มีส่วนร่วมในการเรียนรู้การบริการ การเรียนรู้การบริการเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าสำหรับการสอนคุณธรรมและจริยธรรม โดยการเข้าร่วมโครงการบริการชุมชน นักเรียนสามารถเรียนรู้ถึงความสำคัญของการตอบแทนและสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อผู้อื่น วิธีการปฏิบัติจริงนี้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจคุณค่าทางจริยธรรมและคุณธรรมจริยธรรมและเข้าใจการนำไปใช้จริง

6. สรุป

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 32 ปีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอบรมสั่งสอนและด้านการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี

1. จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่าครูที่มีเพศต่างกันมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนไม่แตกต่างกัน

2. จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนไม่แตกต่างกัน

3. จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ด้านการ

อบรม ครูผู้สอนควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมคุณลักษณะค่านิยมในเวลาเรียน สอน การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ภาระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกัน ด้านสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนควรให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบและรู้จัก รับผิดชอบต่อหน้าที่ สถานที่ส่วนรวม ด้านการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในกิจกรรม ของโรงเรียน ส่งเสริมความอดทน วินัย เสียสละ รู้จักการแบ่งปัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาคุณธรรมครบวงจร หลักสูตรควรมีบทเรียนเกี่ยวกับศีลธรรมและ พฤติกรรมทางจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเคารพ และความเมตตา บทเรียนเหล่านี้ควร บูรณาการเข้ากับวิชาต่าง ๆ เช่น ศิลปะภาษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และควรทบทวนเป็นประจำเพื่อให้แน่ใจ ว่าบทเรียนเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องและทันสมัย

7.1.2 จัดเตรียมการพัฒนาวิชาชีพครู ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นักเรียนและควรได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยปลูกฝังค่านิยมทางศีลธรรมให้แก่นักเรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ สิ่งนี้อาจรวมถึงการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการรวมการศึกษาทางศีลธรรมเข้าไปในหลักสูตร วิธีการ นำโดยตัวอย่างและวิธีการส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน

7.1.3 สนับสนุนให้บิดามารดามีส่วนร่วม ผู้ปกครองและผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา คุณธรรมของบุตรหลาน และโรงเรียนอนุบาลจนถึงทุกระดับควรส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการศึกษาคุณธรรมของ เยาวชน สิ่งนี้อาจรวมถึงการประชุมครูผู้ปกครอง การประชุมเชิงปฏิบัติการและการริเริ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ปกครองในกระบวนการทางการศึกษา

7.1.4 ส่งเสริมวัฒนธรรมโรงเรียนที่ดี วัฒนธรรมโรงเรียนที่เป็นบวกสามารถช่วยสร้างสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมพฤติกรรมและค่านิยมทางศีลธรรม โรงเรียนอนุบาลจนถึงทุกระดับควรส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพ ความ รับผิดชอบ และความเมตตา และสร้างความคาดหวังที่ชัดเจนต่อพฤติกรรมของนักเรียน

7.1.5 จัดเตรียมทรัพยากรสำหรับนักเรียน นักเรียนควรเข้าถึงทรัพยากรที่สามารถช่วยให้ค่านิยมทาง ศีลธรรมภายใน เช่น หนังสือ วิดีโอ และวัสดุอื่น ๆ ที่ให้ตัวอย่างพฤติกรรมทางจริยธรรม ทรัพยากรเหล่านี้ควรมี อายุที่เหมาะสมและเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนโดยการแสดงพฤติกรรมทางศีลธรรมและค่านิยมในการ กระทำประจำวันและการมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน สิ่งนี้กำหนดมาตรฐานสำหรับนักเรียนและช่วยให้พวกเขา เข้าใจถึงความสำคัญของพฤติกรรมทางศีลธรรม

7.2.2 รวมการศึกษาคุณธรรมไว้ในหลักสูตร หลักสูตรควรมีบทเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเคารพ และความกรุณา บทเรียนเหล่านี้สามารถบูรณาการเข้ากับวิชา ต่างๆ เช่น ภาษาศิลป์ สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์

7.2.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปรายและ กิจกรรมเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งอาจรวมถึงการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และกิจกรรม

การแก้ปัญหาที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับประเด็นขัดแย้งทางศีลธรรมและตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม

7.2.4 ส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกกับนักเรียน ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างปฏิบัติงานและนักเรียนสามารถช่วยสร้างความไว้วางใจและสร้างสภาพแวดล้อมที่นักเรียนมีแนวโน้มที่จะฝังคุณค่าทางศีลธรรม ผู้ปฏิบัติงานควรพยายามอย่างมีสติในการเชื่อมต่อกับนักเรียนและสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับพวกเขา

7.2.5 ใช้ตัวอย่างในโลกแห่งความเป็นจริง การศึกษาด้านศีลธรรมควรมีความเกี่ยวข้องและมีความหมายต่อนักเรียน และวิธีหนึ่งที่จะบรรลุเป้าหมายนี้คือการใช้ตัวอย่างในโลกแห่งความเป็นจริงเพื่ออธิบายแนวคิดด้านศีลธรรม ซึ่งอาจรวมถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ หรือประสบการณ์ส่วนตัว

7.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 บทบาทของการมีส่วนร่วมของบิดามารดาในการพัฒนาศีลธรรม มีการวิจัยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เกี่ยวกับบทบาทของการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ในการพัฒนาศีลธรรมของลูก ๆ การวิจัยเพิ่มเติมสามารถตรวจสอบผลกระทบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล จันทรบุรีและวิธีการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3.2 ผลกระทบระยะยาวของการศึกษาทางศีลธรรม ทำಯที่สุดแล้ว การวิจัยเพิ่มเติมสามารถตรวจสอบผลกระทบระยะยาวของการศึกษาทางศีลธรรมต่อนักเรียน รวมถึงผลกระทบต่อพฤติกรรม ค่านิยม และความเชื่อของพวกเขา สิ่งนี้อาจรวมถึงการศึกษาขอบเขตที่นักเรียนทำให้ค่านิยมทางศีลธรรมเป็นภายในและปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดกระบวนการนี้.

8. เอกสารอ้างอิง

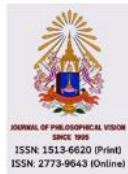
- นิรุทธ์ น่วมรัมย์ และดำรงค์ เบญจศิริ. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 13(2), 3.
- พรพิทักษ์ เข้มบาสัย และวรรณพล พิมพ์สาละ. (2563). แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย. *การบริหารรัฐกิจและการเมือง*, 9(2), 67.
- พระครูเวฬุวนาภิรมย์. (2565). การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนของสถาบันครอบครัวในตำบลคลองตาคน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดราชบุรี. *สหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 5(1), 28.
- พัฒนา หนองพุ่ม. (2559). บทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิไทไทย. *วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต*, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.

สำนักนายกรัฐมนตรี. สืบค้น 21/02/2556. จาก: https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor._2542pdf.pdf

วราภรณ์ คำบุญเรือง และสุนทรโคตรบรรเทา. (2565). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนคลองใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 9(3), 130.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.5

บูรณาการหลักคุณธรรมบถในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน Integrating the Principles of Meritorious Action in Human Development in the Current Social Context

พระกิตติภัทร กิตติภัทร (อนันต์เมธากุล)^{1*} และ บุญร่วม คำเมืองแสน²

Phra Kittiphat Kittiphattho (Anantamethakul)^{1*} & Boonruam Khammuangsaen²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author*

1. พระกิตติภัทร กิตติภัทร (อนันต์เมธากุล)*
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Phra Kittiphat Kittiphattho
(Anantamethakul)

Graduate School, Mahamakut Buddhist
University, Thailand.

Email: kittipatta.anun@gmail.com

2. รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Assoc.Prof.Dr.Boonruam
Khammuangsaen

Graduate School, Mahamakut Buddhist
University, Thailand.

Email: boonruam.kha@mbu.ac.th

คำสำคัญ:

คุณธรรมบถ; พัฒนามนุษย์

Keywords:

Principles of Meritorious Action; Human
Development

Article history:

Received: 28/03/2023

Revised: 02/05/2023

Accepted: 23/06/2023

Available online: 23/06/2024

ABSTRACT

This research article has the following objectives: 1) To study the principles of meritorious action. 2) To explore the concept of human development theory in the current social context. 3) To integrate the principles of meritorious action into human development within the current social context. 4) To present a body of knowledge that integrates the principles of meritorious action into human development within the current social context. This study employs qualitative research methods by analyzing data from the Tripitaka, Atthakatha, and related research documents. Data were collected through in-depth interviews with 14 qualified individuals. The data were then analyzed, synthesized, and presented descriptively. The research findings revealed the following: Principles of Meritorious Action: Meritorious action serves as a tool for performing karma, comprising physical actions (karma), verbal actions (verbal action), and mental actions (mental action). Collectively, these are known as meritorious acts. Human Development: Human development encompasses physical, mental, intellectual, and social dimensions. Physical development involves maintaining health balance and performing various activities according to work methods. Psychological development focuses on mental health maintenance to foster inner peace and eliminate greed, anger, and delusion. Intellectual development is also a crucial aspect. Integration of Meritorious Action in Human Development: In the current social context, this integration includes three aspects. First, quality of life is vital for both individuals and society in terms of culture. Second, social systems must evolve to reflect collective behavior and social movements, fostering stable community organizations.

How to cite:

Anantamethakul, P.K.k. & Khammuangsaen, B. (2024). Integrating the Principles of Meritorious Action in Human Development in the Current Social Context. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 59-73.

Lastly, in terms of belief, Thai society is significantly influenced by materialism and consumerism, often leading to a misinterpretation of karma from Buddhist teachings, which suggests that good and evil inherent in karma are often misunderstood. Knowledge The body of knowledge gained from this research can be synthesized into what is called the "MAI MODEL.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาหลักกุศลกรรมบถ 2) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนามนุษย์ บริบทสังคมปัจจุบัน 3) บูรณาการหลักกุศลกรรมบถในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน 4) นำเสนอองค์ความรู้การบูรณาการหลักกุศลกรรมบถในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน บทความนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากพระไตรปิฎก อรรถาถา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 14 รูป/คน การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า (1) หลักกุศลกรรมบถ เป็นเครื่องมือในการทำกรรม ประกอบไปด้วย ทางกาย เรียกว่ากายกรรม ทางวาจา เรียกว่าวจีกรรม และทางใจ เรียกว่ามโนกรรม รวมเรียกว่า กุศลกรรมบถ (2) การพัฒนามนุษย์จะต้องพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม เป็นการฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การพัฒนาทางกาย เป็นการรักษาความสมดุลของสุขภาพพร้อมในการขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมต่างให้เป็นไปตามวิถีหน้าที่การงาน ด้านจิตใจเป็นการดูแลรักษาสุขภาพจิตให้เกิดสันติสุขภายใน ขจัดสิ่งที่ทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง เข้ามาครอบงำจิตใจด้านสติปัญญา (3) การบูรณาการหลักกุศลกรรมบถในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน ทั้ง 3 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตมีความสำคัญทั้งต่อบุคคล และสังคม ด้านวัฒนธรรม การเกิดขึ้นของพฤติกรรมรวมหมู่และ ขบวนการสังคม ระบบสังคมจำต้องมีการเปลี่ยนแปลงทาง ด้านสังคมมีการจัดระเบียบทางชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคง ด้านความเชื่อสังคมไทยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยมอย่างเห็นได้ชัดเมื่อหลักธรรมเรื่องกรรมถูกบิดเบือนไปจากหลักคำสอนตามแนวพุทธปรัชญาซึ่งเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้องแต่ไม่ได้มองไปที่ผลของมัน คือ ความดี ความชั่ว อันมีอยู่แล้วในกรรมนั้น (4) องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย สามารถสังเคราะห์เรียกว่า “MAI MODEL”

1. บทนำ

สังคมไทยแต่เดิมได้มีการปลูกฝังค่านิยมเรื่องกรรม ให้เชื่อกฎแห่งกรรม จนมีสำนวนไทยว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” และยกย่องคนดี คือ คนที่มีศีลธรรม แต่ปัจจุบันสังคมไทยปัจจุบัน ได้มีค่านิยมที่เปลี่ยนไป การให้ความสำคัญเรื่องกรรมมีน้อยลง สาเหตุเพราะสังคมไทยปัจจุบัน ไปรับวัฒนธรรมของชาวตะวันตกเข้ามา ยอมให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทเพื่ออำนวยความสะดวกสบายต่อวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของคนไทยในทุกเรื่อง จนส่งผลให้ความเชื่อ ค่านิยมของคนไทยในปัจจุบัน เปลี่ยนไปเป็นสังคมบริโภคนิยมและวัตถุนิยม ดังที่ท่านพุทธ

ทาสภิกขุได้กล่าวไว้ว่า สังคมไทยปัจจุบัน ในปัจจุบันรวมทั้งความเชื่อและทัศนคติได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแนวโน้มเป็นวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ความเชื่อเรื่องกรรมแบบดั้งเดิมอาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนสมัยใหม่ในปัจจุบัน (พุทธทาสภิกขุ, 2545: 13)

พุทธปรัชญาเป็นศาสนาแห่งเหตุและผล มีระบบความเชื่อความศรัทธา ที่ตั้งอยู่บนฐานแห่งปัญญา ผู้ที่เชื่อคำสอนตามแนวพุทธปรัชญา สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตและให้ผลสัมฤทธิ์แห่งการกระทำด้วยตนเอง ซึ่งเรียกว่าลักษณะพุทธปรัชญา ดังกล่าวว่า ศาสนาแห่งความเพียรพยายามที่เรียกว่า “วิริยวาท” (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543: 6) เป็นศาสนาที่เชื่อเรื่องกฎแห่งการกระทำ หรือกฎแห่งกรรม “กรรมและกิริยวาท” ไม่ใช่ศาสนาแห่งอ้อนวอนปรารภหรือศาสนาแห่งความหวังหวังกังวล การสั่งสอนธรรมของพระพุทธเจ้าทรงมุ่งผลในทางปฏิบัติให้ทุกคนจัดการกับชีวิตที่เป็นจริง ๆ ในโลกนี้และเริ่มแต่บัดนี้ ความรู้ในหลักที่ว่ามัชฌิมนิเทศนาที่ตีการประพจน์ตามมรรคที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทาที่ดี เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสภาพและระดับชีวิตนั้น ๆ ถ้าความหวังโยในเรื่องชีวิตหลังจากโลกนี้มีอยู่ ก็จงทำชีวิตดีงามอย่างที่ต้องการนั้นให้เกิดความเป็นจริงเป็นจังมาด้วยการประพจน์ปฏิบัติแต่บัดนี้ จนมั่นใจตนเองว่าจะต้องไปดีโดยไม่ต้องกังวลหรือหวาดหวั่นต่อโลกหน้าเลย ซึ่งถือว่าเป็นการประพจน์ปฏิบัติชอบอยู่ในขอบเขตของศีลธรรม เป็นไปตามหลักของพุทธศาสนา ได้แก่ความเชื่อเรื่องกรรมตามแนวพุทธปรัชญา ดังที่ปรากฏในพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เจตนา นั่นเอง เราเรียกว่า กรรม บุคคลจงใจแล้วจึงกระทำด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 22, 2539: 422) (กรมการศาสนา, 2525; คณะกรรมการแผนกตำรา, 2540) ดังนั้นกรรมจึงเกิดจากการกระทำของตัวเราเองมิใช่มีใครมากำหนดการกระทำดี เรียกว่า กรรมดี การกระทำชั่ว เรียกว่า กรรมชั่ว ในการกระทำทุกอย่างย่อมมีผลเรียกว่า วิบาก ที่บุคคลผู้กระทำจะต้องเป็นผู้รับผลของการกระทำที่เกิดขึ้น ซึ่งช่องทางในการทำกรรมมีอยู่ 3 ประการ คือ

- 1) การกระทำความกรรมทางกาย เรียกว่า กายกรรม ได้แก่ การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ และการประพฤติดิฉินในกาม
- 2) การกระทำทางวาจา เรียกว่า วาจากรรม ได้แก่ การพูดเท็จ การพูดส่อเสียด การพูดคำหยาบ และการพูดเพ้อเจ้อ
- 3) การกระทำทางใจ เรียกว่า มโนกรรม ได้แก่ คิดอยากได้สิ่งของของผู้อื่น คิดโกรธอาฆาตพยาบาทผู้อื่น และเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม ที่เรียกว่ามิจฉาทิฐิ

กรรมทั้งสามประการนี้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของทุกคนเป็นอย่างมากทั้งในแง่บวกและลบ ที่เรียกว่า วิบาก คือผลที่เกิดจากการกระทำ

ความหมายของ “วิบาก” จึงหมายถึง ผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วอันทำไว้แต่อดีต เช่น กุศลวิบาก กรรมวิบาก ในทางพระพุทธศาสนา พูดถึงเรื่องกรรมไว้ว่า “บุคคลทำกรรมใดไว้ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม เขาย่อมต้องได้รับผลแห่งกรรมนั้น” กรรมเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น และเป็นไปตาม กฎแห่งเหตุและผล ไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นลอยๆ หรือเกิดเพราะเหตุบังเอิญ กรรมมีความแน่นอน เป็นกฎธรรมชาติ คือ ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่วเมื่อนำไปเปรียบกับการปลูกพืชพันธุ์ต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า เมื่อเราปลูกพืชพันธุ์ใดลงไปในดินแล้ว พืชพันธุ์นั้นก็

จะผลิดอกออกผลออกมาเป็นพืชพันธุ์เดิมของมัน เช่น ปลูกมะม่วงก็ได้ผลเป็นมะม่วง ปลูกลำไยก็ได้ผลเป็นลำไย สิ่งแวดล้อมไม่สามารถเปลี่ยนแปลงให้เป็นอื่นได้เมื่อปลูกมะม่วงจะมีผลเป็นลำไยได้อย่างไร กรรมก็เช่นเดียวกัน เมื่อบุคคลกระทำลงไปแล้ว ทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว สิ่งแวดล้อมหรือกาลเวลาก็ไม่อาจเปลี่ยนกรรมดีให้ เป็นกรรมชั่วและเปลี่ยนกรรมชั่วให้เป็นกรรมดีไปได้ (อัมพร หุตะสิทธิ์, 2546: 16) แต่เนื่องจากกรรมบางอย่างหรือการกระทำบางคราวไม่มีผลปรากฏชัดในทันที ผู้คนทั่วไปจึงมองไม่เห็นผลแห่งกรรมของตน ทำให้สับสน และเข้าใจไขว้เขว เพราะบางทีกำลังทำชั่วอยู่แต่ๆ กลับมีผลดีมากมายเช่น ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข หลั่งไหลเข้ามาในชีวิต ตรงกันข้าม บางคราว กำลังทำความดีอยู่อย่างมโหฬารแต่กลับได้รับความทุกข์ทรมานต่างๆ มีผลไม่ดีมากมาย เช่น ความ เสื่อมลาภ เสื่อมยศถูกนินทาว่าร้าย ถูกสบประมาท และความเจ็บไข้ได้ป่วยหลั่งไหลเข้ามาในชีวิต (วคิน อินทสระ, 2546: 9)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องบูรณาการหลักคุณธรรมบทเพื่อพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน เพื่อให้เห็นถึงหลักการของพุทธปรัชญาที่มีเหตุผลแห่งปัญญาและศรัทธาควบคู่กัน เป็นการพัฒนาสังคมอย่างถูกต้องและยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาบูรณาการหลักคุณธรรมบทในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบสัมภาษณ์ (Qualitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 เป็นเอกสารหลัก รวมถึงอรรถกถา เอกสาร หนังสือ ตำรา และข้อมูลทุติยภูมิที่เป็นวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา เอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรมบทเพื่อพัฒนามนุษย์บริบทปัจจุบัน โดยผู้วิจัยลงพื้นที่วิจัยและมีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งขอบเขตด้านเนื้อหาในงานวิจัยนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาวิจัยเรื่อง“บูรณาการหลักคุณธรรมบทเพื่อพัฒนามนุษย์บริบทปัจจุบัน” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบสัมภาษณ์ งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่วิจัยและได้กำหนดบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants) ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาโดยการมุ่งเน้นเลือกสัมภาษณ์ ได้แก่

2.2.1 นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและปรัชญา จำนวน 5 รูป/คน เป็นพระสงฆ์ แม่ชี และฆราวาส ที่ทำงานอยู่ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาโดยตรง

2.2.2 นักวิชาการด้านการบริหารงาน จำนวน 5 รูป/คน เป็นพระสงฆ์ และฆราวาสที่มีตำแหน่งในการบริหารงานในหน่วยงานนั้น ๆ

2.2.3 นักวิชาการด้านธุรกิจจำนวน 4 คน เป็นนักวิชาการและประกอบอาชีพธุรกิจและมีความรู้ด้านพระพุทธศาสนา

2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2565 –วันที่ 12 เมษายน 2566 เป็นไปตามกรอบระยะเวลาของเอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก (Review Literature) และผู้วิจัยมีการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งกระบวนการและขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้คือ

4.1 การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย ที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังต่อไปนี้

1) รวบรวมและศึกษา เอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหลักกรรมในพุทธปรัชญาเถรวาทและบูรณาการเรื่องกรรมตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาทเพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน

2) สืบหาข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ คือ คัมภีร์พระไตรปิฎก พร้อมทั้งข้อมูลจากเอกสารทุติยภูมิ คือ คัมภีร์อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ตำรา หนังสือ ที่เกี่ยวข้องกับหลักกรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท

3) นำข้อมูลที่ได้มาจัดประเภท วิเคราะห์ อธิบายความ ตีความ แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

4) ขอคำแนะนำ ปรีกษา ความเห็นจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

4.2 ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้มีหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อติดต่อขออนุญาตสัมภาษณ์และไปสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ท่านเหล่านั้นสะดวก ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเทปการให้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำบทสัมภาษณ์มาถอดเทป และวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 นำเสนอรูปแบบบูรณาการหลักกฏศลกรรมบถเพื่อพัฒนามนุษย์บริบทปัจจุบัน จากการวิจัย วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากพระไตรปิฎก เอกสาร ตำรา โดยผ่านข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

4. ผลการวิจัย

4.1 หลักกฏศลกรรมบถ

หลักกฏศลกรรมบถ เป็นเครื่องมือในการทำกรรม ประกอบไปด้วย ทางกาย เรียกว่ากายกรรม ทางวาจา เรียกว่าวจีกรรม และทางใจ เรียกว่ามโนกรรม รวมเรียกว่ากฏศลกรรมบถ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านกายกรรม ประกอบไปด้วย การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติดีกในกาม ด้านวจีกรรม ประกอบไปด้วย การ

พูดเท็จ การพูดส่อเสียด การพูดคำหยาบ และการพูดเพ้อเจ้อ และด้านมโนกรรม ประกอบไปด้วย คิดโลภอยากได้สิ่งของของผู้อื่น คิดโกรธอาฆาตพยาบาทผู้อื่น และเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประเภทกรรมนิยม สอนให้เชื่อเรื่องกรรมคือเชื่อในหลักเหตุผลที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จะสุขหรือทุกข์ ในขณะที่ปัจจุบันโดยปัจจุบันนั้นเป็นอย่างไรเมื่อ สิ้นชีพไปแล้วจะไปสู่สุคติหรือทุคตินั้นขึ้นอยู่กับกรรมเป็น ตัวกำหนด หากทำดีในปัจจุบันย่อมได้รับผลดีคือความสุขตอบแทน ผลกรรมนี้เรียกว่า วิบากกรรม และกรรมเป็นตัวกำหนดชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งมวล ดังนั้นการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน เพราะผู้ที่มีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดแล้วย่อม สามารถที่จะพัฒนาชีวิตของตนให้พ้นจากความทุกข์ ประสบความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคตเบื้องหน้า จะเห็นว่ากรรมไม่ได้สูญหายไปไหน แต่กำลังทำงานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกรรมแต่ละหมวดก็มีหน้าที่ มีลำดับและมีระยะเวลาในการให้ผลที่ชัดเจน เปรียบเหมือนการปลูกต้นไม้ที่กว่าต้นไม้ชนิดนั้น ๆ ที่ปลูกขึ้นมาจะเจริญเติบโตขึ้นมาให้ร่มเงา แม้กิ่งก้านสาขาได้นั้นต้องใช้เวลาในการ เจริญเติบโตเป็นเดือนเป็นปี กรรมก็เช่นกัน มีหน้าที่ มีลำดับและมีระยะเวลาในการให้ผลแก่บุคคลที่กระทำอกุศลกรรมหรืออกุศลกรรมให้ ได้รับทุกข์หรือสุขอย่างแน่นอน ดังนั้น การศึกษาเรื่องหลักกุศลกรรมบถก็เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการให้เกิดองค์ความรู้แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนามนุษย์สังคมต่อไป

4.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน

ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญเหนือทรัพยากรธรรมชาติและมีพลังในการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง การพัฒนามนุษย์จะต้องพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม เป็นการฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การพัฒนาทางกาย เป็นการรักษาความสมดุลของสุขภาพพร้อมในการขับเคลื่อนในการดำเนินกิจกรรมต่างให้เป็นไปตามวิถีหน้าที่การงาน โดยเฉพาะในการแสวงหาปัจจัย 4 เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิต ด้านจิตใจเป็นการดูแลรักษาสุขภาพจิตให้เกิดสันติสุขภายใน ขจัดสิ่งที่ทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง เข้ามาครอบงำจิตใจ ด้านสติปัญญา พัฒนาศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจโลก รู้เท่าทันสิ่งที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป รู้ปัญหาและแก้ปัญหาในทางที่ถูกต้อง ตลอดถึงใช้ปัญญาแสวงหาสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิตทั้งการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านสังคม เป็นการพัฒนาในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและยั่งยืน ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ด้วยกายกรรม วาจากรรม และมโนกรรม

4.3 การบูรณาการหลักกุศลกรรมบถในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน

1) บูรณาการด้านกายกรรม วาจากรรม มโนกรรม เพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน ด้านคุณภาพชีวิต มีลักษณะดังนี้

ด้านคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตมีความสำคัญทั้งต่อบุคคล และสังคม คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มนุษย์กำหนดสร้างขึ้น และชวนชวนให้ได้มาด้วยตัวของมนุษย์เอง นอกจากนั้นยังเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะทำให้มนุษย์ได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา บุคคล และครอบครัวที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ย่อมเป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา เป็นต้นว่า ด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ สุขภาพอนามัย

คุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ ในลักษณะเช่นนี้ เขาย่อมจะมีความสามารถในการปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เกิดคุณค่าหรือประโยชน์สูงสุด ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมก็จะลดลงหรือหมดไปได้ อาทิเช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ส่วนประเทศที่มีประชากรไม่มีคุณภาพจะประสบกับปัญหาความล่าช้า หรือล้มเหลวในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเสถียรภาพ ความมั่นคง และความปลอดภัยของประเทศด้วย ดังนั้น ประเทศทั้งหลายจึงใช้ความพยายามกันอย่างเต็มที่ในการที่จะปรับปรุงพัฒนาประชากรที่ด้อยคุณภาพ ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นจนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้บุคคลและสังคมเกิดความเจริญก้าวหน้า มีความสุขสมบูรณ์ และเกิดความมั่นคงปลอดภัยไปพร้อม ๆ กัน

2) บุรณาการด้านกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม เพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน ด้านวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

ด้านวัฒนธรรม การเกิดขึ้นของพฤติกรรมรวมหมู่และขบวนการสังคม การเกิดพฤติกรรมรวมหมู่และขบวนการสังคมเป็นการแสดงออกของสมาชิกว่าไม่มีความพอใจต่อสภาพการณ์ในสังคมนั้น และต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การเดินขบวนต่อต้านระบบเผด็จการของนักศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศเป็นระบบประชาธิปไตยมากขึ้นเป็นลำดับชุมชนประกอบด้วยระบบสังคมและวัฒนธรรมหลากหลายที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับโลกภายนอก ระบบสังคมในแต่ละชุมชนมักมีจำนวนไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับระดับเทคโนโลยีของชุมชนนั้น ๆ ระบบสังคมจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม มีการจัดระเบียบทางชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคง และสมาชิกของชุมชนสามารถดำเนินชีวิตของตนเองไปได้ในท่ามกลางของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ชุมชนยังสามารถใช้แนวคิดและทฤษฎีมาอธิบายปรากฏการณ์ เพื่อหาลักษณะเฉพาะของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลในชุมชนและสังคม

3) บุรณาการด้านกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม เพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน ด้านความเชื่อ มีลักษณะดังนี้

ด้านความเชื่อ ปัจจุบันสังคมไทยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกระแสวัตถุนิยม และบริโภคนิยมตามอย่างชาติตะวันตกเมื่อหลักธรรมเรื่องกรรมถูกบิดเบือนไปจากหลักคำสอนเดิมตามแนวพุทธปรัชญา “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” เป็นการวัดผลของความดีกันที่วัตถุ คนในสังคมจึงต้องการเป็นเจ้าของวัตถุ และความร่ำรวยโดยไม่สนใจที่จะทำงานให้เหนื่อยยาก ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม เช่น ค้ายาเสพติด อาชญากรรม โจรกรรม เป็นต้น ส่งผลกระทบความเป็นอยู่ที่ปกติสุขของสังคมส่วนรวม ดังที่นักปราชญ์และนักวิชาการตามแนวพุทธปรัชญาได้กล่าวไว้ว่า “ความเชื่อเรื่องกรรมที่ไม่ถูก คือ เรามองกรรมไปที่สิ่งของ ที่เงินทองของนอกกาย จะไปเทือนนั้น ซึ่งเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้องแต่ไม่ได้มองไปที่ผลของมัน คือ ความดี ความชั่ว อันมีอยู่แล้วในกรรมนั้น ซึ่งจิตใจเราสัมผัสได้ทุกครั้งที่เราทำกรรม” และหลักธรรมเป็นปัญหาแก่เรามากนั้นไม่ใช่ว่าเป็นหลักธรรมใหญ่หรือสำคัญอย่างเดียว แต่เป็นเพราะเราได้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนและสับสนเกิดขึ้นพอกพูนต่อ ๆ กันมา เพราะฉะนั้นต้องมีความเข้าใจเรื่องกรรม นอกจากจะทำความเข้าใจตัวเองแล้วยังมีปัญหาเพิ่มขึ้นคือ จะต้องแก้ความเข้าใจ

คลาดเคลื่อนสับสนในเรื่องกรรมนั้นด้วย ความเข้าใจของคนทั่วไปเกี่ยวกับกรรมว่า ประการแรกคนโดยมากมองกรรมไปในแง่ตัวผลประการต่อไปเราพูดถึงกรรมโดยมุ่งเอา แง่ชั่ว แง่ดีนั้นนอกจากนั้นมุ่งไปในแง่อดีต โดยเฉพาะมุ่งเอาชาติหน้าเป็นสำคัญ พุดง่าย ๆ ว่า คนทั่วไปมองความหมายของกรรม ในแง่ผลร้ายของการกระทำชั่วในอดีตชาติ และค่านิยมของสังคมที่ยกย่องวัตถุมากกระเทือนต่อหลักกรรม เวลาเราพูดว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วคนส่วนมากนึกถึงค่านิยมที่เป็นวัตถุนิยม

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 หลักกฏศุลกรรมบถ

หลักกฏศุลกรรมบถ เป็นเครื่องมือในการทำกรรม ประกอบไปด้วย ทางกาย เรียกว่ากายกรรม ทางวาจา เรียกว่าวจีกรรม และทางใจ เรียกว่ามโนกรรม รวมเรียกว่ากฏศุลกรรมบถ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านกายกรรม ประกอบไปด้วย การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ การประพฤติดินในกาม ด้านวจีกรรม ประกอบไปด้วย การพูดเท็จ การพูดส่อเสียด การพูดคำหยาบ และการพูดเพ้อเจ้อ และด้านมโนกรรม ประกอบไปด้วย คิดโลภ อยากได้สิ่งของของผู้อื่น คิดโกรธอาฆาตพยาบาทผู้อื่น และเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประเภทกรรมนิยม สอนให้เชื่อเรื่องกรรมคือเชื่อในหลักเหตุผลที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จะสุขหรือทุกข์ ในขณะปัจจุบันโดยปัจจุบันนั้นเป็นอย่างไรเมื่อ สิ้นชีพไปแล้วจะไปสู่สุคติหรือทุกข์นั้นขึ้นอยู่กับกรรมเป็นตัวกำหนด หากทำดีในปัจจุบันย่อมได้รับผลดีคือความสุขตอบแทน ผลกรรมนี้เรียกว่า วิบากกรรม และกรรมเป็นตัวกำหนดชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งมวล ดังนั้นการศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคนเพราะผู้ที่มีความเข้าใจอย่างแจ่มชัดแล้วย่อม สามารถที่จะพัฒนาชีวิตของตนให้พ้นจากความทุกข์ ประสบความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคตเบื้องหน้า จะเห็นว่ากรรมไม่ได้สูญหายไปไหน แต่กำลังทำงานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกรรมแต่ละหมวดก็มีหน้าที่ มีลำดับและมีระยะเวลาในการให้ผลที่ชัดเจน เปรียบเหมือนการปลูกต้นไม้ที่กว่า ต้นไม้ชนิดนั้น ๆ ที่ปลูกขึ้นมาจะเจริญเติบโตขึ้นมาให้ร่มเงา แม้กิ่งก้านสาขาได้นั้นต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโตเป็นเดือนเป็นปี กรรมก็เช่นกัน มีหน้าที่ มีลำดับและมีระยะเวลาในการให้ผลแก่บุคคลที่กระทำอกุศลกรรม หรืออกุศลกรรมให้ ได้รับทุกข์หรือสุขอย่างแน่นอน ดังนั้น การศึกษาเรื่องหลักกฏศุลกรรมบถก็เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการให้เกิดองค์ความรู้แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนามนุษย์สังคมสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพล เปี่ยมปฐุม (2560) ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์กฏศุลกรรมบถเพื่อพัฒนาชีวิต ผลการวิจัยพบว่า กรรมในพระไตรปิฎกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท กรรม 3 ประเภท และกรรม 4 ประเภท ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค ได้จำแนกกรรมออกเป็น 3 หมวด 12 ชนิด ได้แก่ กรรมแบ่งตามระยะเวลาการให้ผล กรรมแบ่งตามลำดับการให้ผลก่อนหลัง กรรมแบ่งตามการทำหน้าที่ของกรรม ในคัมภีร์อรรถกถา ได้แบ่งกรรมออกเป็น 11 ชนิด เหมือนกันกับคัมภีร์วิสุทธิมรรค แต่ไม่มี โอหสิกรรม ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาได้จำแนกกรรมเหมือนกันกับคัมภีร์วิสุทธิมรรค แต่ได้เพิ่มกรรมแบ่งโดยภพภูมิที่ให้ผลมี 4 ประเภท คือ อกุศลกรรม, กามาวจรกฏศุลกรรม, รูปาวจรกฏศุลกรรม และ อรูปาวจรกฏศุลกรรม กุศลกรรมบถ มีความหมายว่า ทางแห่งความดีที่นำสัตว์ไปสู่สุคติมี 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ กุศลกรรมบถทางกาย กุศลกรรมบถทางวาจา กุศลกรรมบถทาง

ใจ กุศลกรรมบถ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความประพฤติดีทาง กาย วาจา และ ใจ กุศลกรรมบถเพื่อพัฒนาชีวิต คือทางที่ดีหรือเป็นแนวทางปฏิบัติทางกาย ทางวาจา และทางใจที่ดีแนวทางปฏิบัติทางกายที่ดีคือ การไม่ฆ่าสัตว์การไม่ลักทรัพย์ การไม่ประพฤติดิฉินในกาม เป็นประจำ โดยหลักธรรมที่สนับสนุน คือ เมตตากรุณา การบริจาคทาน และ สทธารสันโดษ แนวทางปฏิบัติทางวาจาที่ดีคือ การไม่พูดเท็จ การไม่พูดส่อเสียด การไม่พูดคำหยาบ การไม่พูดเพ้อเจ้อ เป็นประจำ โดยหลักธรรมที่สนับสนุน คือการพูดแต่คำจริง การพูดเพื่อสมานสามัคคี การพูดด้วยวาจาไพเราะ การพูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แนวทางปฏิบัติทางใจที่ดีคือ ความไม่โลภ ความไม่พยายาบทปองร้าย ความไม่เห็นผิด โดยปฏิบัติเป็นประจำธรรมะที่สนับสนุนคือ สัมมาสติ สัมมาสังกัปปะ สัมมาทิฐิ

5.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน

ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญเหนือทรัพยากรธรรมชาติและมั่งคั่งในการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง การพัฒนามนุษย์จะต้องพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม เป็นการฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การพัฒนาทางกาย เป็นการรักษาความสมดุลของสุขภาพพร้อมในการขับเคลื่อนในการดำเนินกิจกรรมต่างให้เป็นไปตามวิถีหน้าที่การงาน โดยเฉพาะในการแสวงหาปัจจัย 4 เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิต ด้านจิตใจเป็นการดูแลรักษาสุขภาพจิตให้เกิดสันติสุขภายใน จัดสิ่งที่ทำให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง เข้ามาครอบงำจิตใจ ด้านสติปัญญา พัฒนาศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจโลก รู้เท่าทันสิ่งที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไป รู้ปัญหาและแก้ปัญหาในทางที่ถูกต้อง ตลอดจนใช้ปัญญาแสวงหาสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิตทั้งการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านสังคม เป็นการพัฒนาในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและยั่งยืน ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ด้วยกายกรรม วาจากรรม และมนกรรม สอดคล้องกับบทความของ พระอริการประมวล อธิปถุญ (จันทร์ประทีป) (2563) กล่าวว่า หลักกุศลกรรมบถ 10 ประการ กับการพัฒนามนุษย์ตามหลักทั่วไปนั้นพบว่า เป็นการพัฒนาที่มองมนุษย์ในฐานะเป็นทรัพยากร คือเป็นทุนเป็นปัจจัยในการที่จะนามาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นการพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของบุคลากร ด้วยการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ ทศนคติและเตรียมบุคลากรเพื่อความก้าวหน้าไปสู่ระดับสูงขึ้นให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงสุด การพัฒนามนุษย์ตามหลักกุศลกรรมบถ 10 ประการนั้น เป็นการพัฒนามนุษย์ได้ครบทั้งกาย วาจา และใจ ถือได้ว่าเป็นหลักสำคัญของพระพุทธศาสนา เพราะการพัฒนามนุษย์ที่ดีจะต้องมีธรรมะเป็นพื้นฐาน อำนาจให้เกิดคุณค่าในทางมนุษยธรรม มีเป้าหมายเพื่อเป็นการแก้ปัญหาของมนุษย์โดยมีรูปแบบการปฏิบัติรวมลงในไตรสิกขา เป็นกระบวนการพัฒนาทางร่างกาย วาจา จิต และปัญญา ที่สามารถพัฒนามนุษย์ได้ทุกระดับชั้น ระดับสังคม เพื่อพัฒนามนุษย์ให้ได้บรรลุจุดหมายของชีวิตและประโยชน์ต่าง ๆ ดังนั้นในการพัฒนามนุษย์จำเป็นต้องนำหลักกุศลกรรมบถ 10 ประการ และหลักธรรมที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประโยชน์สูงสุด

5.3 บูรณาการหลักกุศลกรรมบถในการพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน

1) บุรณการด้านกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม เพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน ด้านคุณภาพชีวิต มีลักษณะดังนี้

ด้านคุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิตมีความสำคัญทั้งต่อบุคคล และสังคม คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีมนุษย์กำหนดสร้างขึ้น และชวนชวนให้ได้มาด้วยตัวของมนุษย์เอง นอกจากนั้นยังเป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะทำให้มนุษย์ได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา บุคคล และครอบครัวที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ย่อมเป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้านอยู่ตลอดเวลา เป็นต้นว่า ด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ สุขภาพอนามัย คุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ ในลักษณะเช่นนี้ เขาย่อมจะมีความสามารถในการปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้เกิดคุณค่าหรือประโยชน์สูงสุด ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมก็จะลดลงหรือหมดไปได้ อาทิเช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ส่วนประเทศที่มีประชากรไม่มีคุณภาพจะประสบกับปัญหาความล่าช้า หรือล้มเหลวในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเสถียรภาพ ความมั่นคง และความปลอดภัยของประเทศด้วย ดังนั้น ประเทศทั้งหลายจึงใช้ความพยายามกันอย่างเต็มที่ในการที่จะปรับปรุงพัฒนาประชากรที่ด้อยคุณภาพ ให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นจนถึงระดับมาตรฐานที่สังคมต้องการ ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้บุคคลและสังคมเกิดความเจริญก้าวหน้า มีความสุขสมบูรณ์ และเกิดความมั่นคงปลอดภัยไปพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพันธ์ สุทธิธรรม (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาการรับผลกระทบในพุทธปรัชญาเถรวาทที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ผลการวิจัย พบว่า (1) กรรมมีหน้าที่ มีลำดับและมีระยะเวลาในการให้ผลที่ชัดเจนแก่บุคคลที่กระทำกุศลกรรม หรืออกุศลกรรมให้ได้รับสุขหรือทุกข์อย่างแน่นอน (2) หลักกรรมในพุทธปรัชญาเถรวาทได้จำแนกกรรมและผลของกรรมโดยแสดงถึงบุคคล 4 ประเภท คือ (1) ทำชั่วแล้วไปเกิดในอบาย ทุกติ วินิบาต นรก (2) ทำชั่วแล้วไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ (3) ทำดีแล้วไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ (4) ทำดีแล้วไปเกิดในอบาย ทุกติ วินิบาต นรก 3. วิเคราะห์การรับผลกระทบในพุทธปรัชญาเถรวาทเถรวาทที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต สรุปได้ว่า (1) ผู้ทำชั่วแล้วไปเกิดในอบาย ทุกติ วินิบาต นรก เพราะบุคคลพวกนี้ได้ทำกรรมชั่วต่อเนื่องกันมาตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบัน (2) ผู้ทำชั่วแล้วไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ เพราะบุคคลพวกนี้ทำกุศลกรรมไว้มากในชาติก่อน ๆ กุศลกรรมนั้นยังมีแรงให้ผลอยู่ ส่วนกรรมชั่วที่เขาทำใหม่นั้นยังไม่ทันให้ผล (3) ผู้ที่ทำดีแล้วไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ เพราะบุคคลพวกนี้ทำความดีติดต่อกันตั้งแต่อดีตชาติจนถึงปัจจุบันกุศลกรรมนั้นส่งผล (4) ผู้ที่ทำดีแล้วไปเกิดในอบาย ทุกติ วินิบาต นรก เพราะคนพวกนี้ได้ทำความชั่วไว้มากในชาติก่อน ๆ อกุศลกรรมนั้นยังมีแรงให้ผลอยู่

2) บุรณการด้านกายกรรม วชิกรรม มโนกรรม เพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน ด้านวัฒนธรรม มีลักษณะดังนี้

ด้านวัฒนธรรม การเกิดขึ้นของพฤติกรรมรวมหมู่และขบวนการสังคม การเกิดพฤติกรรมรวมหมู่และขบวนการสังคมเป็นการแสดงออกของสมาชิกว่าไม่มีความพอใจต่อสภาพการณ์ในสังคมนั้น และต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การเดินขบวนต่อต้านระบบเผด็จการของนักศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศเป็นระบบประชาธิปไตยมากขึ้นเป็นลำดับชุมชนประกอบด้วยระบบสังคมและวัฒนธรรมหลากหลายที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับโลกภายนอก ระบบสังคมในแต่ละชุมชนมักมีจำนวน

ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับระดับเทคโนโลยีของชุมชนนั้น ๆ ระบบสังคมจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม มีการจัดระเบียบทางชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคง และสมาชิกของชุมชนสามารถดำเนินชีวิตของตนเองไปได้ในท่ามกลางของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ชุมชนยังสามารถใช้แนวคิดและทฤษฎีมาอธิบายปรากฏการณ์ เพื่อหาลักษณะเฉพาะของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลในชุมชน และสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ พุทธิกิตติวงศ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การกินเจด้วยหลักกรรมในพุทธปรัชญา ผลการวิจัยพบว่า (1) การกินเจ หมายถึงการไม่รับประทานอาหารเนื้อสัตว์และมีความหมายกว้างครอบคลุมถึงการถือศีล การปฏิบัติธรรม การสำรวมทางกาย วาจา ใจ ด้วยหลักการกินเจในศาสนาพุทธฝ่ายมหายานมีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนถึงการห้ามมิให้บริโภคเนื้อสัตว์ ส่วนฝ่ายเถรวาทนั้นไม่มีข้อบัญญัติที่ห้ามในการมิให้บริโภคเนื้อสัตว์ แต่มีข้อห้ามที่ปรากฏในศีลห้าคือ ห้ามไม่ให้ฆ่าสัตว์ ไม่ให้เบียดเบียนชีวิตของสัตว์ อย่างไรก็ตาม ทั้งฝ่ายมหายานและเถรวาทมีหลักการเดียวกันนั้นคือ การอยู่ร่วมกันด้วยความเมตตา กรุณาต่อกันระหว่างคนกับคน และคนกับสัตว์ การไม่เบียดเบียนทำร้ายกัน และการอยู่ร่วมกันด้วยความสันติ ผู้ที่กินเจส่วนใหญ่มีจุดประสงค์หลักในการกินเจ 3 ประการ คือ กินเพื่อสุขภาพ กินด้วยจิตเมตตา และ กินเพื่อเว้นอกุศลกรรม 2) หลักกรรมในพุทธปรัชญาประกอบด้วยหลักเกณฑ์ 2 ประการ คือ (1) ผู้ทำมีเจตนา และ (2) การกระทำนั้นจะต้องให้ผลเป็นบุญหรือเป็นบาป กรรมเป็นค่ากลาง ๆ หมายถึง การกระทำจะมุ่งไปในทางดีหรือชั่วก็ได้ กรรมดี เรียกว่า กุศลกรรม กรรมชั่ว เรียกว่า อกุศลกรรม จำแนกตามทางที่ทำ แบ่งเป็น 3 ทาง ได้แก่ (1) กายกรรม กรรมที่ทำทางกาย (2) วจีกรรม กรรมแสดงออกทางวาจา (3) มโนกรรม กรรมทางใจ 3) วิเคราะห์การกินเจด้วยหลักกรรมในพุทธปรัชญา สรุปว่า การกินเจด้วยหลักกุศลกรรมนั้นคือ ผู้กินเจควรมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ทั้ง 3 กาล โดยมีการกินเจด้วยจิตเมตตาได้กุศล การไม่กินเนื้อสัตว์ ที่ถูกเจาะจงฆ่า ก่อนที่จะกินเจมีเจตนาที่บริสุทธิ์ เห็นแก่ความเมตตาต่อสรรพสัตว์ โดยถือการไม่เบียดเบียนชีวิตเลือดเนื้อสัตว์เป็นสำคัญ และในขณะที่กินเกิดการพิจารณาว่าเรากินเพื่ออยู่ ไม่ได้อยู่เพื่อกิน และไม่ได้กินด้วยความอยากเพราะรสชาติอร่อยเพียงแค่ว่าอร่อย และเจตนาหลังที่กินเจไปแล้ว ยังคงยึดในความเมตตาต่อสรรพชีวิต การกินเจด้วยหลักอกุศลกรรมนั้นหมายถึง บุคคลที่ทานเนื้อสัตว์บางคนเป็นผู้ที่ฆ่าสัตว์ด้วยตัวเอง จึงถือเป็นการสร้างกรรมทางปาณาติบาต แม้ไม่ได้เป็นผู้ที่ฆ่าเอง แต่เป็นผู้ชี้ให้ผู้อื่นฆ่า การกินเนื้อสัตว์ที่ถูกเจาะจงฆ่า เป็นการทำลายและเบียดเบียนชีวิตเลือดเนื้อของสัตว์ ซึ่งถือเป็นทรัพย์สมบัติของสัตว์ซึ่งเขาไม่ยินดีให้ อีกทั้งเมื่อกินเจแล้วไม่สำรวมวาจา มักพูดจาหยอกล้อคนอื่น อีกทั้งกินเจมีจิตเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์หรือยึดมั่นในความดีส่วนการกินเจด้วยหลักอภัยกถากรรม หมายถึง กินเจเพราะเกิดจิตเมตตาเป็นกุศลกรรม แต่ผู้ทานเจนั้นไม่มีความยึดมั่นถือมั่นในความดีหรือกุศลกรรมนั้น จนสามารถปล่อยวางจากความยึดมั่นถือมั่น ทั้งกุศลกรรมและอกุศลกรรมทั้งปวง จิตจึงจะเข้าถึงความบริสุทธิ์และความสงบได้โดยไม่ยึดหมายใด ๆ

3) บุรณการด้านกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม เพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน ด้านความเชื่อมีลักษณะดังนี้

ด้านความเชื่อ ปัจจุบันสังคมไทยตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกระแสวัตถุนิยม และบริโภคนิยมตามอย่างชาติตะวันตกเมื่อหลักธรรมเรื่องกรรมถูกบิดเบือนไปจากหลักคำสอนเดิมตามแนวพุทธปรัชญา “ทำดีได้ดี ทำชั่ว

ได้ชั่ว” เป็นการวัดผลของความดีกันที่วัตถุ คนในสังคมจึงต้องการเป็นเจ้าของวัตถุ และความร่ำรวยโดยไม่สนใจที่จะทำงานให้เหนื่อยยาก ด้วยวิธีการที่ผิดกฎหมายและผิดศีลธรรม เช่น ค้ายาเสพติด อาชญากรรม โจรกรรม เป็นต้น ส่งผลกระทบความเป็นอยู่ที่ปกติสุขของสังคมส่วนรวม ดังที่นักปราชญ์และนักวิชาการตามแนวพุทธปรัชญาได้กล่าวไว้ว่า “ความเชื่อเรื่องกรรมที่ไม่ถูก คือ เรามองกรรมไปที่สิ่งของ ที่เงินทองของนอกกาย จะไปเทือนนั้น ซึ่งเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้องแต่ไม่ได้มองไปที่ผลของมัน คือ ความดี ความชั่ว อันมีอยู่แล้วในกรรมนั้น ซึ่งจิตใจเราสัมผัสได้ทุกครั้งที่เราทำกรรม” และหลักธรรมเป็นปัญหาแก่เรามากนั้นไม่ใช่ว่าเป็นหลักธรรมใหญ่หรือสำคัญอย่างยิ่ง แต่เป็นเพราะเราได้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนและสับสนเกิดขึ้นพอกพูนต่อ ๆ กันมา เพราะฉะนั้นต้องมีความเข้าใจเรื่องกรรม นอกจากจะทำความเข้าใจตัวเองแล้วยังมีปัญหาเพิ่มขึ้นคือ จะต้องแก้ความเข้าใจคลาดเคลื่อนสับสนในเรื่องกรรมนั้นด้วย ความเข้าใจของคนทั่วไปเกี่ยวกับกรรมว่า ประการแรกคนโดยมากมองกรรมไปในแง่ตัวผลประการต่อไปเราพูดถึงกรรมโดยมุ่งเอา แง่ชั่ว แง่ไม่ดีนอกจากนั้นมุ่งไปในแง่อดีต โดยเฉพาะมุ่งเอาชาติหน้าเป็นสำคัญ พูดง่าย ๆ ว่า คนทั่วไปมองความหมายของกรรม ในแง่ผลร้ายของการกระทำชั่วในอดีตชาติ และค่านิยมของสังคมที่ยกย่องวัตถุมากกระทบกระเทือนต่อหลักกรรม เวลาเราพูดว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วคนส่วนมากนึกถึงค่านิยมที่เป็นวัตถุ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ สงวนกลาง (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมาก 2) นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาในภาพรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยนักศึกษาหญิงมีความเชื่อมากกว่านักศึกษาชาย 3) นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่างกัน มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาในภาพรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีผลการเรียน 3.00–4.00 มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมแตกต่างกับนักศึกษาที่มีผลการเรียน 2.01–2.99 ส่วนนักศึกษาที่มีผลการเรียน 2.01–2.99 มีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในภาพรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกันมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน 5) นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาไม่แตกต่างกัน

6. สรุป

จากการศึกษาเรื่องบูรณาการหลักคุณธรรมเพื่อพัฒนามนุษย์บริบทสังคมปัจจุบัน ด้านคุณภาพชีวิต ด้านวัฒนธรรม และด้านความเชื่อ ทำให้เกิดองค์ความรู้ย่อมาให้เกิด **ร่วมมือ พัฒนา เปลี่ยนแปลง** โดยสามารถสรุปสรุปเป็น “MAI MODEL” โดยมีที่มาดังนี้

M = Mutual คือ ร่วมกัน เมื่อการดำเนินชีวิตมีเลื่อมล้ำตามความหนักเบาของกรรม ทำให้เกิด ความแตกต่างมากขึ้น เช่น รวยก็รวยล้นฟ้า จนก็จนมาก สิ่งที่มีมนุษย์จะต้องทำคือ การร่วมมือ คนรวยควร เชื่อเรื่องกรรม ควรยื่นมือมาช่วยคนที่ด้อยกว่า ส่วนคนจนก็ทำตัวให้ดี ถูกต้อง เหมาะสม

A = Alter คือ เปลี่ยนแปลง มนุษย์จำเป็นต้องเข้าถึง Alter ของกรรมด้วยการศึกษา การคิด สร้างปัญญา ถ้าเข้าใจว่ากรรมมีจริง เปลี่ยนแปลงได้ ย่อมดำเนินการแก้กรรมได้อย่างเป็นธรรมชาติ

I = Improve คือ พัฒนา มนุษย์ยุคนี้มีหน้าที่มากขึ้นเพราะต้องดิ้นรนในการเลี้ยงชีพ กรรมเป็น ตัวกำหนด หน้าที่ ย่อมรับหน้าที่ตามกรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งที่จะต้องกระทำคือการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้มีหน้าที่การงานที่ดีขึ้น Improve นำไปใช้ในหลักของทศ 6 จะช่วยให้มนุษย์ดำเนินชีวิตได้อย่าง สุขสบาย

ดังนั้น การดำเนินชีวิตอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกรรม กรรมกำหนดชีวิตเราให้มีหน้าที่ ต่าง ๆ และกรรมมีความแตกต่างกันไปตามการกระทำ หลัก MAI การสร้างเป้าหมายชีวิต การมีเป้าหมาย ย่อมเป็นเข็มทิศ เป็นเส้นทาง ส่งสู่ความงดงามให้ชีวิตในยุคปัจจุบัน

ซึ่งรูปแบบบูรณาการเรื่องกรรมตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท เพื่อการพัฒนาสังคมในบริบทปัจจุบัน คือ “MAI” MODEL ดังแผนภูมิภาพข้างล่างนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบบูรณาการเรื่องกรรมตามแนวพุทธปรัชญาเถรวาท “MAI” MODEL

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

1) การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริง ในขั้นที่ 1 Pre-reading ที่ประกอบด้วย การสำรวจ (S=Survey) และการตั้งคำถาม (Q=Question) ควรมีการกระตุ้นให้นักเรียนตั้งถามด้วยตนเองโดยมีครู เป็นผู้ช่วยแนะแนวทางการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นความอยากรู้ของนักเรียน ในขั้นที่ 4 Wrap-up ใน ขั้นนี้จะเป็นการสร้างใหม่ (R6=Reshape) ควรมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล จากเรื่องที่อ่านตามแบบที่นักเรียนสนใจ

2) ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรดูแล คอยให้คำปรึกษาระหว่างการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน เพื่อช่วยให้นักเรียนนั้นพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มคลังคำศัพท์ให้นักเรียน เพื่อเพิ่มความรู้และความคงทนในเรื่องของคำศัพท์ระดับพื้นฐานของระดับชั้นนักเรียนให้เพียงพอและเหมาะสมกับระดับชั้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเลือกใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริงเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น เช่น การส่งเสริมทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริง

2) ควรประยุกต์ใช้เทคนิค SQ6R ร่วมกับสื่อผสมมัลติมีเดีย เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ6R และบทเรียนสำเร็จรูป หรือการส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ6R และสื่อผสมมัลติมีเดีย เป็นต้น

8. เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา. (2525). *อังคุดตฺรณิกาย ปัญจก ฉักกนิบาต เล่ม 22*. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

คณะกรรมการแผนกตำรามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2540). *วิสุทธิมคฺคสฺส นาม ปกรณวิเสสสฺส ปจฺจโมภาโค*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

จักรพันธ์ สุทธิธรรม. (2559). ศึกษาการรับผลกระทบในพุทธปรัชญาเถรวาทที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต. *พุทธมคฺค*, 3(1), 19-25.

พรทิพย์ พุทธิกิตติวงศ์. (2563). *การวิเคราะห์การกินเจด้วยหลักกรรมในพุทธปรัชญา*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2536). *พุทธศาสนากับการพัฒนามนุษย์*. กรุงเทพฯ : บริษัท สหธรรมิ จำกัด.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2540). *ถึงเวลาพัฒนาคนกันใหม่*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสภา.

พระอธิการประมวล อธิปญฺโญ (จันทร์ประทีป) และคณะ. (2563). หลักกุศลกรรมบถ 10 กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬา*, 7(3), 43.

วศิน อินทสระ. (2546). *หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด*. กรุงเทพมหานคร : เรือนธรรม

- อรรถพล เปี่ยมปฐม. (2560). การศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมบถเพื่อพัฒนาชีวิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อำนาจ สงวนกลาง. (2558). การศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนาของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- อัมพร หุตะสิทธิ์. (2546). ทรรศนะเรื่องกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาทและการให้ผลของกรรม. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.6

การจัดการความปลอดภัยที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี

Security Management Toward Operational Safety Behavior of Police Officers in Prachinburi Province

ณัฐพล หาดเจียง^{1*} และ ภิรมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์²

Natapon Hadjiang^{1*} and Pimapot Nomchobpitak²

ARTICLE INFO

**Name of Author & Corresponding
Author:***

1. ณัฐพล หาดเจียง*

คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Natapon Hadjiang*

Faculty of Police Science, Royal Police Cadet
Academy, Thailand.

Email: gmn.working@gmail.com

2. ผศ.พ.ต.อ.ดร.ภิรมพจน์ น้อมชอบพิทักษ์

คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

**Assis.Prof.Pol.Col.Dr.Pimapot
Nomchobpitak**

Faculty of Police Science, Royal Police Cadet
Academy, Thailand.

Email: gpim48@gmail.com

คำสำคัญ:

การจัดการความปลอดภัย; การจัดการความปลอดภัยใน
การปฏิบัติงาน; พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

Keywords:

Security Management; Operational Security
Management; Safety Behavior at Work

Article history:

Received: 20/02/2023

Revised: 12/03/2024

Accepted: 16/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Hadjiang, N. & Nomchobpitak, P. (2024).
Security Management Toward Operational
Safety Behavior of Police Officers in
Prachinburi Province. *Journal of
Philosophical Vision*, 29 (1), 74-87.

ABSTRACT

This study aimed to investigate as 1) the level of security management in operation and the level of safety behavior in the operation of police officers in Prachinburi Province, and 2) the relationship of personal characteristics of police officers with safety behavior in the operation of police officers in Prachinburi Province. The data used the questionnaire and collected from 285 police officers working in Prachinburi Province and analyzed using mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), simple multiple regression analysis, T-test, Schaffer's method to compare pairs, and One-way ANOVA for the mean of more than two variables. The results revealed that 1) the security management in operations was at a high level and the overall level of safety behavior of the police officers at a high level. 2) The police officers working in Prachinburi Province had personal characteristics in terms of gender and positions in different fields that had different effects on the overall operational safety behavior of police officers. There was a statistically significant level of 0.05.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับของการจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 285 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การถดถอยพหุคูณแบบง่าย การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของ Schaffer และค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรีมีคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศและตำแหน่งในสายงานที่ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1. บทนำ

“ตำรวจ” นับเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยง ด้วยอำนาจและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานเพื่อดูแลช่วยเหลือประชาชนตลอด 24 ชั่วโมง การปฏิบัติงานของตำรวจมีประวัติศาสตร์ยาวนาน ตั้งแต่การรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมยุคโบราณจนถึงการปราบปรามอาชญากรรมในยุคปัจจุบัน (Smith, 2016) หน้าที่ของตำรวจมีการพัฒนาขึ้นตามความซับซ้อนของสังคมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยมีเป้าหมายหลักคือการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในสังคม การทำงานของตำรวจเป็นงานที่มีการใช้ดุลพินิจในระดับผู้ปฏิบัติค่อนข้างมาก ตำรวจต้องแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าในเวลาอันสั้นเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นภัยอันตราย เมื่อตำรวจถูกสั่งให้ปฏิบัติงานในการตรวจจะมีอิสระในการใช้ดุลพินิจในการสืบสวนสอบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิด (Jones, 2019) การตัดสินใจดังกล่าวมักเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและอยู่ห่างไกลการควบคุมของผู้บังคับบัญชา ทำให้ตำรวจต้องมีความสามารถในการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ

ความปลอดภัยคือสภาพแวดล้อมการทำงานที่ปราศจากภัยคุกคามและความเสี่ยงต่าง ๆ แม้ว่าจะไม่สามารถควบคุมอันตรายหรือความเสี่ยงได้ทั้งหมด แต่ควรมีกิจกรรมและการจัดการด้านความปลอดภัยเพื่อให้เกิดอันตรายหรือความเสี่ยงน้อยที่สุด ความปลอดภัยเป็นการจัดการระบบเพื่อป้องกันอุบัติเหตุและการบาดเจ็บจากความผิดพลาดของกระบวนการและระบบการดูแล ส่วนสมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) ให้ความหมายว่าความปลอดภัยคือสภาพที่ปราศจากภัยคุกคามและอันตรายใด ๆ

การจัดการความปลอดภัยประกอบด้วยเหตุผลทางด้านคุณธรรมจริยธรรม เหตุผลทางกฎหมาย และเหตุผลทางด้านการเงินหรือเศรษฐศาสตร์ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานดังนั้นผู้ประกอบการจำเป็นต้องจัดการความปลอดภัย

ความปลอดภัยเป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้บริหารควรกำหนดเป็นนโยบายด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ โดยควรระลึกเสมอว่าการทำงานที่ไม่ปลอดภัย สภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย และการเกิดอุบัติเหตุเป็นการแสดงถึงความบกพร่องหรือความผิดพลาดในการบริหาร สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมบางอย่างสามารถคาดการณ์ได้ว่าอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรง ซึ่งสามารถควบคุมได้ งานด้านความปลอดภัยควรได้รับการบริหารเช่นเดียวกับกิจการด้านอื่น ๆ การทำงานความปลอดภัยให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบแก่ผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจนภารกิจของการสร้างความปลอดภัยคือการค้นหาและระบุชี้ชัดถึงความบกพร่องในการทำงานที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุควรมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพหรือยัง

ตำรวจต้องเผชิญกับความท้าทายและอันตรายหลายประการในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ การตัดสินใจในช่วงพริบตาเดียวว่าจะใช้อาวุธหรือวิธีอื่นในการยับยั้งผู้กระทำผิดที่กำลังก่อสถานการณ์ที่เป็นอันตรายต่อชีวิตของประชาชนและตำรวจเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและกดดัน (Brown, 2020) ตำรวจยังต้องเผชิญกับปัญหาทางสังคมและแรงกดดันจากการตั้งความหวังสูงจากประชาชน ทำให้อาชีพตำรวจเป็นอาชีพที่มีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานค่อนข้างสูง ความจำเป็นในการจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและความปลอดภัยในการปฏิบัติงานสำหรับข้าราชการตำรวจนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ตำรวจจะต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการความปลอดภัยทั้งในระดับส่วนบุคคลและในระดับนโยบายของหน่วยงาน การจัดระบบของสายตรวจและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจึงเป็นงานที่สำคัญที่สุด (Garcia, 2018) ตำรวจชั้นผู้น้อยระดับชั้นประทวนมักเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ทำให้ความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญในการออกไปปฏิบัติภารกิจ (สุภาณี จันทรศิริ, สิทธิชัย ใจพาน และธัญวรรณ คำใส, 2561)

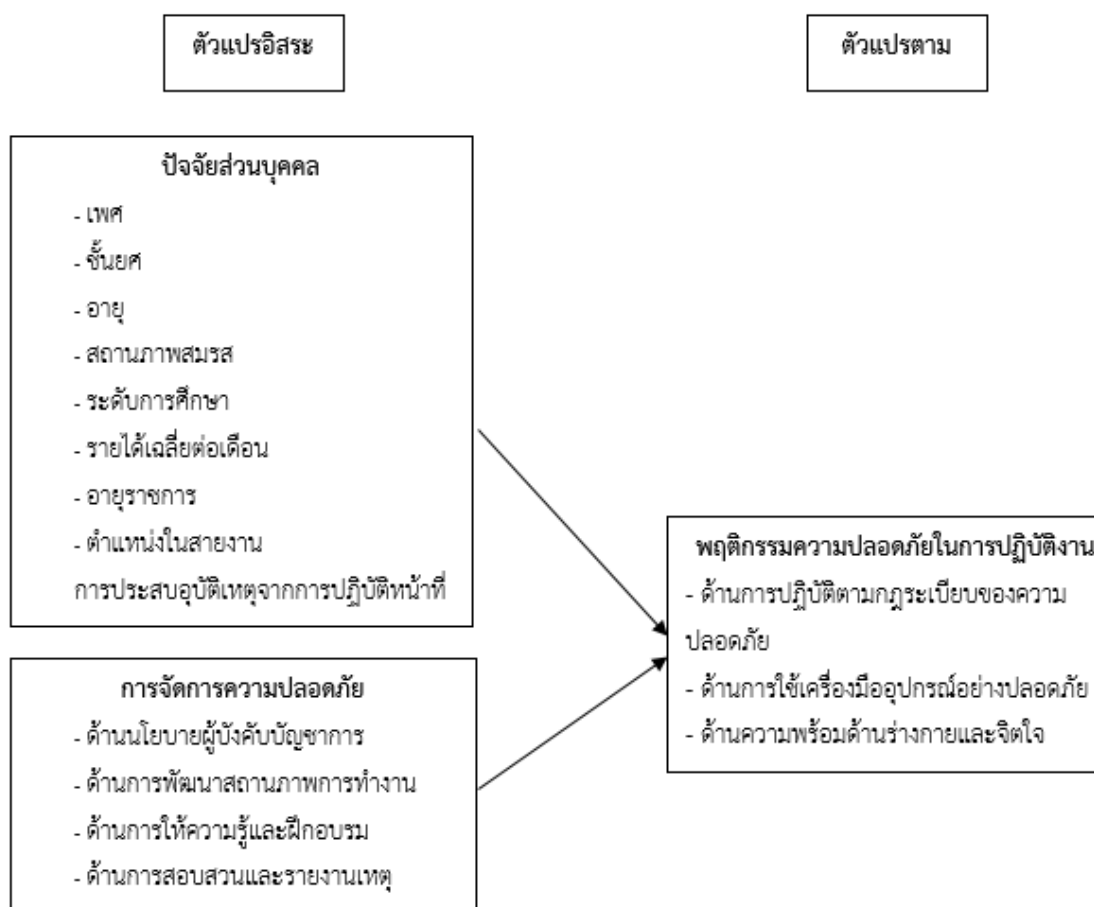
จากปัญหาที่กล่าวมาซึ่งได้เข้ามาสัมผัสกับชีวิตความเป็นอยู่และลักษณะงานของตำรวจและได้เล็งเห็นถึงปัญหาของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการจัดการความปลอดภัยที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้กรณีศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปบริหารจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้น อันจะลดความสูญเสียและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอันจะส่งผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและดูแลประชาชนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) สุภาณี จันทศิริ, สิทธิชัย ใจхан และธัญวรรณ คำใส (2561) ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานและการประเมินความเสี่ยงด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย กรณีศึกษาร้านรับซื้อของเก่าในตำบลแสนสุข อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าคนงานในร้านรับซื้อของเก่ามีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง คนงานส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมไม่ปลอดภัยในการปฏิบัติงานคือ ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล จนกว่าจะเห็นอุบัติเหตุเกิดขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือปฏิบัติงานใจขณะเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ และสูบบุหรี่ระหว่างปฏิบัติงาน ไม่สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตราย เพราะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการควรอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้เกิดความตระหนักและมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน อีกทั้งควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและห้ามสูบบุหรี่ระหว่างปฏิบัติงาน

2) สิริมา เชนปัญญา (2561) ศึกษาเรื่อง การรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานบริษัท ABC โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานบริษัท ABC ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานของบริษัท ABC จำนวน 450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยและไม่เคยมีประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ส่วนพนักงานที่มีประสบการณ์ในการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานมากที่สุด จำนวน 1 ครั้ง และการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานพบว่า พนักงานมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของบริษัท ABC โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของบริษัท ABC มากที่สุดคือ ด้านการจัดองค์กรความปลอดภัยในการทำงานรองลงมา คือ ด้านการวางแผนงานด้านความปลอดภัยด้านการจัดการความปลอดภัยและ ชีวอนามัย เพื่อลดอุบัติเหตุและความสูญเสียด้านการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการควบคุมงานด้านความปลอดภัยด้านการดำเนินนโยบายความปลอดภัยด้านการกำหนดนโยบายความปลอดภัยในการทำงานและพนักงานมีการรับรู้การจัดการความปลอดภัยน้อยที่สุดคือด้านการเป็นผู้นำด้านความปลอดภัยในการทำงานตามลำดับ

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับของการจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- (1) ประชากรของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรีทั้งสิ้นจำนวน 984 คน

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณในการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน จำนวน 285 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการออกเก็บข้อมูลภาคสนามมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

(1) นำหนังสืออนุมัติเก็บข้อมูลการวิจัย และแบบสอบถามจากคณะตำรวจศาสตร์ ไปติดต่อประสานงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย

(2) ผู้วิจัยและผู้ช่วยได้แจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเก็บแบบสอบถามคืนเป็นรายบุคคล แล้วทำการตรวจสอบว่าได้ตอบครบถ้วนหรือไม่ หากท่านใดตอบไม่ครบถ้วนก็จะทำการถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน แล้วจึงขอบคุณในความร่วมมือจากทุกท่าน

(3) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และลงรหัสข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อค้นหานิยามจริง (real definition) ซึ่งระบุองค์ประกอบของแต่ละตัวแปร และคำนิยามปฏิบัติการ (operational definition) ซึ่งเป็นรายการข้อความ หรือข้อคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชัยยศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุราชการ ตำแหน่งในสายงาน และ ประสบการณ์อุบัติเหตุจากการปฏิบัติหน้าที่

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยซึ่งประกอบด้วย ด้านนโยบายของผู้บังคับบัญชา ด้านการพัฒนาสภาพการทำงาน ด้านการให้ความรู้และฝึกอบรม และด้านการสอบสวนและรายงานเหตุ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้แก่ มีการดำเนินการบ่อยที่สุด มีการดำเนินการค่อนข้างบ่อย มีการดำเนินการบ้างบางครั้ง มีการดำเนินการค่อนข้างน้อย และมีการดำเนินการน้อยมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อันประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของความปลอดภัย ด้านการใช้เครื่องมืออุปกรณ์อย่างปลอดภัย และความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก/ค่อนข้างบ่อย เห็นด้วยปานกลาง/เหมือนปกติ เห็นด้วยน้อย/น้อยกว่าปกติ และเห็นด้วยน้อยที่สุด/น้อยกว่าปกติมาก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณ ดังนี้

(2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

(3) การวิเคราะห์เพื่ออธิบายคุณลักษณะของตัวแปรการจัดการความปลอดภัยและ พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการความปลอดภัยที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี” ผู้วิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Approach) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 285 คน แยกผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาระดับของการจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาระดับของการจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัย (n=285)

การจัดการความปลอดภัย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
ด้านนโยบายผู้บังคับบัญชา	3.96	0.76	มาก
ด้านการพัฒนาสภาพการทำงาน	3.77	0.82	มาก
ด้านการสอบสวนและรายงานเหตุ	3.85	0.80	มาก
ด้านการให้ความรู้และฝึกอบรม	3.85	0.79	มาก
เฉลี่ย	3.86	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยโดยภาพรวม เห็นว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$, S.D.=0.79) หากพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านพบว่า การจัดการความปลอดภัยด้านนโยบายผู้บังคับบัญชามากที่สุด ($\bar{x} = 3.96$, S.D.=0.76) รองลงมาคือ ด้านการสอบสวนและรายงานเหตุ ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.80) ด้านการให้ความรู้และฝึกอบรม ($\bar{x} = 3.85$, S.D.=0.79) และ ด้านการพัฒนาสภาพการทำงาน ($\bar{x} = 3.77$, S.D.= 0.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน (n=285)

พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของความปลอดภัย	3.86	0.77	มาก
ด้านการใช้เครื่องมืออุปกรณ์อย่างปลอดภัย	3.80	0.77	มาก
ด้านความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ	3.64	0.82	มาก
เฉลี่ย	3.77	0.78	มาก

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยภาพรวม เห็นว่ามีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.77, S.D.=0.78) หากพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามกฎระเบียบของความปลอดภัยมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.86, S.D.= 0.77) รองลงมาคือ การใช้เครื่องมืออุปกรณ์อย่างปลอดภัย ($\bar{x}$ = 3.80, S.D.=0.77) และ ความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ ($\bar{x}$ = 3.64, S.D.= 0.82) ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (เพศ) ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี (n=285)

พฤติกรรมความปลอดภัย	ชาย (n = 267 คน)		หญิง (n = 18 คน)		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
รวม	3.78	0.50	3.64	0.59	1.076	.028*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานจำแนกตามเพศ พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 1.076$, Sig = 0.028)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี (n=285)

พฤติกรรมความปลอดภัย	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ชั้นยศ	ระหว่างกลุ่ม	.782	3	.261	1.007	.390
	ภายในกลุ่ม	72.791	281	.259		

พฤติกรรมความปลอดภัย	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
อายุ	รวม	73.573	284			
	ระหว่างกลุ่ม	.376	3	.125	.481	.696
	ภายในกลุ่ม	73.198	281	.260		
	รวม	73.573	284			
สถานภาพสมรส	ระหว่างกลุ่ม	.350	2	.175	.674	.510
	ภายในกลุ่ม	73.223	282	.260		
	รวม	73.573	284			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.797	3	.266	1.025	.382
	ภายในกลุ่ม	72.777	281	.259		
	รวม	73.573	284			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	.466	4	.116	.446	.775
	ภายในกลุ่ม	73.108	280	.261		
	รวม	73.573	284			
อายุราชการ	ระหว่างกลุ่ม	1.294	4	.323	1.253	.289
	ภายในกลุ่ม	72.280	280	.258		
	รวม	73.573	284			
ตำแหน่งในสายงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.318	4	.579	2.277	.006*
	ภายในกลุ่ม	71.255	280	.254		
	รวม	73.573	284			
ประสบการณ์เหตุจากการปฏิบัติหน้าที่ในรอบปีที่ผ่านมา	ระหว่างกลุ่ม	1.158	3	.386	1.498	.215
	ภายในกลุ่ม	72.416	281	.258		
	รวม	73.573	284			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีจำแนกตามชั้นยศ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีชั้นยศต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=1.007$, $Sig=.390$)

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=.481$, $Sig=.696$)

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=.674$, $Sig =.510$)

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีที่สำเร็จการศึกษาระดับต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=1.025$, $Sig =.382$)

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=0.446$, $Sig =.775$)

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามอายุราชการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีอายุราชการต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน ($F=1.253$, $Sig =.289$)

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามตำแหน่งในสายงาน พบว่าของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีที่ดำรงตำแหน่งในสายงานต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน ($F=2.277$, $Sig =.006$)

และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามประสบการณ์เหตุจากการปฏิบัติหน้าที่ในรอบปีที่ผ่านมา พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีที่มีประสบการณ์เหตุจากการปฏิบัติหน้าที่ในรอบปีที่ผ่านมาต่างกันมีความคิดเห็นที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ($F=1.498$, $Sig =.215$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การจัดการความปลอดภัยที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี ” ผู้วิจัยนำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1) การจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า การจัดการความปลอดภัยโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนโยบายผู้บังคับบัญชามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการให้ความรู้และฝึกอบรม และ ด้านการสอบสวนและรายงานเหตุซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาสภาพการทำงาน และ พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของความปลอดภัยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการใช้เครื่องมืออุปกรณ์อย่างปลอดภัย รองมาตามลำดับ ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของสรญา พุทธชิน (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติความปลอดภัยในการรับรู้การปฏิบัติตามกฎหมาย และพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน ในเขตอุตสาหกรรมปิ่นทองจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคติความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน และเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานในเขตอุตสาหกรรมปิ่นทองจังหวัดชลบุรี ทักษะคติด้านความปลอดภัยด้านการรับรู้การปฏิบัติตามกฎหมายในการทำงานของพนักงานอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับทักษะคติความปลอดภัยในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับทักษะคติความปลอดภัยมากที่สุด ได้แก่ สติเกี่ยวกับการทำงานที่ปลอดภัย การรักษาความสะอาดเรียบร้อยในสถานที่ปฏิบัติงาน การทำงานตามวิธีการทำงานที่ปลอดภัย และการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล สำหรับทักษะคติความปลอดภัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ สาเหตุการป้องกันอุบัติเหตุการทำงานล่วงเวลาส่วนทักษะคติความปลอดภัยที่ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ การทำงานที่มีความเสี่ยง ตามลำดับ

2) ความสัมพันธ์ของการจัดการความปลอดภัย และคุณลักษณะบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรีที่มีเพศ และ ดำรงตำแหน่งในสายงานต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และระดับการศึกษาที่ต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้าน เครื่องมือและอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชญา ชูชื่น (2558) ได้ศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด(มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า พนักงานในระดับต่าง ๆ ของบริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด(มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และการอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด(มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนสถานภาพที่ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่าง และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด(มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6. สรุป

การวิจัยเรื่อง “การจัดการความปลอดภัยที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความปลอดภัยและคุณลักษณะบุคคลกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความปลอดภัยโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านนโยบายผู้บังคับบัญชามีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการพัฒนาสภาพการทำงาน ขณะที่พฤติกรรมความปลอดภัยใน

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยรวมก็มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของความปลอดภัยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจ

7. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำประเด็นที่น่าสนใจมานำเสนอเป็นข้อเสนอแนะจากการวิจัยได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

- 1) ควรมีการเสริมสร้างทัศนคติและพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี โดยเน้นกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรีที่เป็นเพศหญิง และ ดำรงตำแหน่งในสายงาน ป้องกันและปราบปรามเพิ่มมากขึ้น
- 2) ควรมีการเสริมสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีโดยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ของสถานีตำรวจอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- 3) ควรมีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี โดยการจัดกิจกรรมหรือโครงการรณรงค์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรับรู้ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี เช่น กิจกรรมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการสร้างความรับรู้ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี หรือส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับให้มีการแจ้งข้อมูลเมื่อพบประเด็นปัญหาความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี เป็นต้น
- 4) ควรมีการเสริมสร้างการให้ความรู้เกี่ยวกับด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ความปลอดภัยให้เกิดทักษะและความชำนาญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 5) ควรมีการเสริมสร้างการยอมรับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรี โดยเน้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีตระหนักถึงประโยชน์ของความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีที่จะทำให้สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกสถานีตำรวจให้ดีขึ้น
- 6) ควรศึกษาเชิงลึกถึงแนวทางในการส่งเสริมการจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีจากปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ เช่น เทคนิคการสื่อสาร การสร้างทัศนคติและการมีส่วนร่วมเพื่อให้มีการนำแนวทางดังกล่าวไปใช้กับสถานีตำรวจอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 7) ควรศึกษาการจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดอื่นเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลให้เกิดการจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพิ่มเติม

8) การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการนำแบบจำลองและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ไปทำการวิจัยซ้ำในองค์กรอื่น ๆ หรือจังหวัดอื่น ๆ เพื่อทำการตรวจสอบโมเดลว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

9) การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้บังคับบัญชาเพื่อศึกษาและค้นหาปัจจัยเหตุที่ผู้บังคับบัญชาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาและใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับความสามารถในการเตรียมความพร้อมในการสร้างการจัดการความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดปราจีนบุรีที่มีประสิทธิผล

8. เอกสารอ้างอิง

- กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานกระทรวงแรงงาน. (2554). *คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหารตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานในการบริหารการจัดการความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.2549*. พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ: บางกอกบล๊อค.
- กองการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *คู่มือการวัดและประเมินคุณภาพพยาบาลในโรงพยาบาล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บริษัทพีดีเอส อินเทอร์เน็ตแซนด์แนล (ประเทศไทย). (2559) *สร้างทัศนคติความปลอดภัย*. สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2567. สืบค้นจาก <https://www.pdsthailand.com/message/view.php?id=104>.
- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน). (2562). *ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน*. สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2567. สืบค้นจาก <http://www.shawpat.or.th/>.
- สรญา พุทธชิน (2558). *ทัศนคติความปลอดภัยการรับรู้การปฏิบัติตามกฎหมาย และพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมปิ่นทองจังหวัดชลบุรี*. สืบค้นจาก <http://ojslib3.buu.in.th/>.
- สุภาณี จันทรศิริ, สิทธิชัย ใจขาน และธัญวรรณ คำใส. (2561). *พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานและการประเมินความเสี่ยง ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยกรณีศึกษาร้านรับซื้อของเก่าในตำบลแสนสุข อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. สืบค้นเมื่อ 22 กรกฎาคม 2567. สืบค้นจาก <https://li01.tci-thaijo.org/>.
- สุกขญา ชูชื่น. (2558). *การบริหารจัดการความปลอดภัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัทโฮมโปรดักส์เซ็นเตอร์จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด, กรุงเทพฯ.
- สิริมา เดชภิญญา. (2561). *การรับรู้การจัดการด้านความปลอดภัยของพนักงานบริษัท ABC*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- สิริรัตน์ สุณิษย์เจริญ และ ปราโมท เชี่ยวชาญ. (2557). *การจัดการความปลอดภัย (Managing Safety)*. จุลสารสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพออนไลน์. 2557(1),
- Brown, R. (2020). *Police and Public Safety: Challenges and Strategies*. Routledge.

- Detpinya, S. (2018). *A Safety Management Perception of the Employees at ABC Co. Ltd. Master of Business Administration Independent Study*. Krirk University, Bangkok. (In Thai).
- Garcia, M. (2018). *Crime Prevention and Policing*. Sage Publications.
- Jiaujan, P. (2557). PEP. *Journal of Safety and Health*. 7(25), 7-15. (In Thai).
- Jones, L. (2019). *Decision Making in Law Enforcement*. Cambridge University Press.
- Junsiri, S., Chaikhan, S. and Kamsai, T. (2018). Safety behavior of workers and Risk Assessment in Occupational Health and Safety. A case Study of junk shop in Sansuk Warin Chamrap District, Ubon Ratchathani Province. *Journal of Science and Technology, Ubon Ratchathani University*. 20(2). (In Thai).
- PDS International (Thailand) Co.,Ltd. (2559). *Create a safety attitude*. Retrieved June 10, 2022. from <https://www.pdsthailand.com/message/view.php?id=104>. (In Thai).
- Puttakhin, S. (2016). *Attitudes perception and workplace safety behaviors in Pinthong industrial estate in ChonBuri*. Master of Management Thesis. Burapha University, Chonburi.
- Smith, J. (2016). *The History of Police Work*. Oxford University Press.
- Suwanidcharoen, S. and Jiaujan, P. (2014). Managing Safety. *School of Health Science's e-pamphlet*. 2557(1).
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third edition. New York: Harper and Row Publication
- Zhang, X. (2022). *Propaganda and Control in Modern China*. Palgrave Macmillan.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.7

การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ Encouragement for Life Style of the Police in Special Branch Bureau with Buddhist Ethics

ประกาศิต ชัยรัตน์^{1*} และ พระสุทธิสารเมธี²

Prakasit Chairat^{1*} & Phrasutthisanmethi²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. ประกาศิต ชัยรัตน์*

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Prakasit Chairat

Graduate School, Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Email: prakasit.cha@gmail.com

2. พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Phra Sutthisanmethi, Asisst.Prof.Dr.

Graduate School, Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Email: chaiyan19@gmail.com

คำสำคัญ:

การดำเนินชีวิต; ตำรวจสันติบาล; พุทธจริยศาสตร์

Keywords:

Lifestyle; Special Police; Buddhist Ethics

Article history:

Received: 16/02/2023

Revised: 12/03/2023

Accepted: 16/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Chairat, P. & Phrasutthisanmethi. (2024). Encouragement for life Style of the Police in Special Branch Bureau with Buddhist Ethics. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 88-101.

ABSTRACT

This thesis objectives 1) to study the promotion of life of the special branches 2) to study the Buddhist ethics in the life of the special branch 3) to integrate the promotion of life of the Special Branches using the Buddhist ethics 4) to present new knowledge on "Promoting the life of the special branch with Buddhist ethics" by studying and analyzing the data from the Tripitaka textbooks and related documents are mainly and in-depth interviews A group of experts who had served in the police service consisted of 6 persons, academics with knowledge and expertise in Buddhism, 6 figures/person, totaling 12 persons. The results of the research showed that: 1. Promoting the life of the special branch give the police a better life strict discipline police ethics and how to strengthen police ethics as a tool to guide the performance of duties. To become a peacekeeper or being a policeman of the people. 2. Buddhist ethics in the life of special branch police Benjasila - Benjadhamma Things that should be avoided and Dharma that should be done the principle of Sangahavatthus, Four Foundations for Accomplishment consist of 3. Promoting the life of the special branch police with buddhist ethics found that Buddhist ethics for self-reliance Integration with the Benjasila-Benjadhamma principles Buddhist Ethics for Dominating People Integrating with using the 4 Sangkhahavatthus principles, Buddhist ethics for dominating work Integration with using the principle of IDDHIPĀDA 4. The new body of knowledge that has been called "SPJ MODEL" S comes from Good Self. Maintaining a good self, the special branch police must adhere to. Makes people happy and happy. P stands for S Good People, which means occupy good people. There is a Dharma that is the location of mutual assistance, the Dharma that binds kindness. The principle of reigning in people's hearts and J from Good Job means occupying a good job. The Special Branch Police must be patient. perseverance sincerity to the people

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล 2) เพื่อศึกษาพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล 3) เพื่อบูรณาการการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ 4) เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เรื่อง “การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล ด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์” โดยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากพระไตรปิฎก ตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก และการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เคยรับราชการตำรวจ จำนวน 6 คน นักวิชาการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 6 รูป/คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 12 รูป/คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์เป็นข้อมูลนำเสนอ

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลให้ตำรวจมีการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น มีระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด มีจริยธรรมตำรวจ และวิธีการเสริมสร้างจริยธรรมตำรวจ ให้มีหลักในการครองตน ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบและไม่ประมาท การครองคน ให้ดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข การครองงาน ด้วยการปฏิบัติหน้าที่ได้สมบูรณ์และบรรลุเป้าหมาย 2) พุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล ได้แก่ หลักเบญจศีล-เบญจธรรม สิ่งที่ควรเว้นและธรรมที่ควรปฏิบัติ หลักสังคหวัตถุ 4 ธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน หลักอิทธิบาท 4 คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ 3) การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ พบว่า การดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลใช้หลักเบญจศีล-เบญจธรรมในการครองตน ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการครองคน ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการครองงาน โดยบูรณาการกันในการส่งเสริมด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ทั้ง 3 ประการมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิต 4) องค์ความรู้ใหม่ที่ได้เรียกว่า “SPJ MODEL” S มาจาก Good Self ครองตนดี ตำรวจสันติบาลจะครองตนที่ดีจะต้องยึดมั่น ทำให้มีความสุขกายสุขใจ P มาจาก S Good People หมายถึง ครองคนดี ตำรวจสันติบาล มีธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หลักการครองใจคน และ J มาจาก Good Job หมายถึง ครองงานดี ตำรวจสันติบาลต้องมีความอดทน ความเพียรพยายาม ความจริงใจต่อประชาชน

1. บทนำ

ตำรวจสันติบาล มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติและความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน เป็นผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและเป็นเป้าหมายสูงสุดของรัฐทุกยุคทุกสมัย การที่ชาติและประชาชนในชาติจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสุขสบายเพราะชาติมีความปลอดภัยจาก ภัยอันตรายทั้งภายในและภายนอกประเทศ เมื่อชาติปลอดภัยประชาชนจึงสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความร่วมมือเป็นสุข การจะพัฒนาประเทศเพื่อความสงบสุขของชาติและ ประชาชนได้อย่างต่อเนื่องและตลอดไปหรือไม่ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาและมาตรการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมให้ทันและเข้ากับสภาพการณ์ทางสังคมโดยเฉพาะในปัจจุบันสังคม มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน ปัญหาอาชญากรรมทุกรูปแบบที่บ่อนทำลาย ความ สงบสุขของประชาชน เป็นปัญหาที่สำคัญที่รัฐกำหนดมาตรการอย่างจริงจังในการป้องกันและ ปราบปราม

อย่างเด็ดขาด โดยทุกหน่วยงานของรัฐจักต้องประสานประโยชน์และร่วมมือกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน การที่ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบสุขและความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง การปฏิบัติหน้าที่บางที่ต้องใช้ความเมตตา อารี และเสียสละอย่างสูงในการช่วยเหลือเกื้อกูล ประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นการผดุงความถูกต้อง เป็นธรรมอยู่เสมอ(ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2545: 11) เนื่องจากการตำรวจสันติบาลมีหน้าที่ดำเนินการควบคุม และบริหารงานการข่าวกรอง เกี่ยวกับสถานการณ์บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ งานการรักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ พระราชอาคันตุกะ และบุคคลสำคัญฝ่ายไทยและ ต่างประเทศและงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศชาติ เจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม อุดมคติของตำรวจรวมถึงจรรยาบรรณของตำรวจ ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติแค่เฉพาะเวลาปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติใน ชีวิตประจำวันด้วย เช่น 1) การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเองฝึกตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีเท่านั้น 3) การอดทนอดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด 4) การรู้จักละวางความชั่วความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วน ใหญ่ของบ้านเมือง และข้าราชการตำรวจจึงยึดถืออุดมคติของตำรวจ 9 ประการ เป็นแนวทางขึ้นในการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ เพื่อบรรลุถึงปณิธานของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ดังนี้ 1) เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ 2) กรุณาปราณีต่อประชาชน 3) อดทนต่อความเจ็บใจ 4) ไม่หวั่นไหวต่อ ความยากลำบาก 5) ไม่มักมากในลาภผล 6) มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน 7) ดำรงตน ในยุดิธรรม 8) กระทำการด้วยปัญญา และ 9) รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2553) พุทธจริยศาสตร์นั้นเป็นหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม ซึ่งท่านผู้รู้มีพระพุทธเจ้าเป็นต้น ได้ทรงวางไว้เพื่อเป็นมาตรฐานความประพฤติของมนุษย์ ตั้งแต่พื้นฐานเบื้องต้น ท่ามกลาง และระดับสูงเพื่อให้มนุษย์ดำเนินชีวิตอันดีงามตามอุดมคติเท่าที่มนุษย์จะขึ้นให้ถึงได้ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีสติปัญญามีความสุขอันสมบูรณ์ที่สุด เพราะ จริยศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยอุดมคติของชีวิต หรือความดีอันสูงสุด (Supreme good) เพื่อขึ้นให้ถึงความดีงามอันสูงสุดนั้น จะต้องปฏิบัติ (Path : way : method) สำหรับดำเนินคือการสร้างเหตุบรรลุลผล ถ้าต้องการผลอันสูงสุดก็ต้องสร้างเหตุให้สมควรกัน พุทธศาสนาเป็นกัมมวาทะ กิริยวาทะ วิริยวาทะ กล่าวคือการกระทำ และความเพียรเป็นเบื้องต้นแห่ง ความสำเร็จผลทั้งปวง ไม่ประสงค์ให้ใครได้ดี หรือประสงค์ความสำเร็จลอย ๆ หรือด้วยการอ่อนนอน แต่ให้เสร็จด้วยการกระทำเอง พระพุทธศาสนาจึงได้รับการยกย่องจากนักปราชญ์ชาวต่างประเทศบาง คนว่า A – Self – do – it – Religion (ศาสนาที่ต้องทำเอง) (วชิณ อินทสร, 2541: 11-12)

หลักคำสอน และแนวคิดของศาสนาและนักปราชญ์ทั้งหลายที่กล่าวมาแล้ว ล้วนมีจุดหมายหมายอย่างเดียวกัน คือ ให้มนุษย์กระทำความดี ละเว้นความชั่ว ให้ปฏิบัติต่อกันอย่างมีคุณธรรมไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมจะต้องศึกษาถึงที่มา หลักการแนวคิดทางศาสตร์ของจริยธรรมที่มนุษย์ได้ศึกษา และปฏิบัติกันมาตั้งแต่โบราณ เพราะแนวคิดหลักการเหล่านี้เป็น

พื้นฐานของความเข้าใจในคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งทุกศาสนามีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันไป อันเป็นที่มาของความเชื่อ และพฤติกรรมที่แสดงออกของคนในกลุ่มต่างกันด้วย เป็นการช่วยให้มนุษย์ต่างชาติต่างเผ่าพันธุ์มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเป็นผลให้เกิดความผาสุกในมวลมนุษยชาติ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล ด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อศึกษาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลเพื่อศึกษาพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลเพื่อศึกษาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของ ตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ และเพื่อนำเสนอองค์ความรู้เรื่อง “การส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์” มาใช้ในดำเนินชีวิตของตำรวจ อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาการทำงานของตำรวจ ส่งเสริมให้ประชาชนรัก

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล
- 2.2 เพื่อศึกษาพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล
- 2.3 เพื่อบูรณาการการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์
- 2.4 เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เรื่อง “การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์”

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพและการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง “การส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์” โดยการศึกษาวิจัยดังกล่าวใช้ระเบียบวิธี วิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการ สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เคยรับราชการตำรวจ นักวิชาการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 12 รูป/คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยได้ทำการศึกษาวิจัยจากพื้นที่ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ
- ขั้นที่ 3 วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วย หลักพุทธจริยศาสตร์
- ขั้นที่ 4 นำเสนอการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในพื้นที่เพื่อเป็นเครื่องมือทางในการพัฒนาองค์การต่อไป

4. ผลการวิจัย

4.1 การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล ผู้วิจัยได้ทำเรื่องศึกษาข้อมูลครอบคลุมเนื้อหา ทั้งทฤษฎีวิธีการดำเนินชีวิตต่าง ๆ ดังนี้ความหมายของชีวิตและการดำเนินชีวิต แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นมาของตำรวจ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตำรวจ ทั้งหมดมีรายละเอียดสรุปได้คือ ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของชีวิต การดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั่วไป การดำเนินชีวิตโดยธรรมชาติในทัศนะต่าง ๆ การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 การสร้างระบบเพื่อให้ตำรวจเป็นตำรวจที่พึงประสงค์ของสังคมไทยนั้นเป็นเรื่องแต่ก็ต้องดำเนินการโดยการให้ระบบสร้างคนไม่ใช่ให้เกิดขึ้นโดยจิตสำนึก เพราะตำรวจเป็น สถาบันทางราชการ จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน ตามอุดมคติของตำรวจสันติบาลทั้ง 9 ข้อ 1) เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ 2) กรุณาปราณีต่อประชาชน 3) อดทนต่อความเจ็บใจ 4) ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก 5) ไม่มักมากในลาภผล 6) มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อปวงชน 7) ดำรงตนในสุจริตธรรม 8) กระทำการด้วยปัญญา 9) รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

4.2 พุทธจริยศาสตร์เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล จากศึกษาพุทธจริยศาสตร์เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล และเพื่อนำเสนอองค์ความรู้เรื่องหลักพุทธจริยศาสตร์ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของตำรวจอันจะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาการทำงานของตำรวจสันติบาล ส่งเสริมให้เป็นที่รักของประชาชน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้ ความหมายของพุทธจริยศาสตร์ ประเภทและลักษณะของพุทธ จริยศาสตร์ พุทธจริยศาสตร์ที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล 3 หลักธรรมดังนี้ เบญจศีลและเบญจธรรม คู่ที่ 1 ปาณาติบาต คือ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ และการเบียดเบียนสัตว์ ธรรมข้อ เมตตา กรุณา บุคคลใดที่มีเมตตาอย่าฆ่าไม่ฆ่า หรือเบียดเบียนสัตว์ ด้วยรู้ว่าทุกชีวิตย่อมมี ความรักตัวกลัวตาย เช่นเดียวกับเรา ทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 1 คู่ที่ 2 อทินนาทาน คือ ละเว้นจากการลักขโมย ปล้นจี้ ฉกชิง วังราว เป็นต้น ข้อธรรม สัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้ รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอดี และมี หิริโอตตปละ คือ ความละอาย และเกรงกลัวต่อผลของบาป จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 2 คู่ที่ 3 กาเมสุมิฉฉาจาร คือ ละเว้นจากการประพฤติดผิด ล่วงละเมิดลูกเมียผู้อื่น ข้อธรรม ความสำรวมอินทรีย์ คือ ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ทำให้ ความใคร่ในกามคุณ คือ การติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ลดน้อยลง เมื่อความสำรวมเกิดขึ้น จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 3 คู่ที่ 4 มุสาวาท คือ ละเว้นจากการพูดปด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ พูดส่อเสียด ข้อธรรม ความซื่อสัตย์ การพูดความจริง เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการมุสาวาท ทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 4 คู่ที่ 5 สุราเมรัยยะ คือ ละเว้นจากการเสพสุรา เพราะเป็นสาเหตุให้ทำผิดศีลข้อ 5 ข้อธรรม สติ การรู้สึกตัว ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่าย กุศล ทำให้ชีวิตไม่ประมาท เพราะรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว ทำให้ไม่เผลอกลัวกับสิ่งที่จะทำให้ชีวิตตกต่ำ เช่น สุรา เมื่อคนดื่มกินก็ทำให้มีเมมาและขาดสติ การมีสติจึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 5 ข้อธรรม 4 หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกมิตร เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ทาน การให้ การเสียสละ คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว เราควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินของที่เราหามาได้ มิใช่สิ่งจริงยั่งยืน เมื่อเราสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้ ปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่ เป็นประโยชน์เหมาะสำหรับกาลเทศะ

พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญกับการพูดเป็นอย่างยิ่ง เพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์ อันดีให้เกิดขึ้น อัตถจริยา การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพจน์ในสิ่งที่ เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น สมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจ หนักแน่นไม่โลเล รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยม และไว้วางใจให้แก่ผู้อื่น อิทธิบาท 4 เป็นหลักธรรมที่จะ นำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการนั้น ๆ ฉันทะ มีใจรัก คือ พอใจจะนำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรัก ต้องการให้เป็น ผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจหรืองานที่ทำ วิริยะ พากเพียรทำ คือ ขยันหมั่นประกอบหมั่นกระทำสิ่งนั้นด้วยความ พยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง ไม่ทอดยอ ก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะสำเร็จจิตตะ เอาจิตใจฝักใฝ่ คือ ตั้งจิตรับรู้สิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด ไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยใช้ความคิดเรื่องนั้นบ่อย ๆ เสมอ ๆ ทำกิจหรืองานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจ วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจ ตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อที่ยังหยาบเกินเลยขัดข้อง เป็นต้น เพื่อจัดการและดำเนินงานนั้นให้ได้ผลดี ยิ่งขึ้นไป

4.3 การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์ การบูรณาการการส่งเสริม การดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลในการครองตน(เบญจศีล-เบญจธรรม) เว้นจากการพูดคำเท็จหรือดเว้น จาก การกล่าว คำไม่จริงศีลข้อนี้ได้กำหนดรูปแบบออกมาในรูปของการห้ามกระทำ การพูดเท็จการพูดเท็จในที่นี้ มี ความหมายที่กว้างและมีโทษมากทั้งแก่นุษย์และสิ่งแวดล้อม และไม่จำกัดความหมายไว้เพียงการพูดเท็จเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการสนับสนุนส่งเสริมให้คนอื่นพูดเท็จการคบค้าสมาคมกับคนพูดเท็จ การยอมรับการพูดเท็จของ คนอื่นและพวกพ้องในกาลสัณยัตติธรรมหรือในที่ชุมชน หลักธรรมที่ควรปฏิบัติคือ ความซื่อสัตย์ การพูดความจริง เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่เกิดการมั่วสวาท ทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 4 จากการที่ได้ศึกษาและจากคำสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ จะเห็นได้ว่า ทุกท่านจะมีความเห็นที่สอดคล้องกันไปในทางเดียวกันกับหลักเบญจศีล-เบญจธรรม อันเป็นสิ่งที่ ดีงามความแก่การนำไปบูรณาการใช้ในการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลอย่างยิ่ง หรือจะเรียกอีกอย่างว่าทำให้มีอานิสงส์ เกิด ทำให้มีความสุขกายสุขใจ ทำให้ไม่เป็นคนหลงลืมสติ ทำให้เกิดทรัพย์สินสมบัติมากขึ้นได้ ทำให้สามารถใช้สอย ทรัพย์สินนั้นได้เต็มที่ โดยไม่ต้องหวาดระแวงภัย ทำให้ไม่ต้องหวาดระแวงว่าจะมีใครมาทวงทรัพย์สิน ทำให้เกียรติ คุณพึงขจรขจายไป ทำให้ผู้อื่นเกิดความเคารพเชื่อถือ ตายแล้วย่อมไปเกิดในสุคติภูมิ

การบูรณาการการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลในการครองตน (สังคหวัตถุ 4) สังคหวัตถุ เป็นธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หมายถึง หลักการครองใจคน, หลักยึดเหนี่ยวใจกันไว้, วิธีทำให้คนรัก, หลักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องประสานใจและเหนี่ยวรั้งใจคนให้เป็น อันหนึ่งอันเดียวกันได้ และทำให้อยู่กันด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน เหมือนลิ่มสลักที่ตรึงตัวรถไว้มิให้ ขึ้นส่วนกระจายไป ทำให้รถแล่นไปได้ตามที่ต้องการ ทาน คือ การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปิยวาจา คือ การพูดจา น่ารัก น่านับถือ อัตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ สมานัตตตา คือ ความมีตนเสมอ ทำตัวให้เข้ากันได้ ไม่ถือ ตัว จากการที่ได้ศึกษาและลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนั้น การจะได้ใจ ให้เชื่อออกเชื่อใจในการปฏิบัติ หน้าที่ของตำรวจสันติบาลนอกจากหน้าที่การงานที่เป็นตำรวจอยู่แล้ว ยังมีธรรมะส่งเสริมการดำเนินชีวิตย่อม เป็นการยกระดับขีดความสามารถด้านคุณธรรมจริยธรรม สังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมอันเป็นเครื่องช่วยเหลือกัน เป็น การผูกมิตร วิธีที่จะผูกมิตรนั้น ต้องมีสิ่งที่จะช่วยยึดเหนี่ยว และประสานน้ำใจกันไว้ให้ต่างคนต่างมีความรักใคร่นิยม

ชมชอบซึ่งกันและกัน เป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมโดยใช้หลักธรรมพื้นฐานที่แสดงออกมาโดยคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้อื่น และการกระทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม ยึดเหนี่ยวจิตใจบุคคลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถใช้เป็นวิธีการในการดำเนินชีวิตภายใต้ความรับผิดชอบในสังคมทั้งในระดับบุคคลและองค์กรโดยมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมภายใต้พื้นฐานการสงเคราะห์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

การบูรณาการการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลในการครองงาน(อิทธิบาท 4) ตำรวจสันติบาล ธรรมะที่เหมาะสมสำหรับส่งเสริมการดำเนินชีวิต คือ “อิทธิบาท 4” ซึ่งหมายถึง ธรรมแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ฉันทะหรือ ความพอใจ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานต้องชอบหรือศรัทธาในงานที่ทำอยู่ และมีความสุขกับงานที่ได้รับมอบหมาย วิริยะ หรือความพากเพียร ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งหมั่นฝึกตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการศึกษาและสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าตำรวจสันติบาลเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด และต้องมีคุณธรรมหรือธรรมะในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่ดี ตำรวจสันติบาลทุกนายต้องการจะเดินทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตและการงาน เพราะหากทำได้ตามกระบวนการแล้ว คงอยู่ไม่ไกลเกินความเป็นจริง ธรรมะที่สำคัญ “อิทธิบาท 4” ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวจากหลักธรรมข้ออื่น ๆ อันเป็นองค์รวมและเชื่อมโยงถึงกัน เพียงแต่อธิบายคนละบทบาทเท่านั้น สิ่งสำคัญคือการได้ใคร่ครวญในเรื่องเหล่านี้มาน้อยเพียงใด ประโยชน์ของอิทธิบาท 4 ประโยชน์ของฉันทะ คือทำให้เป็นผู้มีความพอใจ และมีใจรักต่องาน ทำให้เกิดความรู้สึกเต็มใจในการทำงาน เกิดการทำงานด้วยความสุข ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายง่าย ไม่เกิดอาการท้อแท้ ช่วยให้งานดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง และเกิดการสร้างสรรคในงาน ประโยชน์ของวิริยะ คือทำให้เป็นคนขยัน และขยันในการทำงาน ไม่มีความเกียจคร้าน มุ่งมั่นที่จะทำงานให้เสร็จ ผู้ที่ขาดความขยัน ย่อมทำงานขาด ๆ เกิน ๆ หรือมักทำงานนั้นไม่สำเร็จ หรือหากสำเร็จก็สำเร็จล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของจิตตะ คือทำให้เป็นคนมีความมุ่งมั่น และจดจ่อกับงานที่ทำ จิตมีความแน่วแน่ และมั่นคงต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ช่วยให้งานดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ ทราบความเป็นไปของงานอยู่เสมอ ประโยชน์ของวิมังสา คือทำให้เป็นผู้ที่รู้จักคิดวิเคราะห์ในงาน ช่วยทำให้ทราบและเข้าใจในกระบวนการของงาน และหากเกิดปัญหาก็ย่อมเกิดแนวทางในการแก้ปัญหาที่นั้นได้อย่างง่ายดาย

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล ตามอุดมคติของตำรวจตามทัศนะของสังคมไทย ก็คือการได้เห็นตำรวจปฏิบัติตามคำขวัญของตำรวจอย่างเคร่งครัด ซึ่งก็ทำให้ภาพพจน์ของตำรวจนั้นดีขึ้นในสายตาของสังคมไทย ตำรวจไทยนั้นมี 2 สถานะในขณะเดียวกัน สถานะหนึ่งก็คือการเป็น ข้าราชการตำรวจ อีกสถานะหนึ่งก็คือ บุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคมเองด้วย สถานะทั้ง 2 นี้ ตำรวจ ไม่อาจแยกได้ เมื่อเป็นตำรวจก็จึงเป็นตำรวจตลอดไป ต้องได้รับการคาดหวังและเป็นเยี่ยงอย่างของ คนในสังคมด้วย สอดคล้องกับพลตำรวจโท สถาพร หลาวทอง กล่าวว่า โดยสรุปโครงการมุ่งหมายให้ตำรวจที่อยู่ในปกครอง นำนโยบายมาใช้ พร้อมทั้งอัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมา เป็นบรรทัดฐานในการทำงาน เน้นการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา บริการประชาชนให้เกิดความประทับใจ โครงการตำรวจยิ้ม มีนโยบาย และวัตถุประสงค์มุ่งให้เกิด

การปรับวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติ หน้าที่ของข้าราชการตำรวจใน สังกัด บช.ภ.3 ให้มีจิตสำนึกในงานด้านบริการ ปรับพฤติกรรมใน การปฏิบัติหน้าที่และการแสดงออกต่อ ประชาชนอย่างเป็นมิตรเสมือนญาติพี่น้อง

อันจะนำมาสู่ ความศรัทธา เป็นบ่อเกิดแห่งความร่วมมือระหว่าง ตำรวจและประชาชนต่อไปในอนาคต และยังเป็น การสร้างความภูมิคุ้มกันทางสังคมให้มากยิ่งขึ้น นอกจาก โครงการตำรวจยิ้มแล้ว ยังมีโครงการ โรงพักยิ้มแยมอีกด้วย เน้นการปฏิบัติงานด้านการบริการสร้างความพึง พอใจและความประทับใจ ในการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่บริการบนสถานีตำรวจ ซึ่งผลในการทำ โครงการประชาชน สามารถตรวจสอบได้ เพราะสัมผัสได้ด้วยตนเอง และเสียงของประชาชนจะเป็นตัวสะท้อน ที่ดีที่สุด (พลตำรวจโท สถาพร หลาวทอง, 2544) ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร ชาตกิจเจริญ ได้กล่าวว่า การศึกษาระดับการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมของตำรวจใน การปฏิบัติหน้าที่ โดยมุ่งถึงสถานะของการเผชิญสถานการณ์อันขัดแย้งทาง จริยธรรมที่ต้องตัดสินใจ อันเกิดจาก การปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมคติของตำรวจ อันได้แก่ การเคารพ เอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ กรรณปราณีต่อประชาชน อดทนต่อความเจ็บใจ ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก ไม่มักมากในลาภผล บำเพ็ญตนให้ เป็นประโยชน์ ต่อพวงชน ดำรงตนอยู่ในความยุติธรรม กระทำการด้วยปัญญา รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต ผลที่ปรากฏ ออกมาแสดงให้เห็นว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่มีการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์ ระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกันกับแนวคิดของจริยศาสตร์แบบกรณีธรรมดาคตามทฤษฎี ของคานท์ (Kant) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ โดยไม่มีเงื่อนไขอื่นใด และสอดคล้องต้องกันกับ แนวจริยศาสตร์แบบอัตนัยตามทฤษฎีของมิลล์ (Mill) คือ เป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อที่จะก่อให้เกิดความสงบ สุขอันเป็นประโยชน์สุขของส่วนร่วม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของกุศลมูล กล่าวคือทำความดีโดยไม่ได้มุ่งลาภยศ สรรเสริญและไม่ได้ทำด้วยความมัวเมา หรือโมหะ เห็นผิดเป็นชอบ แต่ก็มีบางส่วนที่ยังใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ไม่ พึงประสงค์ ซึ่งปัจจัยที่มีส่วนทำให้ตำรวจมีการใช้เหตุผลเชิง จริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์นั้นอาจมีสาเหตุมาจาก ตำรวจ ที่เป็นผู้ใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นตำรวจชั้นผู้น้อย มีระดับการศึกษาต่อทำ ให้ขาดความรู้ การไม่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่าง เพียงพอ มีรายได้ไม่เพียงพอในการดำรงชีพ ซึ่งสามารถ พิจารณาปรับปรุงได้โดยการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้ สูงขึ้นในการรับสมัครบุคคลเข้าเป็น ตำรวจ การให้ตำรวจที่มี ระดับยศสูงและมีประสงค์การในการทำงานเป็น หัวหน้าชุดควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในการใช้เหตุผล เชิงจริยธรรมและภาครัฐควรพิจารณา เพิ่มเงินเดือนและสวัสดิการของตำรวจได้อย่างเพียงพอและคุ้มค่ากับ งานที่ต้องรับผิดชอบ อีกทั้งยังควรเห็นความสำคัญและเปิดโอกาสให้ตำรวจได้รับการศึกษาอบรมพัฒนาจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเพียงข้อเสนอแนะต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อจะได้นำไปพิจารณาหาแนว ทางแก้ไขให้ตำรวจสามารถเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริงสมกับคำว่าผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

ผลการวิจัยพบว่าพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล มีหลักธรรมที่จะเหมาะสม สามารถนำมาบูรณาการใช้ได้ 3 ด้าน พุทธจริยศาสตร์สำหรับครองตน (เบญจศีล-เบญจธรรม) พุทธจริยศาสตร์ สำหรับครองคน (สังคหวัตถุ 4) พุทธจริยศาสตร์สำหรับครองงาน (อิทธิบาท 4)(พินิตตำรวจโท วิจิตร ชาตกิจ เจริญ, 2543) ซึ่งสอดคล้องกับ พระครูปลัดสุวัฒนเมธาคุณ (ชัยยันต์ สืบกระพันธุ์) กล่าวว่า หลักพุทธจริยศาสตร์ ในการดำเนินชีวิตสามารถแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ 1) พุทธจริยศาสตร์ระดับต้น ได้แก่ หลักเบญจศีล และเบญจ

ธรรม 2) พุทธจริยศาสตร์ระดับกลาง ได้แก่ ศีล 8 และกุศลกรรมบถ 10 ประการ และ 3) พุทธจริยศาสตร์ระดับสูง ได้แก่มรรคมรรค 8 ส่วนการบูรณาการหลักพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของคนไทยสังคมปัจจุบัน สามารถทำได้โดยนำหลักพุทธจริยศาสตร์ระดับต้นมาบูรณาการกับการดำเนินชีวิตของกลุ่มบุคคลทั่วไป ได้แก่ นิสิต นักศึกษา, ครู อาจารย์, ข้าราชการ, นักธุรกิจ และนักการเมือง นำหลักพุทธจริยศาสตร์ระดับกลางมาบูรณาการกับการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้ปฏิบัติ ธรรม ได้แก่ แม่ชีและอุบาสก อุบาสิกา และนำหลักพุทธจริยศาสตร์ระดับสูง มาบูรณาการกับการดำเนินชีวิตของกลุ่มบรรพชิต ได้แก่ พระภิกษุและสามเณร และองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบ การบูรณาการหลักพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของคนไทย (พระครูปลัดสุวัฒนเมธาคุณ (ชัยยงค์ สืบกระพันธุ์, 2556) และสอดคล้องกับ จานง อติวัฒน์สิทธิ์ กล่าวว่า “ความสะอาดแห่งจิต คือจิตใจที่บริสุทธิ์ปราศจากสิ่งที่มาปรุงแต่งให้เกิดความเศร้าหมอง” ซึ่งก็หมายถึง ปราศจากความโกรธ อาฆาต พยาบาท อิจฉาริษยา ความละโมภ และความเห็นแก่ตัว ความที่มีใจที่สะอาดบริสุทธิ์ เป็นพื้นฐานสำคัญของการมองโลกในแง่ดี ส่งผลให้เกิดความรักความสามัคคีและความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญแก่ความสงบสุขแห่งจิตใจเหนือกว่าความสุขอันเกิดจากการมีทรัพย์หรือการครอบครองทรัพย์ (จานง อติวัฒน์สิทธิ์, 2543) ซึ่งสอดคล้องกับ พงศ์พัฒน์ จิตตานุกรักษ์ กล่าวว่า “หลักพุทธธรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาตัวแบบจริยธรรมของข้าราชการ สังกัด กระทรวงมหาดไทย โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรม 2 หลักธรรม คือบุญกิริยาวัตถุ 3 ได้แก่ หมวด ทาน ศีล และภavana และโลกบาลธรรม ได้แก่ หิริและโอตตปปะ ในระดับการปฏิบัติตามหลักพุทธธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ หมวดหิริหมวด ทาน หมวด โอตตปปะ หมวดศีล และหมวดภavana” (พงศ์พัฒน์ จิตตานุกรักษ์, 2558) ยังสอดคล้องกับ พระมหาชัชวาล จตคุโณ (จารย์คุณ) กล่าวว่า “หลักทฤษฎีธรรมมีกตลประโยชน์ คือธรรมที่ให้ประโยชน์ในปัจจุบัน ครบทั้ง 4 ประการ คืออุฏฐานสัมปทา เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยควรเพียรหรือมีความเพียร พยายาม อารักขสัมปทา เป็นผู้รู้จักรักษา สมบัติที่ตนแสวงหามาได้ กัลยาณมิตตตา เป็นผู้รู้จักคบมิตรหรือคบแต่สัตบุรุษ และสมชีวิตา เป็นผู้รู้จักและเข้าใจวิธีการดำรงชีวิตของตนและพวกพ้อง ความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับฐานะของตน หลักธรรมเหล่านี้ทำให้เศรษฐกิจในพุทธกาลเป็นผู้มีฐานะมั่นคง ประกอบกิจอันใดก็สำเร็จ ได้ผลตามเหตุตามปัจจัย ตามเป้าหมายที่วางไว้ พร้อมกันนั้นยังเป็นผู้ที่สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นไว้ได้และเป็นผู้ที่น่าเคารพนับถือของประชาชนด้วย” (พระมหาชัชวาลย์ จตคุโณ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ พันตำรวจตรี พรหมวุฒิ วิวัฒน์ชัย ข้าราชการตำรวจ มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี แต่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องพรหมวิหาร 4 ปานกลาง การปฏิบัติธรรมฝึกฝนจิตใจของตนอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจในหลักอุดมคติตำรวจอยู่ในเกณฑ์ที่ดี การนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ หน้าที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจระดับหนึ่ง ซึ่งต้องการมีการเพิ่มเติมในส่วนต่าง ๆ ต้องมีการอบรมฝึกฝนจิตใจ โดยวิทยากรที่มีความรู้ความเข้าใจและต้องมีการจัดโครงการปฏิบัติธรรมของข้าราชการตำรวจในทุก ระดับชั้นต้องเป็นการดำเนินการโครงการที่ต่อเนื่องตลอดเวลาการคัดเลือกผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าสถานีตำรวจต้องให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมในจิตใจอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในการทำงาน ในส่วนของประชาชนเองนั้นควรมีความเข้าใจและเห็นใจในปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจและที่สำคัญข้าราชการตำรวจเองต้องยึดมั่นคุณธรรมจริยธรรมในการ

ปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ (พันตำรวจตรี พรหม วุฒิวิวัฒน์ชัย, 2545)

6. สรุป

6.1 การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล

ผู้วิจัยได้ทำเรื่องศึกษาข้อมูลครอบคลุมเนื้อหา ทั้งทฤษฎีวิธีการดำเนินชีวิตต่าง ๆ ดังนี้ความหมายของชีวิต และการดำเนินชีวิต แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นมาของตำรวจ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของตำรวจ ทั้งหมดมีรายละเอียดสรุปได้คือ ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของชีวิต การดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั่วไป การดำเนินชีวิตโดยธรรมชาติในทัศนะต่าง ๆ การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 การสร้างระบบเพื่อให้ตำรวจเป็นตำรวจที่พึงประสงค์ของสังคมไทยนั้นเป็นเรื่องแต่ก็ต้องดำเนินการโดยการให้ระบบสร้างคนไม่ใช่ให้เกิดขึ้นโดยจิตสำนึก เพราะตำรวจเป็น สถาบันทางราชการจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝน ตามอุดมคติของตำรวจสันติบาลทั้ง 9 ข้อ 1) เคารพเอื้อเฟื้อต่อหน้าที่ 2) กรุณาปราณีต่อประชาชน 3) อุดหนุนต่อความเจ็บใจ 4) ไม่หวั่นไหวต่อความยากลำบาก 5) ไม่มั่งคั่งมากในลาภ 6) มุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อปวงชน 7) ดำรงตนให้อยู่ดีธรรม 8) กระทำการด้วยปัญญา 9) รักษาความไม่ประมาทเสมอชีวิต

6.2 พุทธจริยศาสตร์เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล

จากศึกษาพุทธจริยศาสตร์เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล และเพื่อนำเสนอองค์ความรู้เรื่องหลักพุทธจริยศาสตร์ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของตำรวจอันจะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาการทำงานของตำรวจสันติบาล ส่งเสริมให้เป็นที่รักของประชาชน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้ ความหมายของพุทธจริยศาสตร์ ประเภทและลักษณะของพุทธ จริยศาสตร์ พุทธจริยศาสตร์ที่ส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล 3 หลักธรรมดังนี้ เบญจศีลและเบญจธรรม คู่ที่ 1 ปาณาติบาต คือ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ และการเบียดเบียนสัตว์ ธรรมข้อ เมตตากฎณา บุคคลใดที่มีเมตตาอย่าอย่าฆ่า หรือเบียดเบียนสัตว์ ด้วยรู้ว่าทุกชีวิตย่อมมี ความรักตัวกลัวตายเช่นเดียวกับเรา ทำให้ไม่ผิดศีลในข้อที่ 1 คู่ที่ 2 อทินนาทาน คือ ละเว้นจากการลักขโมย ปล้นจี้ ฉกชิง วังราว เป็นต้น ข้อธรรม สัมมาอาชีวะ ประกอบอาชีพที่สุจริต มีรายได้ รู้จักใช้จ่าย และที่สำคัญรู้จักคำว่าพอดี และมีหิริโอตตปปะ คือ ความละอาย และเกรงกลัวต่อผลของบาป จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 2 คู่ที่ 3 กาเมสุมิฉฉาจาร คือ ละเว้นจากการประพฤติดิตถ์ ล่วงละเมิดลูกเมียผู้อื่น ข้อธรรม ความสำรวมอินทรี คือ ระมัดระวัง ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ทำให้ ความใคร่ในกามคุณ คือ การติดในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ลดน้อยลง เมื่อความสำรวมเกิดขึ้น จึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 3 คู่ที่ 4 มุสาวาท คือ ละเว้นจากการพูดปด พูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้า พูดส่อเสียด ข้อธรรม ความซื่อสัตย์ การพูดความจริง เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่เกิดการมุสาวาท ทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 4 คู่ที่ 5 สุราเมรัยยะ คือ ละเว้นจากการเสพสุรา เพราะเป็นสาเหตุให้ทำผิดศีลข้อ 5 ข้อธรรม สติ การรู้สึกตัว ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายกุศล ทำให้ชีวิตไม่ประมาท เพราะรู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว ทำให้ไม่เผลอกล้ากับสิ่งที่จะทำให้ชีวิตตกต่ำ เช่น สุราเมื่อคนดื่มกินก็ทำให้มีเมมาและขาดสติ การมีสติจึงทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่สังคหวัตถุ 4

หลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ทาน การให้ การเสียสละ คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว เราควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินของที่เราหามาได้ มีใช้สิ่งจริงยั่งยืน เมื่อเราสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้ ปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ เหมาะสมสำหรับกาลเทศะ พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญกับการพูดเป็นอย่างยิ่ง เพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น อัตถจริยา การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพาดในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ แก่ผู้อื่น สมานัตตตา การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่นไม่โลเล รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยม และไว้วางใจให้แก่ผู้อื่น อธิปไตย 4 เป็นหลักธรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการนั้น ๆ ฉันทะ มีใจรัก คือ พอใจจะนำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรัก ต้องการให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจหรืองานที่ทำ วิริยะ พากเพียรทำ คือ ขยันหมั่นประกอบหมั่นกระทำสิ่งนั้น ด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระไม่ทอดทิ้ง ไม่ท้อถอย ก้าวไปข้างหน้าจนกว่าจะสำเร็จจิตตะ เอาจิตใจ ผักเฝ คือ ตั้งจิตรับรู้สิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด ไม่ปล่อยจิตใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยใช้ความคิดเรื่องนั้น บ่อย ๆ เสมอ ๆ ทำกิจหรืองานนั้นอย่างอุทิศตัวอุทิศใจ วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณา ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบข้อที่ยังหยาบเกินเลยขัดข้อง เป็นต้น เพื่อจัดการและดำเนินงานนั้น ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นไป

6.3 การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์

การบูรณาการการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลในการครองตน (เบญจศีล-เบญจธรรม) เว้นจากการพูดเท็จหรือดเว้น จากการกล่าว คำไม่จริงศีลข้อนี้ได้กำหนดรูปแบบออกมาในรูปของการห้าม กระทำ การพูดเท็จการพูดเท็จในที่นี้ มีความหมายที่กว้างและมีโทษมากทั้งแก่มนุษย์และสิ่งแวดลอม และไม่ จำกัดความหมายไว้เพียงการพูดเท็จเท่านั้นแต่ยังหมายถึงการสนับสนุนส่งเสริมให้คนอื่นพูดเท็จการคบค้าสมาคม กับคนพูดเท็จ การยอมรับการพูดเท็จของคนอื่นและพวกพ้องในศาลสถิตยุติธรรมหรือในที่ชุมชน หลักธรรมที่ควร ปฏิบัติคือ ความซื่อสัตย์ การพูดความจริง เป็นสิ่งที่ทำให้ไม่เกิดการมุสาวาท ทำให้ไม่ผิดศีลข้อที่ 4 จากการที่ได้ ศึกษาและจากคำสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ จะเห็นได้ว่า ทุกท่านจะมีความเห็นที่สอดคล้องกันไปแนวทาง เดียวกันกับหลักเบญจศีล-เบญจธรรม อันเป็นสิ่งดึงดูดความแก่การนำไปบูรณาการใช้ในการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาล อย่างยิ่ง หรือจะเรียกอีกอย่างว่าทำให้มีอานิสสงส์เกิด ทำให้มีความสุขกายสุขใจ ทำให้ไม่เป็นคนหลงลืมสติ ทำให้ เกิดทรัพย์สินสมบัติมากขึ้นได้ ทำให้สามารถใช้สอยทรัพย์สินนั้นได้เต็มที่ โดยไม่ต้องหวาดระแวงภัย ทำให้ไม่ต้อง หวาดระแวงว่าจะมีใครมาทวงทรัพย์สินคืน ทำให้เกียรติคุณพ่วงขจรขจายไป ทำให้ผู้อื่นเกิดความเคารพเชื่อถือ ตายแล้วย่อมไม่เกิดในสุคติภูมิ

การบูรณาการการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลในการครองคน (สังคหวัตถุ 4) สังคหวัตถุ เป็นธรรมที่เป็นที่ตั้งแห่งการสงเคราะห์กัน, ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน หมายถึง หลักการครองใจคน, หลักยึดเหนี่ยวใจกันไว้, วิธีทำให้คนรัก, หลักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องประสานใจและเหนี่ยวรั้งใจคนให้เป็น อันหนึ่งอันเดียวกันได้ และทำให้อยู่กันด้วยความรักความปรารถนาดีต่อกัน เหมือนลิมสลักรถที่ตรึงตัวรถไว้มิให้

ขึ้นส่วนกระจายไป ทำให้รถแล่นไปได้ตามที่ต้องการ ทาน คือ การแบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ปิยวาจา คือ การพูดจา น่ารัก นานับถือ อัถถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ สมานัตตตา คือ ความมีตนเสมอ ทำตัวให้เข้ากันได้ ไม่ถือตัว จากการที่ได้ศึกษาและลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนั้น การจะได้ใจ ให้เชื่อออกเชื่อใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสันติบาลนอกจากหน้าที่การงานที่เป็นตำรวจอยู่แล้ว ยังมีธรรมะส่งเสริมการดำเนินชีวิตย่อมเป็นการยกระดับขีดความสามารถด้านคุณธรรมจริยธรรม สังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมอันเป็นเครื่องช่วยเหลือกัน เป็นการผูกมิตร วิธีที่จะผูกมิตรนั้น ต้องมีสิ่งที่จะช่วยยึดเหนี่ยว และประสานน้ำใจกันไว้ให้ต่างคนต่างมีความรักใคร่นิยมชมชอบซึ่งกันและกัน เป็นพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคมโดยใช้หลักธรรมพื้นฐานที่แสดงออกมาโดยคำนึงถึงการช่วยเหลือผู้อื่น และการกระทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม ยึดเหนี่ยวจิตใจบุคคลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถใช้เป็นวิธีการในการดำเนินชีวิตภายใต้ความรับผิดชอบในสังคมทั้งในระดับบุคคลและองค์กรโดยมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมภายใต้พื้นฐานการสงเคราะห์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน

การบูรณาการการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลในการครองงาน (อิทธิบาท 4) ตำรวจสันติบาล ธรรมะที่เหมาะสมสำหรับส่งเสริมการดำเนินชีวิต คือ “อิทธิบาท 4” ซึ่งหมายถึง ธรรมแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ฉันทะหรือ ความพอใจ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานต้องชอบหรือศรัทธาในงานที่ทำอยู่ และมีความสุขกับงานที่ได้รับมอบหมาย วิริยะ หรือความพากเพียร ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งหมั่นฝึกตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการศึกษาและสัมภาษณ์ ทำให้ทราบว่าตำรวจสันติบาลเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด และต้องมีคุณธรรมหรือธรรมะในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตที่ดี ตำรวจสันติบาลทุกนายต้องการจะเดินทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน เพราะหากทำได้ตามกระบวนการแล้ว คงอยู่ไม่ไกลเกินความเป็นจริง ธรรมะที่สำคัญ “อิทธิบาท 4” ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวจากหลักธรรมข้ออื่น ๆ อันเป็นองค์รวมและเชื่อมโยงถึงกัน เพียงแต่อธิบายคนละบทบาทเท่านั้น สิ่งสำคัญคือการได้ใคร่ครวญในเรื่องเหล่านี้มาน้อยเพียงใด ประโยชน์ของอิทธิบาท 4 ประโยชน์ของฉันทะ คือทำให้เป็นผู้มีความพอใจ และมีใจรักต่องาน ทำให้เกิดความรู้สึกเต็มใจในการทำงาน เกิดการทำงานด้วยความสุข ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายง่าย ไม่เกิดอาการท้อแท้ ช่วยให้งานดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่อง และเกิดการสร้างสรรค์ในงาน ประโยชน์ของวิริยะ คือทำให้เป็นคนมีขยัน และขยันในการทำงาน ไม่มีความเกียจคร้าน มุ่งมั่นที่จะทำงานให้เสร็จ ผู้ที่ขาดความขยัน ย่อมทำงานขาด ๆ เกิน ๆ หรือมักทำงานนั้นไม่สำเร็จ หรือหากสำเร็จก็สำเร็จล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของจิตตะ คือทำให้เป็นคนมีความมุ่งมั่น และจดจ่อกับงานที่ทำ จิตมีความแน่วแน่ และมั่นคงต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ช่วยให้งานดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการ ทราบความเป็นไปของงานอยู่เสมอ ประโยชน์ของวิมังสา คือทำให้เป็นผู้ที่รู้จักคิดวิเคราะห์ในงาน ช่วยทำให้ทราบและเข้าใจในกระบวนการของงาน และหากเกิดปัญหาย่อมเกิดแนวทางในการแก้ปัญหาที่ได้ออย่างง่ายดาย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) เพิ่มความเข้มงวด การป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐานที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน ทั้งอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินและชีวิตร่างกาย คดีความผิดต่าง
- 2) เพิ่มการพัฒนารูปแบบงานอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ที่มีแนวโน้มจะนำมาใช้ในการยุติธรรมยุติปัญหาความขัดแย้งในสังคม สร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

การวิจัยนี้ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตของตำรวจสันติบาลด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์มีประเด็นที่น่าจะศึกษาวิจัยตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) การปฏิรูปตำรวจไทยด้วยหลักพุทธจริยศาสตร์
- 2) การเชื่อมโยงระหว่างตำรวจสันติบาลกับหลักธรรมทางพุทธปรัชญา

8. เอกสารอ้างอิง

จำนง อติวัฒนสิทธิ์. (2543). *ศาสนา ชีวิต และสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.

พงศ์พัฒน์ จิตตานรักษ์. (2558). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาตัวแบบจริยธรรมของข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2545). *การบริหารงานตำรวจ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

พันตำรวจตรี พรหม วุฒิวิวัฒน์ชัย. (2545). *พรหมวิหาร 4 กับการปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมคติตำรวจศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจนครบาลดุสิต*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พันตำรวจโท วิจิตร ชาติกิจเจริญ. (2543). *การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ศึกษาเฉพาะกรณีตำรวจภูธร จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

พระครูปลัดสุวัฒนเมธาคุณ (ชัยยันต์ สืบกระพันธุ์). (2556). *บูรณาการหลักพุทธจริยศาสตร์ในการดำเนินชีวิตของคนไทยในสังคมปัจจุบัน*. คุษณินพนธ์ศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระมหาชัชวาลย์ ฐิตคุโณ (จารย์คุณ). (2561). *ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมในการดำเนินชีวิตของเศรษฐีในสมัยพุทธกาล*. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพุทธศาสนาและปรัชญา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พลตำรวจโท สถาพร หลาวทอง. (2544). *โครงการตำรวจยิ้ม*. กรุงเทพมหานคร: ตำรวจไทย.

วสิน อินทสระ. (2541). *พุทธจริยศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทองกวาว.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2553). *ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ.2553*. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2567. สืบค้นจาก <http://www.thakham.metro.police.go.th/jyt.htm>

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.8

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์

สมโภชบรรณิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์

The Evaluation of Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School

ศิษฐ์ ถาวร^{1*} และ สายสุตา เตียเจริญ²

Sinchai Thaworn^{1*}, & Saisuda Tiacharoen²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. ศิษฐ์ ถาวร*

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

Sinchai Thaworn

Graduate School, Silpakorn University, Thailand.

Email: sinchai.th@hotmail.com

2. ผศ.ดร.สายสุตา เตียเจริญ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assist.Prof.Dr.Saisuda Tiacharoen

Graduate School, Silpakorn University, Thailand.

Email: saisuda.tia@hotmail.com

คำสำคัญ:

การประเมิน; โครงการพัฒนา; คุณธรรมจริยธรรม

Keywords:

The Evaluation; Development Project; Moral

Article history:

Received: 21/02/2023

Revised: 12/03/2024

Accepted: 21/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Thaworn, S. & Tiacharoen, S. (2024). The Evaluation of Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 102-116.

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) evaluate context of Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage. 2) evaluate the input factors of the Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage. 3) evaluate the Procedure of the Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage 4) evaluate the output of the Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage. The number of samples is 73 consist of 3 administrators and 70 teachers. The evaluated tool was opinionnaire based on CIPP Model by Daniel Stufflebeam. Statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. The findings revealed that is 1) The evaluation on context of the Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage was at the high level. When considering in each detail, the result showed that all of the lists were at the high level. 2) The evaluation on input of the Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage was at the high level. When considering in each detail, the result showed that all of the lists were at the high level. 3) The evaluation on process of the Moral Development Project in Rattanakosinsompotebowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage was at the high level. When considering in each detail, the result showed that all of the lists were at the high level. 4) The evaluation on product of the Moral Development Project in Rattanakosinsompote bowonniwetsalaya School, the Supreme Patriarch Patronage was at the high level. When considering in each detail, the result showed that all of the lists were at the high level.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านบริบท 2) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านกระบวนการ 4) ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้น 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามรูปแบบการประเมินซิปปโมเดล ของสตีฟเฟิลปัม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินพบว่า 1) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านบริบท อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 2) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 3) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 4) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

1. บทนำ

ปัจจุบันนี้ สังคมไทยกำลังเดินทางเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ที่ถาโถมเข้ามา ทำให้เยาวชนไทยหลงใหลไปกับกระแสบริโภคนิยม ประกอบในปัจจุบันสังคมไทยกลายเป็นสังคมเดี่ยว เยาวชนขาดความรัก ความอบอุ่น เนื่องจากผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่ได้เอาใจใส่อบรมสั่งสอน ดูแลบุตรหลานของตนเอง ส่งผลให้เยาวชนหันไปใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าครอบครัว ซึ่งอาจทำให้เกิดความเชื่อและค่านิยมที่ผิด (พระมหาอนันต์ องค์กรสิริ (2561, หน้า 82-83) กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด คือ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม สถาบันการศึกษาได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน เพื่อที่จะเป็นเกราะป้องกัน ในการเป็นสังคมที่มีความเจริญทางด้านจิตใจที่ดี และมีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในมิติใหม่

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงมีพระบรมราโชบายเกี่ยวกับด้านการศึกษา ดังต่อไปนี้ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ 1) ด้านมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ต้องมีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อชาติบ้านเมือง ยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน 2) ด้านพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มี

คุณธรรม ให้รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ที่ถูก สิ่งชั่ว-สิ่งดี เพื่อปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิดที่ชั่ว เพื่อสร้างคนดีให้แกบ้านเมือง 3) ด้านมึงงานทำ มีอาชีพ ต้องให้เด็กทำงาน สู้งาน ทำงานจนสำเร็จ อบรมให้เรียนรู้การทำงาน ให้สามารถเลี้ยงตัวและเลี้ยงครอบครัวได้ 4) ด้านเป็นพลเมืองดี การเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี การเป็นพลเมืองดี หมายถึง การมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทร ต้องทำงานอาสาสมัคร งานบำเพ็ญประโยชน์ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ทำ” (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2562: 6)

นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 จึงได้วางกรอบเป้าหมาย และทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบตามวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลก ศตวรรษที่ 21” โดยมีจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ มีเป้าหมาย 2 ด้าน คือ 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) และ 2) เป้าหมายการจัดการศึกษา (Aspirations) โดยในด้านที่ 1. มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วยทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ 3Rs ได้แก่การอ่านออก (Reading) การเขียน (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ (Collaboration) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) และภาวะผู้นำ (Leadership) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560–2579, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและผลประโยชน์ของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 1-19)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4)

การศึกษา จึงถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญงอกงาม และถือว่าเป็นหัวใจหลักที่จะพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรมโดยสมบูรณ์ เพื่อเป็นการสร้างเกราะป้องกันให้สังคมไทย มีความเจริญทางด้านจิตใจที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกหรือพลวัตโลก คุณลักษณะความเป็นพลเมืองในมิติใหม่ เน้นคุณธรรมและจริยธรรมที่เด็กและเยาวชนพึงมี ในฐานะพลเมืองของประเทศที่จะก้าวไปสู่ความเป็นพลโลก ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม และความอดทน พยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 35) ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สมดุล ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก โดยน้อมนำแนวทางพระบรมราโชบาย เกี่ยวกับการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือตั้งแต่คนในครอบครัว เพื่อน ญาติมิตร ครู อาจารย์ สังคม รวมถึงกระบวนการของประเทศชาติ ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่าง ครูอาจารย์เป็นทั้งต้นแบบและคอยชี้แนะในสิ่งที่ถูกต้อง โรงเรียน วัด บ้านช่วยอบรมปลูกฝังและขัดเกลาจิตใจ ให้เยาวชนสามารถพัฒนาจิตใจด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้ด้วยตนเอง สามารถควบคุมความประพฤติปฏิบัติของตนให้อยู่ในกรอบของพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของสังคม ทั้งในสภาพการณ์ปกติและทั้งเมื่อเผชิญกับปัญหาหรือความขัดแย้ง ประเทศชาติเปรียบดังเรือลำใหญ่ ต้องอาศัยลูกเรือที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดี มีคุณค่าในสังคม เพื่อนำพาประเทศชาติสู่จุดหมายอันมั่นคง เยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ จึงจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังช่วยขัดเกลาจิตใจหล่อหลอมให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม (โรงเรียนคุณธรรม สพฐ., 2563: 49757)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ 12/2558 เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2558 เลขาธิการ มหาเถรสมาคม เสนอว่า สมเด็จพระวันรัต แม่กองธรรมสนามหลวง กรรมการมหาเถรสมาคม ได้มีมติที่ กธ. 61/2558 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2558 แจ้งว่า ตามที่ ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ 20/2557 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2557 และครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558 มหาเถรสมาคม มีมติเห็นชอบบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษา ในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และมีมติให้เจ้าคณะจังหวัดสั่งการให้

ข้อแนะนำ และกำกับดูแล การปฏิบัติงานของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนภายในจังหวัดให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา และการเรียนธรรมศึกษาในทุกระดับให้บรรลุวัตถุประสงค์ อีกทั้งเพื่อเป็นการดำเนินการตามมติมหาเถรสมาคม และบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง จึงขอให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอมหาเถรสมาคม เพื่อทราบและได้โปรดพิจารณา มีมติให้เจ้าคณะพระสังฆาธิการทุกระดับ ได้ให้การส่งเสริมสนับสนุน การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและการเรียนธรรมศึกษาในสถานศึกษา ทั้งในเรื่องของบุคลากร วิชาการ และ ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของศูนย์ดังกล่าว (สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม, 2557) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจหลักพุทธธรรมที่ถูกต้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อันมีผลต่อความเจริญมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและเสริมสร้างศีลธรรม เป็นพลเมืองดีและมีคุณภาพ สร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนห่างไกลอบายมุข สิ่งเสพติด สิ่งผิดกฎหมาย นำไปสู่ความสงบเรียบร้อยของสังคม และให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและการสอบธรรมศึกษา โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและการเรียนธรรมศึกษาในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงการณ์นโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2559 โดยได้กำหนดนโยบายการศึกษาและการเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อเป็นทิศทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษา และการส่งเสริมการศาสนา และวัฒนธรรมของประเทศให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบตามวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข เพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยให้มีความพร้อมทั้งกายใจและสติปัญญา รวมทั้งพัฒนาพลเมืองที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งคุณธรรม จิตสำนึกที่ดีต่อสังคม การรู้คุณค่าวัฒนธรรมอันดีงามและความภาคภูมิใจในการเป็นคนไทยนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้พัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้รวมทั้งส่งเสริมพระพุทธศาสนาในระบบการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดให้มีการเรียนธรรมศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 8 ประการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ให้มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเป็นกำลังพลที่มีคุณภาพพร้อมทั้งเป็นพลังทางสังคมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

เป้าหมายสูงสุดของการศึกษา คือ การสร้างคนดี มีคุณธรรม โรงเรียนจึงเป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาให้แก่ นักเรียน นิสิต และนักศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งซึ่งจำเป็นต้องให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ให้มีความรู้ควบคู่กับการเป็นคนดี มีจริยธรรม เพื่อให้ นักเรียน นิสิต และนักศึกษา มีคุณภาพต่อไป ทางโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ โรงเรียนได้ทูลเชิญ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก เป็นองค์อุปถัมภ์ และได้

ตระหนักถึงความสำคัญทางการสอนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจพระธรรมวินัย เป็นไปอย่างมีระบบเป็นระเบียบ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน โดยเป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งที่นักเรียนได้รับการสั่งสอน เข้าใจในหลักธรรมมากขึ้น และถูกต้อง ผู้ที่สอบธรรมศึกษาได้ย่อมได้รับการรับรองวิทยฐานะตามภูมิธรรม ทั้งยังได้รับความภูมิใจในความเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ทางโรงเรียนจึงได้มีโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนขึ้นมา โดยมีพระอาจารย์จากวัดเข้ามาสอน ให้ความรู้ที่โรงเรียน ซึ่งการปฏิบัติโครงการที่ผ่านมา ยังไม่มีการประเมินผลของโครงการว่า สิ่งที่ตั้งใจจะให้เกิดขึ้นตามโครงการนั้นเกิดขึ้นจริง ทำให้โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม บรรลุผลตามวัตถุประสงค์มาน้อยเพียงใด เพื่อทราบผลของการดำเนินโครงการที่ผ่านมา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินการในโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล และโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางโรงเรียนได้ให้ความสำคัญด้านนี้เป็นอย่างมาก

ในโรงเรียนมีโครงการต่าง ๆ ที่ทำขึ้นมากมาย เพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนและมีโครงการที่ช่วยในการขับเคลื่อนระบบการศึกษา สามารถดำเนินงานตามภารกิจจนบรรลุวัตถุประสงค์ แต่สถานศึกษาบางแห่งยังขาดการประเมินโครงการที่ถูกต้องตามหลักการประเมิน รวมถึงไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการประเมิน การประเมินจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนานำไปสู่การปรับปรุงสิ่งที่ประเมินโดยไม่ใช้วิธีการจับผิดแต่อย่างใด แต่เป็นการนำทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมกันมากขึ้น จากคำกล่าวข้างต้น การประเมินมีแนวคิดสำคัญเพื่อพัฒนาสิ่งที่ประเมิน ด้วยการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์โดยยึดหลักผู้รับบริการเป็นสำคัญ เมื่อต้องการจะพัฒนาสิ่งใดก็ตาม ก็จะต้องประเมินสิ่งนั้น เช่น การประเมินสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การประเมินการเรียนการสอน การประเมินการปฏิบัติงาน หลักสูตร โครงการ แผนงาน และองค์กร เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า สิ่งที่มีการดำเนินงานและเกี่ยวข้องกับผู้รับบริการมากที่สุด คือ โครงการนั่นเอง (พิสนุ พองศรี 2551: 1-3) การประเมินโครงการ ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับ การกำหนดโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทำโครงการ ช่วยให้ทราบเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคของโครงการ ที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลง แก้ไขการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการที่นำมาใช้ ประกอบการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินการในช่วงต่อไป ยกเลิก หรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของโครงการว่าเป็นอย่างไร คำนึงกับการลงทุนหรือไม่ และยังช่วยให้เกิดการเสริมแรง สร้างพลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในโครงการเมื่อทราบผลสำเร็จ จุดเด่น หรือจุดด้อยของโครงการ โดยจะมุ่งมั่นปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งจะเกิดคุณค่า และประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการหรือองค์กร (พิชิต ฤทธิ์จัญญู, 2562: 29)

โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา นครปฐม ได้ดำเนินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า เมื่อการดำเนินโครงการสิ้นสุด ยังไม่มีการประเมินผลตามหลักการ ทฤษฎีของการ

ประเมินโครงการว่า ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นตามโครงการนั้น บรรลุผลตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เพื่อทราบผลของการดำเนินโครงการที่ผ่านมา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินการในโครงการพัฒนาคุณธรรม และพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการหรือองค์กร

จากสภาพโครงการดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะคณะกรรมการดำเนินโครงการ มีความสนใจที่จะประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการชิปโมเดล (CIPP Model) ของสต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2020) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่มีการประเมินผลตามหลักการ ทฤษฎีเป็นที่ยอมรับ และรู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยเน้นการประเมินที่เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องทั้งระบบ มีจุดเน้นสำคัญในการหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจบริหารโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบผลของการดำเนินโครงการที่ผ่านมา ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นตามโครงการ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด และเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินการในโครงการพัฒนาคุณธรรม และพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้น ซึ่งจะเกิดคุณค่าและประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการหรือองค์กร เพื่อผู้วิจัยนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง วางแผนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ และพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านบริบท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม
2. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านปัจจัยนำเข้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม
3. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านกระบวนการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม
4. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านผลผลิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ประเด็นการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้แผนแบบงานวิจัยแบบ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ศึกษาสภาพการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study) แสดงแผนแบบการวิจัยได้ ดังนี้

- R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

แผนภาพที่ 1: แผนการวิจัย

ประชากร

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และคณะครู จำนวน 83 คน รวมทั้งสิ้น 87 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ จากการเปิดตารางประมาณการกำหนดขนาดตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Krejcie and Morgan, 2554:199) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 73 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู จำนวน 70 คน โดยใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตำแหน่ง	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารสถานศึกษา	4	3
ครู	83	70
รวมทั้งสิ้น	87	73

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครู แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 5 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด 4) ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา 5) ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบประเมินด้านบริบท (Context) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์

ตอนที่ 3 แบบประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์

ตอนที่ 4 แบบประเมินด้านกระบวนการ (Process) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์

ตอนที่ 5 แบบประเมินด้านผลผลิต (Product) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2-5 มีลักษณะเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's five rating Scale) (Likert R., 1961: 4) โดยผู้วิจัย กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/มีดำเนินการของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/มีดำเนินการของโครงการอยู่ในระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/มีดำเนินการของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/มีดำเนินการของโครงการอยู่ในระดับน้อย ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/มีดำเนินการของโครงการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือประเมิน เพื่อดูความสอดคล้องของโครงการกับนโยบาย ความเหมาะสมและความพอเพียงของบุคลากร กระบวนการพัฒนา และผลผลิตที่เกิดขึ้น ขอคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวแปรและขอบเขตที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โครงสร้างและรูปแบบ (Structure and Format) ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถาม ได้ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 1.00

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปทำการทดลอง (Try-out) กับผู้บริหาร และคณะครูโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient : α) ของ Cronbach ได้ผลการวิเคราะห์ค่า α - Cronbach เท่ากับ .926

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ได้จากขั้นที่ 4 ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อ ดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งเครื่องมือด้วยตนเองและขอรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อ ได้รับแบบประเมินคืนแล้วผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามความคิดเห็น
- 2) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามความคิดเห็นแต่ละฉบับ
- 3) ลงรหัสข้อมูล แล้วไปคำนวณค่าสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลและระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
- 4) นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
- 5) เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

4. ผลการวิจัย

1) ผลการประเมินโครงการด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน โครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ โครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโครงการสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของนักเรียน/ครู/ผู้ปกครอง

2) ผลการประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้า (Input) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีอาคารสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการอย่างเหมาะสม และเพียงพอ สื่อประกอบการสอนมีความเหมาะสม บุคลากรในการดำเนินโครงการมีความเพียงพอและเหมาะสม มีวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในโครงการอย่างเพียงพอและเหมาะสม และงบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอและเหมาะสม

3) ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีการประเมินโครงการ หลังเสร็จสิ้นโครงการ โรงเรียนมีการวางแผนการจัดกิจกรรมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนมีการกำกับ

นิเทศ ติดตามการดำเนินงานของโครงการ โรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรม และปฏิบัติตามแผนโครงการครบทุกกิจกรรม และโรงเรียนมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง การดำเนินการในโครงการ

4) ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ดังนี้ นักเรียนสอบผ่านธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก ร้อยละ 75 ของแต่ละระดับ นักเรียนเกิดภูมิคุ้มกันทางไกลอบายมุข สิ่งเสพติด สิ่งผิดกฎหมาย และนำไปสู่ความสงบเรียบร้อยของสังคม นักเรียนสามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และนักเรียนเรียนรู้และเข้าใจหลักพุทธธรรมที่ถูกต้อง

5. อภิปรายผลการวิจัย

การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยนำผลอภิปรายได้ ดังนี้ จากการประเมิน พบว่า โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านของการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ สามารถอภิปรายผลโดยแบ่งเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

1) การประเมินโครงการด้านบริบทอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่ามัธยเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประเมินมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ประชุมหารือร่วมกัน นำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดให้เน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นนโยบายสำคัญ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นพ้องกันว่าสมควรที่จะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเป็นนโยบายสำคัญเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 3) (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116/ตอนที่ 75 ก/หน้า 1/19 สิงหาคม 2542) บัญญัติถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนไทยไว้ใน มาตรา 6 ซึ่งได้กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ให้มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงเห็นว่า คุณธรรมจริยธรรม เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญและจำเป็นที่ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษาของชาติ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว สอดคล้องกับ นฤมล วิทญานูตธีรัตน์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม” ผลการประเมินโครงการ พบว่า การประเมินบริบทของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน โรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม ภาพรวมระดับความสอดคล้อง อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ชูชาติ แปลงล้วน (2550) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมสพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4” ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านบุคลากร ด้านแหล่งเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ

2) การประเมินโครงการด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน โดยการเตรียมการในด้านบุคลากรในการดำเนินโครงการให้มีความเพียงพอและเหมาะสม มีการเตรียมสื่อประกอบการสอน งบประมาณในการดำเนินโครงการ มีวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในโครงการ และอาคารสถานที่ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการอย่างเหมาะสม และเพียงพอ สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของนฤมล วิทยาวุฒิรัตน์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม” ผลการประเมินโครงการ พบว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นด้านความเหมาะสมและพอเพียงเกี่ยวกับวิทยากร งบประมาณ ระยะเวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความรู้ความสามารถของคณะทำงาน การสนับสนุนของฝ่ายบริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนแต่ละกิจกรรมย่อย พบว่า ความเหมาะสม/พอเพียง อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม และผ่านเกณฑ์การประเมิน และสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของจิระพงษ์ สุริยา (2563) เรื่อง ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม” ผลการประเมินโครงการ พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม ปีการศึกษา 2560 ในด้านความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณในการดำเนินงานโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้

3) การประเมินโครงการด้านกระบวนการพัฒนาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนมีการวางแผนการจัดกิจกรรมของโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีการดำเนินกิจกรรมและปฏิบัติตามแผนโครงการครบทุกกิจกรรม มีการกำกับ นิเทศ ติดตาม การดำเนินงานของโครงการ มีการประเมินโครงการหลังเสร็จสิ้นโครงการ แล้วนำผลการประเมินไปปรับปรุงการดำเนินการในโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2560) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินโครงการว่า การประเมินโครงการมิได้จำกัดอยู่เพียงการตรวจสอบผลขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้นเมื่อดำเนินโครงการได้เสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประเมินความเหมาะสมและความพร้อมของการจัดทำโครงการก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินความก้าวหน้าในระหว่างที่มีการดำเนินโครงการ การประเมินโครงการ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการโครงการ ที่ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศป้อนกลับ เพื่อการตัดสินใจในการปรับปรุงพัฒนาโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ นอกจากนี้ ผลการประเมินโครงการด้านกระบวนการพัฒนา สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของนฤมล วิทยาวุฒิรัตน์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม” ผลการวิจัยพบว่าการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับความร่วมมือของคณะทำงานและผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติงาน บทบาทหน้าที่ ขั้นตอน จุดเด่น จุดด้อย การนิเทศติดตามผลและสิ่งที่ต้องแก้ไขในการดำเนินงาน ของโครงการในแต่ละโครงการย่อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม และผ่านเกณฑ์การประเมิน และยังสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของปิยะภา ใจชื่อสมบูรณ์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง)” ผลการประเมินโครงการ พบว่า การประเมินด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก

4) การประเมินโครงการด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากนักเรียนเรียนรู้และเข้าใจหลักพุทธธรรมที่ถูกต้อง นักเรียนสามารถนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นักเรียนเกิดภูมิคุ้มกันทางไกลอบายมุข สิ่งเสพติด สิ่งผิดกฎหมาย และนำไปสู่ความสงบ เรียบร้อยของสังคม นักเรียนสอบผ่านธรรมศึกษาชั้นตรี โท เอก ร้อยละ 75 ของแต่ละระดับ ผลการประเมินโครงการด้านด้านผลผลิต สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของพียะภา ใจ ชื่อสมบูรณ์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ (บ้านบ่อราษฎร์บำรุง)” ผลการประเมินโครงการ พบว่า ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของชูชาติ แปลงล้วน (2550) ได้วิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4” ผลการประเมินโครงการ พบว่า ด้านผลผลิตในภาพรวมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

6. สรุป

การวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์” ดำเนินการวิจัยด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ประเมินบริบทโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ 3) ประเมินกระบวนการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์-สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ 4) ประเมินผลผลิตโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และคณะครู จำนวน 83 คน รวมทั้งสิ้น 87 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และคณะครู จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้น 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ตามรูปแบบการประเมินซิปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ได้แก่ 1) ด้านบริบท (Context) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3) ด้านกระบวนการ (Process) 4) ด้านผลผลิต (Product) แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean : $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

7. ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการประเมินข้างต้น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบโครงการนำผลการประเมินโครงการเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจ ปรับปรุงและพัฒนาโครงการและกิจกรรมในโครงการให้ดียิ่งขึ้นไปโดยเฉพาะด้านผลผลิต (Product) พบว่า มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบควรมีการ ติดตาม และตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
- 2) ด้านบริบท (Context) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ และสนับสนุนอย่างเหมาะสม ควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินการโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์
- 3) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน และสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม
- 4) ด้านกระบวนการ (Process) โรงเรียนควรมีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง การดำเนินการในโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กเรียนทุกชั้นเรียน
- 2) ควรส่งเสริมการอบรมให้ความรู้ ด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรับรู้เชิงบวก และเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

8. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา , 116 (74 ก), 3.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและการเรียนธรรมศึกษาในสถานศึกษา.
- จิระพงษ์ สุริยา. (2563). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสรรพวิทยาคม. วารสารครูสภาวิทยากร, 1(3), 68-78.

- ชูชาติ แผลงล้วน. (2550). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. คุรุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นฤมล วิทยาวิรัตน์. (2563). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคลองเมืองพิทยาคม. Journal of Educational Technology and Communications Faculty of Education Mahasarakham University. JETC, 2(4), 97-107.
- พระมหานันต์ องค์กรสิริ. (2561). คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสาร นวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 2(2), 81-90.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2560). การประเมินโครงการฝึกอบรม: แนวคิด รูปแบบ และกระบวนการประเมิน. วารสาร ศึกษาศาสตร์, 10(1), 42-57.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2562). การประเมินโครงการ แนวคิดและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: เฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด.
- Stufflebeam, D. L. (2000). The CIPP model for evaluation. In *Evaluation models: Viewpoints on educational and human services evaluation* (pp. 279-317). Dordrecht: Springer Netherlands.

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.9

มายาคติต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนและสี จิ้นผิง

The Myth of China's Communist Party and Xi Jinping

อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์^{1*}

Atthasit Muangin^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์*

รัฐศาสตรบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยพะเยา

Atthasit Muangin

Department of Political Science, School of
Political and Social Science, University of
Phayao, Thailand.

Email: Baudrillard295@hotmail.com

คำสำคัญ:

พรรคคอมมิวนิสต์; มายาคติ; การโฆษณาชวนเชื่อ; การ
เซ็นเซอร์

Keywords:

The Chinese Communist Party; Myth;
Propaganda; Censorship

Article history:

Received: 06/02/2023

Revised: 08/04/2024

Accepted: 03/04/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Muangin, A. (2024). The Myth of China's
Communist Party and Xi Jinping. *Journal of
Philosophical Vision*, 29 (1), 117-140.

ABSTRACT

This article aims to study whether the beliefs about the Chinese Communist Party (CCP) and Chairman Xi Jinping is true, thanks to the China's rapid rise of global economy and politics. Those beliefs are the CCP and Xi are altruistic and dedicated themselves to the country's well-beings and progress as the world's superpower. Both are thus extremely popular, wholeheartedly revered and supported by all the Chinese. The study employs a documentary research methodology and conducts a qualitative analysis using content analysis. Reliability and quality are verified through triangulation.

The result of the study is that those beliefs are a myth or the romanticization of the CCP and Xi, attributed to the 4 strategies of the CCP: 1) The propaganda and the cult of personality 2) The government's censorship 3) The government's oppression 4) No trustworthy national polls. Furthermore, the CPP and Xi has faced the situations which challenge its myth. These are: 1) China as a high inequality and materialist society 2) The various national problems, both exhibit the CPP's incapacity and its real popularity. 3) The widespread corruptions and the struggles within the party. Nonetheless, the myth has been perpetuated by the CCP for its legitimacy and power in both domestic and international realms, even though its politics is unique among the countries, especially the liberal democracies. This myth has as well marginalized the private sectors and civil movements contributing to the country's economic and social development. This at last raises the question: if China were a democracy and federalism, including the pluralist society, would it still be the world's second superpower or better than today?

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าความเชื่อต่อพรรคคอมมิวนิสต์และ สี จิ้นผิง สอดคล้องกับความจริงเพียงใด โดยความเชื่อดังกล่าวคือเห็นว่าทั้งคู่มิมีความเสียสละ มุ่งสร้างประโยชน์และความยิ่งใหญ่ให้กับประเทศจีนจนกลายเป็นมหาอำนาจอันดับ 2 ของโลกจนทำให้พรรคและสีได้รับความนิยมนวมถึงความศรัทธาอย่างยิ่งจากประชาชนทั่วประเทศ การศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร ทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาตรวจสอบความน่าเชื่อถือและคุณภาพโดยการตรวจสอบสามเส้า

ผลจากการศึกษาพบว่าความเชื่อมาายาคตินั้นคือการมองภาพอันสวยงามเกินจริงต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนและสี อันเกิดจากกลยุทธ์ของพรรคทั้ง 4 ด้านคือ 1) การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล 2) การเซ็นเซอร์ของรัฐบาล 3) การกดขี่ทางการเมืองของรัฐบาลและ 4) การไม่ให้มีโพลที่น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ที่ทำลายมายาคติของพรรคคอมมิวนิสต์และสี อันได้แก่ 1) จีนในฐานะสังคมที่เหลื่อมล้ำในด้านชนชั้นและเป็นวัตถุนิยม 2) ปัญหาด้านต่าง ๆ ของประเทศ และ 3) การทุจริตคอร์รัปชันและการแย่งอำนาจในพรรคคอมมิวนิสต์

อย่างไรก็ตาม มายาคติดังกล่าวได้รับการส่งเสริมจากพรรคคอมมิวนิสต์เพื่อความชอบธรรมและอำนาจทางการเมืองทั้งในและระหว่างประเทศ แม้ไม่ควรนำจีนไปเปรียบเทียบกับประเทศประชาธิปไตยเสรีนิยม มายาคติดังกล่าวยังทำให้มีการมองข้ามบทบาทของกลุ่มทางสังคมและการเมืองของจีน และเกิดคำถามว่าถ้าจีนเป็นสังคมประชาธิปไตยแบบสหพันธรัฐและสังคมพหุนิยม จีนจะยังคงเป็นมหาอำนาจหรือมีสภาพที่ดีกว่าในปัจจุบันหรือไม่

1. บทนำ

หลายปีที่ผ่านมา ในวงการโซเซียลมีเดียของไทย พลเมืองชาวนีตจำนวนมากรวมทั้งนักวิชาการและผู้มีชื่อเสียงมักแสดงการชื่นชมพรรคคอมมิวนิสต์ของจีนอยู่สม่ำเสมอพร้อมแสดงความคิดเห็นว่าพรรคคอมมิวนิสต์และเลขาธิการของพรรคคือประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้รับความนิยมนจากประชาชนจีนอย่างมหาศาล เพราะจีนมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมา นับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยเฉพาะตัวเลขของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Production) ที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปีทำให้จีนก้าวขึ้นมาเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่เป็นอันดับสองรองจากสหรัฐอเมริกา จีนยังมีการพัฒนาในด้านอื่นเช่นได้เพิ่มขยายความเป็นเมือง (urbanization) อย่างรวดเร็วจนเมื่อปี 2022 ประชากรจำนวนร้อยละ 65.2 ของทั้งประเทศอาศัยอยู่ในเมือง อันแตกต่างจากเมื่อทศวรรษที่ 80 ซึ่งเป็นช่วงเปิดประเทศใหม่ๆ มีประชากรเพียงร้อยละ 13.39 อาศัยอยู่ในเมือง (Statista, 2023) นอกจากนี้จีนยังมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี เช่นปัญญาประดิษฐ์ (A.I) ที่ได้รับการยกย่องว่าก้าวล้ำสหรัฐอเมริกาไปในหลายด้าน รวมถึงการสำรวจอวกาศที่ประเทศจีนเป็นประเทศที่ 3 ของโลกซึ่งสามารถส่งมนุษย์ไปยังอวกาศ อีกทั้งจีนยังได้เสริมสร้างกำลังทางทหารจนกองทัพปลดปล่อยประชาชนจีนได้รับการจัดการอันดับให้มีความเข้มแข็งเป็นอันดับ 3 ของโลก (Nation Thailand, 2018)

นอกจากนี้จีนยังมีอิทธิพลต่อโลกเช่นให้การช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและการลงทุนกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างเช่นการริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง Belt and Road Initiative (BRI) ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการลงทุนไปทั่วโลก ซึ่งมีประเทศกว่า 147 ประเทศเข้าร่วม ถึงแม้ว่าในเวลาหลายปีที่ผ่านมาถึงแม้เศรษฐกิจจีนจะประสบปัญหาอย่างมากเพราะการระบาดของโควิด -19 และนโยบายทำให้โควิดเป็นศูนย์ (Zero-Covid) ของรัฐบาลจีนเอง แต่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของจีนกลับลดลงน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้และมีแนวโน้มจะฟื้นตัวอย่างรวดเร็วเมื่อเปิดประเทศ (Lee, 2023) สิ่งนี้เป็นภาพกลับกันกับสหรัฐอเมริกาในยุคของประธานาธิบดีตั้งแต่ยุคบารัก โอบามา โดนัลด์ ทรัมป์ จนมาถึงโจ ไบเดนเริ่มถดถอยโดยเฉพาะเมื่อได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิด -19 เช่นเดียวกับการเมืองสหรัฐฯ ซึ่งถูกมองว่าเต็มไปด้วยความวุ่นวายเพราะเกมทางการเมืองระหว่างสองพรรคคือพรรครีพับลิกันและพรรคเดโมแครต และความล้มเหลวในการบริหารประเทศของไบเดน (Lee, 2023)

พินิจ จารุสมบัติอดีตรองนายกรัฐมนตรีไทยกล่าวว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์จีนประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่ได้นั้น คือ พรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นพรรคการเมืองที่รักชาติ รักประชาชน บริหารประเทศด้วยอุดมการณ์ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อประชาชนและประเทศชาติ มีความเสียสละต่อแผ่นดิน พรรคคอมมิวนิสต์จีนประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการอบรมหล่อหลอม มีการศึกษา มีความรู้ความสามารถ ได้รับความนิยมนิยมชมชอบ ความพึงพอใจ และศรัทธาจากประชาชน (มัลลิกา บุญมีตระกูลมหาสุข, 2565)

สำหรับประธานพรรคคอมมิวนิสต์คือ สี จิ้นผิง นั้นยังถูกยกย่องว่าเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง เปี่ยมด้วยความรู้ความสามารถ และพรรคคอมมิวนิสต์กับตัวของสีแยกจากกันไม่ออกดังเช่นตอนต้นปี 2022 เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์มีมติให้สีได้เป็นเลขาธิการพรรคเป็นสมัยที่ 3 ภายหลังจากที่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อยกเลิกการจำกัดวาระของเลขาธิการพรรคจากเดิมคือไม่เกิน 2 สมัยเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ อันแสดงถึงอำนาจอันสมบูรณ์ของสีเหนือพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากมาต่อการเมืองและสังคมของจีน (Olsen, 2022) สี จึงได้รับการยกย่องในการนำจีนสู่ความยิ่งใหญ่ดังที่เห็นในปัจจุบัน จนเป็นที่เลื่อมใสสำหรับชาวต่างประเทศ ดังตัวอย่างเมื่อปี 2016 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีของไทยได้แนะนำให้คณะรัฐมนตรีอ่านหนังสือชื่อ The Governance of China ที่เขียนโดยสี (เดลินิวส์, 2560).

อย่างไรก็ตาม เมื่อปลายปี 2022 ก็ได้เกิดการประท้วงของคนจีนจำนวนมากในหลายเมืองใหญ่ซึ่งแสดงถึงความไม่พอใจต่อนโยบายโควิดเป็นศูนย์ของรัฐบาล รวมถึงบางกลุ่มแสดงความต้องการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและตัวผู้นำคือสีด้วย (Hale and Peñaflorte, 2022) เช่นเดียวกับหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้มีคนจีนจำนวนมากไม่น้อยซึ่งอพยพหรือลี้ภัยไปอยู่ต่างประเทศได้วิพากษ์วิจารณ์พรรคคอมมิวนิสต์อย่างมากมาย จึงทำให้เกิดคำถามว่าแท้ที่จริงพรรคคอมมิวนิสต์และสีมีคุณงามความดีและศักยภาพอันยิ่งใหญ่ในการบริหารประเทศและคนจีนทุกคนมีความนิยมและความศรัทธาต่อตัวของสีและพรรคคอมมิวนิสต์อย่างที่เชื่อกันในบรรดาชาวต่างประเทศอย่างพินิจ และประยุทธ์หรือไม่

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่าความเชื่อต่อพรรคคอมมิวนิสต์และ สี จิ้นผิง สอดคล้องกับความจริงเพียงใด โดยความเชื่อดังกล่าวคือเห็นว่าทั้งคู่มิมีความเสียสละ มุ่งสร้างประโยชน์และความยิ่งใหญ่ให้กับประเทศจีนจนกลายเป็นมหาอำนาจอันดับ 2 ของโลกจนทำให้พรรคและสีได้รับความนิยมนวมถึงความศรัทธาอย่างยิ่งจากประชาชนทั้งประเทศ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสารและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา พร้อมกับ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือและคุณภาพโดยการตรวจสอบสามเส้ามีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เอกสารและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสือและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง รายงานจากองค์กรระหว่างประเทศและสถาบันวิจัยที่เชื่อถือได้ สื่อมวลชนทั้งในและต่างประเทศที่เสนอข่าวและบทวิเคราะห์เกี่ยวกับการเมืองและสังคมจีน ข้อมูลจากผลสำรวจและการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจีน หากมี

2) เกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสารพิจารณาจาก ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล ความครอบคลุมและความหลากหลายของข้อมูลที่น่ามาใช้

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 3 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิจัยเชิงเอกสารจะทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อตีความข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์จะมุ่งเน้นที่การตรวจสอบกลยุทธ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในการสร้างความเชื่อและภาพลักษณ์ และการวิเคราะห์จะพิจารณาประเด็นสำคัญ ได้แก่ การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล การเซ็นเซอร์ของรัฐบาล การกดขี่ทางการเมือง และการไม่ให้มีโพลที่น่าเชื่อถือ

2) การวิเคราะห์เหตุการณ์ที่ท้าทายมายาคติ ทำการวิเคราะห์เหตุการณ์ที่ท้าทายมายาคติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง เช่น ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้น ปัญหาด้านต่าง ๆ ของประเทศ การทุจริตคอร์รัปชัน และการแย่งอำนาจในพรรค และพิจารณาผลกระทบของเหตุการณ์เหล่านี้ต่อภาพลักษณ์และความเชื่อของประชาชน

3.3 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือและคุณภาพ

1) การตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ด้วยการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและคุณภาพของข้อมูลโดยใช้การตรวจสอบสามเส้า การใช้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อยืนยันข้อมูลและการวิเคราะห์และ การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีความรู้ในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินความถูกต้องของการวิเคราะห์

2) การประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล โดยการประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลโดยพิจารณาจากความเป็นกลาง ความถูกต้อง และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล และการใช้เกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดเลือกเอกสารและแหล่งข้อมูล

3.4 การเขียนรายงานการวิจัย ทำการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของบทความวิจัยที่มีโครงสร้างชัดเจน การนำเสนอข้อค้นพบที่ได้รับจากการวิเคราะห์และการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ การเสนอบทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปฏิบัติตามที่ระบุในข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยในรูปแบบนี้จะช่วยให้การศึกษาความเชื่อต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ โดยมีการใช้ข้อมูลที่มีคุณภาพและการวิเคราะห์ที่ครอบคลุม

4. ผลการวิจัย

ความหมายและความสำคัญของมายาคติ

มายาคติ (Myth) หมายถึงความเชื่อหรือความคิดที่ยึดถือกันมายาวนานแต่มักบิดเบือนไปจากความจริง โดยนักปรัชญาชาวฝรั่งเศสคือ โรลันด์ บาร์ตส์ (Roland Barth) ได้เขียนในหนังสือ Mythologies ของเขา ถึงมายาคติว่าเป็นการสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมผ่านสื่อสัญลักษณ์ (sign) ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อกลบเกลื่อนความจริงแท้และให้เป็นที่รับรู้ใหม่เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ (Naturalization) โดยลวงให้หลงไปนิยามความเชื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้คนละเลยมองข้ามการเอารัดเอาเปรียบในมิติต่าง ๆ รอบตัว

มายาคติเป็นเรื่องของการสื่อสารเพื่อการมอมเมาให้ผู้คนหลงใหลไปในสิ่งที่สร้างขึ้นโดยมองข้ามสิ่งที่เป็นจริงไปสู่ความรู้สึกใหม่เพราะมีการสื่อสารด้วยคติความเชื่อชุดอื่นที่สามารถสื่อสารความหมายใหม่ชวนให้ลุ่มหลงในลักษณะการแสดงออกโดยไม่ได้ออกตรงๆ (Expression of Meaning) ไปกลบเกลื่อนความหมายหรือการรับรู้ (สุรัชย์, 2558) มายาคติดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เช่นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ โฆษณา หรือแม้แต่สื่อทันสมัยอย่างอินเทอร์เน็ต โดยรัฐชาติยุคใหม่สามารถใช้สื่อดังกล่าวในการสร้างและผลิตซ้ำมายาคติเพื่อสร้างลัทธิชาตินิยมที่อิงอยู่กับความเห็นชอบและความนิยมของประชาชนอันจะช่วยสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ บาร์ตส์ได้ยกตัวอย่างเช่น ภาพบนปกนิตยสารฉบับหนึ่งในทศวรรษที่ 50 เป็นภาพเด็กชายผิวดำซึ่งกำลังทำท่าเคารพธงชาติฝรั่งเศสในนิตยสารแห่งหนึ่งว่าเป็นการแสดงความเชื่อถึงจักรวรรดินิยมของฝรั่งเศสอย่างยิ่งใหญ่และได้รับการเคารพโดยคนหลากหลายเชื้อชาติ แทนที่ความจริงที่ว่าฝรั่งเศสรุกรานและกดขี่ชาติในแอฟริกา

ตั้งแต่นั้นมามีอำนาจเมื่อปี 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีนก็ใช้การสร้างมายาคติลักษณะเดียวกันเพื่อความถูกต้องชอบธรรมและอำนาจเหนือประเทศจีน ซึ่งสามารถกลยุทธ์แบ่งได้ 4 อย่างดังต่อไปนี้

การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล

พรรคคอมมิวนิสต์ได้นำการโฆษณาชวนเชื่อ (propaganda) หรือข้อมูลข่าวสารที่ถูกบิดเบือน แต่งเติมขึ้นมารอบำคนจีนมาตั้งแต่พรรคได้ปกครองประเทศตั้งแต่ปี 1949 จากการที่สื่อมวลชนในทุกแขนงตกอยู่ใต้การควบคุมของพรรคคอมมิวนิสต์ ความโดดเด่นของการโฆษณาชวนเชื่อของพรรคคอมมิวนิสต์คือการสร้างภาพว่าพรรคคอมมิวนิสต์เป็นผู้สร้างความเป็นปึกแผ่น เสถียรภาพและความมั่นคงให้แก่สังคมจีน พรรคคอมมิวนิสต์

ยังอ้างว่าระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตกไม่เหมาะสมกับสังคมจีนและแท้ที่จริงจีนภายใต้การปกครองของพรรคเป็นประชาธิปไตยเสียยิ่งกว่าประเทศอย่างเช่นสหรัฐอเมริกา (Globaltimes, 2021) ในยุคของสีรัฐบาลยังได้มุ่งเน้นลัทธิชาตินิยมแบบสุดโต่ง (hyper-nationalism) นั่นคือพรรคคอมมิวนิสต์ได้ขับเคลื่อนให้ประเทศจีนยิ่งใหญ่อีกครั้งและความวิตกกังวลแบบรวมหมู่ (collective anxiety) ที่ทำให้คนจีนรู้สึกกลัวว่าต่างประเทศซึ่งอิทธิพลอย่างยิ่งใหญ่ของจีนได้คุกคามความมั่นคงของจีนอยู่เสมอจึงต้องอยู่ภายใต้การปกป้องของพรรคคอมมิวนิสต์ (Sahoo, 2021)

นอกจากนี้การโฆษณาชวนเชื่อยังประกอบด้วยลัทธิเชิดชูบุคคล (cult of personality) นั่นคือการยกย่องและเชิดชูตัวผู้นำและสมาชิกระดับสูงของพรรคอย่างเกินจริงผ่านสื่อต่างๆ โดยรัฐอันเป็นกลยุทธ์ที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้รับอิทธิพลจากสหภาพโซเวียต ลัทธิเชิดชูบุคคลมีอิทธิพลอย่างสูงสุดในยุคของเหมา เจ๋อตง จนนำไปสู่การปฏิวัติวัฒนธรรมในช่วงทศวรรษที่ 60 และ 70 ถึงแม้เหมาจะวางแผนในด้านการพัฒนาประเทศที่ผิดพลาดจนเป็นสาเหตุให้คนจีนหลายสิบล้านคนต้องเสียชีวิต ในเวลาต่อมาลัทธิเชิดชูบุคคลจะแผ่ลงไปเป็นเวลาหลายทศวรรษโดยเฉพาะในยุคที่พรรคคอมมิวนิสต์เน้นภาวะผู้นำแบบรวมหมู่ (collective leadership) นั่นคือผู้นำของพรรคมีอำนาจเสมอกันอันเป็นระบบในรัฐธรรมนูญที่วางโดยเติ้ง เสี่ยวผิงอย่างในยุคของเจียง เจ๋อหมิน และหู จินเทา

แต่เมื่อสีขึ้นเป็นผู้นำก็ถูกกล่าวหาว่าพยายามรื้อฟื้นลัทธิดังกล่าวขึ้นมารวมไปถึงการรวบอำนาจในพรรคคอมมิวนิสต์แต่เพียงผู้เดียวจนยิ่งใหญ่มากเท่ากับเหมา (Al Jazeera Staff, 2022) สีจึงถูกเสนอภาพโดยรัฐว่าเป็นนักปกครองผู้ที่เปี่ยมด้วยความฉลาดและความเด็ดขาดในการนำประเทศเข้าสู่ความเจริญรุ่งเรือง แนวคิดของสี (Xi Jinping thought) ยังถูกบรรจุโดยกระทรวงศึกษาธิการลงในหลักสูตรของนักเรียนทั่วประเทศเพื่อช่วยให้เยาวชนมีความผูกพันในแนวคิดมาร์กซ์ผ่านมุมมองของสี (Donnell, 2021) แต่ก็มีสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์เองวิจารณ์สีว่ากำลังสร้างความเสียหายให้กับประเทศ และพรรคคอมมิวนิสต์เป็นอุปสรรคสำหรับความก้าวหน้าของประเทศจีน (Kuo, 2020) เช่นเดียวกับมีพลเมืองชาวจีนจำนวนมากพยายามโจมตีหรือล้อเลียนสีในโซเชียลมีเดีย แต่ข้อความของคนเหล่านั้นก็ถูกเซ็นเซอร์และตัวผู้เขียนถูกนำมาลงโทษในภายหลัง

นอกจากนี้ลัทธิเชิดชูบุคคลของสียังมีองค์ประกอบสำคัญคืออุดมการณ์ความฝันแบบจีน (China Dream) ของเขาซึ่งกลายเป็นปรัชญาของหลักของประเทศและได้รับการส่งเสริมและโฆษณาอย่างมากโดยพรรคและรัฐบาล แต่ปัจจุบันได้เกิดแพชชั่นของคนจีนรุ่นใหม่ดังที่เรียกว่า ‘การนอนนิ่งๆ’ (lying flat) นั่นคือการนอนเฉยๆ โดยไม่ทำอะไร ไม่ขยันทำงานหรือประกอบอาชีพใด ๆ อันเป็นการประท้วงแรงกดดันจากสังคม (Ani, 2021) อันเป็นเป็นแนวคิดปฏิบัติที่ตรงกันข้ามกับความฝันแบบจีนที่มุ่งเน้นให้คนจีนขยันทำงานเพื่อความเจริญของประเทศชาติ และยังมีคนที่แสดงความไม่เห็นด้วยกับความฝันแบบจีนดังเช่นหนึ่งในนักเขียนและนักเขียนบล็อกที่ดังที่สุดของประเทศคือลี่ เซินเป้งได้กล่าวว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับความฝันแบบจีนคือไม่สามารถแก้ไขปัญหาปัญหาสำคัญได้

“เราไม่สามารถกล่าวถึงคุณค่าสากลหรือระบบยุติธรรมที่เป็นอิสระ”.... “เราไม่สามารถกล่าวถึงระบอบประชาธิปไตยที่มีการแข่งขันของพรรคการเมือง สิ่งที่เราต้องการไม่ใช่ความฝันที่สามารถสร้างสรรค์ทุกสิ่ง แต่เป็นนักการเมืองที่ดี” (BBC, 2013)

สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคลนั้นทำให้ภาพความจริงของพรรคและตัวผู้นำบิดเบือนไปจากความเป็นจริงนั่นคือให้มวลชนเป็นจำนวนมหาศาลมีความนิยมต่อทั้งสอง แต่การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคลก็ไม่สามารถควบคุมความคิดของคนจีนทั้งหมดดังข้างบน อย่างไรก็ตามการที่จีนเป็นประเทศที่ไม่มีโพลซึ่งน่าเชื่อถือ รวมถึงไม่เปิดให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเสรีในที่สาธารณะและโซเชียลมีเดีย จึงไม่สามารถทราบได้ว่ามีคนจีนโดยเฉพาะชนชั้นกลางรุ่นใหม่อีกจำนวนเท่าใดเหมือนนักเขียนอย่างลีคือไม่ศรัทธาและไม่เห็นด้วยกับอุดมการณ์และตัวของสี แต่ทำให้คนต่างประเทศเข้าใจได้ว่าคนจีนทุกคนให้ความเชื่อถือและความศรัทธาต่อสีและพรรคคอมมิวนิสต์ นอกจากนี้การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคลซึ่งมีอย่างอย่างบ่อยครั้งและเข้มงวดเกินไปอาจส่งผลทำให้คนจีนจำนวนหนึ่งคิดว่าผลงานทุกอย่างของพรรคคอมมิวนิสต์และสีถูกโฆษณาให้ยิ่งใหญ่เกินจริงไม่ว่าจะผลงานนั้นจะดูดีหรือยิ่งใหญ่ขนาดไหน

การเซ็นเซอร์ของรัฐบาล

นอกจากการโฆษณาชวนเชื่อแล้ว พรรคคอมมิวนิสต์จีนยังเน้นไปที่การการเซ็นเซอร์ (censorship) หรือการสกัดไม่ให้คนจีนเข้าถึงข้อมูลบางอย่างโดยอ้างว่ากระทบต่อความมั่นคงของประเทศและคุณค่าจารีตที่ดีของจีน รัฐบาลจีนมีการเซ็นเซอร์ทั้งข่าวและสื่อบันเทิงอย่างเช่นภาพยนตร์ เพลง ละครจากต่างประเทศ โดยเฉพาะจากสหรัฐอเมริกา หากมีฉากหรือเนื้อหาที่รัฐบาลถือว่าขัดแย้งกับคุณค่าของจีน หรือวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลจีน ก็จะถูกบังคับไม่ให้ตัดออกไปหรือแม้แต่ห้ามถูกฉายในประเทศ จนทำให้ค่ายสร้างภาพยนตร์ใหญ่ของฮอลลีวูดต้องเชิญเจ้าหน้าที่ของจีนมาให้คำปรึกษาในระหว่างการถ่ายทำภาพยนตร์เพราะหวังส่วนแบ่งของตลาดในจีนซึ่งมีจำนวนผู้ชมหลายร้อยล้านคน (Tager, 2021) ถึงแม้จะเป็นความพยายามของรัฐบาลในการสร้างภาพพจน์ที่ดีของตนในเวทีโลกผ่านอิทธิพลของภาพยนตร์ฮอลลีวูด แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของคนจีนรุ่นใหม่จำนวนมากที่ผิดหวังจากการไม่ได้ชมภาพยนตร์ดังที่ตัวเองต้องการและทำให้คนเหล่านั้นมองพรรคคอมมิวนิสต์จีนในด้านลบ

การเซ็นเซอร์ความคิดเห็นของประชาชนตัวเองเป็นกลยุทธ์ที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนใช้มานานแล้ว อย่างเช่นในช่วงเหมา เจ๋อตงมีการรณรงค์ที่เรียกว่า ร้อยบุปผาบานพร้อมพริก ร้อยสำนักประชันเสียง (Hundred Flowers campaign) ในปี 1957 และกำแพงประชาธิปไตย (Democracy wall) ในปี 1979 โดยทั้งสองเหตุการณ์เป็นการที่พรรคคอมมิวนิสต์ได้เปิดโอกาสเป็นเวลาสั้นๆ ให้ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงออกแต่ในที่สุดก็ต้องยุติลงเพราะมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์และโจมตีพรรคคอมมิวนิสต์เป็นจำนวนมาก

ในด้านอินเทอร์เน็ตนั้นรัฐบาลจีนยังมีระบบการเซ็นเซอร์อันโดดเด่นดังชื่อเกรท ไฟร์วอลล์ (Great Firewall) นั่นคือระบบในการควบคุมอินเทอร์เน็ตในประเทศเช่นการเซ็นเซอร์และการสกัดไม่ให้คนในประเทศสามารถค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์และสามารถใช้โซเชียลมีเดียของต่างประเทศอย่าง Facebook และ Twitter

และให้ประชาชนหันไปใช้โซเชียลมีเดียของตัวเองซึ่งถูกควบคุมโดยรัฐบาลเพื่อไม่ให้คนจีนรับรู้เรื่องราวของโลกภายนอกเอง ถึงแม้โซเชียลมีเดียจีนเองจะได้รับความนิยมแต่สาเหตุหนึ่งเพราะคนจีนไม่มีตัวเลือกอื่น และยังมีชาวจีนจำนวนมากโดยเฉพาะบริษัทเอกชนหันมาใช้โปรแกรมที่ผิดกฎหมายในการหลบเลี่ยงเกรฟไฟร์วอลล์เพื่อเข้าสู่เว็บไซต์ของต่างประเทศ (Yuan, 2022) ซึ่งทำให้บุคคลเหล่านั้นได้รู้ความเป็นไปของโลกและภายนอก อันอาจทำให้ความรู้สึกและทัศนคติของคนจีนจำนวนหนึ่งต่อพรรคคอมมิวนิสต์และสีแตกต่างไปจากการโฆษณาชวนเชื่อ

นอกจากนี้โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ ชีนา เว่ยปั๋ว ซึ่งได้รับความนิยมจากชาวจีนอย่างมากยังเปิดช่องให้มีการสนทนาด้านการเมืองในแง่มุมต่าง ๆ เช่นการเปิดโปงความทุจริตและความไร้ประสิทธิภาพของวงการจนข้าราชการระดับสูงหลายคนต้องลาออก รวมไปถึงการวิพากษ์วิจารณ์ผู้นำระดับสูงของพรรค โดยรัฐบาลจีนในยุคของประธานาธิบดีหู จินเทายอมผ่อนปรนให้ในระดับหนึ่งแต่ก็จะหาทางสกัดกั้นข้อมูลหลายอย่างไปด้วยและมักจะลบความคิดเห็นดังกล่าวในภายหลัง และรัฐบาลในยุคของสีก็กลับมาควบคุมการสนทนาอย่างเข้มงวดอีกครั้ง รัฐบาลจีนยังได้จ้างประชาชนสองล้านคนในการจับตาดูการแสดงออกความคิดเห็นทางการเมืองในเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียต่าง ๆ โดยเฉพาะชีนา เว่ยปั๋ว (BBC, 2013) อันส่งผลให้มีการเซ็นเซอร์ความคิดเห็นที่รัฐบาลถือว่าต้องห้ามหรือขัดแย้งกับรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังเช่นเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์เสนอยกเลิกการจำกัดวาระของตำแหน่งประธานาธิบดี สมาชิกของชีนา เว่ยปั๋วหลายคนได้ออกมาโจมตีข้อเสนอดังกล่าว และบางคนเปรียบเทียบจีนว่ากลายเป็นเผด็จการเหมือนเกาหลีเหนือ ก่อนความเห็นจะถูกลบไป (Blanchard and Martina, 2018)

นอกจากนี้รัฐบาลยังดำเนินคดีกับผู้ที่แสดงความคิดเห็นล้ำเส้นที่พรรคคอมมิวนิสต์กำหนดไว้ เช่นพลเมืองชาวจีนคนหนึ่งถูกตัดสินจำคุกข้อหาล้อเลียนประธานาธิบดีสีในห้องสนทนา WeChat (Lam, 2017) รัฐบาลยังจ้างบุคคลเป็นจำนวนมากให้เข้ามาแสดงความคิดเห็นทางโซเชียลมีเดียไปในเชิงสนับสนุนพรรคคอมมิวนิสต์หรือก่อวุ่นวายบนทวิตเตอร์ที่ไม่เห็นด้วยกับพรรคหรือรัฐบาล ดังที่เรียกว่ากลุ่ม 50 Cent Army (Drew, 2016)

รัฐบาลจีนยังเน้นไปที่การเซ็นเซอร์นั่นคือการตัดทอนหรือสกัดความคิดเห็นตามเว็บไซต์ต่างๆ มากขึ้นผ่านโปรแกรมป้องกันคำต้องห้ามต่างๆ ไม่ให้สามารถสืบค้นได้ โดยคำจำนวนมากเป็นคำธรรมดาทั่วไปแต่ทางรัฐบาลจีนเห็นว่าเป็นคำต้องห้ามเพราะสามารถพาดพิงถึงตัวของผู้นำได้ ดังเช่นชื่อของตัวการ์ตูนคือ “หมีพูห์” ซึ่งถูกใช้โดยพลเมืองชาวจีนในการเสียดสีประธานาธิบดีสีโดยเฉพาะในช่วงเดินเคียงข้างไปกับประธานาธิบดีของสหรัฐฯ ในยุคนั้นคือบารัค โอบามาซึ่งถูกล้อเลียนว่าเป็นเสือทิกเกอร์ (Fallows, 2013) ทั้งหมดนี้ได้สะท้อนถึงตัวรัฐบาลจีนเองว่าไม่มั่นใจถึงความนิยมของประชาชนที่มีต่อตัวสีจริง ๆ แต่ได้สร้างความอึดอัดใจให้กับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากและยังมีความเห็นในด้านลบต่อพรรคคอมมิวนิสต์

การกดขี่ของรัฐบาล

รัฐบาลจีนนั้นยังเน้นการกดขี่ (oppression) ต่อประชาชนจีนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการกฎหมายและการใช้ความรุนแรงทางสังคมและทางร่างกาย นับตั้งแต่ยึดอำนาจในปี 1949 ดังเช่นการรณรงค์ของเหมาที่เรียกว่า

ร้อยบุปผาบานพร้อมพริก ร้อยสำนักประชันเสียงเมื่อสิ้นสุดลง รัฐบาลจีนก็ได้ลงโทษผู้ที่เคยวิพากษ์วิจารณ์พรรคคอมมิวนิสต์อย่างเปิดเผยดังที่เรียกว่าศึกการจัดการพวกหัวเอียงขวา (anti-rightist' campaign) โดยคนเหล่านั้นซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญญาชนถูกไล่ออกจากงานและบังคับให้ไปทำงานอย่างหนักในชนบท และบางคนถูกส่งเข้าคุก นอกจากนี้ยังมีการปฏิวัติวัฒนธรรม (ระหว่างปี 1966 ถึง 1976) นั่นคือขบวนการทางการเมืองและสังคมโดยเยาวชนภายใต้ชื่อเรดการ์ดซึ่งริเริ่มโดยเหมา เจ๋อตงเพื่อกำจัดผู้ที่ยังฝักใฝ่อุดมการณ์ด้านขวาเช่นทุนนิยมและศักดินาที่ยังคงแฝงเร้นอยู่ในสังคมจีนในทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์จริงคือการแย่งชิงอำนาจกลับมาสู่ตัวเหมาเอง การปฏิวัติวัฒนธรรมได้สร้างความวุ่นวายและความเสียหายให้กับสังคมจีนอย่างมหาศาล มีการประมาณว่ามีผู้เสียชีวิตจำนวน 1.5 ล้านคน รวมถึงผลกระทบทางจิตใจต่อประชาชนอีกจำนวนมหาศาลเป็นเวลาอันยาวนาน (Editors)

ถึงแม้ในปัจจุบันรัฐบาลจีนจะพยายามปกปิดหรือบิดเบือนประวัติศาสตร์ดังกล่าวเช่นผ่านบทเรียนในโรงเรียน และการเซ็นเซอร์การแสดงความคิดเห็น แต่ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบโดยเฉพาะจากการปฏิวัติวัฒนธรรมหลงเหลืออยู่มากแม้จะอยู่ในวัยชรา โดยคนเหล่านั้นอาจส่งอิทธิพลของคนรุ่นใหม่สำหรับมุมมองต่อพรรคคอมมิวนิสต์ผ่านคำเล่าลือหรือแม้แต่การตีพิมพ์เผยแพร่ ตัวอย่างเช่นเหมา หยูซี นักเศรษฐศาสตร์ซึ่งเคยถูกประณามว่าเป็นพวกขวาในปลายทศวรรษที่ 50 ได้โจมตีเหมา เจ๋อตงทางอินเทอร์เน็ตว่าเป็นเผด็จการผู้ชั่วร้ายที่ไร้เมตตา มรดกของเหมาคือทุกภพภยันตรายใหญ่ในปลายทศวรรษที่ 50 และการปฏิวัติวัฒนธรรมในทศวรรษที่ 60 และ 70 และคนจีน 50 ล้านคนต้องเสียชีวิตในช่วงเวลานั้น อันถือได้ว่าเป็นหนึ่งในอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ ก่อนที่เว็บไซต์ของเหมา หยูซีจะถูกปิดไป (Kirchner, 2011)

รัฐบาลจีนได้ผ่อนปรนการกดขี่ทางการเมืองอยู่บ้างในช่วงเวลาหนึ่งโดยเฉพาะยุคของหู จินเทา แต่รัฐบาลภายใต้สืบทอดที่ความเข้มข้นขึ้นนั้นคือการจับกุมและคุมขังผู้ที่มีความเห็นแตกต่างจากรัฐ เช่นการนำตัวของชาวอุยกูร์เข้าค่ายกักกันเป็นจำนวนล้านๆคน รวมไปถึงการจำกัดเสรีภาพของผู้นับถือศาสนาต่างๆ การจับกุมและคุมขังกลุ่มผู้เรียกร้องสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตยอย่างเช่นกลุ่มทนายความ รวมไปถึงการออกกฎหมายความมั่นคงที่นำไปสู่การจับกุมผู้สมาชิกของขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยจำนวนมากในฮ่องกง ฯลฯ นอกจากนี้พรรคอาจใช้ความรุนแรงหากพบกับภัยคุกคามอย่างเช่นเหตุการณ์นองเลือดที่จัตุรัสเทียนอันเหมินในปี 1989 ที่นักศึกษาและประชาชนได้ทำการประท้วงไปทั่วประเทศและต้องพบกับการปราบปรามโดยกองทัพ จนทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก อันกลายเป็นบทเรียนสำหรับพรรคคอมมิวนิสต์ในการเรียนรู้และควบคุมมวลชนเพื่อไม่ให้มีการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยในภายหลังหรือรัฐบาลจีนได้ปราบปรามสาวกของลัทธิฟาสซิสต์อย่างหนักตั้งแต่ปี 1999 จากการที่พรรคคอมมิวนิสต์ถือว่าลัทธิดังกล่าวทำลายอำนาจของตน (เดลินิวส์, 2560)

นอกจากนี้คนจีนยังมีความศรัทธาอย่างมากต่อศาสนาคริสต์ ข้อมูลอย่างเป็นทางการของพรรคคอมมิวนิสต์ยอมรับว่าจีนมีผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ 38 ล้านคนและนิกายคาทอลิก 10 ถึง 12 ล้านคน พรรคคอมมิวนิสต์ได้มีการปราบปรามและกดขี่ผู้นับถือศาสนาคริสต์เช่นเดียวกับฟา หลุนกง รวมไปถึงความพยายามในการสร้างอุดมการณ์และตัวของสีให้ดูยิ่งใหญ่และศักดิ์สิทธิ์เท่ากับศาสดา เช่นให้คริสต์

ชนิดีรูปของสี่แทนรูปของพระเยซู (Brownback and Laugesen, 2021) แต่ก็ไม่ได้ชี้วัดใดสามารถบอกได้ว่าความพยายามนั้นสำเร็จมากน้อยเพียงไหน

ปรากฏการณ์เหล่านี้ส่งผลให้ประชากรจีนจำนวนมากที่ไม่ถูกล้างสมองโดยรัฐจำเป็นต้องยับยั้งการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งกับรัฐบาล (self-censorship) และจำนวนมากเลิกสนใจเรื่องการเมือง (apolitical) อันอาจส่งผลให้เมื่อทางพรรคคอมมิวนิสต์หรือองค์กรต่างประเทศจัดทำโพลเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์ มักไม่มีคนจีนกล้าให้ข้อมูลตามความคิดหรือความจริงที่ตนประสบพบเพราะกลัวการถูกลงโทษจากพรรคซึ่งเข้ามาสอดส่องแอบดูพฤติกรรมของพวกตนตลอดมา จึงส่งผลต่อมุมมองของชาวต่างประเทศต่อคนจีนว่าให้ความนิยมนต่อพรรคคอมมิวนิสต์และสี

การไม่ให้มีโพลที่น่าเชื่อถือ

โพลหมายถึงการสำรวจทัศนคติ ความเชื่อหรือพฤติกรรมของประชาชนในเวลาใดเวลาหนึ่ง วัตถุประสงค์ของการทำโพลเกี่ยวกับการเมืองก็เพื่อสำรวจมุมมองและความนิยมของประชาชนต่อการทำงานของผู้นำและรัฐบาลก็เพื่อต้องการให้รัฐบาลทราบถึงความคิดและความต้องการของประชาชนเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงการทำงาน โพลที่น่าเชื่อถือจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการจัดทำที่เป็นไปตามหลักวิชาการเช่นมีความโปร่งใส ไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำขององค์กรใดองค์กรหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง โพลจึงมีความหมายในสังคมประชาธิปไตยที่มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

แต่สำหรับจีน ไม่มีการทำโพลสำรวจความนิยมต่อผู้นำและพรรคอย่างเป็นระบบและมีการเผยแพร่ไปทั่วประเทศเหมือนกับประเทศประชาธิปไตยเช่นสหรัฐอเมริกาซึ่งมีการสำรวจความนิยมของประชาชนต่อประธานาธิบดี (approval rating) นอกจากนี้โพลในประเทศจีนนั้นยังขาดความน่าเชื่อถือจากการที่ผลสำรวจตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐเช่นเป็นของหน่วยงานรัฐบาล จึงไม่สามารถสะท้อนมุมมองที่แท้จริงของคนจีนได้ มีคนตั้งข้อสังเกตว่าถึงแม้โพลจะสะท้อนความจริง แต่ก็ยังเป็นมุมมองที่เกิดจากการโฆษณาชวนเชื่อจากรัฐ (Birtles, 2018)

กระนั้นแม้จีนจะเปิดให้องค์กรต่างชาติสามารถเข้ามาทำโพลสำรวจมุมมองของประชาชนต่อตัวพรรคและผลงานได้แต่ก็ยังไม่สามารถบอกถึงมุมมองที่แท้จริงของคนจีนได้เพราะการตกอยู่ภายใต้โฆษณาชวนเชื่อของรัฐมายาวนาน อย่างเช่นองค์กรโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้สำรวจมุมมองและประสบการณ์ของคนจีนต่อเรื่องทุจริตคอร์รัปชันโดย 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าการทุจริตคอร์รัปชันได้ลดลงและร้อยละ 80 เชื่อว่ารัฐบาลต่อสู้กับเรื่องดังกล่าวอย่างดี แต่มีการวิเคราะห์ว่าสาเหตุที่คนจีนมองเช่นนั้นเพราะอิทธิพลของการรณรงค์เพื่อปราบปรามทุจริตของสืมากกว่าการพบผลลัพธ์จากการปราบปรามจริง ๆ และความเชื่อดังกล่าวไม่สอดคล้องกับดัชนีการทุจริตคอร์รัปชันของโลกที่จัดโดยองค์กรดังกล่าวที่ให้ประเทศจีนยังคงมีคะแนน 40 ส่วน 100 และจีนยังอยู่ในลำดับที่ 80 (Davidson and Ratcliffe, 2020)

นอกจากนี้มุมมองของศาสตราจารย์ด้านกฎหมายคนหนึ่งของมหาวิทยาลัยซิงเต่าคือชื่อ ฉางรุ่ที่ได้เขียนบทความออนไลน์ถึงผลกระทบจากการปราบทุจริตของสี่ซึ่งขยายวงจากพรรคคอมมิวนิสต์มายังทุกภาคส่วนของรัฐบาลและเอกชนก็มีความขัดแย้งกับคนจีนในกลุ่มตัวอย่างโดยมีบางส่วนดังต่อไปนี้

“ประชาชนทั่วประเทศ รวมไปถึงข้าราชการระดับสูงทั้งหมดรู้สึกขาดความเชื่อมั่นเกี่ยวกับทิศทางของประเทศและเกี่ยวกับความปลอดภัยของพวกเขาเอง ความวิตกกังวลซึ่งทวีขึ้นได้กลายเป็นความตื่นตระหนกไปทั่วสังคม ...” (Buckley, 2018)

อย่างไรก็ตามพรรคคอมมิวนิสต์จีนและสี่ได้พบกับสถานการณ์ในประเทศที่ท้าทายมายาคติของทั้งคู่ดังต่อไปนี้

จีนในฐานะสังคมที่เหลื่อมล้ำด้านชนชั้นและวัตถุนิยม

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าความยิ่งใหญ่ของจีนในด้านเศรษฐกิจเป็นที่รับรู้กันทั่วประเทศและทั่วโลกเป็นเวลาหลายทศวรรษ และได้สร้างความชอบธรรมให้กับพรรคคอมมิวนิสต์อย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามจีนมีความเหลื่อมล้ำในด้านชนชั้นอย่างสูงคือมีค่าของดัชนีจีนิ (Gini) ในปี 2021 ถึง 46.6 (Statista, 2023) ซึ่งมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่ผู้นำของจีนคือ เต็ง เสี่ยวผิง ได้เปิดประเทศเมื่อปี 1978 นั่นคือได้เปลี่ยนอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจของจีนจากลัทธิมาร์กซ์-เลนิน มาเป็นสังคมนิยมที่ประยุกต์เอาตลาดเสรีมาใช้ ดังที่เรียกภายหลังว่า สังคมนิยมตามแบบจีน (Socialism with Chinese characteristics) อันนำไปสู่ภาวะที่เรียกว่า “มือใครยาวสาวได้สาวเอา” นั่นคือเอกชนมีสิทธิครอบครองทรัพย์สินและการแข่งขันกันในด้านธุรกิจ

ปัจจุบันจีนเป็นประเทศที่มีมหาเศรษฐีมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกานั้นคือ 539 คนในปี 2022 (Richard, 2022) บุคคลเหล่านั้นได้เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการทำงานของรัฐบาลดังเช่น มหาเศรษฐีซึ่งร่ำรวยระดับพันล้านกว่า 100 คนเป็นสมาชิกของสภาประชาชนแห่งชาติซึ่งเป็นสภาดรายางของพรรคคอมมิวนิสต์ โดยพวกเขาได้รับผลประโยชน์จากรัฐ วิสาหกรรรมซึ่งมีหุ้นส่วนอยู่ด้วย (Carney, 2017) สิ่งนี้นำไปสู่การเกิดขึ้นของชนชั้นรวยที่สุดกับชนชั้นที่จนที่สุดซึ่งมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ตัวอย่างได้แก่ลูกชายของมหาเศรษฐีคนหนึ่งซื้อไอโฟนเจ็ด 7 เครื่องให้กับสุนัขของตัวเอง (Hartmans, 2016) ในขณะที่ผู้หญิงยากจนคนหนึ่งซึ่งขาดสารอาหารจนเสียชีวิตเพราะต้องประหยัดเงินเป็นค่ารักษาน้องชายซึ่งเป็นชาวที่สะท้อนใจคนจีนทั้งประเทศ (Ng, 2020)

ถึงแม้ในปีเดียวกันสี่ได้ประกาศว่าจะทำลายความยากจนให้หมดสิ้นไปจากจีนในปี 2020 และมีรายงานว่ารัฐบาลได้ช่วยให้ชาวจีนพ้นจากความยากจนขั้นรุนแรง (Extreme Poverty) ถึง 800 ล้านคน (Jiang, 2022) และในปี 2021 สี่ได้นำเอานโยบายเก่าที่มีตั้งแต่มายุคเหมามาใช้อีกครั้งดังชื่อว่าการเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Common Prosperity) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างนายทุนและกรรมาชีพแต่ความเหลื่อมล้ำของชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมของจีนก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในช่วงที่จีนพบกับการระบาดครั้งใหญ่ของไวรัสโควิด-19 จากนโยบายการล็อกดาวน์ (Meihan, 2022) ซึ่งอาจทำให้คนจีนจำนวนไม่น้อยที่ผิดหวังในการบริหารประเทศของพรรคคอมมิวนิสต์

นอกจากนี้หลังจากเปิดประเทศในปี 1978 จีนได้เปลี่ยนผ่านเป็นสังคมวัตถุนิยมและบริโภคนิยม แทนที่อุดมการณ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในยุคหลังเหมา อันเป็นเหตุให้คนจีนจำนวนมากเสื่อมศรัทธาต่อคอมมิวนิสต์และหันมานิยมความมั่งคั่งและวัตถุเงินทอง พรรคคอมมิวนิสต์ในยุคนี้จึงได้เน้นการปลูกฝังและเชิดชูอุดมการณ์ เช่นความฝันแบบจีนเพื่อทำให้คนจีนหันมาทบทวนนิยามพรรคคอมมิวนิสต์อีกครั้ง นโยบายความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันของสี่ก็ยังกดดันให้มหาเศรษฐีของจีนมีการแบ่งปันหรือบริจาคเงินเพื่อการกุศลมากขึ้น รวมไปถึงการจัดการกับธุรกิจที่ถูกมองว่าผูกขาดตลาดและดักตวงกำไรอย่างเช่นบริษัทที่รับจ้างสอนพิเศษแก่นักเรียนและนักศึกษา แต่มีการวิเคราะห์ว่าสาเหตุที่แท้จริงเพราะสวิตกกังวลถึงอิทธิพลที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ของบรรดามหาเศรษฐีเจ้าของบริษัทขนาดใหญ่ว่าเป็นคู่แข่งของพรรคคอมมิวนิสต์ (Chau, 2021)

ตัวอย่างได้แก่แจ็ค หม่า มหาเศรษฐีผู้ก่อตั้งบริษัท Alibaba ซึ่งทำธุรกิจเกี่ยวกับการค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ซึ่งทำรายได้อย่างมหาศาล ส่วนแจ็คนั้นกลายเป็นบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงอย่างมากในจีนและโลก เมื่อเดือนตุลาคม ปี 2020 แจ็คได้กล่าวปาฐกถาในงานประชุมแห่งหนึ่งและมีส่วนหนึ่งเป็นการวิจารณ์รัฐบาลว่าระบบระเบียบต่าง ๆ ของรัฐบาลจีนเป็นการยับยั้งนวัตกรรมและเปรียบกฏธนาคารทั่วโลกว่าเป็นเหมือนสมรของคนขรา ทำให้รัฐบาลสั่งปรับอาลีบาบาเป็นจำนวนเงินมหาศาลในข้อหาผูกขาดตลาดและเข้าควบคุมบริษัทดังกล่าว ส่วนแจ็คต้องหายตัวจากสายตาของสาธารณชนไปเป็นเวลานาน (สำนักงานเลขานุการความร่วมมือแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง จีน, 2564) นโยบายดังกล่าวของสื่ออาจสร้างปัญหาให้กับการพัฒนาประเทศและยังทำให้คนจีนจำนวนหนึ่งที่มีความศรัทธาต่อระบบตลาดเสรีและนิยมชมชอบมหาเศรษฐีอย่างแจ็คเสื่อมศรัทธาต่อพรรคคอมมิวนิสต์และตัวเอง

ปัญหาด้านต่าง ๆ ของประเทศ

นอกจากนี้จีนยังเต็มไปด้วยปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อม กระบวนการยุติธรรม เช่นเดียวกับการที่รัฐบาลไม่สามารถให้บริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนเช่นการศึกษา การขนส่งคมนาคม สาธารณสุข ฯลฯ ได้อย่างน่าพอใจ ในด้านสาธารณสุขนั้นมีการวิเคราะห์ว่าสาเหตุสำคัญที่จีนใช้นโยบายโควิดเป็นศูนย์ (Zero-Covid policy) เพราะเป็นวิธีการเดียวที่ทำให้จีนสามารถควบคุมการระบาดของโรคดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้ารัฐบาลประกาศยุตินโยบายดังกล่าวจะทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมหาศาล เพราะปัญหาในด้านสาธารณสุขของจีนเช่นการที่คนจีนจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงการรักษาทางการแพทย์ได้อย่างทั่วถึง (Yerushalmy, 2022) อย่างไรก็ตามการที่รัฐบาลได้สั่ง ล็อกดาวน์เมืองใหญ่ๆ เพื่อคุมจำนวนผู้ติดเชื้อโควิดในขณะที่เดียวกันรัฐบาลท้องถิ่นไม่ได้ช่วยจัดหาอาหารและสาธารณูปโภคอื่นๆ แก่ผู้ที่ถูกล็อกดาวน์อย่างเพียงพอ ทำให้ชาวจีนหลายล้านคนเดือดร้อนอย่างมากจึงมีการประท้วงดังที่ได้กล่าวมา

นอกจากนี้ยังสถิติที่ว่ามีการประท้วงหลายพันครั้งที่เกิดขึ้นในจีน ของทุกๆ ปีภายหลังจากการนองเลือดที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน (ปี 1989) แต่เกือบทั้งหมดเกิดขึ้นในท้องถิ่นซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ไม่ได้เชื่อมโยงกันเช่นการไม่ได้รับการตอบแทนอันเหมาะสมจากการเวนคืนที่ดิน หรือคนงานไม่ได้รับค่าแรงหรือชาวบ้านที่ต้องเดือดร้อนจากปัญหาในเรื่องสิ่งแวดล้อมเช่นมลภาวะจากเตาเผาขยะ จึงทำให้พรรคคอมมิวนิสต์ยังคงมี

เสถียรภาพอยู่ (Wright, 2022) แต่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนจีนหลายล้านคนย้ายออกจากประเทศตั้งแต่ปี 2000 (Birtles, 2018)

สิ่งเหล่านี้สามารถสะท้อนถึงความบกพร่องในการบริหารประเทศของรัฐบาลและรัฐบาลท้องถิ่น อันเกิดจากความปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจและระบบการเล่นพรรคเล่นพวก (Cronyism) และการทุจริตในวงราชการ อันนำไปสู่ความรู้สึกลดลงของประชาชนจำนวนหนึ่งต่อพรรคคอมมิวนิสต์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความยิ่งใหญ่ของจีนดังที่ได้กล่าวมาคือด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการเมืองโลก รวมไปถึงลัทธิชาตินิยมและลัทธิเชิดชูบุคคลของสีที่ถูกส่งเสริมผ่านการโฆษณาชวนเชื่อของรัฐบาลไม่สามารถส่งอิทธิพลต่อความคิดของคนจีนทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ไม่สามารถทราบอย่างแน่ชัดว่าจำนวนประชาชนเช่นนั้นมีเท่าใดเพราะไม่มีการสำรวจความคิดเห็นของประชากรอย่างครอบคลุมและเปิดเผยและการเปิดเผยให้แสดงออกในวงกว้าง

การทุจริตคอร์รัปชันและการแย่งอำนาจในพรรคคอมมิวนิสต์

ถึงแม้รัฐบาลจีนจะมีการโฆษณาชวนเชื่อและการเซ็นเซอร์สื่ออย่างเข้มงวดอยู่เสมอตามที่ได้กล่าวมา แต่คนจีนสามารถรับรู้ได้ถึง การทุจริตคอร์รัปชันและการแย่งอำนาจของผู้มีระดับสูงรวมไปถึงกลุ่มต่างๆ ในพรรคคอมมิวนิสต์โดยผ่านคำเล่าลือหรือการใช้ภาษาแบบกำกวมหรือเล่นคำในโซเชียลมีเดียเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกเซ็นเซอร์หรือการลงโทษถึงแม้ทางพรรคจะพยายามปกปิดเช่นให้การประชุมของพรรคเป็นความลับ นอกจากนี้รัฐบาลจีนยังพยายามปรับปรุงระบบตรวจสอบและเซ็นเซอร์อยู่อย่างสม่ำเสมอ (Tobin and Lee, 2022) อย่างไรก็ตามชาวต่างชาติกล่าวหาว่าถูกนำเสนอสื่อมวลชนจากการที่ชนชั้นนำเองที่ต้องการทำลายชื่อเสียงกับอำนาจของฝ่ายตรงกันข้าม อย่างช่วงหลังปฏิวัติวัฒนธรรมและการถึงแก่อสัญกรรมของเหมา เจ๋อตง แก๊งค์ 4 คน อันมีเจียง ซิงกรยาของเหมาเป็นหัวหน้า ได้ถูกจับกุมและนำขึ้นศาลเพื่อพิจารณาคดีอันเป็นที่โด่งดังไปทั่วประเทศจนชาวจีนได้รับรู้ว่าผู้มีระดับสูงทั้ง 4 คนของพรรคใช้ปฏิวัติวัฒนธรรมในการหาอำนาจเข้าสู่กลุ่มตัวเองอย่างไร

นอกจากนี้ในปี 2013 บัว ซีไห่ อดีตเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ประจำนครฉงชิ่งได้ถูกจับกุมและศาลตัดสินให้จำคุกตลอดชีวิตกรณียกยอกทรัพยากรและเกี่ยวข้องกับคดีฆาตกรรม ได้นำมาสู่ข่าวลือที่ว่าเป็นการต่อสู้แย่งชิงอำนาจในบรรดาชนชั้นนำด้วยกันเองของพรรค (Wines, 2012) กรณีของบิ้วยังสะท้อนให้ชาวจีนเห็นถึงการทุจริตของสมาชิกในทุกระดับของพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งยังถูกเปิดโปงอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะในยุคของสี

สิ่งนี้เป็นสาเหตุทำให้เมื่อสีขึ้นมีอำนาจในปี 2013 จึงได้เริ่มต้นการปราบปรามทุจริตครั้งใหญ่เพื่อสร้างความนิยมของคนจีนต่อพรรคคอมมิวนิสต์กลับมาอีกครั้ง และประสบความสำเร็จอย่างมาก แต่นั่นเป็นข่าวสารจากรัฐบาลจึงไม่สามารถรับประกันได้ว่าคนจีนทุกคนจะมีความศรัทธาต่อตัวของสีหรือพรรคคอมมิวนิสต์ เพราะการปราบปรามการทุจริตนั้นไม่ได้ตั้งอยู่บนหลักนิติรัฐโดยสถาบันยุติธรรมที่น่าเชื่อถือ แต่เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคคอมมิวนิสต์ และคนจีนจำนวนมากอาจเห็นเหมือนการวิเคราะหของสำนักข่าวต่างประเทศที่ว่าสีใช้การกวาดล้างสมาชิกพรรคเพื่อเป็นการกระชับอำนาจของตัวเองเป็นเรื่องสำคัญโดยการแต่งตั้งบุคคลที่ซื่อสัตย์และมีความคิดสอดคล้องกับสีขึ้นดำรงตำแหน่งแทน (Lim and Rajagopalan, 2014)

นอกจากนี้ในขณะช่วงการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ 20 ของพรรคคอมมิวนิสต์เมื่อเดือนตุลาคมปี 2022 อดีตประธานาธิบดีหู จินเทาซึ่งยังทรงอิทธิพลในพรรคได้ถูกเชิญให้ออกจากที่ประชุมโดยผู้มีหน้าที่ลงใจและขัดขึ้น อันทำให้เกิดการตีความไปได้หลายอย่าง ถึงแม้ทางการเงินจะแถลงว่าเพราะปัญหาสุขภาพเพราะเป็นเรื่องผิดปกติที่ทางพรรคคอมมิวนิสต์ยอมให้มีภาพดังกล่าวปรากฏต่อสาธารณชน แต่ก็มีการวิเคราะห์ว่าเป็นความตั้งใจของสีที่จะแสดงให้ทุกคนทราบว่าตนได้รวบรวมอำนาจเข้าสู่ตัวเองอย่างสมบูรณ์ในพรรคคอมมิวนิสต์แล้ว และนักการเมืองที่มีความสัมพันธ์กับหูได้พ้นจากตำแหน่งสำคัญ หลังจากการประชุมครั้งนั้น (McDonell, 2022) เหตุการณ์นี้เป็นการเสริมสร้างลัทธิเชิดชูบุคคลของสี แต่ก็อาจถูกมองโดยประชาชนจำนวนไม่น้อยว่าสมาชิกระดับสูงในพรรคคอมมิวนิสต์มีการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกันหรืออาจยังมีผู้ที่ขึ้นชมหรือให้การสนับสนุนอยู่เกิดความรู้สึกด้านลบต่อสี

อาจมีการแย้งว่าจำนวนของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งเพิ่มขนาดขึ้นเรื่อยๆ จนมีเกือบ 100 ล้านคนในปัจจุบันเป็นสิ่งพิสูจน์อย่างเป็นรูปธรรมได้ว่าชาวจีนให้ความนิยมต่อพรรคอย่างมหาศาล แต่ความจริงคือในปัจจุบันมีบุคคลเป็นจำนวนมากเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ไม่ได้เพราะศรัทธาต่ออุดมการณ์เหมือนดังในอดีต แต่เพราะความต้องการอภิสิทธิ์และความก้าวหน้าในอาชีพการงานเสียมากกว่า (Straitstimes, 2017) ซึ่งก่อให้เกิดคำถามว่าบุคคลผู้นั้นมีความนิยมต่อพรรคอย่างแท้จริงหรือเพียงใช้พรรคเป็นเครื่องมือ นอกจากนี้การได้รับอภิสิทธิ์รูปแบบต่าง ๆ ของสมาชิกพรรคย่อมทำให้เกิดความรู้สึกไม่เท่าเทียมกันจากคนธรรมดาทั่วไปและนำไปสู่ความไม่นิยมในตัวพรรคคอมมิวนิสต์ แต่ไม่มีโพลสำรวจความนิยมของคนจีนที่มีต่อพรรคคอมมิวนิสต์อันน่าเชื่อถือเหมือนกับโพลของพรรคการเมืองในประเทศประชาธิปไตย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์การศึกษา ความเชื่อต่อพรรคคอมมิวนิสต์และ สี จิ้นผิง สอดคล้องกับความจริงเพียงใด โดยความเชื่อดังกล่าวคือเห็นว่าทั้งคู่มิมีความเสียสละ มุ่งสร้างประโยชน์และความยิ่งใหญ่ให้กับประเทศจีนจนกลายเป็นมหาอำนาจอันดับ 2 ของโลกจนทำให้พรรคและสีได้รับความนิยมนวมถึงความศรัทธาอย่างยิ่งจากประชาชนทั่วประเทศ

ผลการศึกษาพบว่าความเชื่อที่ว่า พรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง ได้รับความนิยมนอย่างล้นหลามและเป็นที่ศรัทธาของประชาชนจีนเป็นมายาคติที่มองภาพอันสวยงามเกินจริง อันเกิดจากกลยุทธ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนใน 4 ด้าน ได้แก่:

- 1) การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล
- 2) การเซ็นเซอร์ของรัฐบาล
- 3) การกดขี่ทางการเมืองของรัฐบาล
- 4) การไม่ให้มีโพลที่น่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ที่ทำทลายมายาคติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง ได้แก่:

- 1) จีนในฐานะสังคมที่เหลื่อมล้ำในด้านชนชั้นและเป็นวัตถุนิยม

2) ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ

3) การทุจริตคอร์รัปชันและการแย่งอำนาจในพรรคคอมมิวนิสต์

มายาคติดังกล่าวได้รับการส่งเสริมจากพรรคคอมมิวนิสต์เพื่อสร้างความชอบธรรมและอำนาจทางการเมืองทั้งในและระหว่างประเทศ แม้ไม่ควรนำจีนไปเปรียบเทียบกับประเทศประชาธิปไตยเสรีนิยม มายาคติดังกล่าวยังทำให้มีการมองข้ามบทบาทของกลุ่มทางสังคมและการเมืองของจีน และเกิดคำถามว่าหากจีนเป็นสังคมประชาธิปไตยแบบสหพันธรัฐและสังคมพหุนิยม จีนจะยังคงเป็นมหาอำนาจหรือมีสภาพที่ดีกว่าในปัจจุบันหรือไม่

พรรคคอมมิวนิสต์และสี จิ้นผิงถึงแม้จะมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในส่วนหนึ่งดังเช่นเรื่องเศรษฐกิจและบทบาทในต่างประเทศ แต่ก็ไม่ได้มีภาพและได้รับความนิยมจากประชาชนจีนอย่างล้นพ้นดังความเชื่อของคนไทยบางคนดังในบทนำ ข้อสังเกตของพินิจและความนิยมของประยุทธ์ต่อสีจึงเป็นมายาคติที่มองตัวผู้นำและพรรคในแง่ที่งดงามเกินจริง (romanticization) ดังการวิเคราะห์ของบทความคือเกิดจากกลยุทธ์ทั้ง 4 อย่างของพรรคคอมมิวนิสต์นั่นคือการโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล การเซ็นเซอร์ของรัฐบาล การกดขี่ทางการเมืองของรัฐบาล รวมถึงการขาดโพลที่น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังมีพรรคคอมมิวนิสต์ยังพบกับสถานการณ์ของประเทศที่ท้าทายต่อมายาคติดังกล่าวอย่างเช่น จีนในฐานะสังคมที่เหลื่อมล้ำในด้านชนชั้นและเป็นวัตถุนิยม ปัญหาด้านต่าง ๆ ของประเทศ และการทุจริตคอร์รัปชันและการแย่งอำนาจในพรรคคอมมิวนิสต์ซึ่งแสดงถึงภาพที่แท้จริงของพรรคและสีว่าแตกต่างจากมายาคติอย่างไร ถึงแม้ทางพรรคจะพยายามจัดการกับเรื่องดังกล่าว

ไม่ว่าจะกล่าวได้ว่าความเป็นจริงของพรรคคอมมิวนิสต์และสีรวมถึงความนิยมของคนจีนต่อทั้งคู่เป็นอย่างไร เพราะเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบและเสรีในสังคมของประเทศเผด็จการถูกที่ผูกขาดโดยพรรคการเมืองเดียวที่พยายามทุกวิถีทางในการยอมรับจากประชาชน อาจมีความเป็นไปได้ว่าผู้ไม่นิยมพรรคคอมมิวนิสต์และตัวสีมีเป็นจำนวนน้อย ถ้าเทียบกับประชากรจำนวนกว่าพันล้านคน นั่นคือจำกัดอยู่แค่ชนชั้นกลางบางกลุ่มซึ่งมีความตื่นรู้ทางการเมืองและมีความศรัทธาในแนวคิดประชาธิปไตยเสรีนิยม หรือคนจีนจำนวนมากอาจเป็นพวกไม่สนใจหรือมีความรู้เรื่องทางการเมืองหรือสั่นไหวกับการเมือง ซึ่งทำให้มวลชนไม่สามารถรวมตัวทางการเมืองที่จะเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือท้าทายพรรคคอมมิวนิสต์ได้ จนทำให้ดูเหมือนว่าพรรคคอมมิวนิสต์เป็นสิ่งจำเป็นอันขาดเสียไม่ได้สำหรับจีน

ทว่าถ้าปราศจากกลยุทธ์ในการสร้างมายาคติของพรรคคอมมิวนิสต์ดังที่ได้กล่าวมา จะเป็นการเปิดช่องให้มีกระแสการวิพากษ์วิจารณ์และการกล้าเปิดเผยข่าวสารข้อมูลที่ทางพรรคปกปิดหรือบิดเบือนตลอดมา อันอาจส่งผลให้ความนิยมของคนจีนต่อพรรคคอมมิวนิสต์ในวงกว้างลดลงจนไปถึงการเป็นปรปักษ์ต่อพรรค และถ้าเปิดให้มีการทำโพลที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับความนิยมต่อผู้นำและพรรคด้วยแล้ว จนอาจส่งผลให้พรรคคอมมิวนิสต์มีความชอบธรรมและอำนาจน้อยลงจนไม่สามารถอยู่ในอำนาจได้ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้พรรคต้องเข้มงวดในกลยุทธ์ดังที่ได้กล่าวมาเพื่อเป็นการรักษามายาคติดังกล่าวไว้ อันเกิดจากบทเรียนมาตั้งแต่การล่มสลายของสหภาพโซเวียตและพรรคคอมมิวนิสต์ในยุโรปตะวันออกระหว่างปี 1989 ถึง 1991

นอกจากนี้ มายาคติดังกล่าวได้ถูกสร้างและผลิตซ้ำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนรวมถึงผู้สนับสนุนไม่ว่าในจีนหรือต่างประเทศนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างอำนาจละมุน (soft power) ของจีนบนเวทีโลกในสายตาชาวโลกจำนวนมากว่าจีนเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่และมีเอกภาพเพราะความสามารถและคุณธรรมของผู้นำและพรรคคอมมิวนิสต์และยังได้รับความนิยมจากคนจีนทั้งประเทศ ตรงกันข้ามกับประเทศประชาธิปไตยจำนวนมากที่ผู้นำทางการเมืองไม่สามารถสร้างลัทธิเชิดชูบุคคลเพราะเปิดให้มีการวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อและประชาชนได้อย่างเสรีจึงทำคนเหล่านั้นดูเป็นผู้นำที่ไร้ความสามารถและบารมี รวมถึงสังคมของประเทศประชาธิปไตยก็ดูด้อยกว่าสังคมจีนเพราะประชาชนในประเทศขาดความนิยมในตัวผู้นำจนมีการประท้วงและความวุ่นวายทางการเมือง ที่สำคัญการยกย่องเชิดชูการปกครองแบบจีนยังเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสร้างความนิยมของชาวจีนต่อการปกครองแบบเผด็จการ รวมถึงการลอกเลียนของรัฐบาลในประเทศต่าง ๆ ถึงแม้การปกครองของจีนจะมีลักษณะโดดเด่นไม่เหมือนใครก็ตาม อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การปกครองแบบเผด็จการอำนาจนิยมมีบทบาทยิ่งขึ้นในขณะที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตยกำลังถดถอย

อย่างไรก็ตามการนำพรรคคอมมิวนิสต์จีนและผู้นำไปเปรียบเทียบกับมีความเหนือกว่ารัฐบาลและผู้นำของประเทศตะวันตกเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง เพราะทั้งจีนและประเทศประชาธิปไตยมีระบบทางการเมืองที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง นั่นคือในประเทศประชาธิปไตย รัฐบาลมีฝ่ายค้าน มีเสรีภาพของสื่อมวลชนในการตรวจสอบและวิจารณ์รัฐบาล รวมถึงการที่ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างโดยปราศจากการคุกคามจากรัฐ และถึงแม้พรรคคอมมิวนิสต์ได้ทำประโยชน์อย่างมหาศาลต่อประเทศจีนในหลายด้านจนมีความยิ่งใหญ่เหนือประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ แต่สาเหตุสำคัญเพราะพรรคเข้ามามีอำนาจครอบงำรัฐบาลและระบบราชการในทุกระดับมานานหลายทศวรรษ ข้าราชการระดับสูงจึงมักเป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ พรรคคอมมิวนิสต์และสื่อจึงมีโอกาสดูแลผลงานได้อย่างเต็มที่ สิ่งนี้แตกต่างจากพรรคการเมืองของประเทศประชาธิปไตยที่มีการแข่งขันกันอย่างเสรีและผลัดกันมาเป็นรัฐบาล จึงมักไม่มีพรรคการเมืองใดสามารถครอบงำรัฐบาลและระบบราชการได้เท่าพรรคคอมมิวนิสต์ และนโยบายการบริหารประเทศไม่ต่อเนื่องเหมือนพรรคคอมมิวนิสต์ของจีน นอกจากนี้ถ้าพรรคคอมมิวนิสต์และสื่อประสบความสำเร็จในการบริหารประเทศก็สามารถป่าวประกาศหรือโฆษณาให้เกินจริงได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่ถ้าล้มเหลวก็จะไม่พบการวิพากษ์วิจารณ์ที่มีอำนาจเพียงพอที่จะทำให้ทั้งคู่ต้องสูญเสียอำนาจ เพราะจีนไม่มีฝ่ายค้านอย่างเป็นทางการและไม่รับรองเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองเหมือนกับที่เกิดขึ้นในประเทศประชาธิปไตย

ที่สำคัญมายาคติต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนและสื่อได้ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์ดูเหมือนเป็นตัวละครทางการเมืองที่สำคัญเพียงตัวเดียว จนทำให้มองข้ามกลุ่มบุคคลอื่นซึ่งมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของจีนอย่างเช่นเอกชนและภาคประชาสังคมของจีน รวมถึงบทบาทของประชาชนในฐานะปัจเจกชนเอง อันนำไปสู่คำถามคือถ้าจีนเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเป็นประชาธิปไตย นั่นคือไม่ถูกผูกขาดโดยพรรคคอมมิวนิสต์นั่นคือการเลือกตั้งโดยเสรีและมีพรรคการเมืองอื่นมีโอกาสดูแลบริหารประเทศบ้างเหมือนประเทศประชาธิปไตย มีพรรคฝ่ายค้าน รวมถึงการเปิดให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกอย่างแท้จริง และทั้งเอกชนและภาคประชาสังคมมีพัฒนาการและบทบาทต่อสังคมจีนร่วมกับรัฐบาลอย่างเต็มที่ดังเช่นสังคมแบบ

พหุนิยม (pluralist society) จนไปถึงการที่จีนมีการปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federalism) ที่รัฐบาลท้องถิ่นมีอิสระอย่างมากในการปกครอง โฉมหน้าของจีนจะเปลี่ยนแปลงไปในด้านที่ดีขึ้นนอกเหนือจากความสำเร็จทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างที่เห็นในปัจจุบันหรือไม่ และความมั่นคงของประเทศจีนจะหายไปเพราะไม่มีพรรคคอมมิวนิสต์ดังข้ออ้างของพรรคหรือไม่ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาในการสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับพรรคคอมมิวนิสต์และ สี จิ้นผิง ว่ามีความสอดคล้องกับความจริงเพียงใด พบว่าความเชื่อที่ว่า ทั้งพรรคคอมมิวนิสต์และ สี จิ้นผิง มีความเสียสละและมุ่งสร้างประโยชน์ให้กับประเทศจีนจนกลายเป็นมหาอำนาจอันดับ 2 ของโลก ซึ่งทำให้พรรคและ สี จิ้นผิง ได้รับความนิยมและความศรัทธาอย่างยิ่งจากประชาชนนั้น มีทั้งส่วนที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง แม้ว่าพรรคคอมมิวนิสต์และ สี จิ้นผิง จะมีผลงานที่เป็นที่ประจักษ์ในด้านเศรษฐกิจและบทบาทในต่างประเทศ แต่ภาพลักษณ์และความนิยมจากประชาชนจีนไม่ได้สูงส่งตามความเชื่อของบางคนในประเทศไทย ดังที่ระบุในบทนำ ความเชื่อดังกล่าวเป็นมายาคติที่มองผู้นำและพรรคในแง่ที่งดงามเกินจริง (romanticization) ซึ่งการวิเคราะห์ในบทความชี้ให้เห็นว่ามายาคตินี้เกิดจากกลยุทธ์ 4 ประการของพรรคคอมมิวนิสต์ ได้แก่ การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล การเซ็นเซอร์ของรัฐบาล การกดขี่ทางการเมือง และการขาดโพลที่น่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ พรรคคอมมิวนิสต์ยังพบกับสถานการณ์ที่ทำลายต่อมายาคติดังกล่าว เช่น ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้นและวัตถุนิยม ปัญหาภายในประเทศ และการทุจริตคอร์รัปชันภายในพรรคเอง ซึ่งแสดงถึงภาพที่แท้จริงของพรรคและ สี จิ้นผิง ว่าแตกต่างจากมายาคติอย่างไร แม้ว่าพรรคจะพยายามจัดการกับเรื่องเหล่านี้ มายาคติดังกล่าวยังถูกสร้างและผลิตซ้ำโดยพรรคคอมมิวนิสต์จีนและผู้สนับสนุนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างอำนาจละมุน (soft power) ของจีนบนเวทีโลก ในสายตาของประชาคมโลกจำนวนมาก จีนเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่และมีเอกภาพเพราะความสามารถและคุณธรรมของผู้นำและพรรคคอมมิวนิสต์ และยังได้รับความนิยมจากคนจีนทั่วประเทศ ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศประชาธิปไตยที่ผู้นำทางการเมืองไม่สามารถสร้างลัทธิเชิดชูบุคคลได้ เนื่องจากการเปิดให้มีการวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อและประชาชนอย่างเสรีทำให้ผู้นำในประเทศเหล่านั้นดูเป็นผู้นำที่ไร้ความสามารถและบารมี นอกจากนี้ สังคมของประเทศประชาธิปไตยก็ดูดีน้อยกว่าสังคมจีนเพราะประชาชนในประเทศขาดความนิยมในตัวผู้นำจนมีการประท้วงและความวุ่นวายทางการเมือง

การยกย่องเชิดชูการปกครองแบบจีนยังเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างความนิยมของชาวจีนต่อการปกครองแบบเผด็จการรวมถึงการลอกเลียนของรัฐบาลในประเทศต่าง ๆ ถึงแม้การปกครองของจีนจะมีลักษณะโดดเด่นไม่เหมือนใครก็ตาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การปกครองแบบเผด็จการอำนาจนิยมมีบทบาทยิ่งขึ้น ในขณะที่การปกครองแบบประชาธิปไตยกำลังถดถอย (Beckley and Brands, 2022). หากจีนเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเป็นประชาธิปไตยที่ไม่ถูกผูกขาดโดยพรรคคอมมิวนิสต์ และเปิดให้มีการเลือกตั้งโดยเสรีพร้อมกับโอกาสที่พรรคการเมืองอื่นสามารถบริหารประเทศได้ เช่นเดียวกับประเทศประชาธิปไตยอื่น ๆ รวมถึงมีพรรคฝ่ายค้าน และการเปิดให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกอย่างแท้จริง อีกทั้งภาคเอกชนและภาคประชาสังคมมีพัฒนาการและบทบาทร่วมกับรัฐบาลอย่างเต็มที่ในลักษณะของสังคมพหุนิยม (pluralist society) ซึ่งอาจ

นำไปสู่การที่จีนมีการปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federalism) ที่รัฐบาลท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองนั้น โฉมหน้าของจีนอาจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น นอกเหนือจากคามยิ่งใหญ่ทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างที่เห็นในปัจจุบัน

หนึ่งในประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาคือความมั่นคงของประเทศจีนอาจหายไปหรือไม่ หากไม่มีพรรคคอมมิวนิสต์ตั้งข้ออ้างของพรรค การเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบประชาธิปไตยอาจสร้างเสถียรภาพและความโปร่งใสในการปกครอง เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน และลดปัญหาการคอร์รัปชันที่เป็นปัญหาใหญ่ในปัจจุบัน (Birtles, 2018) การเปิดโอกาสให้มีการแสดงออกอย่างเสรีและการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมจะช่วยสร้างสังคมที่มีความหลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังมีความท้าทายและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความขัดแย้งทางการเมืองและสังคมที่อาจเพิ่มขึ้นในระยะแรก ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจจากการปรับโครงสร้างทางการเมือง และความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะไร้เสถียรภาพในบางภูมิภาค การเปลี่ยนแปลงจากระบบการปกครองแบบหนึ่งพรรคไปสู่ระบบประชาธิปไตยอาจใช้เวลานานและต้องการความอดทนจากทุกฝ่าย (Donnell, 2021) อย่างไรก็ตาม หากสามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบประชาธิปไตยได้อย่างราบรื่น โอกาสที่จีนจะกลายเป็นประเทศที่มีการปกครองที่เสรีและมีความยุติธรรมมากขึ้นย่อมเป็นไปได้ ซึ่งจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศในสายตาของนานาชาติและเพิ่มบทบาทของจีนในเวทีโลกในฐานะประเทศที่เคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Beckley & Brands, 2022)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังต้องการการสนับสนุนและการเข้าใจจากประชาชนจีนเอง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมที่ใหญ่โตเช่นนี้จำเป็นต้องมีการปรับตัวทั้งในระดับบุคคลและสังคม การศึกษาและการสร้างความเข้าใจในประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ (Degree of urbanization in China, 2023) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมในจีนยังเป็นประเด็นที่น่าศึกษาและติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนี้อาจมีผลกระทบทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

6. สรุป

ความเชื่อและกลยุทธ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง ได้รับความนิยmlอย่างล้นหลามและเป็นที่ศรัทธาของประชาชนจีนนั้น แท้จริงแล้วเป็นมายาคติที่มองภาพอันสวยงามเกินจริง ซึ่งมายาคตินี้เกิดขึ้นจากกลยุทธ์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีนใน 4 ด้าน ดังนี้ การโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล: พรรคคอมมิวนิสต์จีนใช้การโฆษณาชวนเชื่ออย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและยิ่งใหญ่ให้กับพรรคและผู้นำ สี จิ้นผิง การประชาสัมพันธ์ในสื่อต่าง ๆ รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ถูกใช้เพื่อเน้นย้ำความสำเร็จของรัฐบาลและผู้นำในทุกด้าน และเชิดชูบุคคลให้เป็นเสมือนฮีโร่ที่เสียสละเพื่อประเทศชาติ การเซ็นเซอร์ของรัฐบาล: การควบคุมสื่อและการเซ็นเซอร์ข้อมูลเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่พรรคคอมมิวนิสต์ใช้เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของข้อมูลที่เป็นลบเกี่ยวกับพรรคและผู้นำ ข้อมูลที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือขัดแย้งกับภาพลักษณ์ที่พรรคต้องการสร้างจะถูกกำจัดหรือปิดกั้นไม่ให้ประชาชนรับรู้ การกดขี่ทางการเมืองของรัฐบาล: พรรคคอมมิวนิสต์ใช้วิธีการกดขี่ทางการเมืองเพื่อระงับ

เสียงคัดค้านและควบคุมกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากพรรค การจับกุมหรือปราบปรามผู้ที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลหรือพรรค ทำให้สังคมอยู่ในสภาพที่ยากจะมีการแสดงออกทางการเมืองอย่างเสรี การไม่ให้มีโพลที่น่าเชื่อถือ: การควบคุมและบิดเบือนข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทำให้ไม่สามารถรับรู้ถึงความคิดเห็นที่แท้จริงของประชาชนได้ การที่ไม่มีโพลที่น่าเชื่อถือเป็นการสร้างภาพว่าพรรคคอมมิวนิสต์และผู้นำได้รับความนิยมน้อยลงโดยไม่มีข้อมูลที่แท้จริงมาเปรียบเทียบ

เหตุการณ์ที่ทำลายมายาคติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์และปัจจัยหลายอย่างที่ทำลายมายาคติของพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความไม่สมบูรณ์ของภาพลักษณ์ที่สวยงามเกินจริง ได้แก่ จีนในฐานะสังคมที่เหลื่อมล้ำในด้านชนชั้นและเป็นวัตถุนิยม: แม้ว่าจีนจะมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว แต่ความเหลื่อมล้ำทางชนชั้นยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญ ความมั่งคั่งถูกกระจุกตัวในมือของชนชั้นนำและผู้ใกล้ชิดกับพรรคคอมมิวนิสต์ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเผชิญกับความยากลำบาก ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ จีนยังคงเผชิญกับปัญหาภายในประเทศหลายประการ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา และปัญหาสุขภาพ การที่รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ภาพลักษณ์ที่ดีของพรรคถูกตั้งคำถาม การทุจริตคอร์รัปชันและการแย่งอำนาจในพรรคคอมมิวนิสต์ การทุจริตคอร์รัปชันยังคงเป็นปัญหาสำคัญภายในพรรคคอมมิวนิสต์จีน ความขัดแย้งและการแย่งชิงอำนาจภายในพรรคทำให้เกิดความไม่มั่นคง การแสดงออกถึงการต่อสู้ภายในพรรคที่ปรากฏในข่าวสารต่าง ๆ ยิ่งทำให้ภาพลักษณ์ที่ดีของพรรคและผู้นำถูกตั้งคำถามมากขึ้น

จากการวิเคราะห์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าความเชื่อที่ว่าพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง ได้รับความนิยมและความศรัทธาอย่างยั่งยืนจากประชาชนจีนเป็นมายาคติที่เกิดขึ้นจากกลยุทธ์และการควบคุมข้อมูลของพรรค ซึ่งไม่ได้สะท้อนถึงความเป็นจริงที่ซับซ้อนและท้าทายที่จีนต้องเผชิญ

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคล: ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการและผลกระทบของการโฆษณาชวนเชื่อและลัทธิเชิดชูบุคคลที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนใช้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ: การศึกษาที่เปรียบเทียบวิธีการและผลกระทบของการปกครองในจีนกับประเทศอื่น ๆ จะช่วยให้เข้าใจถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละระบบการปกครอง

การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการเซ็นเซอร์และการควบคุมข้อมูล: การศึกษาผลกระทบของการเซ็นเซอร์และการควบคุมข้อมูลต่อการรับรู้และความคิดเห็นของประชาชนจะช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับวิธีการที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนใช้ในการสร้างมายาคติ

การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มภาคประชาสังคมและเอกชน: ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและผลกระทบของกลุ่มภาคประชาสังคมและเอกชนต่อการพัฒนาสังคมจีน เพื่อให้เห็นภาพที่ครบถ้วนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาสังคมจีน

การศึกษาและวิจัยในแนวทางที่เสนอจะช่วยให้มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งและครบถ้วนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับมายาคติที่เกิดขึ้นต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนและ สี จิ้นผิง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนานโยบายและการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและเสรีภาพยิ่งขึ้น.

8. เอกสารอ้างอิง

- เดลินิวส์. (2560). นายกฯ แนะนำกรม.อ่านหนังสือของสี จิ้นผิง. สืบค้นเมื่อวันที่ 25/01/2566, จาก <https://d.dailynews.co.th/politics/566818/>
- มัลลิกา บุญมีตระกูลมหาสุข. (256 5). การสื่อสารทางการเมืองไทยผ่านสื่อสังคมออนไลน์. ดุษฎีนิพนธ์, มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สุระชัย ชูพกา. (2558). มายาคติในการสื่อสารออนไลน์ของเว็บไซต์การพนัน. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร, 10(2), 56 และ 62. สืบค้นเมื่อ 30/01/2023, จาก <https://mac.ru.ac.th/wp-content/uploads/2018/08/-.pdf>
- สำนักงานเลขานุการความร่วมมือแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง จีน. (2564). พินิจ จารุสมบัติ: หนึ่งศตวรรษพรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็น 100 ปีแห่งความยิ่งใหญ่. สืบค้นเมื่อ 30/01/2023, จาก http://www.lmcchina.org/tha/2021-05/19/content_41565860.html
- Al Jazeera Staff. (2022). *Is Xi Jinping China's new Mao Zedong?* Retrieved January 23, 2023, from <https://www.aljazeera.com/news/2022/10/17/is-xi-jinping-chinas-new-mao>
- Ani. (2021). *Chinese Millennials 'Lying Flat' Doing Nothing Gets Beijing Worried*. Retrieved January 24, 2023, from https://www.business-standard.com/article/international/chinese-millennials-lying-flat-doing-nothing-gets-beijing-worried-121070500106_1.html
- Reuters. (2020). *Banned in China Some Falun Gong Fear New Hong Kong National Security Law*. Retrieved January 24, 2023, from <https://www.reuters.com/article/us-hongkong-security-falungong-idUSKCN24502T>
- Beckley, M., & Brands, H. (2022). *China's Threat to Global Democracy*. Retrieved January 24, 2023, from <https://www.journalofdemocracy.org/chinas-threat-to-global-democracy/>
- Birtles, B. (2018). *If China's on the Rise, Why Do Many Want Out?* Retrieved January 25, 2023, from <http://www.abc.net.au/news/2018-09-09/if-china-is-on-the-rise-why-do-many-want-to-leave/10214604>

- Blanchard, B., & Martina, M. (2018). *China Pushes Back Against Criticism of Plan for Xi to Stay in Power*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.reuters.com/article/us-china-politics/china-pushes-back-against-criticism-of-plan-for-xi-to-stay-in-power-idUSKCN1GA040>
- Brownback, S., & Laugesen, D. (2022). *Jesus Replaced by Xi Jinping?* Retrieved January 23, 2023, from <https://www.washingtontimes.com/news/2021/jun/13/jesus-replaced-by-xi-jinping/>
- Buckley, C. (2018). *As China's Woes Mount, Xi Jinping Faces Rare Rebuke at Home*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.nytimes.com/2018/07/31/world/asia/xi-jinping-internal-dissent.html>
- Carney, M. (2017). *China's Communist Billionaires Accused of Getting Richer, Faster, While GDP slows*. Retrieved January 23, 2023, from <http://www.abc.net.au/news/2017-03-06/chinas-billionaire-members-behind-lack-of-enterprise-reforms/8327878>
- BBC. (2013). *China Employs Two Million Microblog Monitors State Media Say*. Retrieved January 21, 2023, from <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-24396957>
- Global Times. (2012). *China's Democracy 'More Extensive, Genuine and Effective' than US Democracy: Official*. Retrieved February 4, 2023, from <https://www.globaltimes.cn/page/2012/12/1240628.shtml>
- Nation Thailand. (2017). *China's Military Ranked World's Third Strongest, India on Fourth Position*. Retrieved January 24, 2023, from <https://www.nationthailand.com/international/30343031>
- Davidson, H., & Ratcliffe, R. (2020). *Most People in China Believe Corruption Falling, Says Transparency International*. Retrieved January 25, 2023, from <https://www.theguardian.com/world/2020/nov/24/most-people-in-china-believe-corruption-falling-says-transparency-international>
- Sta Tista. (2023). *Degree of Urbanization in China From 1980 to 2022*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.statista.com/statistics/270162/urbanization-in-china/>
- Donnell, T. O. (2021). *Is Another Cultural Revolution Underway in China?* Retrieved January 23, 2023, from <https://theweek.com/feature/briefing/1005719/another-cultural-revolution-in-china>

- Drew, K. (2016). *Social Distortion, With Chinese Characteristics*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.usnews.com/news/best-countries/articles/2016-06-01/china-fakes-nearly-450-million-social-media-posts-research-shows>
- Fallows, J. (2013). *Update on Pooh, Tigger, and the 2 Presidents: Art Recreates Life, not Vice Versa*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.theatlantic.com/china/archive/2013/06/update-on-pooh-tigger-and-the-2-presidents-art-recreates-life-not-vice-versa/276782/>
- Gu, B. (2022). *Official Poll Finds Young Chinese Look Down on US, West*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.voanews.com/a/official-poll-finds-young-chinese-look-down-on-us-west/6809113.html>
- Hale, F., & Peña Fuerte, A. (2022). *China's COVID Rebellion: The Protests that Exposed Cracks in China's Middle-Class Dream*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.aljazeera.com/economy/longform/2022/12/22/the-protests-that-exposed-cracks-in-chinas-middle-class-dream>
- Hart Mans, A. (2016). *The Son of a Chinese Billionaire just Bought his Dog \$9,584 Worth of iPhones*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.forbes.com/sites/richardjchang/2022/04/05/the-countries-with-the-most-billionaires-2022/?sh=48564675b57e>
- Straits Times. (2017). *Having Chinese Communist Party Membership is Like Having 'a Diploma', 'opens doors'*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.straitstimes.com/asia/east-asia/having-chinese-communist-party-membership-is-like-having-a-diploma-and-opens-doors>
- Sta Tista. (2023). *Inequality of Income Distribution Based On the Gini Coefficient in China From 2004 to 2021*. Retrieved January 28, 2023, from <https://www.statista.com/statistic/s/250400/inequality-of-income-distribution-in-china-based-on-the-gini-index/>
- Jiang, Y. (2022). *Lifting 800 Million People Out of Poverty – New Report Looks at Lessons From China's Experience*. Retrieved January 28, 2023, from <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2022/04/01/lifting-800-million-people-out-of-poverty-new-report-looks-at-lessons-from-china-s-experience>

- Kirchner, R. (2011). *New Debate*. Retrieved January 23, 2023, From <https://www.dw.com/en/mao-zedong-tyrant-or-idol-chinas-new-debate/a-6545139>
- Kuo, L. (2020). *China's Xi Jinping Facing Widespread Opposition in His Own Party, Insider Claims*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.theguardian.com/world/2020/aug/18/china-xi-jinping-facing-widespread-opposition-in-his-own-party-claims-insider>
- Lam, O. (2017). *Chatroom Jokes Lead to Jail in China*. Retrieved January 22, 2023, from <https://international.thenewslens.com/article/86500>
- Lee, J. (2023). *China's Economy Could Recover Faster and Earlier than Expected, Analysts Say*. Retrieved January 27, 2023, from http://www.lmcchina.org/tha/2021-05/19/content_41565860.html
- Lim, B. K., & Rajagopalan, M. (2014). *China's Xi Purging Corrupt Officials to Put Own Men in Place*. Retrieved February 5, 2023, from <https://www.reuters.com/article/us-china-corruption-xi-insight-idUSBREA3F1UT20140417>
- McDonell, S. (2022). *Hu Jintao: The Mysterious Exit of China's Former Leader From Party Congress*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.denverpost.com/2021/02/13/china-clubhouse-social-media/>
- Meihan, L. (2022). *China's Lockdowns Are Fueling Record Growth — in Inequality*. Retrieved January 29, 2023, from <https://www.sixthtone.com/news/1010753/chinas-lockdowns-are-fueling-record-growth-%E2%80%94-in-inequality>
- Ng, K. (2020). *Malnourished Student Dies in China, Weighing Only 21kg After Being Unable to Afford Food*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.independent.co.uk/news/world/asia/wu-huayan-malnourished-student-dies-china-povertya351.html>
- Olsen, R. (2022). *China's Leader Xi Jinping Secures Third Term as His Rivals Fall Away*. Retrieved February 5, 2023, from <https://www.forbes.com/sites/robertolsen/2022/10/23/chinas-leader-xi-jinping-secures-third-term-as-his-rivals-fall-away/>
- Richard, J. C. (2022). *The Countries with The Most Billionaires 2022*. Retrieved February 8, 2023, from <https://www.forbes.com/sites/richardjchang/2022/04/05/the-countries-with-the-most-billionaires-2022/?sh=48564675b57e>

- Sahoo, N. (2021). *Communism, Nationalism & Propaganda*. Retrieved January 23, 2023, from <https://iai.tv/articles/communism-nationalism-and-propaganda-auid-1830>
- Scalise, S. (2022). *Biden's Presidency Filled With Failure, Weakness, and Chaos*. Retrieved January 23, 2023, from <https://scalise.house.gov/media/press-releases/biden-s-presidency-filled-failure-weakness-and-chaos>
- Tager, J. (2021). *Made in Hollywood, Censored by Beijing*. Retrieved January 21, 2023, from <https://pen.org/report/made-in-hollywood-censored-by-beijing/>
- Tobin, M., & Lee, K. (2022). *How Chinese Citizens Use Puns to Get Past Internet Censors*. Retrieved February 4, 2023, from <https://restofworld.org/2022/china-social-media-censorship/>
- BBC. (2013). *At Does Xi Jinping's China Dream Mean?* Retrieved January 21, 2023, from <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-22726375>
- Daily News. (2014). *Why China Fears the Falun Gong*. Retrieved January 23, 2023, from <https://www.dailynews.com/2014/07/14/why-china-fears-the-falun-gong/>
- Wines, M. (2012). *In Rise and Fall of China's Bo Xilai, an Arc of Ruthlessness*. Retrieved January 24, 2023, from <https://www.nytimes.com/2012/05/07/world/asia/in-rise-and-fall-of-chinas-bo-xilai-a-ruthless-arc.html>
- Wright, T. (2022). *Protests in China Are Not Rare – But the Current Unrest is Significant*. Retrieved January 29, 2023, from <https://theconversation.com/protests-in-china-are-not-rare-but-the-current-unrest-is-significant-195622>
- Yerushalmy, J. (2022). *Zero-Covid policy: why is China Still Having Severe Lockdowns?* Retrieved January 23, 2023, from <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/29/china-zero-covid-policy-what-is-it-and-why-lockdowns-quarantine-protests>
- Yuan, L. (2022). *The Great Firewall Cracked, Briefly: A People Shined Through*. Retrieved March 24, 2023, from <https://www.denverpost.com/2021/02/13/china-clubhouse-social-media/>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.10

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

Guidelines of the Classroom Based Internal Supervision for Improving Learner's Quality of Bankhawittaya School Under the Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi

อนุพงษ์ ตาบสกุล^{1*} และ นุชนรา รัตนศิริประภา²

Anupong Tabsakul^{1*} & Nuchnara Rattanasiraprapha²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author*

1.อนุพงษ์ ตาบสกุล*

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

Anupong Tabsakul

Graduate School, Silpakorn University,
Thailand.

Email: f21anupong@gmail.com

2. ผศ.ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**Assis.Prof. Dr.Nuchnara
Rattanasiraprapha**

Graduate School, Silpakorn University,
Thailand.

Email: nuchnara.rsp@gmail.com

คำสำคัญ:

การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

Keywords:

The Classroom Based Internal Supervision

Article history:

Received: 21/02/2023

Revised: 13/03/2024

Accepted: 14/05/2024

Available online: 30/06/2024

ABSTRACT

The purposes of this research were to know 1) Action of the classroom based internal supervision for improving learners' quality of Bankhawittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi. 2) Guideline development of the classroom based internal supervision for improving learners' quality of Bankhawittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi. The population of this research consisted administrator and teacher in Bankhawittaya school under the secondary educational service office Ratchaburi of 41. Research instruments is Opinionnaire. The statistics used in the data analysis were Frequency, Percentage, Arithmetic mean, Standard Deviation, and Content Analysis.

The research findings were as follows: 1. Action of the classroom based internal supervision for improving learners' quality of Bankhawittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi, were at the high level. The arithmetic mean ranking from the highest to lowest were as follows; 1) Supervision operations, 2) Supervision planning, 3) Study of current conditions, problems and needs, 4) Evaluation and reporting and 5) Creation of media and supervision tools. 2. Guideline development of the classroom based internal supervision for improving learners' quality of Bankhawittaya school under the secondary educational service area office Ratchaburi were as follows; 1) Support and encourage the supervision committee to seriously and systematically collect supervision management problems within the school, 2) Support and encourage the supervision

How to cite:

Tabsakul, A. & Rattanasiraprapha, N. (2024). Guidelines of the Classroom Based Internal Supervision for Improving Learner's Quality of Bankhawittaya School Under the Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 141-158.

committee within the school adopt the policy of the Ministry of Education and Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi as a guideline for planning supervision within the school, 3) Direction a supervision manual within the school. to understand the scope of supervision within the school, 4) Support and encourage the supervision committee within the school have developed knowledge of media creation and supervision tools, 5) Direction experiments with media and supervision tools. evaluate the use of media and supervision tools, 6) Direction Internal supervision is required at least 2 times per semester. explain to teachers the benefits and importance of internal supervision and explain the disadvantages that will occur if there is no internal supervision, 7) Allow teachers and personnel to participate in the supervision evaluation whether the past internal supervision operations have achieved the goals set or not. 8) Meeting teachers and personnel to analyze problems, obstacles and suggestions for improving supervisory work inside the school for the development of supervision in the future.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี 2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควินวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี ประชากรคือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านควินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 4) ด้านการประเมินผลและรายงานผล 5) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ 2. แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี 1) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ 2) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนนำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) กำหนดให้

จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เข้าใจถึงขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) สนับสนุน ส่งเสริม ให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือเทศต่าง ๆ 5) กำหนดให้มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศเพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติการนิเทศ 6) กำหนดให้มีการนิเทศภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 7) ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงานนิเทศภายในที่ผ่าน มาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 8) ประชุมครูและบุคลากรเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

1. บทนำ

สถานการณ์ในปัจจุบันสังคมโลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ได้มีวิวัฒนาการและความก้าวหน้าในการพัฒนา เทคโนโลยีระดับสูง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดการแข่งขันในทุกด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาคน และประเทศชาติให้พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้าง ศักยภาพให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข จึง มีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการ เชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีสู่การปฏิบัติในระยะยาว โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัว รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะ กลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความ เสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดแนว ทางการพัฒนา คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560, ก. อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 7 ว่าด้วยเรื่อง ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ในมาตรา 52 กำหนดไว้ดังนี้ กระทรวงต้องส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับ การที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้ง บุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมมีความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากร ประจำการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2540, หน้า 8) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการที่ประกาศให้ ปี 2562 เป็นปีทองแห่งการนิเทศภายในโรงเรียน ปีแห่งการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยการส่งเสริม สนับสนุน ชี้แนะ ช่วยเหลือให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการ นิเทศภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562, หน้า 4) การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นหัวใจสำคัญของ การปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนในประเทศต้องได้รับ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตราที่ ๕๔ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ อีกทั้งจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต้องมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560, หน้า 14) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยกระบวนการที่สำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการบริหาร และกระบวนการนิเทศการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก, หน้า 28) กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้เกิดการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์ และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญว่า การจัดการที่ดีเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร การนิเทศที่ดีนำไปสู่การจัดการที่ดี (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562, หน้า 6) ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียน นับว่า มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญและทำความเข้าใจกระบวนการนิเทศตามลำดับขั้นตอน ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพภายในโรงเรียน และส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติ ที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study design) ซึ่งแสดงเป็นแผนแบบได้ดังนี้

เมื่อ S หมายถึง ประชากร
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 41 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) ได้แก่

ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 5 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 7 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 6 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 2 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 3 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 5 คน

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ตามคู่มือของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert Rensis 1992, P. 74)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. ศึกษาคู่มือแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างละเอียด (1-3 พ.ย. 65)
2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และนิยามตัวแปรของการวิจัย (4-5 พ.ย. 65)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามคู่มือแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา (6 พ.ย. 65)
4. ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา (10-11 พ.ย. 65)
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง (12 พ.ย. 65)
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนคุรุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 30 ฉบับ (16-18 พ.ย. 65)
7. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเท่ากับ .974 (19 พ.ย. 65)
8. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย (23-25 พ.ย. 65)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นไปยังประชากร คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 41 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) และเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ตอนที่ 1-2 โดยนำข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ตอนที่ 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยตนเอง และสรุปเป็นแนวทางการพัฒนา การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

4. ผลการวิจัย

1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี จำนวน 41 โรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการ หาค่าความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	14	34.15

หญิง	27	65.85
รวม	41	100
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	6	14.63
31 – 40 ปี	19	46.34
41 – 50 ปี	5	12.20
51 ปี ขึ้นไป	11	26.83
รวม	41	100
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	32	78.05
ปริญญาโท	9	21.95
รวม	41	100
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
4.1 ผู้บริหารโรงเรียน	2	4.88
4.2 ครูผู้สอน	39	95.12
1) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	4	9.76
2) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	5	12.20
3) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	7	17.07
4) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	6	14.63
5) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	2	4.88

6) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	3	7.32
7) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	5	12.20
8) ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	7	17.06
รวม	41	100
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 5 ปี	7	17.07
6 – 10 ปี	19	46.34
11 – 15 ปี	3	7.32
16 – 20 ปี	2	4.88
21 – 25 ปี	1	2.44
26 ปี ขึ้นไป	9	21.95
รวม	41	100

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี อยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติการนิเทศ 2) ด้านการวางแผนการนิเทศ 3) ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 4) ด้านการประเมินผลและรายงานผล 5) ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ

การวิเคราะห์การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดส านักงานเขตพื้นที่ 'การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรีเพื่อตอบคำถาม ของการวิจัยข้อที่ 1 การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียน บ้านคาวิทยา สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยการหาค่ามัธยเทศเลขคณิต (arithmetic mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายด้านจากนั้นนำ

ค่ามัชฌิมเลข (arithmetic mean: μ) ของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิด ของเบสท์ (Best) ที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบน และระดับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวม

การนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียน เป็นฐาน	กลุ่มผู้บริหาร (N = 2)			กลุ่มครูผู้สอน (N = 39)			รวม (N = 41)		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการ	4.53	0.56	มากที่สุด	4.38	0.50	มาก	4.39	0.50	มาก
2. ด้านการ วางแผนการนิเทศ	4.66	0.47	มากที่สุด	4.43	0.54	มาก	4.44	0.54	มาก
3. ด้านการสร้าง สื่อและเครื่องมือ นิเทศ	4.00	0.88	มาก	4.21	0.55	มาก	4.20	0.56	มาก
4. ด้านการปฏิบัติ การนิเทศ	4.71	0.40	มากที่สุด	4.49	0.47	มาก	4.50	0.46	มากที่สุด
5. ด้านการ ประเมินผลและ รายงานผล	4.18	0.61	มาก	4.27	0.55	มาก	4.26	0.55	มาก
รวม	4.42	0.58	มาก	4.36	0.47	มาก	4.36	0.46	มาก

3) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี 1) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ 2) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี มาเป็นแนวทาง ในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) กำหนดให้จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจถึงขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะ

กรรการนิเทศภายในโรงเรียน ได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือเทศต่าง ๆ 5) กำหนดให้มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติการนิเทศ 6) กำหนดให้มีการนิเทศภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 7) ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงานนิเทศภายในที่ผ่านมาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 8) ประชุมครูและบุคลากรเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป

5. อภิปรายผลการวิจัย

1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสขบุรี โดยภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนบ้านคาวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสขบุรีอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน มีการดำเนินการนิเทศภายในภาคเรียนละ 1 ครั้ง จึงทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาทางด้านการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และกระบวนการการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านคาวิทยานั้น ดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นลำดับขั้นตอน ในการวางแผนการนิเทศภายในนั้นมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา สาเหตุของปัญหาและความต้องการ เพื่อกำหนดกิจกรรมและแนวทางการปฏิบัติงานนิเทศและวางแผนการนิเทศ ในการปฏิบัติการนิเทศนั้นมีการเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ โดยมีการประชุมคณะกรรมการ การนิเทศ เพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือ การบันทึกผลการประเมินผลและการสรุปผลการนิเทศ ในขณะที่ปฏิบัติการนิเทศนั้นผู้นิเทศมีการให้กำลังใจ สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นครูให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ติดตามสอบถามด้วยความเป็นมิตร แสดงความเห็นอกเห็นใจและแสดงความจริงใจ รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ นำปัญหาและความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุนต่อไป และการประเมินผลการนิเทศ ก็มีการตรวจสอบความสำเร็จของการนิเทศกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ และนำผลที่ได้ไปวางแผนและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในครั้งต่อไปซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสังต์ อุทรานันท์ ที่ได้เสนอกระบวนการนิเทศสำหรับการศึกษา ในสังคมไทย 5 ขั้นตอน เรียกว่า “PIDRE” ดังนี้

- 1) การวางแผน (P-Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น
- 2) ให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนการให้ความรู้ความเข้าใจ ถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นตอนนี้จำเป็นทุกครั้งสำหรับการเริ่มการนิเทศ ที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและเมื่อมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง
- 3) การดำเนินการนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร)
- 4) การสร้างขวัญและกำลังใจ

(Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร ซึ่งให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อม ๆ กันขณะที่ผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้ 5) การประเมินผลผลิตกระบวนการดำเนินงาน (Evaluating - E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินงานผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำให้อีกครั้งสำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่น่าพอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานใหม่ทั้งหมดสำหรับกรณีที่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผล ควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควรพัฒนาใหม่ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2565) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน ภายใต้การนำของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน จนบุคลากรทุกฝ่ายสามารถนำตนเองในการปฏิบัติงานได้และก่อให้เกิดผลขั้นสุดท้ายคือการศึกษาของผู้เรียนก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรงที่ต้องรับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบายของโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้แนวคิดว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ ที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและครูได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน รวมทั้งเป็นกระบวนการประกันคุณภาพของโรงเรียนว่าโรงเรียนสามารถบริหารจัดการภายในโรงเรียนจนถึงเป้าหมายสุดท้าย คือ คุณภาพผู้เรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตรและเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งโรงเรียนและบุคลากร ในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้ว (2564) ได้ศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำชัย ยุคดิชาติ และ นุชนรา รัตนศิริประภา (2564) ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนารี ศรีเพชร (2564) ได้ศึกษาแนวทาง การพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรังค์กู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรังค์กู โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพัฒน์ รัตอนัน (2564) ได้ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในวิไลใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการนิเทศภายในวิไลใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรีเป็นรายด้าน พบว่า 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวม ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบ้านคาวิทยา มีการปฏิบัติการนิเทศภายในทุกภาคเรียน และคณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน ปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียนให้ผู้รับการนิเทศทราบ ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ผู้นิเทศยังมีการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ครูมีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ด้วยการติดตามสอบถามด้วยความเป็นมิตรแสดงความเห็นอกเห็นใจและแสดงความจริงใจในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ให้การยกย่องชมเชยครูที่มีพัฒนาการที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ กรองทอง จิระเดชากุล (2550) ที่กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนว่าการดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนและกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนและบุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหาร 2) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนของโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการวางแผน การนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบ้านคาวิทยามีการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ มาจัดลำดับความสำคัญ กำหนดประเด็นที่ต้องการพัฒนา และร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนาที่หลากหลายโดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการจัดทำ โครงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ผู้บริหารและครูมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน คณะกรรมการการนิเทศจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน และผลที่คาดว่าจะได้รับ และยังกำหนดประเด็นหัวข้อ ในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน กำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการนิเทศภายในโรงเรียนที่เซอร์จิโอแวนนี และ สตาร์ท (Sergiovanni and Starratt, 2548) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดี ต้องมีการวางแผน มีการประสานความร่วมมือและจัดกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัชย ยุคติชาติ ที่ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก 3) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนบ้านคาวิทยา มีการสำรวจปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยการ สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในกระบวนการวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWOT ANALYSIS) เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาขององค์กร เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี นอกจากนี้โรงเรียนบ้านคาวิทยายังมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่น

หลักสูตรของโรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และยังมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ประเมินและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารมีการประชุมเชิงปฏิบัติการของฝ่ายแผนงานในทุก ๆ ภาคเรียน เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ เช่น สภาพบริบทของโรงเรียน ข้อมูลครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการนิเทศของ วัชรฯ เล่าเรียนดี (2560) ที่กล่าวว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น จะต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อเลือกประเด็น หรือเรื่องที่สนใจจะปรับปรุง พัฒนา และนำเสนอโครงการเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบและอนุมัติให้ดำเนินการ และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กำชัย ยุคติชาติ และ นุชนรา รัตนศิริประภา (2564) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถิสต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัด ลูกแกประชาชนูปถิสต์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการอยู่ในระดับมาก 4) การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนา คุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการ ประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศนั้นดำเนินการนิเทศภายใน อย่างเป็นระบบ มีการติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการนิเทศภายหลังจากการนิเทศเสร็จสิ้นว่าได้ปฏิบัติตามคำ แนะของคณะกรรมการนิเทศภายในหรือไม่ และเมื่อปฏิบัติตามคำแนะนำแล้วผลเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังมีการ จัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนรายงานต่อผู้บริหาร มีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงาน นิเทศภายใน และนำผลการประเมินความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการ นิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ ครูผู้สอนทราบ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ อนุศิษฐ์ นากแก้ว (2564) ได้ศึกษาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียน เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงานผลอยู่ระดับมาก 5) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากเนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศมีความรู้และความเชี่ยวชาญ ในเนื้อหาวิชาที่จะนิเทศเป็นอย่างดี จึง สามารถสร้างเครื่องมือ เลือกรูปวิธีการนิเทศหรือเทคนิคการนิเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาในการ นิเทศ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 เช่น สื่อสังคมออนไลน์ หรือการประชุม ทางไกล มาใช้ ในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศที่สร้างขึ้นนั้นเป็นแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน ถึงแม้ว่าการดำเนินการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านควายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาราชบุรี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ จะอยู่ในระดับมาก แต่ก็ยังมีจุดที่ควรเร่งพัฒนา คือ การ ทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ เนื่องจากคณะกรรมการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านควายวิทยา อาจจะไม่ได้อ ทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศก่อนนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการนิเทศภายในของโรงเรียน ได้ให้แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านควายวิทยา ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศว่า ต้องมีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและ

เครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือนิเทศ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูมิพัฒน์ รัตอนัน (2564) ได้ศึกษาแนวทางการนิเทศภายใน วิถีใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขต ลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการนิเทศภายในวิถีใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก

2) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เป็นพหุแนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีแนวทางดังนี้ 1) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนรวบรวมปัญหาการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจังและเป็นระบบ 2) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนนำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี มาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) กำหนดให้จัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้เข้าใจถึงขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) สนับสนุน ส่งเสริมให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ 5) กำหนดให้มีการทดลองใช้สื่อและเครื่องมือนิเทศ ประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศ เพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำเครื่องมือนิเทศไปใช้ปฏิบัติการนิเทศ 6) กำหนดให้มีการนิเทศภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 7) ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการนิเทศว่าการดำเนินงานนิเทศภายในที่ผ่านมาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 8) ประชุมครูและบุคลากรเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการนิเทศในครั้งต่อไป ทั้งนี้หากโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา ดำเนินการนิเทศภายในตามแนวทางที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์มา ก็อาจจะสามารถทำให้ผลการดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา มีการพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรตну หนูทอง และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2564) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 มีแนวทางดังนี้ 1) ควรกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงานและนำผลการประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 2) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 3) ควรนำทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษามาประยุกต์ใช้ 4) ควรมีการสำรวจความต้องการของครูเพื่อวางแผนการดำเนินงาน 5) ควรเปิดโอกาสให้ทุกคน ได้มีส่วนร่วมในการหาแนวทางการแก้ปัญหา และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กำชัย ยุคติชาติ และ นุชนรา รัตนศิริประภา (2564) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ มีแนวทางดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเอง รายบุคคล รายงานการพัฒนาตนเอง และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสารธุรการขึ้นเรียน วิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนและควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาส ให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครูเพื่อสร้างความรู้

เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควร มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติกรนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา 5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียน ที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ

6. สรุป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร 2) เพื่อทราบแนวทาง การพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ประชากร คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร จำนวน 41 คน (ไม่รวมผู้วิจัย) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ตามคู่มือของ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (frequency: f) ร้อยละ (percentage: %) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean:) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

7. ข้อเสนอแนะ

1) จากการศึกษาพบว่า การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ถึงแม้ว่าจะอยู่ในระดับมาก แต่ก็มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนและส่งเสริม ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศให้มีการพัฒนาขึ้นมากกว่าเดิมเป็นอันดับแรกก่อนด้านอื่น ๆ โดยการกำหนดให้คณะกรรมการการนิเทศสร้างสื่อเครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษ ที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ และมีการทดลองใช้เครื่องมือการนิเทศกับครูกลุ่มตัวอย่าง นำผลการทดลองใช้เครื่องมือการนิเทศมาใช้ในการพัฒนาจุดบกพร่องของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง

2) ควรมีการประสานความร่วมมือในกับโรงเรียนอื่น ๆ ในระดับกลุ่มเดียวกันหรือเขตพื้นที่เดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียน และบุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขามาร่วมนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียน

3) ผู้บริหารควรมีนโยบายกำหนดให้คณะกรรมการการนิเทศมีการคัดเลือกครูผู้สอนที่มีผลการนิเทศดีเด่นในแต่ละภาคเรียน รับเกียรติบัตรหรือรางวัลเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และควรเผยแพร่ผลงานให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
- 2) ควรศึกษาวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
- 3) ควรศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านคาวีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

8. เอกสารอ้างอิง

- กำชัย ยุกติชาติ, และ นุชนรา รัตนศิริประภา. (2021). การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12(2), 17-34.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา. (2565). ผลของการนิเทศโดยวิธี Coaching ในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาสำหรับนักศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีสทิงพระ. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์*, 12(2), 1-22.
- ภูมิพัฒน์ ตระกูลทัศน์เจริญ, เป็รื่องกิจ รัตน์ภร, ภาณุพงศ์ สามารถ, & เกรียงไกร โพธิ์มณี. (2562). ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมรรถนะในงานของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ในยุคหลอมรวมเทคโนโลยี. *Phranakhon Rajabhat Research Journal: Humanities and Social Sciences*, 14(1), 223-235.
- ภูมิพัฒน์ รัตอนัน, อัจฉรา นิยมภา, กานดา สกฤษณะศักดิ์ มัวร์. (2564). แนวทางการนิเทศภายในวิถีใหม่ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตลุ่มน้ำป่าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(37), 253-262.
- วรตน์ หนูทอง, & ประเสริฐ อินทร์รักษา. (2564). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12(1), 1-17.
- วัชราน เล่าเรียนดี. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป.
- สุนารี ศรีเพชร. (2564). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตปรางค์กู่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28. *Education journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University*, 4(3), 57-68.

- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก, (19 สิงหาคม 2542).
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค ก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- อนุศิษฐ์ นากแก้ว. (2564). การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 7(6), 85-96.
- Likert, R. (1992). *New Pattern of Management*. New York: McGraw-Hill.
- Starratt, R. J. (2005). *Responsible Leadership*. *The Educational Forum*, 69(2), 124-133. Taylor & Francis Group.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.11

แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิต
ใหม่

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

The Developmental Guidelines for School Academic Behavior's Administrator in the Nimitmai Group Under Lopburi Primary Educational Service Area Office 1

พัลลภ รัชนิพนธ์^{1*}, และ นุชนรา รัตนศิริระประภา²

Pallop Ratchanipon^{1*}, & Nuchnara Rattanasiraprapha²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author*

1. พัลลภ รัชนิพนธ์*

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร

Pallop Ratchanipon

Education Administration Program,
Graduate School, Silpakorn University,
Thailand.

Email: pallop777@hotmail.com

2. ผศ. ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

Assis.Prof. Dr.Nuchnara

Rattanasiraprapha

Graduate School, Silpakorn University,
Thailand.

Email: nuchnara14@hotmail.com

คำสำคัญ:

พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ

Keywords:

Behavior of Academic Leader

Article history:

Received: 16/03/2023

Revised: 12/03/2024

Accepted: 27/06/2024

Available online: 30/06/2024

ABSTRACT

The objectives of the independent study were to find out: 1) behavior of academic Leader of school administrations in the Nimitmai group under the office of Lopburi primary education area 1 2) guideline on the development of the instructional management behavior of school Administrations in the Nimitmai group under the office of Lopburi primary education area 1. The samples were 72 directors and teachers who have been in the Nimitmai group. The instruments used in this study were 1) the questionnaire about the behavior of academic leaders by Hallinger and Murphy. 2) The questionnaire for guidelines on the development of the instructional management behavior. Data were analyzed by using frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The study was found that: 1) The behavior of the academic leaders of school administrations in the Nimitmai group is overall at a high level. Considering each aspect, eleven aspects are at a high level. In descending order by arithmetic mean are: supervising and evaluation instruction, framing school goals, providing incentive for student, monitoring student progress, coordinating curriculum, communicating school goals, promoting professional development, providing incentives for teachers, protecting instructional time, enforcing academic standards and maintaining high visibility. 2. Guidelines on the development of the instructional management behavior of school administrations in the Nimitmai group include eight

How to cite:

Ratchanipon, P. & Rattanasiraprapha, N.
(2024) The Developmental Guidelines for
School Academic Behavior's Administrator
in the Nimitmai Group Under Lopburi
Primary Educational Service Area Office 1.
Journal of Philosophical Vision, 29 (1), 159-
179.

guidelines: 1) Directors should collaborate with teachers involved in setting academic goals. 2) There should be more media to promote school goals. 3) Developing the school's curriculum should be defined as a plan. 4) There should be activities that involve parents to monitor progress. 5) The academic calendar of the school should be defined. 6) There should be an encouragement for the teachers to attend training. 7) There should be enrichment curriculum. 8) Encourage the teacher to teach the student through active learning.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พฤติกรรมแนวทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพลบุรี เขต 1 2) แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมแนวทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพลบุรี เขต 1 โดยประชากร คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษากลุ่มนิมิตใหม่ จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) 2) แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมแนวทางวิชาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1. พฤติกรรมแนวทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 11 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการคุ้มครองเวลาในการสอน ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 2. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมแนวทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ พบว่ามีแนวทางในการพัฒนาจำนวน 8 แนวทาง คือ 1) ผู้บริหารควรร่วมกับครูในการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการ 2) ควรมีการจัดทำสื่อสารประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนให้มากขึ้น 3) ควรมีการกำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนงาน 4) ควรมีการจัดให้มีกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้า 5) ควรมีการกำหนดปฏิทินวิชาการของโรงเรียน 6) ควรมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนา

อบรม 7) ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 8) ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบ แอคทีฟเลิ닝

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 หมวด 5 มาตรา 54 ซึ่งได้บัญญัติให้มีการดำเนินการเพื่อให้เด็กทุกคน ได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพซึ่งไม่มีการเก็บ ค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (2560: 14) การศึกษาจึงเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคน ไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญา ที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้ เจริญก้าวหน้า ทดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษ ที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560–2579, (2560: ก.)

การศึกษาในปัจจุบันจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ โดยประชาชนทุกคนมีโอกาส ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะ ของแต่ละบุคคลให้ไปได้ไกลที่สุดเท่าที่ศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลพึงมีภายใต้ระบบเศรษฐกิจ สังคมฐานความรู้สังคมแห่งปัญญา และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ส่วนหน่วยงาน สถานศึกษา และสถาบันการศึกษาทุกแห่งสามารถบริหารจัดการและจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล จัดให้มีระบบการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทาง การศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน และ ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุนและร่วม รับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อคนซึ่งเป็น กำลังที่สำคัญมีคุณภาพก็ย่อมส่งผลต่อสังคมและประเทศชาติที่มีคุณภาพต่อไปด้วย

การขับเคลื่อนและผลักดันให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการขององค์กร ต้องพึ่งพาอาศัยผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เพราะผู้นำที่มีประสิทธิภาพย่อมนำพาองค์กรไปสู่ทิศทางที่ต้องการได้สำเร็จ ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งที่องค์กร ตระหนักถึงความสำคัญและต้องการให้มีหรือสร้างให้เกิดในตัวผู้นำองค์กรทุกคน เพื่อให้ผู้นำสามารถแสดง ความ เป็นผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร (อัจฉรา นิยมภา (2561) ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำสถานศึกษาจึงมีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายของการศึกษา และเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ โดยภารกิจหลักของสถานศึกษาคือการจัดการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องภาวะผู้นำ หรือ พฤติกรรมของความเป็นผู้นำ เพื่อที่จะนำพาสถานศึกษาให้ไปสู่ความสำเร็จได้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้นำคือบุคคลที่มีความสำคัญในการที่จะนำพาองค์กรหนึ่งๆ ไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว ดังนั้นผู้นำจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของสังคมและของประเทศชาติ แนวคิดนี้ทำให้หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ล้วนต้องการบุคลากรที่มีภาวะผู้นำที่จะเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญแก่องค์กรของตน ทำให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เสนอหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาภาวะผู้นำให้แก่ผู้เรียน หรือบูรณาการให้ภาวะผู้นำเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรทางการศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่าภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของผู้นำในทุกองค์กร เนื่องจากบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งจะสามารถดึงศักยภาพของผู้ตามของตนให้มุ่งมั่นทุ่มเททำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ สามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ องค์กรที่ปราศจากผู้นำที่มีความสามารถจึงเปรียบเสมือนกองทัพที่ขาดแม่ทัพที่เข้มแข็ง สมาชิกองค์กรต้องการผู้นำที่มีทักษะ ความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้นำจึงนับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กร เนื่องจากเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์ สื่อสารวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบาย ทิศทางหรือเป้าหมายให้กับบุคคลอื่นๆ ในองค์กร รวมถึงการเป็นผู้ขับเคลื่อนให้วิสัยทัศน์หรือนโยบายนั้นประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ ยังเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ตามให้เกิดความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วย (มัทนา วังนอมศักดิ์ (2561: 2-3). ซึ่งจะเห็นได้ว่าในทุกองค์กรนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความผู้นำที่มีพฤติกรรมของความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งในการที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารงานทุกฝ่ายของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการบริหารงานวิชาการซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาแทบทุกแห่ง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ทั้งในด้านของการบริหารจัดการโรงเรียน การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน และการบริหารตนเอง ทีมงาน และชุมชน เพื่อให้เกิดคุณภาพกับผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ (อัจฉรา นิยมมาภา (2561), หน้า 40) และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ว่า เป้าหมายหลักของการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการพัฒนา คือให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ดังนั้น ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน จึงมุ่งเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาย่อยจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้น ในระดับ “ปานกลาง” ที่การมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณรวมทั้งการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกันในเรื่องการมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิด และการแก้ปัญหา การมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ

และการสื่อสาร และการมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 7-8.)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้

ความเข้าใจ และให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ รวมไปถึงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษา และเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

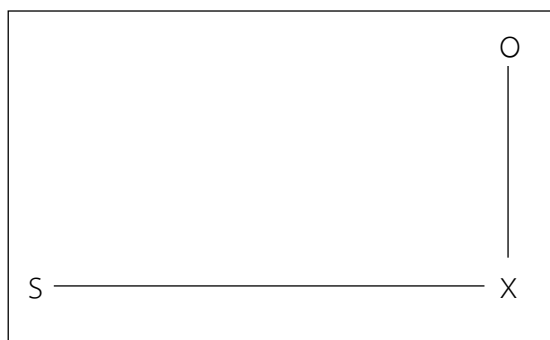
1. เพื่อทราบพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัยใน ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ศึกษาสถานการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one shot, nonexperimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 72 คน จำแนกเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 7 คน และครูผู้สอน จำนวน 65 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (opinion questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ (forced choice)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตามแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) ประกอบด้วย 11 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การคุ้มครองเวลาในการสอน 7) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 8) การเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 9) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 10) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ สำหรับแบบสอบถามในตอนี่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating Scale) Rensis Likert (1961), P.123. โดยกำหนดค่าและแปลความหมายของคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์ และ เมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) ประกอบด้วย 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การคุ้มครองเวลาในการสอน 7) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 8) การเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 9) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 10) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบสอบถามความคิดเห็นจากงานวิจัยของ นริศสรา บุญสอาด (2564) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985) เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ โดยมีค่าความเชื่อมั่น (reliability) เท่ากับ 0.988 มาปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูในกลุ่มจตุรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาค (Cronbach Lee J.: 1974) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้ง 30 ฉบับ เท่ากับ 0.922

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่กำหนดไว้ จำนวน 69 คน จำแนกเป็น 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 6 คน 2) ข้าราชการครู จำนวน 54 คน 3) ครูอัตราจ้าง จำนวน 6 คน 4) พนักงานราชการ จำนวน 1 คน 5) ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 2 คน

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในรายชื่อที่มีค่ามัธยฐานอันดับที่น้อยที่สุดของแต่ละด้านมาใช้เป็นประเด็นปัญหาในการสัมภาษณ์เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ขั้นที่ 2 สร้างคำถามจากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของ ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) ประกอบด้วย 11 ด้าน คือ 1) การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การคุ้มครองเวลาในการสอน 7) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 8) การเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด 9) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 10) การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ 11) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 กำหนดผู้ให้สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการจำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ประธานกลุ่ม/รองประธานกลุ่ม/หัวหน้าฝ่ายวิชาการกลุ่ม จำนวน 1 คน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 3) ครูหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย 2 ใน 3 ข้อ ดังต่อไปนี้ 1) จบการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต 2) มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนอย่างน้อย 5 ปี 3) มีประสบการณ์ในการบริหารงานด้านวิชาการในกลุ่มหรือในโรงเรียนอย่างน้อย 3 ปี

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์และจดบันทึกด้วยตนเอง

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา โดยเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้งจัดทำสรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและได้ข้อมูลตามความจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาคิวิชาบริหารการศึกษา/บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารและครูโรงเรียนในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในการตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนโรงเรียนในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
3. ผู้วิจัยรับเครื่องมือกลับมาด้วยตนเอง พร้อมกับตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ได้รับ กรณีที่การตอบแบบสอบถามไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยนำกลับไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์อย่างแท้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนโรงเรียนในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 72 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนกลับมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อได้รับเครื่องมือกลับมาแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
2. จัดระเบียบข้อมูล ตรวจสอบ และรวมคะแนนแบบสอบถามในฉบับที่สมบูรณ์

3. วิเคราะห์แบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้วยตัวผู้วิจัยเอง โดยสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

4. ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 2) ทราบแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษากลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinion questionnaire) ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวนทั้งสิ้น 69 คน และ

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้ให้ข้อมูลคือ 1) ประธานกลุ่ม/รองประธานกลุ่ม/หัวหน้าฝ่ายวิชาการกลุ่ม จำนวน 1 คน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน 3) ครูหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งเครื่องมือมีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ตามกรอบแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

1) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ด้าน โดยเรียงมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ การนิเทศและการประเมินผล ด้านการสอน การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การคุ้มครองเวลาในการสอน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่า

2.1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารควรร่วมกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและวิเคราะห์ SWOT เพื่อกำหนดทิศทางการศึกษา วิสัยทัศน์ และเป้าหมายของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายระดับต่างๆ

2.2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา จัดทำเป็นประกาศเป้าหมายของโรงเรียน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ของโรงเรียน เช่น Website โรงเรียน (ตามแนวทาง ITA Online) และผู้บริหารควรมีการกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินงานตามเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยการจัดทำปฏิทินการดำเนินงานและติดตามในแต่ละขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

2.3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ผู้บริหารควรร่วมกับหัวหน้างานฝ่ายวิชาการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดปฏิทินการนิเทศ ออกแบบ และจัดทำเอกสารการนิเทศ มีการประชุมคณะครูให้ทราบเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการจัดการเรียนการสอน กำหนดไว้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง โดยผู้บริหารเข้านิเทศแบบสุ่ม 1 ครั้ง และให้ครูกำหนดวันที่ต้องการให้นิเทศอีก 1 ครั้ง ซึ่งผู้บริหารควรชี้ให้เห็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเป็นรายบุคคลหลังจากเสร็จสิ้นการนิเทศ

2.4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ผู้บริหารควรกำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนงาน ที่ต้องดำเนินงานเป็นประจำทุกปีการศึกษา โดยการนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลและภาพรวมของรายวิชาในทุกๆ สิ้นปีการศึกษา และนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร สำหรับจัดการศึกษาในปีต่อไป

2.5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารควรสำรวจช่องทางการสื่อสารของผู้ปกครองกับโรงเรียนที่เหมาะสม และกำหนดให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การประชุมผู้ปกครองทุกปีการศึกษา กิจกรรม open house เพื่อนำเสนอผลการเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบ รวมทั้งควรกำหนดการรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะแยกเป็นรายวิชาตามความเหมาะสม

2.6) ด้านการคุ้มครองเวลาในการสอน ผู้บริหารควรกำหนดปฏิทินวิชาการและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน พร้อมทั้งมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการดำเนินการออกแบบโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา และมีการกำหนดชั่วโมงเรียนและชั่วโมงกิจกรรมอย่างชัดเจน และควรมีการกำกับดูแลครูผู้สอนให้มีการเตรียมแผนการสอนในแต่ละรายวิชา เพื่อให้การเรียนการสอนและเป็นไปตามกรอบเวลาในปฏิทินการศึกษาของโรงเรียน

2.7) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรสำรวจความต้องการพัฒนารายวิชาของตนเองหรือให้ครูจัดทำ ID Plan เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาโดยการจัดทำแผนงานโครงการเชิงวิทยากรภายนอกมาอบรมให้ความรู้เป็นประจำทุกปีการศึกษา

2.8) ด้านการเอาใจใส่ครูและนักเรียน ผู้บริหารควรให้ครูและนักเรียนมีอิสระทางความคิดในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีโอกาสได้แสดงศักยภาพด้านความรู้ความสามารถของตนเอง โดยผู้บริหารยึดหลักคุณธรรมในการทำงาน ประพฤติปฏิบัติกับครูและนักเรียนด้วยความเมตตากรุณาและเอาใจใส่

2.9) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ผู้บริหารควรสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอนทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยการจัดให้มีสวัสดิการของโรงเรียน เดินทางไปเยี่ยมในกรณีไม่สบาย หรืออื่นๆ ควรส่งเสริมครูผู้สอนในเรื่องของวิทยฐานะสำหรับข้าราชการครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ พิจารณาการต่อสัญญาจ้างสำหรับลูกจ้างชั่วคราว และควรแสดงออกให้ครูรู้สึกว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในโรงเรียน

2.10) ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ผู้บริหารควรมีการประชุมครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาการร่วมกัน และให้ครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยยึดหลักและเทียบกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งเน้นย้ำให้ครูตระหนักถึงมาตรฐานวิชาชีพครูอยู่เสมอ เพราะมาตรฐานวิชาชีพครูถือเป็นการปฏิบัติตนขั้นพื้นฐานของครูที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียน

2.11) ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูจัดโปรแกรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning และกำหนดให้มีกิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมอื่นๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ นักเรียนเลือกตามความต้องการและความสนใจ รวมถึงจัดให้มีกิจกรรมแนะแนวที่เข้มข้นเพื่อให้ นักเรียนสามารถรู้จักตนเอง นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยออกแบบโครงสร้าง และเวลาเรียนให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นด้วยการนำประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาปรับประยุกต์ให้ นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงของพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1) พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ ทั้งมีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียนที่ชัดเจน มีการจัดประชุมครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้รับทราบเกี่ยวกับเป้าหมายของโรงเรียนในทุกปีการศึกษา มีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และนำผลสัมฤทธิ์เหล่านั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน มีการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้

เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนพร้อมทั้งสื่อสารให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียน มีคณะนิเทศและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนพร้อมกับให้คำแนะนำแก่ครูหลังเสร็จสิ้นการประเมิน มีการสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลาด้วยการฝึกอบรม และมีการจัดบรรยากาศที่ช่วยส่งเสริมการทำงานของครูและการเรียนรู้ของ นักเรียนทั้งบรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และเมื่อ พิจารณาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ทั้ง 11 ด้าน เป็นรายด้าน พบว่า

1.1) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศและประเมินผลด้าน การสอน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการนิเทศติดตามและเยี่ยมชั้นเรียนเป็นประจำ สม่าเสมอทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อกำกับดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และ ประเมินผลนักเรียนของครูผู้สอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนและมาตรฐานตัวชี้วัดตาม หลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีการให้คำแนะนำหลังสังเกตการสอน รวมถึงแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นระหว่างครูผู้สอนเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแมคซิลแวน (McIlvain, 2021) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาภายใต้การฝึกอบรมประจำการ เพื่อเป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนไปในทางที่ดีขึ้น

1.2) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของ สถานศึกษา ทั้งการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาและการนำข้อมูลสารสนเทศในอดีตและ ปัจจุบันมาใช้ในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา และร่วมกันดำเนินการบริหารงาน ด้านวิชาการอย่างมีระบบแบบแผน เหตุผลดังกล่าวส่งผลให้การกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียนเป็นไป ในทิศทางที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถนำพาผลลัพธ์ไปสู่ เป้าหมายของสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องควาโซ (Cavazos) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษามัธยมที่ประสบความสำเร็จในโรงเรียน Hispanic Majority High School ผลการศึกษาพบว่า ภาวะ ผู้นำทางวิชาการที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่เข้มแข็งในการสนับสนุนการ พัฒนาเป้าหมาย การปฏิบัติงานทางวิชาการของนักวิชาการ การกำหนดวัฒนธรรมของโรงเรียน และการจัดการ เรียนการสอน การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งการมอบอำนาจให้ครูร่วมกันเป็นผู้นำของ โรงเรียน

1.3) ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพ การเรียนรู้ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ช่วย ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยการยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ จัดนิทรรศการ และ ประชาสัมพันธ์แสดงผลงานของสถานศึกษาและนักเรียนที่มีผลงานด้านวิชาการดีเด่นหรือมีพฤติกรรมดีเด่นให้ บุคคลภายในและบุคคลภายนอกสถานศึกษารับทราบอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีการส่งเสริมพัฒนาให้มีแหล่ง

เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างหลากหลาย นอกจากนี้หลายโรงเรียนยังมีการจัดโปรแกรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกตามความต้องการและความสนใจ โดยจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่น่าสนใจและมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบาร์ธ (Barth) ที่ได้ให้แนวคิดไว้ว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีระบบของการให้แรงเสริมอย่างเด่นชัดแก่ครูและนักเรียน ซึ่งการจัดให้มีสิ่งที่ส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ที่ดีนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลักหลายประการด้วยกัน ประกอบด้วย ชุมชนของผู้รักการเรียนรู้ สภาพกายภาพที่เอื้ออำนวย การกล้าเสี่ยงที่จะทำในสิ่งใหม่ การเคารพในความแตกต่างของผู้อื่น การทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่แห่งความสุข มีความกังวลเล็กน้อย แต่มีมาตรฐานที่สูง

1.4) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและนำเกณฑ์การวัดที่ได้มาตรฐานมาใช้ในการวางแผนพัฒนาผู้เรียนรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ และยังมีการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนให้แก่ครูผู้สอน นอกจากนี้ยังมีการนำเอาผลการติดตามความก้าวหน้ามาใช้ในการกำหนดและประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามเป้าหมายของโรงเรียน การประเมินหลักสูตรของโรงเรียน และการประเมินการสอนของครู โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเดวิสและโทมัส (Davis & Thomas, 1993) ที่ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยวิธีการคือ ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย กำกับดูแลการเรียนของนักเรียนโดยการสังเกตอย่างไม่เป็นทางการและติดตามดูแลนักเรียนโดยตรง การพัฒนาและใช้วิธีการอย่างง่าย ๆ จากการทำงานประจำ การรวบรวม การสรุป และรายงานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสำรวจนักเรียนที่เรียนอ่อน ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยดูจากคะแนนในห้องเรียน และระดับผลการเรียนเพื่อช่วยเหลือและให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการเรียนการสอน การใช้ผลที่ได้จากการประเมินความต้องการของครูในการประเมินวิธีการสอนที่มี ประสิทธิภาพของครู และการให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

1.5) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความเข้าใจในหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง มีการนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้ครูจัดทำและนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนได้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีส่วนร่วมกับครูผู้สอนในการพัฒนาและประเมินหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกลิคแมน (Glickman, 2002) ที่ได้กล่าวว่า หนึ่งในบทบาทหน้าที่ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการนิเทศการสอนของครู เน้นความสามารถและคุณภาพในการสอนของครู ประเมินผลการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ประสานงานหลักสูตรออกแบบสร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ติดตาม กำกับดูแลการใช้หลักสูตร พิจารณาเวลาการเรียนการสอนโดยทำตัวให้เห็นพบเห็นอยู่เป็นนิจทั้งในโรงเรียนและชุมชน สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และ

บริหารเวลา กระตุ้นให้กำลังใจครูและนักเรียนในการเรียนการสอน ทั้งหมดเพื่อเป็นการให้ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

1.6) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการรับรู้และเข้าใจของครู ผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการจัดการประชุมชี้แจงและการทำสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน แสดงให้ทุกคนได้เห็นถึงความสำคัญของงานด้านวิชาการ นอกจากนี้ผู้บริหารมีการติดตามผลการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ต้องมีขั้นตอนที่เป็นทางการ เพื่อตรวจสอบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบและเข้าใจในแนวปฏิบัติที่ตรงตามเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับลิเคิร์ต (Likert, 1954) ที่ได้กล่าวถึง สัมพันธภาพของการสื่อสารในองค์การที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การสื่อสารระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง การสื่อสารระหว่างบุคคลดังกล่าวเป็นจุดกลางของความเกี่ยวพันของสิ่งอื่น ๆ อีกมากมายตามมา ซึ่งผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่อการที่จะให้ได้มาซึ่งความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของจุดประสงค์ขององค์การ และทักษะด้านการสื่อสารของผู้บริหารเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อความสำเร็จดังกล่าวมาก

1.7) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพอยู่เสมอ โดยการให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการศึกษาต่อของครู และการส่งครูเข้าร่วมการอบรมสัมมนาในด้านต่างๆ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารมีการติดตามผลการพัฒนาตนเองของครู และขยายผลโดยการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน พร้อมทั้งมีการนำผลดังกล่าวมาทบทวนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับการพัฒนาวิชาชีพ นอกจากนี้ในบางโอกาสผู้บริหารยังมีการจัดอบรมสัมมนาให้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับคลอเด็ต (Claudet, 2016) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ การส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยใช้มิติการมองของครู ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพมีลักษณะพิเศษ 2 อย่าง คือ การพูดคุยกับครูเพื่อส่งเสริมการมีปฏิริยาย้อนกลับ และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

1.8) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการจัดให้มีสิ่งจูงใจครูผู้สอนโดยการสร้างบรรยากาศเชิงบวกภายในโรงเรียน สร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วยการกล่าวยกย่องชมเชย มอบเกียรติบัตร และเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานที่โดดเด่นของครูทางวาจา หรือเว็บไซต์ของโรงเรียนอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังส่งเสริมความสามารถแก่ครูผู้สอนให้ปฏิบัติงานจนเกิดทักษะในวิชาชีพ สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ที่ได้กล่าวหาว่าความเป็นผู้นำทางวิชาการ คือ การใช้ศิลปะและความสามารถของบุคคลหนึ่งที่จะจูงใจและมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น ผู้รายงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมโดยใช้กระบวนการสื่อสารหรือการติดต่อกันและกันกับผู้ร่วมงาน จนสามารถดำเนินการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด

1.9) ด้านการคุมครองเวลาในการสอน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคุมครองเวลาในการสอน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการบริหารจัดการและติดตามการใช้เวลาในการสอนของครู เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด ส่งเสริมให้ครูผู้สอนประยุกต์ใช้ทักษะด้านต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและเวลาที่หลักสูตรกำหนด มีการดูแลเกี่ยวกับการจัดครูสอนแทน เมื่อครูผู้สอนติดภารกิจจนไม่สามารถเข้าสอนได้ รวมทั้งมีการควบคุมเวลาในการจัดการกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลทำให้การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพลดลง ซึ่งสอดคล้องกับดักส์ (Duke, 2010) ที่ได้กล่าวว่าเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาคือความตั้งใจที่จะจัดสรรเวลาในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีความสามารถที่จะใช้เวลาให้มากกว่าปกติให้กับชั้นเรียนเป็นพิเศษ และยังมุ่งเน้นไปที่สวัสดิการของโรงเรียนทั้งหมด และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนตามธรรมชาติของการเรียนการสอนที่ดี

1.10) ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีแนวทางในการบริหารงานด้านวิชาการภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสร้างและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียนและประกาศชี้แจงให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ นอกจากนี้ยังร่วมกับครูผู้สอนในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการของนักเรียนแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน และสนับสนุนให้ครูนำเกณฑ์ดังกล่าวมาพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมุทพร ชำนาญ ที่ได้กล่าวว่าเป็นผู้นำทางวิชาการ คือ พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่บริหารจัดการสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาให้ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาครูเพื่อให้เกิดความเป็นมืออาชีพ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายร่วมกันกับคณะครู กำกับติดตามงาน ให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และการจัดหาวัสดุสื่อและทรัพยากรให้ตรงกับความต้องการของครูและผู้เรียน

1.11) ด้านการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีกับครูผู้สอนและนักเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ทั้งยังสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการสอนเสริมหรือจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ทั้งในและนอกหลักสูตรที่จะส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอนและนักเรียน และยังให้ความสำคัญต่อสวัสดิภาพและสวัสดิการต่างๆ ของครูผู้สอนและนักเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถและศักยภาพของตน ซึ่งสอดคล้องกับไชยา ภาวะบุตร (2565) ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า คือ การเอาใจใส่อย่างมากของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน และสอดคล้องกับธิดารักษ์ โมเล็ก (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมาก

ที่สุด คือ การดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด และด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์น้อยที่สุด คือ การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

2) แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มในกรณีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มในกรณีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นพหุแนวทาง ซึ่งจากการวิจัยพบว่าแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการมี 8 แนวทาง ดังนี้

2.1) ผู้บริหารควรร่วมกับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน เพื่อสะท้อนปัญหา ข้อเสนอแนะ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ค่าเป้าหมายและเกณฑ์มาตรฐานด้านวิชาการ และการวัดผลประเมินผลนักเรียนร่วมกัน

2.2) ควรมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เป้าหมายของโรงเรียนผ่านช่องทางต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น เช่น ประกาศ โพสต์เตอร์ หรือในเว็บไซต์ของโรงเรียน

2.3) ควรมีการกำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนงานที่ต้องดำเนินงานเป็นประจำทุกปีการศึกษา

2.4) ควรมีการสำรวจความพร้อมในการติดต่อสื่อสารและจัดให้มีกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน

2.5) ควรมีการกำหนดปฏิทินวิชาการและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจนในทุกปีการศึกษา

2.6) ควรมีการสำรวจความต้องการและส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมและพัฒนาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2.7) ควรมีการกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกที่จะเรียนรู้ตามความต้องการและความถนัดของตนเองได้

2.8) ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2567) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ผลการศึกษาพบว่า ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการทำงาน มีเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างชัดเจน คิดอย่างสร้างสรรค์ ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายทันสมัย มีการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ทำงานเป็นทีม มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านงานวิชาการของสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการงานภายในสถานศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ในเรื่องการ

จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และควรหมั่นสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

6. สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าว โดยมีหน่วยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนในกลุ่มนิมิตใหม่ จำนวน 72 คน กระบวนการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จัดระเบียบข้อมูล ตรวจสอบ และรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ด้วยตัวผู้วิจัยเอง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่อยู่ในระดับมาก โดยมีการปฏิบัติใน 11 ด้าน ซึ่งได้แก่ การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู การคุ้มครองเวลาในการสอน การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน: ควรร่วมกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษานโยบายและวิเคราะห์ SWOT เพื่อกำหนดทิศทางการศึกษา ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน: ควรมีการประชุมชี้แจงนโยบายและเป้าหมายของสถานศึกษา พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน ควรร่วมกับหัวหน้างานฝ่ายวิชาการในการกำหนดปฏิทินการนิเทศ และจัดทำเอกสารการนิเทศ ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร ควรกำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนงานที่ดำเนินงานเป็นประจำทุกปีการศึกษา ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ควรกำหนดให้มีโครงการหรือกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการคุ้มครองเวลาในการสอน: ควรกำหนดปฏิทินวิชาการและกิจกรรมของโรงเรียนให้ชัดเจน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ: ควรสนับสนุนให้ครูเข้ารับการพัฒนาโดยการจัดทำแผนงานโครงการเชิงวิทยากรภายนอกมาอบรม ด้านการเอาใจใส่ครูและนักเรียน ควรให้ครูและนักเรียนมีอิสระทางความคิดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้ครูและนักเรียนแสดงศักยภาพ ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู ควรสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอน ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาการร่วมกัน ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ควรสนับสนุนให้ครูจัดโปรแกรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning และกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย การวิจัยครั้งนี้จึงสรุปได้ว่าการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังควรที่จะต้องพัฒนาตนเองในการร่วมกับครูผู้สอนดำเนินงานบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีการพัฒนาและปรับปรุงเป้าหมายของสถานศึกษาในทุกปีการศึกษา โดยพิจารณาจากความคิดเห็น ความต้องการ และความสามารถของครู เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2) ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังควรที่จะต้องพัฒนาตนเองในการสื่อสารถึงผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจได้ไม่ตรงตามเป้าหมายด้านวิชาการของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรจัดทำสื่อกลางในการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน เช่น คู่มือ โปสเตอร์ ป้ายประกาศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ ความชัดเจนของเป้าหมาย และการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน

3) ด้านการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยการชี้แจงถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในการสอนของครูหลังสังเกตการสอน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูภายหลังเสร็จสิ้นการนิเทศ ทั้งด้วยวาจาและการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ครูเห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของตนเอง อีกทั้งยังสามารถอ่านบันทึกผลการประเมินย้อนหลังเพื่อใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองได้

4) ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะต้องพัฒนาตนเองในการมีส่วนร่วมร่วมกับครูผู้สอนในการพัฒนาและประเมินหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรประสานงานกับครูในการสรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อใช้เป็นฐานความคิดประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตร และควรติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นระยะ เพื่อเก็บข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรที่จะต้องพัฒนาเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความก้าวหน้า

ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเพิ่มกิจกรรมหรือโครงการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมากขึ้น เช่น การประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ รวมทั้งจัดทำหรือพัฒนาระบบเทคโนโลยีภายในโรงเรียนให้มีการแจ้งผลการทดสอบทางการเรียน เพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองได้รับทราบอย่างรวดเร็ว

6) ด้านการคุ้มครองเวลาในการสอน จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังควรที่จะต้องพัฒนาเกี่ยวกับการควบคุมเวลาในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพลดลงได้เท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารจึงควรกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่อาจเป็นการรบกวนในขณะทำการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

7) ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังควรที่จะต้องพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดอบรม สัมมนา หรือเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเชิญวิทยากรจากภายนอกมาจัดการอบรมให้กับครูในโรงเรียนอยู่เสมอ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เทคนิค และวิทยาการใหม่ๆ ที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

8) ด้านการเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังควรที่จะต้องพัฒนาตนเองในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถและศักยภาพของตน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้แสดงความสามารถและศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนานักเรียนและครูผู้ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9) ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังควรที่จะต้องพัฒนาตนเองในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้การยกย่องชื่นชมเมื่อครูปฏิบัติดี และให้กำลังใจเมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน

10) ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้บริหารสถานศึกษายังควรที่จะต้องพัฒนาตนเองในการสนับสนุนให้ครูนำเกณฑ์มาตรฐานวิชาการมาพัฒนานักเรียนมาใช้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีการอธิบายเกณฑ์ต่างๆ ทางด้านวิชาการให้ครูเข้าใจ และติดตามการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ

11) ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจคือ สถานศึกษาบางแห่งยังควรที่จะต้องพัฒนาเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการเรียนที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกตามความต้องการและความสนใจจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่น่าสนใจและมีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ และวางแผนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมและหลักสูตรเสริมที่น่าสนใจมาใช้ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกที่จะเรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจ

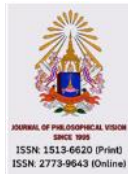
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) จากการวิจัยพบว่ามีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ต่อไป
- 2) จากการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 มีหลายแนวทาง ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพิ่มเติม เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาประชากรในระดับที่กว้างขวางขึ้น
- 3) จากการวิจัยพบว่าพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานด้านวิชาการซึ่งเป็นส่วนที่แสดงศักยภาพของสถานศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ให้สูงขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- จิตรักษ์ โมเล็ก, & วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2019). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับคุณลักษณะผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 425-439.
- นริศรา บุญอาด, & สงวน อินทร์รักษ์. (2564). *ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. *ศึกษาศาสตร์ มจร*, 9(1), 138-149.
- ปรียาภรณ์ เจริญบุตร, สันติภาพ บรรชิต, & อภิสิทธิ์ บุญโสตากรณ. (2024). *แนวคิดเรื่องความรักในบทเพลงยอดนิยมของเทย์เลอร์สวift*. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 12(1), 85-95.
- มัทนา วังนอมศักดิ์. (2561). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 124, ตอนที่ 40 ก.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อัจฉรา นิยมภา. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ ศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: วิสตาอินเตอร์ปรีน.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic Leadership*. ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: สมศักดิ์การพิมพ์ กรุ๊ป.
- Claudet, J. G. (2016). *Deconstructing The Breakthrough Leadership Thinking of Visionary Social Change Agents—Insights and Strategies for Leading Transformative Change From Four Case Studies*. *Advances in Applied Sociology*, 6(09), 271.
- Davis, R., & Thomas, L. G. (1993). *Direct Estimation of Synergy: A New Approach to the Diversity-Performance Debate*. *Management Science*, 39(11), 1334-1346.
- Duke, D. L. (2010). *The Challenges of School District Leadership*. Routledge.
- Glickman, C. D. (2002). *Leadership for Learning: How to Help Teachers Succeed*. ASCD.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 86(2), 217-247.
- Lee, J. C. (1974). *Essentials of Psychological Testing (3rd ed.)*. New York: Harper & Row Publishers.
- Likert, R. (1954). *A Neglected Factor in Communications*. *Audiovisual Communication Review*, 2(3), 163-177.
- Likert, R. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill.
- McIlvain, E. (2010). *NSDL as a Teacher Empower Point: Expanding Capacity for Classroom Integration of Digital Resources*. *Knowledge Quest*, 39(2), 54.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.12

การศึกษาวิเคราะห์การให้ทานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุ

An Analytical Study of Dāna as Depicted in the Vimānavatthu

พระอธิการสุรเดช ฐมมทินโน (วโรรส)^{1*}

Phra Athikarn Suradet Thammadinno (Waroros)^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author

1. พระอธิการสุรเดช ฐมมทินโน (วโรรส)*

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

Phra Athikarn Suradet Thammadinno (Waroros)

Graduate School, Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Email: medey521@gmail.com

คำสำคัญ:

ทาน; คัมภีร์วิมานวัตถุ; อานิสงส์ของการให้ทาน

Keywords:

Dāna; Vimānavatthu; The Merit of Dāna

Article history:

Received: 25/01/2023

Revised: 12/03/2024

Accepted: 21/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Waroros, P.S.T. (2024). An Analytical Study of Dāna as Depicted in the Vimānavatthu. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 180-198.

ABSTRACT

This research article has three primary objectives: to study the concepts of Dāna, to examine the giving of material goods as found in the Vimānavatthu, and to analyze the value and merit of Dāna as depicted in the Vimānavatthu through content analysis.

The findings of the research indicate that the Vimānavatthu, a scripture of Theravāda Buddhism, discusses the practice of Dāna in terms of its benefits to individuals and society. Dāna is presented as a fundamental virtue that elevates people to a higher moral level. As a core component of society, Dāna fosters a just and harmonious community. Without the practice of Dāna, a society may become marked by competition and a lack of courtesy, leading to widespread unhappiness. Therefore, it is essential for individuals to engage in acts of sacrifice, generosity, compassion, and mutual assistance. Dāna promotes living together peacefully, which is a basic principle for a harmonious society.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการให้ทาน, เพื่อศึกษาการให้ทานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุ และเพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณค่าและอานิสงส์การให้ทานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุ โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ตามหัวข้อสำคัญ

ผลจากการวิจัยพบว่า ในคัมภีร์วิมานวัตถุ ซึ่งเป็นคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาเถรวาท ได้กล่าวถึงเรื่องของการให้ทาน เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สามารถพบได้ว่าการให้ทานเป็นคุณธรรมเบื้องต้นที่จะนำบุคคล ไปสู่คุณธรรมขั้นที่สูงขึ้น เพราะทานนั้นเป็นธรรมขั้นพื้นฐานของสังคม ถ้าขาดธรรมในข้อนี้ จะทำให้สังคมนั้นจะหาความสุขไม่ได้เลย สังคมจะมีแต่การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ทำให้ขาดความเอื้อเฟื้อ ดังนั้น ทุกคนควรปฏิบัติต่อกันด้วยการเสียสละ มีความเอื้อเฟื้อ มีการแบ่งปันกัน มีเมตตาจิตที่ดีต่อกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งทานนั้นสามารถนำมาใช้กับการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมอย่างสันติสุข ซึ่งเป็นหลักธรรมเบื้องต้นนั่นเอง

1. บทนำ

สังคมไทยเป็นสังคมชาวพุทธซึ่งคนส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนาแม้จะเป็นสังคมที่ ประกอบด้วยกลุ่มคนที่หลากหลายทั้งเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น แต่ความมีน้ำใจ ไม่ตรี ช่วยเหลือ แบ่งปันก็เป็นลักษณะร่วมของคนในสังคม ทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมการให้ ตามคำสอนพระพุทธศาสนาในอดีตจนถึงสังคมไทยปัจจุบัน เมื่อสังคมได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความทุกข์ของคนในสังคมที่เกิดจากภัยธรรมชาติ ความยากจน หรือความเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายจากสื่อต่าง ๆ ภาพที่จะเห็นตามมาก็คือคนในสังคมทุกเชื้อชาติ ศาสนา ขวนขวายที่จะให้ความช่วยเหลือตามกำลังความสามารถอันดับต้นๆคือการให้วัตถุสิ่งของด้วยเหตุนี้พุทธศาสนิกชนจึงนิยมการให้ของเป็นทาน (พระครูวิสุทธิปัญญาาคม, 2555: 1)

การให้ทานนับว่าเป็นคุณธรรมเบื้องต้นที่จะนำบุคคล ไปสู่คุณธรรมเบื้องต้นที่สูงขึ้นไป เพราะทานเป็นธรรมที่เป็นพื้นฐานของสังคม ไม่ว่าสังคมใด ถ้าขาดธรรมข้อนี้แล้ว สังคมนั้นจะหาความสุขไม่ได้เลย เนื่องจากมีแต่การรับ มีแต่การถือ เอา มีความตระหนี่ มีแต่การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ทำให้ขาดการเอื้อเฟื้อ ดังนั้น บุคคลจึง ควรปฏิบัติต่อกันในสังคมด้วยการเสียสละ มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน แบ่งปันกัน มีเมตตาจิตต่อกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (พระมหาเชน กิตติขโย (แสงยิ้ม), 2552: 2)

การทำบุญด้วยการให้ทาน มีความสำคัญและมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมมาอย่างนี้ พุทธศาสนิกชนจึงควรเอาใจใส่ศึกษาให้เข้าใจ เพื่อให้การทำบุญเนื่องด้วยทานของตนมีผลมากมีอานิสงส์มาก แต่เนื่องจากว่าเรื่องทานและผลหรืออานิสงส์ของทานนี้ เป็นปัญหาที่พุทธศาสนิกชนยังไม่ได้ใส่ใจศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดอย่างถ่องแท้ครบถ้วน และคนส่วนมากนิยมทำบุญตามประเพณีที่

ปฏิบัติสืบต่อกันมา ในการทำทานโดยทั่วไปจะเน้นถึงเรื่องการทำบุญเลี้ยงพระ ทำบุญทอดกฐินผ้าป่า ทำบุญตักบาตร ทำบุญอุทิศส่วนกุศล ทำบุญถวายสังฆทาน เป็นต้น โดยการตั้งจิตอธิษฐานว่าขอให้ได้ประสบผลในสิ่งที่ตนปรารถนา ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งในชาตินี้และชาติหน้า (พระมหาชน กิตติชโย (แสงเยี่ยม), 2552: 2) โดยไม่รู้ข้อเท็จจริงในพระไตรปิฎก

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องผู้เกิดในสวรรค์อยู่วิมาน เล่าการทำกรรมของตนในอดีต ที่ทำให้ได้ไปเกิดเช่นนั้น มีอยู่ 85 เรื่อง เช่น เรื่องปิฎกวิมานที่ 1 ว่า “ดูก่อนเทพธิดา ผู้ประดับองค์ทรงมาลัยดอกไม้ ทรงพัสดราภรณ์สวยงาม วิมานตั้งทองของท่านโอฬาร เรืองดังใจ ไปได้ตามปรารถนา ท่านส่องแสงประกาย ดังสายฟ้าแลบลอดหีบเหมเพราะบุญอะไร วรรณะของท่านจึงเป็นเช่นนี้เพราะบุญอะไร ผลนี้จึงสำเร็จแก่ท่าน และโศกะทุกอย่างที่น่ารัก จึงเกิดแก่ท่าน

ดูก่อนเทพี ผู้มีอานุภาพมาก อาตมาขอถามท่านครั้งเกิดเป็นมนุษย์ท่านทำบุญอะไร เพราะบุญอะไรท่านจึงมีอานุภาพรุ่งเรืองอย่างนี้ และวรรณะของท่านจึงสว่างไสวไปทุกทิศ เทวดานั้นดีใจ ถูกท่านพระโมคคัลลานะถาม ครั้นแล้วจึงพยากรณ์ปัญหาของกรรมที่มีผลอย่างนี้ว่า

ครั้งเกิดเป็นมนุษย์ในหมู่มนุษย์ ดิฉันได้ถวายอาสนะแก่เหล่าภิกษุที่มาถึง (เรือน) ได้กราบไหว้ได้ทำอัญชลี (ประนมมือ) และได้ถวายทานตามกำลังเพราะบุญนั้น วรรณะของดิฉันจึงเป็นเช่นนี้เพราะบุญนั้น ผลนี้จึงสำเร็จแก่ดิฉัน และโศกะทุกอย่างที่น่ารัก จึงเกิดแก่ดิฉันข้าแต่ท่านภิกษุผู้มีอานุภาพมาก ดิฉันขอบอกแก่ท่าน ครั้งเกิดเป็นมนุษย์ ดิฉันได้ทำบุญอันใดไว้เพราะบุญอันนั้น ดิฉันจึงมีอานุภาพรุ่งเรืองอย่างนี้” (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: ขุ.วิ., 48/1/1)

จากข้อความเบื้องต้นจะเห็นได้ว่า ผลทานที่ได้ทำไว้ในกาลก่อน คือ การถวายอาสนะ การทำความเคารพกราบไหว้ อัญชลี ให้ทานตามที่มีแก่พระภิกษุส่งผลให้มีผิวงาม ส่องแสงประกาย มีวิมานตั้งทองโอฬารเพราะผลบุญที่เกิดจากการนอบน้อม และการให้ทาน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า เพื่อให้พุทธศาสนิกชนควรจะรู้และเข้าใจการให้ทานที่สมบูรณ์และผลอันดีของการให้ทานอย่างแท้จริง จึงตั้งประเด็นศึกษาวิเคราะห์การให้ทานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการให้ทาน
2. เพื่อศึกษาการให้ทานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุ
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณค่าและอันดีของการให้ทานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุ

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเป็นการศึกษาข้อมูลจากพระไตรปิฎกและ งานวิชาการเชิงเอกสาร (Documetary Research) มีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งเน้น ลักษณะวัตถุนาน คุณค่าและอานิสงส์แห่งการให้วัตถุนานที่ปรากฏในคัมภีร์วิมานวัตถุ
2. ขอบเขตด้านเอกสารที่ให้การศึกษ ได้แก่ เอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ ศึกษาข้อมูลเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎกภาษาไทยพร้อมทั้งอรรถา ฉบับมหา มกุฎราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2525 เล่มที่ 48 และเอกสารชั้นทุติยภูมิ คือ อรรถา ฎีกา อนุฎีกา อัตโนมัตติ รวมทั้งตำราเอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีคุณภาพเชิงเอกสาร มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎกภาษาไทยพร้อมทั้งอรรถา ฉบับมหา มกุฎราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2525 เล่มที่ 48
2. ศึกษาข้อมูลเอกสารชั้นทุติยภูมิ คือ อรรถา ฎีกา อนุฎีกา อัตโนมัตติ รวมทั้งตำราเอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่ศึกษาชั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ตามประเด็นหัวข้อสำคัญ (Content analysis)
4. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
5. เสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. ผลการวิจัย

1. ทาน

คำว่า “ทาน” ที่เราทราบโดยทั่วไปนั้น หมายถึง “การให้” ได้แก่การเสียสละสิ่งของต่าง ๆ ของตน หรือให้ความรู้ทางโลกและทางธรรม เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น รวมทั้งการเสียสละความตระหนี่ภายในจิตใจของตนเพื่อความโลภให้บรรเทาเบาบางลงไปจากจิตจากใจตน ทานเป็นหลักธรรมข้อหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่มีความสำคัญมาก ทานนำมาซึ่งประโยชน์ใหญ่มากมาย ทั้งประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ผู้อื่นในส่วนรวม เมื่อทานมีประโยชน์และความสำคัญดังนี้ บัณฑิตพึงศึกษาให้แจ่มแจ้งเข้าใจในเรื่องของทานที่ปรากฏในคำสอนทาง

พระพุทธศาสนา จากความหมายของท่าน พอสรุปได้ว่า ทาน คือการให้ การเสียสละ การบริจาค ซึ่งสิ่งที่เป็นวัตถุ กิตติ ความรู้ที่ดี เพื่อเกื้อกูลและสงเคราะห์ผู้อื่น เพื่อยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน

“ทานหรือการให้” ในความหมายอันจริงแท้ตามพุทธศาสนาแล้ว มีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1. จาคเจตนาทาน ได้แก่ การให้ทานโดยที่บุคคลมีศรัทธาเลื่อมใส คิดจะให้ซึ่งทานโดย แท้จริง ไร้เจตนาหวังสิ่งตอบแทน มีปัญญาตรึกตรองด้วยตน มิใช่เห็นเขาทำก็ทำตามเขาไป

2. วิรติทาน ได้แก่ การให้ทานโดยบุคคลผู้มีหิริโอตตปปะ มีความละเว้นในเบญจขันธ์ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ อันบุคคลผู้ให้ทานควรพิจารณาในทรัพย์สิ่งของที่ตนให้ทานว่า ได้มาอย่างไร บริสุทธิ์หรือไม่ หากทรัพย์นั้นได้มาโดยบริสุทธิ์ไร้ความชอบธรรม ก็จะมีได้บุญสมดังใจหมาย

3. เทยยธมมทาน ได้แก่ บุคคลอันพึงมีศรัทธาในการให้ ข้าว น้ำ เครื่องนุ่งห่ม สิ่งของอันทานต่าง (พระครูปัญญามุนี, 2532: 205)

บทวิเคราะห์

คำว่า “ทาน” หมายถึง “การให้” ซึ่งรวมถึงการเสียสละสิ่งของของตนเองหรือให้ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น และเพื่อบรรเทาความโลภในจิตใจของตน ทานเป็นหลักธรรมข้อหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่มีความสำคัญมาก เพราะนำมาซึ่งประโยชน์ใหญ่ทั้งส่วนตนและส่วนรวม ดังนั้น บัณฑิตควรศึกษาและเข้าใจในเรื่องของท่านตามคำสอนทางพระพุทธศาสนา จากความหมายของท่านสามารถสรุปได้ว่า ทานคือการให้ การเสียสละ การบริจาค ซึ่งรวมถึงการให้สิ่งของหรือความรู้ที่ดีเพื่อเกื้อกูลและสงเคราะห์ผู้อื่น ทานยังมีส่วนช่วยในการสร้างความผูกพันและน้ำใจระหว่างบุคคลในสังคม ประเภทของท่านในพุทธศาสนา ทานแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะหลัก ได้แก่ จาคเจตนาทานเป็นการให้ทานโดยที่บุคคลมีศรัทธาเลื่อมใสและคิดจะให้ทานอย่างแท้จริง โดยไม่มีเจตนาหวังสิ่งตอบแทน บุคคลนั้นใช้ปัญญาตรึกตรองและให้ทานด้วยตนเอง ไม่ได้ทำเพียงเพราะเห็นคนอื่นทำตาม วิรติทานเป็นการให้ทานโดยบุคคลที่มีหิริโอตตปปะ มีความละเว้นในเบญจศีล ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ บุคคลผู้ให้ทานควรพิจารณาว่าทรัพย์ที่ให้ทานมาจากแหล่งที่บริสุทธิ์หรือไม่ ถ้าทรัพย์นั้นได้มาโดยไม่บริสุทธิ์ จะไม่ได้บุญสมใจ เทยยธมมทานเป็น การให้ทานโดยบุคคลที่มีศรัทธาในการให้ เช่น ข้าว น้ำ เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งของอื่น ๆ ที่สามารถนำมาให้ทานได้

สรุปจากการวิเคราะห์สามารถเห็นว่าทานในพุทธศาสนาไม่ได้หมายถึงแค่การให้สิ่งของแต่ยังรวมถึงการให้ความรู้และการเสียสละความโลภในจิตใจ การให้ทานอย่างแท้จริงและบริสุทธิ์ใจไม่เพียงแต่สร้างบุญให้แก่ผู้ให้ แต่ยังช่วยสร้างสังคมที่มีความสุขและสงบสุขได้

2. วัตถุประสงค์ของการให้ทาน

ทานบางอย่างเราไม่จัดเป็นการให้ทานที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการทำทานในพระพุทธศาสนา อย่างแท้จริง เช่น การให้เพราะหวังอยากได้ เนื่องจากการให้ด้วยใจที่ไม่บริสุทธิ์ วัตถุประสงค์ของการให้ทาน อาจแบ่งตามลักษณะของการให้ได้ 4 อย่าง คือ

1. การให้เพื่อชำระกิเลส คือความตระหนี่ในใจของผู้ให้ ให้ด้วยการเสียสละเพื่อกำจัดความขุ่นมัวแห่งจิต โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้รับจะเป็นใครก็ตาม การให้แบบนี้ได้บุญมากที่สุด ยิ่งเรามีใจที่บริสุทธิ์ และให้แก่ผู้บริสุทธิ์ มากก็จะได้บุญมาก
2. การให้เพื่อตอบแทนคุณความดี เรียกว่า ปฏิกรรทาน หมายถึงการให้เพื่อตอบแทน หรือ บูชาคุณความดีแก่ผู้ที่มีคุณธรรมสูงกว่า หรือผู้ที่มีอุปการะแก่ตน การให้แบบนี้ ผู้ให้อาจจะไม่นึกถึงบุญ แต่นึกถึงเฉพาะคุณความดีของท่าน เช่น การให้สิ่งของแก่พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และบุคคลต่าง ๆ เป็นต้น การให้เพื่อบูชาคุณความดีอย่างนี้ หากผู้ให้ได้นึกถึงบุญไปด้วยจะทำให้มีผลานิสงส์มาก ยิ่งขึ้น
3. การให้เพื่อสงเคราะห์ เรียกว่า สังคหทาน หมายถึง การให้เพื่อผูกมิตรยึดเหนี่ยวน้ำใจกัน ในกลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตน ไม่ว่าจะเป็นโดยส่วนตัวหรือโดยหน้าที่การงานก็ตาม โดยมุ่งที่จะให้เกิดคุณประโยชน์แก่ผู้รับเป็นสำคัญ
4. การให้เพื่ออนุเคราะห์ เรียกว่า อนุเคราะห์ทาน หมายถึงการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลแก่คน ยากจน ด้วยจิตเมตตาสงสาร เมื่อเห็นเขาตกทุกข์ได้ยาก ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นใคร จะมีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับตนหรือไม่ก็ตาม ก็อนุเคราะห์ช่วยเหลือกันตามกำลัง

บทวิเคราะห์

การให้ทานเป็นหลักธรรมที่สำคัญในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การให้ทานที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์นั้นต้องเป็นการให้ด้วยใจที่บริสุทธิ์ ไม่หวังผลตอบแทน การวิเคราะห์เนื้อหาจะช่วยให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการให้ทานที่แท้จริง โดยแบ่งออกเป็น 4 ประการตามลักษณะของการให้ทาน การให้เพื่อชำระกิเลสเป็นการให้ทานประเภทนี้มีจุดประสงค์เพื่อกำจัดความตระหนี่ในใจของผู้ให้ เป็นการเสียสละเพื่อกำจัดความขุ่นมัวในจิตใจโดยไม่คำนึงถึงว่าผู้รับจะเป็นใคร การให้ด้วยวิธีนี้จะได้บุญมากที่สุด ยิ่งผู้ให้ใจที่บริสุทธิ์และให้ทานแก่ผู้บริสุทธิ์มากเท่าใด ก็จะได้บุญมากขึ้นตามไปด้วย การให้เพื่อตอบแทนคุณความดี (ปฏิกรรทาน) เป็นการให้ทานประเภทนี้หมายถึงการให้เพื่อตอบแทนหรือบูชาคุณความดีของผู้ที่มีคุณธรรมสูงกว่า หรือผู้ที่มีอุปการะแก่ตน การให้ทานในลักษณะนี้ ผู้ให้อาจจะไม่นึกถึงบุญ แต่จะนึกถึงคุณความดีของผู้รับ เช่น การให้สิ่งของแก่พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ หากผู้ให้นึกถึงบุญควบคู่ไปด้วย การให้ทานแบบนี้จะมีผลานิสงส์มากยิ่งขึ้น การให้เพื่อสงเคราะห์ (สังคหทาน) เป็นการให้ทานประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผูกมิตรและยึดเหนี่ยวน้ำใจในกลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตน ไม่ว่าจะเป็นส่วนตัวหรือหน้าที่การงาน โดยมุ่งเน้นที่จะให้เกิดคุณประโยชน์แก่

ผู้รับเป็นสำคัญ การให้เพื่ออนุเคราะห์ (อนุเคราะห์) เป็นการให้ทานประเภทนี้หมายถึงการให้ความช่วยเหลือแก่คนยากจนด้วยจิตเมตตาสงสาร เมื่อเห็นเขาตกทุกข์ได้ยาก ไม่ว่าคนนั้นจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตนหรือไม่ก็ตาม การให้ทานลักษณะนี้เป็นการช่วยเหลือกันตามกำลังที่มี

สรุปการให้ทานตามวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ประการนี้เป็นการให้ด้วยใจที่บริสุทธิ์และมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้รับ ซึ่งการให้ทานในลักษณะนี้จะนำมาซึ่งบุญและความสุขทั้งแก่ผู้ให้และผู้รับ ทำให้สังคมโดยรวมเป็นสุขและสงบสุขมากยิ่งขึ้น

3. ทานในองค์ธรรมอื่น

ในทางพุทธศาสนาทานเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่าในตัวเอง นอกจากนั้นทานยังเป็นองค์ประกอบหลักของหลักธรรมอื่น ๆ คอยเกื้อกูลสนับสนุนองค์ธรรมอื่นให้สมบูรณ์ และเกิดคุณค่าสูงที่สุดแก่ผู้นำปฏิบัติใช้ในการดำเนินชีวิต องค์ธรรมที่มีทานเป็นองค์ประกอบมีดังนี้

บุญกิริยาวัตถุ 3 คือ องค์ประกอบแห่งบุญในการประกอบความดีหรือหลักในการทำบุญ ซึ่งมีผลเป็นประโยชน์สุขมี 3 ประการ ได้แก่ ทานมัย บุญเกิดจากความเสียสละ แจกจ่ายสิ่งของให้ผู้รับอิมกายอิมใจ, สීමมัย บุญสืบจากการฝึกอบรมกายวาจาใจ มีมารยาทสุภาพเรียบร้อย, ภาวนามัย บุญทวีคูณด้วยการฝึกขัดเกลากจิตใจให้ใสสะอาดผ่องใสและสงบจากมลทินโทษต่าง ๆ ตามที่พุทธองค์ทรงแสดงไว้ในบุญกิริยาวัตถุสูตร

บุญกิริยาวัตถุ 10 เป็นเจตนา คือ สิ่งสำคัญในการประกอบประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม เป็นแนวทางแห่งการทำบุญ 10 ประการ ดังนี้ 1)ทานมัย บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน, 2) สීමมัย บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล, 3) ภาวนามัย บุญสำเร็จด้วยการภาวนา, 4) อปายณมัย บุญสำเร็จด้วยการอ่อนน้อมถ่อมตน, 5) เวยยาวัจจมัย บุญสำเร็จด้วยการชวนชวายเป็นกิจที่ชอบ, 6) ปัตติทานมัย บุญสำเร็จด้วยการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้อื่น, 7) ปัตตานโมทนามัย บุญสำเร็จด้วยการยินดีในบุญกุศลของผู้อื่น, 8) ฐัมมัสสวนมัย บุญสำเร็จด้วยการตั้งใจฟังธรรม, 9) ฐัมมเทศนามัย บุญสำเร็จด้วยการแสดงธรรม และ 10) ธิฏฐชุกัมม บุญสำเร็จด้วยการปรับแนวคิดให้ตรงตามหลัก (อเนก ขำทอง, 2550: 43)

บทวิเคราะห์

ความสำคัญของทานในพุทธศาสนาซึ่งเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่าในตัวเองและเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักธรรมอื่น ๆ ในพุทธศาสนา ทานไม่เพียงแต่เป็นการให้สิ่งของหรือความรู้ แต่ยังเป็นการฝึกฝนจิตใจให้มีความเมตตาและความกรุณา ซึ่งส่งผลให้การดำเนินชีวิตมีคุณค่าสูงสุด บุญกิริยาวัตถุ 3 บุญกิริยาวัตถุ 3 เป็นองค์ประกอบแห่งบุญที่เป็นหลักในการทำความดีหรือทำบุญ ประกอบด้วย ทานมัยเป็นบุญที่เกิดจากความเสียสละ แจกจ่ายสิ่งของให้ผู้รับอิมกายอิมใจ สීමมัยเป็นบุญที่เกิดจากการฝึกอบรมกาย วาจา และใจ ให้มีมารยาทสุภาพเรียบร้อย ภาวนามัยเป็นบุญที่เกิดจากการฝึกขัดเกลากจิตใจให้ใสสะอาดผ่องใสและสงบจากมลทินโทษต่าง ๆ บุญกิริยาวัตถุทั้งสามนี้เป็นพื้นฐานในการสร้างบุญและความสุขที่มีผลประโยชน์สุขทั้งต่อตนเองและ

สังคม ตามที่พุทธองค์ทรงแสดงไว้ในปญญกิริยาวัตถุสูตร ปญญกิริยาวัตถุ 10 เป็นเจตนาหรือแนวทางในการทำบุญ 10 ประการ ประกอบด้วย ทานมัย บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน สิลมัยบุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล ภวานามัย บุญสำเร็จด้วยการภวานาปจายนมัยบุญสำเร็จด้วยการอ่อนน้อมถ่อมตน เวยยาวัจจมัยบุญสำเร็จด้วยการ ขวนขวายในกิจที่ชอบ ปัตติทานมัยบุญสำเร็จด้วยการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้อื่น ปัตตานุโมทนามัยบุญสำเร็จด้วยการ ยินดีในบุญกุศลของผู้อื่น ธัมมัสสวนมัยบุญสำเร็จด้วยการตั้งใจฟังธรรม ธัมมเทศนามัยบุญสำเร็จด้วยการแสดง ธรรม ติฏฐชุกัมมมัยบุญสำเร็จด้วยการปรับแนวคิดให้ตรงตามหลัก

สรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหาเรื่องทานในองค์ธรรมอื่นในพุทธศาสนา พบว่าทานเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่า สูงและเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติธรรมอื่น ๆ ปญญกิริยาวัตถุ 3 และ ปญญกิริยาวัตถุ 10 เป็นแนวทางในการทำบุญ และสร้างคุณธรรมในชีวิต การให้ทานนอกจากจะเป็นการสร้างบุญให้กับตนเองแล้วยังส่งผลให้เกิดความสุขและความสงบสุขในสังคมโดยรวม การฝึกฝนและปฏิบัติทานอย่างแท้จริงจึงเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ชีวิตและสังคม อย่างยั่งยืน

4. คัมภีร์วิมานวัตถุ

ความเป็นมาของคัมภีร์วิมานวัตถุ เรื่องวิมานวัตถุ คือ การได้มาซึ่งวิมานนั้น เป็นเรื่องการถามตอบระหว่าง พระมหาโมคคัลลานะเถระกับเทพบุตรผู้ได้วิมานต่าง ๆ กันนั้น แม้จะปรากฏว่ามีมากมาย แต่ก็พอสรุปได้ว่าเป็น คำตอบแสดงผลดีของการทำความดี เช่น การทำอัญชลีกรรมต่อท่านผู้มีศีลบ้าง, การถวายทานบ้าง, การรักษาศีล บ้าง, การให้น้ำดื่มบ้าง, การจุดไฟเพื่อประโยชน์แก่คนไปมาในที่มืดบ้าง, การฟังธรรมบ้าง, การรักษาอุโบสถศีล บ้าง, การตั้งอยู่ในคุณธรรม เช่น ไมโกรธบ้าง (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2537: 611)

ดังเรื่องเล่าว่า พระอรรถกถาจารย์ผู้รจนาคัมภีร์ปรมัตถทีปนี (อรรถกถาวิมานวัตถุ) กล่าว เรื่องวิมานวัตถุ ไว้ว่า วันหนึ่ง พระมหาโมคคัลลานะเถระได้ลึกลับเฝ้าอยู่เกิดความคิดขึ้นมาว่า ปัจจุบันนี้ มนุษย์ทั้งหลาย เมื่อความ ถึงพร้อมแห่งไทยธรรม ความถึงพร้อมแห่งทักษิณบุคลและความถึง พร้อมแห่งเจตนา แม้ไม่มีกียักพากันทำบุญ นั้น บังเกิดในเทวโลกเสวยสมบัติ ควรที่เราจาริกไปใน เทวโลกทำเทวดาเหล่านั้นเป็นพยานให้บอกผลบุญ ตามที่พวกเขาได้สั่งสมไว้และผลบุญตามที่ได้เห็น มา แล้วกราบทูลความนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ดังนั้นพระ ศาสดาของเราจักทรงแสดงผลกรรมให้ชัดเจนแก่มนุษย์ทั้งหลาย ทรงชี้แจงเรื่องบุญทั้งหลาย แม้มีประมาณ เล็กน้อยก็มีผลมากมาย โดยมี ศรัทธาความเชื่อที่ต่อเนื่องกันไปไม่ขาดสาย ทรงทำวิมานวัตถุนั้น ๆ ให้เป็นวัตถุป บัติเหตุเกิดเรื่องแล้วจักทรงประกาศพระพุทธานุศาสน์ได้ยิ่งใหญ่ การสั่งสอนนั้นจะเป็นประโยชน์สุขแก่ปวงชน แก่ เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ในคราวปฐมสังคายนาครั้งที่หนึ่ง พระธรรมสังคากาจารย์ได้รวบรวมเรื่องของ เทพบุตร เทพธิดาทั้งหลายผู้เกิดในวิมานนั้น มาร้อยกรองและจัดรวมไว้หมวดเดียวกัน เรียกชื่อว่า วิมานวัตถุ (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: ชุวิ.อ. 2-4)

4.1 โครงสร้างของคัมภีร์วิมานวัตถุ

โครงสร้างแบบแบ่งประเภท การจัดโครงสร้างของคัมภีร์วิมานวัตถุ ซึ่งได้ประมวลผู้ได้วิมาน จำนวน 48 เรื่อง และ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1)อิตถิวิมาน คือ วิมานของเทพธิดา และ 2)ปฐวิมาน คือ วิมานของเทพบุตร

โครงสร้างแบบแบ่งวรรค เมื่อจัดโครงสร้างแบบแบ่งประเภทแล้ว ก็จะได้แบ่งวิมานออกเป็นวรรค ดังนี้

1. อิตถิวิมาน แบ่งโดยย่อ มี 5 วรรค ได้แก่ 1) ปฐวรรค, 2) จิตตลตาวรรค, 3) ปาริจฉัตตกวรรค และ 4) มัญชิภูฏกวรรค นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งโดยพิสดาร ได้อีกดังนี้

- ปฐวรรคมี 17 วิมาน ได้แก่ ปฐมปฐวิมาน, ทุตติยปฐวิมาน, ตติยปฐวิมาน, จตุตถปฐวิมาน, กุณฺฐวิมาน, ปฐมนาววิมาน, ทุตติยนาววิมาน, ตติยนาววิมาน, ปทีปวิมาน, ติลทักขินวิมาน, ปฐม ปติพพาวิมาน, ทุตติย ปติพพาวิมาน, ปฐมสุณิสาวิมาน, ทุตติยสุณิสาวิมาน, อุตตราวิมาน, สิริมาวิมาน และเปสการิยาวิมาน

- จิตตลตาวรรค มี 11 วิมาน ได้แก่ ทาสวิมาน, ลพุมวิมาน, อาจามทายิกาวิมาน, จันฑาลิวิมาน, ภัททิธิกาวิมาน, โสณทินนาวิมาน, อุโปธาวิมาน, สุนิททาวิมาน, สุทินนาวิมาน, ปฐมภิกขา ทายิกาวิมาน และทุตติยภิกขา ทายิกาวิมาน

- ปาริจฉัตตกวรรค มี 10 วิมาน ได้แก่ อุฬารวิมาน, อุจจุทายิกาวิมาน, บัลลังกวิมาน, ลดา วิมาน, คุตตลวิมาน, ทัททลวิมาน, เปสวดีวิมาน, มลลิกาวิมาน, วิสาหลักชีวิมาน และปาริจฉัตตกวิมาน

- มัญชิภูฏกวรรค มี 12 วิมาน ได้แก่ มัญชิภูฏกวิมาน, ประภัสสรวิมาน, นาควิมาน, อโลม วิมาน, กัญชิกยิกาวิมาน, วิหารวิมาน, จตุริตถวิมาน, อัมพวิมาน, ปิตวิมาน, อุจจุวิมาน, วันทนวิมาน และรัชชุมาลาวิมาน

2. ปฐวิมาน แบ่งโดยย่อ มี 3 วรรค ได้แก่ 1)มหารถวรรค, 2)ปายาสิกวรรค และ 3)สุนิกขิตตวรรค นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งโดยพิสดาร ได้อีกดังนี้

- มหารถวรรค 14 วิมาน ได้แก่ มัญชุกุมทวปุตตวิมาน, เรวตีวิมาน, ฉัตตมาณววิมาน, กัก กฏกรสทายกวิมาน, ทวารบาลวิมาน, ปฐมกรณวิมาน, ทุตติยกรณวิมาน, ปฐมสุจิวิมาน, ทุตติยสุจิวิมาน, ปฐมนาควิมาน, ทุตติย นาควิมาน, ตติยนาควิมาน, จุฬรวิมาน และมหารถวิมาน

- ปายาสิกวรรค 10 วิมาน ได้แก่ ปฐมอคาริยาวิมาน, ทุตติยอาริยาวิมาน, ผลทายกวิมาน, ปฐมอุปัสสยทายกวิมาน, ทุตติยอุปัสสยทายกวิมาน, ภิกขาทายกวิมาน, ยวปาลกวิมาน, ปฐมกุนทลวิมาน, ทุตติยกุนทลวิมาน และปายาสวิมาน

- สุนิกขิตตวรรค 11 วิมาน ได้แก่ จิตตลตาวิมาน, นันทนวิมาน, มณิณณวิมาน, สุวันณ วิมาน, อัมพวิมาน, โคปาลวิมาน, กัณฐกวิมาน, อนเนกวันณวิมาน, มัญญกุนทลวิมาน, เสริสสกวิมาน และสุนิกขิตตวิมาน

วิมานวัตถุนี้แบ่งเข้าในพระสูตร ได้แก่ “พระสูตรตันตปิฎก” และแบ่งเข้าในขุททกนิกายสังเขกเข้าในคาถา ในสัทธรรมสมุทเทสิก 5 คือ สุตตะ เคยยะ เวยยาकरणะ คาถา อุทาน อิติวุตตกะชาดก อัပ္ภุตรัมมะ เวทลละ

สงเคราะห์เข้าในธรรมชั้นเล็กน้อยในบรรดา 84,000 พระธรรมชั้น ซึ่งพระอานนท์ คลังพระธรรมปิฎกฯ ให้ความเห็นว่า “ทวาสีติ พุทธโต คนที่ เทว สหสฺสานิ ภิกขุโต จตุราสีติ สหสฺสานิ เยเม ธมฺมา ปวตฺติโน” ธรรมเหล่านี้ได้อันข้าพเจ้าให้เป็นไป ข้าพเจ้าเรียน ธรรมเหล่านั้น จากพระพุทธรองค์ 82,000 จากภิกษุ (พระสารีบุตรเถระ) อีก 2,000 รวมเป็น 84,000 พระธรรมชั้น (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: วิ.มหา. 8/826/224)

4.2 การแบ่งจัดวรรคในคัมภีร์วิมานวัตถุ เมื่อนำอิตถิวิมานซึ่งมี 4 วรรค และปุริสวิมานที่มี 3 วรรค ก็จะเป็นโครงสร้างรวมแล้ว ได้ 7 วรรค ได้แก่ 1) ปฐววรรค, 2) จิตตลถาวรรค, 3) ปาริจฉัตตถาวรรค, 4) มัญชิภูฏถาวรรค, 5) มหารถถาวรรค, 6) ปายาสถาวรรค และ 7) สุนิกขิตถาวรรค

4.3 โครงสร้างที่จัดโดยวรรคและเรื่อง เมื่อนำอิตถิวิมานและปุริสวิมาน มาจัดลำดับเป็นวรรคและเรื่อง มีรูปแบบดังนี้ วรรคที่ 1 มี 17 เรื่อง, วรรคที่ 2 มี 11 เรื่อง, วรรคที่ 3 มี 10 เรื่อง, วรรคที่ 4 มี 12 เรื่อง, วรรคที่ 5 มี 14 เรื่อง, วรรคที่ 6 มี 10 เรื่อง, วรรคที่ 7 มี 11 เรื่อง

4.4 คาลาในคัมภีร์วิมานวัตถุ เมื่อนำอิตถิวิมานและปุริสวิมาน นำจัดโดยรูปแบบของคาลา ก็จะได้มี 1,500 คาลา ส่วนวรรคของวิมานวัตถุมีปฐววรรคเป็นวรรคต้น ว่าโดยเรื่องมีเรื่องปฐววิมาน วิมานตั้งทองเป็นเรื่องต้น วิมานวัตถุนี้มีคาลาว่า ปิณฑะ โสณณมย เป็นคาลาต้น

บทวิเคราะห์

สำหรับคัมภีร์วิมานวัตถุสามารถดำเนินการได้โดยการแยกข้อมูลหลักๆ ออกเป็นหัวข้อสำคัญ ดังนี้ ความเป็นมาของคัมภีร์วิมานวัตถุ ด้านเนื้อหา พบว่าเป็นการถกเถียงระหว่างพระมหาโมคคัลลานะเถระกับเทพบุตรที่ได้วิมานต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อแสดงผลดีของการทำความดีในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การถวายทาน, การรักษาศีล, การฟังธรรม, และอื่น ๆ ด้านการใช้ในประวัติศาสตร์พบว่าเป็นการบอกผลกระทบของมนุษย์ให้ชัดเจนและการสอนเรื่องบุญตามที่พระศาสดาแสดง ด้านโครงสร้างของคัมภีร์วิมานวัตถุ จำแนกประเภทของวิมานแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ อิตถิวิมาน (เทพธิดา) และปุริสวิมาน (เทพบุตร) ด้านการแบ่งวรรคมีการแบ่งดังนี้ อิตถิวิมาน มี 4 วรรคย่อย ปฐววรรค 17 วิมาน จิตตลถาวรรค 11 วิมาน ปาริจฉัตตถาวรรค 10 วิมาน มัญชิภูฏถาวรรค 12 วิมาน ปุริสวิมาน มี 3 วรรคย่อย มหารถถาวรรค 14 วิมาน ปายาสถาวรรค 10 วิมาน สุนิกขิตถาวรรค 11 วิมาน การรวมวรรคทั้งหมด 7 วรรค คาลาในคัมภีร์วิมานวัตถุ จำนวนคาลา ทั้งหมดมี 1,500 คาลา ด้านรูปแบบการนำเสนอมีวรรคปฐววรรคเป็นวรรคต้น ด้านการใช้งานและประโยชน์พบว่าการสั่งสอนซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสอนเรื่องบุญและการทำความดี มีการส่งเสริมความเชื่อเป็นการสร้างศรัทธาในผลของการทำบุญและการทำความดีในสังคม ด้านการรวบรวมและการจัดหมวดหมู่ในพระพุทธานุศาสนามีการรวบรวมเรื่องของเทพบุตรและเทพธิดาที่เกิดขึ้นในวิมาน และการจัดหมวดหมู่ในพระพุทธานุศาสนาจัดอยู่ในพระสูตรต้นปิฎกและขุททกปิฎก

สรุปการวิเคราะห์ คัมภีร์วิมานวัตถุเป็นการสอนเรื่องการทำความดีและผลของการทำบุญผ่านการถกเถียงระหว่างพระมหาโมคคัลลานะเถระและเทพบุตรผู้ได้วิมาน โดยมีการจัดโครงสร้างที่ชัดเจนแบ่งเป็นประเภทและวรรคต่าง ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาและเข้าใจ เนื้อหาของคัมภีร์นี้มีคาลาจำนวนมากที่ใช้ในการสั่งสอนและ

ส่งเสริมศรัทธาในผลบุญของการทำความดี ทั้งนี้ คัมภีร์วิมานวัตถุเป็นส่วนหนึ่งของพระสูตรตันตปิฎกและขุททกนิภายในพระพุทธศาสนา มีความสำคัญในการเผยแพร่ธรรมะและการสร้างศรัทธาให้กับประชาชนในยุคนี้และปัจจุบัน

5. อานิสงส์ของการให้ทานในคัมภีร์วิมานวัตถุ

ประเภทของหลักธรรมในคัมภีร์วิมานวัตถุนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเท่าที่ปรากฏในคัมภีร์ ที่กล่าวถึงหลักธรรมในระดับพื้นฐานเพื่อการดำเนินชีวิตของชาวพุทธ คือ อานิสงส์ของการให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญจิตภาวนา ดังนี้

5.1 อิตถิวิมาน

เป็นวิมานของเทพธิดาหรือวิมานที่เป็นที่อยู่ของเหล่านางเทพธิดาประเภทของอิตถิวิมานไม่ได้แบ่งเป็นประเภท แต่แบ่งออกเป็น 4 วรรค และถ้านับเป็นเรื่องประมวลได้ 50 เรื่อง

5.2 หมวดปฐวรค

ว่าด้วยตั้ง ตั้งตามสาระสำคัญของปฐมปิฐวิมาน-จตุตถปิฐวิมาน ถึงอานิสงส์ของการถวายตั้งให้ภิกษุหนึ่งฉันภัตตาหาร มีทั้งหมด 17 เรื่อง

บุญกิริยาวัตถุที่ปรากฏในอิตถิวิมาน สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1) การให้ทาน (ทานมัย) ประเภทของทาน มี 2 ประเภท ดังนี้

1.1) ปาฏิบุคลิกทาน คือ การให้จำเพาะบุคคล, ทานที่ให้เจาะจงตัวบุคคลหรือให้เฉพาะแก่ บุคคลผู้ใดผู้หนึ่ง

1.2) สังฆทาน คือ การให้แก่สงฆ์, ทานที่ถวายแก่สงฆ์เป็นส่วนรวม หรือให้แก่บุคคล เช่น พระภิกษุหรือภิกษุณีอย่างเป็นกลาง ๆ ในฐานะเป็นตัวแทนของสงฆ์ โดยอุทิศต่อสงฆ์ ไม่เจาะจงรูปใดรูปหนึ่ง

ในทาน 2 อย่างนี้ พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญสังฆทานว่าเป็นเลิศ มีผลมากที่สุด ดังพุทธ พจน์ว่า “เราไม่กล่าวว่า ปาฏิบุคลิกทานมีผลมากกว่าของที่ให้แก่สงฆ์ไม่ว่าโดยปริยายใด ๆ และได้ ตรัสชักชวนให้ให้สังฆทาน”

ตัวอย่างการให้ทาน ในปฐวรค อิตถิวิมาน

• เรื่องตติยวิมาน กล่าวถึงการถวายน้ำดื่มแก่พระผู้มีพระภาคของหญิงคนหนึ่ง จึงเป็นทาน มัย บำเพ็ญบุญด้วยวัตถุสิ่งของ

• เรื่องปทีปวิมาน กล่าวถึงหญิงสาวเมืองสาวัตถีคนหนึ่งได้ถวายประทีป คือ หล້ว

• เรื่องติลทกขิณวิมาน กล่าวถึงหญิงสาวเมืองราชคฤห์ผู้ถวายเมล็ดงาแด่พระพุทธเจ้า

2) การรักษาศีล การฟังธรรมและการเจริญภาวนา (ศีลมัย ธัมมัสสวนมัย และภาวนามัย)

คำว่า “ศีล” มีสาระสำคัญอยู่ที่เจตนาหรือความประสงค์ที่จะเว้นหรือไม่เว้น ซึ่งเรียกว่า วิรัติ คือ (การเว้นจากทุจริต, การเว้นจากกรรมชั่ว) มี 3 ประเภท ดังนี้

1) สัมปัตตวิรัติ เว้นสิ่งประจวบเฉพาะหน้า, เว้นเมื่อประสบซึ่งหน้า หรือเว้นได้ทั้งที่ ประจวบโอกาส คือ ไม่ได้ตั้งเจตนาไว้ก่อน ไม่ได้สมาทานสิกขาบทไว้เลย แต่เมื่อประสบเหตุที่จะทำชั่ว นึกคิดพิจารณาขึ้นได้ในขณะนั้นว่าตนมีชาติตระกูล วัยหรือคุณวุฒิอย่างนี้ ไม่สมควรกระทำการเช่นนั้นแล้วงดเว้นเสียได้ไม่ทำผิดศีล

2) สมาทานวิรัติ เว้นด้วยการสมาทาน คือ ตนได้ตั้งเจตนาไว้ก่อน โดยได้รับศีล คือ สมาทานสิกขาบทไว้แล้ว กังตเว้นตามที่ได้สมาทานนั้น

3) สมุจเฉตวิรัติ หรือ เสตฺฆาตวิรัติ เว้นด้วยตัดขาด, ด้วยชักสะพานตัดตอนเสียทีเดียว เว้นได้เด็ดขาด คือ การงดเว้นความชั่วของพระอริยะทั้งหลาย อันประกอบด้วยอริยมรรคซึ่งขจัด กิเลสที่เป็นเหตุแห่งความชั่วนั้น ๆ เสร็จสิ้นแล้ว ไม่เกิดมีแม้แต่ความคิดที่จะประกอบกรรมชั่วนั้นเลย และในวิรัติ 2 ข้อแรกยังไม่อาจวางใจได้แน่นอน วิรัติข้อที่ 3 จึงจะแน่นอนสิ้นเชิง (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: อง.พูก. 20/275/77)

ตัวอย่างของผู้รักษาศีล ฟังธรรม และปฏิบัติธรรมในปฐวิมาน มีดังนี้

- เรื่องอุตตราวิมาน กล่าวถึงธิดาของปุนณเศรษฐีชาวเมืองราชคฤห์ ได้รักษาศีล ฟังธรรม และปฏิบัติธรรมจนบรรลุสุกัทธาคามีผล
- เรื่องสิริวิมาน กล่าวถึงนางสิริมาซึ่งเป็นหญิงโสเภณีชาวเมืองราชคฤห์ ได้ฟังธรรม จากพระผู้มีพระภาคเจ้า จนได้บรรลุโสดาปัตติผล และได้ถวายสลากภัตแด่พระสงฆ์อีกด้วย
- เรื่องเปสการียวิมาน กล่าวถึงธิดาของนายช่างหูกชาวเมืองพาราณสี ได้เจริญวิปัสสนา ธรรมฐาน จนบรรลุโสดาปัตติผล

ตัวอย่างที่ยกมานี้ เป็นการกล่าวถึงทั้งการรักษาศีล การฟังธรรมและการปฏิบัติธรรม คือ เจริญวิปัสสนา ธรรมฐาน เพื่อชี้ให้เห็นว่าบุคคลผู้ประพฤติตามหลักบุญกิริยาวัตถุในแต่ละข้อนั้น ก็ย่อมให้อานิสงส์ต่างกันออกไป เพียงแต่ระดับที่เสวยบุญจะเหมือนกัน คือ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ส่วนอายุขัยก็อยู่ที่เหตุของแต่ละบุคคล ประกอบอีกส่วนหนึ่งด้วย

5.3 หมวดจิตตลตาวรรค

ว่าด้วยสวนจิตตรดาของเหล่าเทวดา หมายถึง สวนจิตตรดาในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ขึ้นตั้งตามสาระสำคัญของทาสีวิมาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ 1 ของวรรค มี 11 เรื่อง

บุญกิริยาวัตถุที่ปรากฏในจิตตลตาวรรค สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1) การเจริญกรรมฐาน (ภาวนามัย) มี 2 เรื่อง คือ เรื่องทาสีวิมานและสนิทาวิมาน คำว่า “การปฏิบัติธรรม” หมายถึง การปฏิบัติกรรมฐาน ดังนี้

1.1) สมณะกรรมฐานหรือสมณภิกษุ คือ การงานเป็นที่ตั้งแห่งความสงบใจหรือการ ผูกอบรมจิตให้เกิดความสงบ โดยมีวิธีปฏิบัติ 40 อย่าง หากปฏิบัติได้เพียงวิธีใดวิธีหนึ่งก็ทำให้ จิตใจสงบลงได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น เจริญอานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออกเป็นอารมณ์ (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: ที.ปา. 11/397/290)

2) วิปัสสนากรรมฐานหรือวิปัสสนาภาวนา คือ การงานเป็นที่ตั้งแห่งความรู้แจ้งเห็นจริง หรือการผูกอบรม ปัญญาให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริงตามสภาพที่ปรากฏทางตา หู จมูก ลิ้น กายและ ใจ (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: อง.ทุก. 20/275/77) วิธีปฏิบัติก็มีหลายอย่าง เช่น กำหนดรูปนามเป็นไตรลักษณ์ 3 คือ กำหนดเห็นรูป นามเป็น ทุกข์ ไม่เที่ยง เป็นสิ่งไม่ใช่ตัวตน เราเขา สัตว์ บุคคล (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: ชุ.ธ. 25/30/50).

2) การให้ทาน ฟังธรรมและรักษาศีล (ทานมัย ธัมมัสสวนมัย และศีลมัย) มี 6 เรื่อง

2.1) ลขุมวิมาน กล่าวถึงนางลขุมารัรักษาศีล ให้ทาน และปฏิบัติธรรมจนกระทั่งบรรลุ โสธปัตติผล

2.2) ภัททิธกวิมาน กล่าวถึงอุบาสิกาชื่อภัททิธก ได้ฟังธรรม รักษาอุโบสถศีลประจำ และได้ถวายทานแก่พระอัครสาวกทั้งสอง

2.3) โสณทินนาวิมาน กล่าวถึงอุบาสิกาชื่อโสณทินนา ได้ฟังธรรม รักษาอุโบสถศีลประจำ และได้ถวายทานแก่พระสงฆ์ด้วยความเคารพ

2.4) อุโบสถวิมาน กล่าวถึงหญิงชาวเมืองสาเกต ได้ให้ทานแด่พระอริยสงฆ์ด้วยความ เคารพ ได้รักษาศีลอุโบสถและได้ปฏิบัติธรรมเจริญกรรมฐาน

2.5) สุนิททาวิมาน กล่าวถึงหญิงชาวเมืองราชคฤห์ ได้ให้ทานแด่พระอริยสงฆ์ด้วยความ เคารพ ได้รักษาศีลอุโบสถและได้ปฏิบัติธรรมเจริญกรรมฐาน

2.6) สุทินนาวิมาน กล่าวถึงหญิงชาวเมืองราชคฤห์ ได้ให้ทานแก่พระอริยสงฆ์ด้วยความ เคารพ ได้รักษาศีลอุโบสถและได้ปฏิบัติธรรมเจริญกรรมฐาน

อย่างไรก็ตาม ในข้อ 2) ถึง 6) มีข้อสังเกตเกี่ยวกับคุณลักษณะในการให้ทานของคนดี นั้น ประกอบด้วย องค์ 5 อย่าง คือ ให้ทานด้วยศรัทธา, ให้ทานด้วยความเคารพ, ให้ทานตามกาลสมัย, ให้ทานด้วยจิตอนุเคราะห์ และ ให้ทานไม่กระทบตนและผู้อื่น (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2525: อง.ปญจก. 22/192/123).

5.4 หมวดปาริฉัตตวรรค

ว่าด้วยดอกปาริชาติ ชื่อนี้ตั้งตามชื่อเรื่องมี 10 เรื่อง

บุญกิริยาวัตถุที่ปรากฏในจิตตลตาวรรค สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1) ทานมัย

• เรื่องอุฬารวิมานกล่าวถึงหญิงสะกัชาวเมืองราชคฤห์มีศรัทธาในการทำบุญให้ทานและได้ถวายขนมแด่พระมหาโมคคัลลานเถระ จัดเป็นทานมัย

- เรื่องอุจจุทายิกาวิมาน ได้ถวายท่อนอ้อยแก่พระมหาโมคคัลลานเถระ จัดเป็นทานมัย
- เรื่องวัตถุตมทายิกาวิมาน กล่าวถึงหญิงผู้ถวายผ้าเนื้อดีเยี่ยม จัดเป็นทานมัย

2) รักษาศีล (ศีลมัย) เอกโปสถวิมาน กล่าวถึงหญิงผู้รักษาอุโบสถศีล 1 วัน

3) เวยยาวัจจมัย เรื่องอุปกรรมาธิตวิมาน กล่าวถึงหญิงคนหนึ่งที่ยกขวนช่วยเหลือคนอื่น จัดอยู่ในบุญกิริยาวัตถุ 10 ข้อที่ 5 ว่าด้วยเวยยาวัจจมัย บุญสำเร็จด้วยการขวนขวาย รับใช้ หรือให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น ๆ

5.5 หมวดมัญญชฎิการรรค

ว่าด้วยแก้วผลึกสีแดง มีจำนวน 12 เรื่อง

บุญกิริยาวัตถุที่ปรากฏในมัญญชฎิการรรค สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

- 1) มัญญชฎิการวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงผู้ถวายดอกสาละเป็นคนชาวกรุงสาวัตถี ได้นำดอกสาละอันสมบูรณ์ไปโปรยลงบนพุทธอาสน์ขณะที่พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ จัดเป็นทานมัย
- 2) ปภัสสรวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่เทพธิดาที่เป็นคนชาวกรุงราชคฤห์เพราะถวายพวงมาลัยดอกมะลิและน้ำอ้อยแก่พระมหาโมคคัลลานเถระขณะที่ยวบินทบาทแต่ไม่มีเวลาจะนั่งฟังอนุโมทนาจากพระเถระ จัดเป็นทานมัย
- 3) นาควิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงคนหนึ่งชาวเมืองพาราณสีผู้ถวายผ้าคู่หนึ่งแก่พุทธเจ้า และได้ฟังธรรมเทศนา จัดเป็นทานมัยและธัมมัสสวนมัย
- 4) อโกลมวิมาน วิมานที่มีรัศมีสว่างไปทุกทิศที่เกิดขึ้นแก่นางอโกลมผู้ถวายขนมกุมมาสแห้ง จัดเป็นทานมัย
- 5) กัญชิกทายิกาวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่ภรรยาของหมอบคนหนึ่ง ในหมู่บ้านอันธกวินทะ นางเห็นพระอานนทมายืนยวบินทบาทหน้าบ้าน และรู้ว่าพระพุทธเจ้าทรงอาพาธด้วยโรคลมในพระอุทร มีพระประสงค์จะเสวยน้ำข้าว นางจึงจัดน้ำข้าวใสมาตรด้วยความปิติใจ จัดเป็นทานมัย
- 6) วิหารวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงผู้อนุโมทนาการถวายวิหาร สหายของนาง วิสาขมหาอุบาสิกา) ชาวกรุงสาวัตถี เพราะได้อนุโมทนาการสร้างวิหารถวายสงฆ์ จัดเป็นปัตตานุโมทนาบุญ บุญสำเร็จด้วยการร่วมอนุโมทนา
- 7) จตุรติถวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิง 4 นาง ผู้ถวายดอกไม้ต่างชนิดกัน ต่างถวาย ดอกไม้ต่างสีต่างพันธุ์ แก่ภิกษุผู้ยวบินทบาททั้ง 4 รูป จัดเป็นทานมัย
- 8) อัมพวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงชาวกรุงสาวัตถี ผู้ถวายวัดสวนมะม่วง จัดเป็นทานมัย

9) ปีติวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงอุบาสิกาชาวกรุงราชคฤห์ เข้าตรู่วันหนึ่งนางได้นำดอกบวบขม 4 ดอก จะไปบูชาพระสถูปบรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระผู้มีพระภาคเจ้า แต่ ไปยังไม่ทันถึงถูกแม่โควิดจนเสียชีวิต จัดเป็นทานมัย

10) อุจจุวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงผู้ถวายท่อนอ้อยแด่พระมหาโมคคัลลานเถระ ถูกแม่ตัวผู้ไม่มีศรัทธา ทุ่มด้วยก้อนดินจนเสียชีวิต จัดเป็นทานมัย

11) วันทวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงชาวกรุงสาวัตถี นางได้กราบไหว้สมณะที่ เดินทางผ่านหมู่บ้านของนางเพื่อไปเฝ้าพระผู้มีพระภาค จึงเกิดศรัทธากราบลงแล้วยืนประคอง อัญชลีไว้เหนือศีรษะ จนภิกษุเหล่านั้นเดินกลับตาไป จัดเป็นอปายนมัย บุญสำเร็จด้วยการอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นการบูชาบุคคลผู้ควรบูชากราบไหว้

12) รัชขุมาลวิมาน วิมานที่เกิดขึ้นแก่หญิงชาวกรุงสาวัตถีผู้กราบไหว้สักการะ เคารพพระพุทธเจ้า เพราะได้พบพระผู้มีพระภาคขณะทีนางกำลังผูกคอตายเพื่อหนีสภาพคนใช้ที่ถูก นายผู้หญิงค่าว่าทูปต้อยู่เป็นประจำ เมื่อได้ฟังอนุพุททิกถาและอริยสัจ 4 ภายหลังยอมกลับไปรับใช้ ตามเดิม และทำให้นายหญิงและชายได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์ด้วย จัดเป็นอปายนมัย ด้วยการกราบไหว้พุทธเจ้า, ธรรมสสวนมัย ได้ฟังธรรมจากพุทธเจ้า และธรรมเทศนามัย ได้บอกกล่าวกับนายหญิงและชาย

บทวิเคราะห์

ในการศึกษาหลักธรรมจากคัมภีร์วิมานวัตถุ โดยมุ่งเน้นไปที่อานิสงส์ของการให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญจิตภาวนา สามารถทำได้โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพจากตัวอย่างที่ได้รับรวบรวมจากคัมภีร์ ซึ่งประกอบด้วยหลายเรื่องในแต่ละหมวดของวิมาน ดังนี้ ขั้นตอนการวิเคราะห์ การแยกประเภทหลักธรรม การให้ทาน (ทานมัย) การรักษาศีล (ศีลมัย) การเจริญจิตภาวนา (ภาวนามัย) การฟังธรรม (ธรรมสสวนมัย) การชวนช่วยช่วยเหลือคนอื่น (เวทย์วัจจมัย) การร่วมอนุโมทนา (ปัตตานุโมทนามัย) การอ่อนน้อมถ่อมตน (อปายนมัย) การบูชาบุคคลผู้ควรบูชา (อปายนมัย) การบอกกล่าวธรรมะ (ธรรมเทศนามัย) การแยกตัวอย่างตามประเภทหลักธรรม

การให้ทาน (ทานมัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน ปฐวรรคได้แก่ การถวายน้ำดื่ม, ถวายประทีป, ถวายเมล็ดงา จิตตลตาวรรคได้แก่ การรักษาศีล, ให้ทาน, ปฏิบัติธรรม ปาริฉัจตกวรรคได้แก่ ถวายขนม, ถวายท่อนอ้อย, ถวายผ้าเนื้อดี มัญชิฎฐกวรรคได้แก่ การถวายดอกสาละ, ถวายพวงมาลัยดอกมะลิ, ถวายผ้าคู่, ถวายขนมกุมาสแห้ง, ถวายน้ำข้าว, อนุโมทนาการถวายวิหาร, ถวายดอกไม้, ถวายสวนมะม่วง, ถวายดอกบวบขม, ถวายท่อนอ้อย

การรักษาศีล (ศีลมัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน จิตตลตาวรรคได้แก่ การรักษาศีลอุโบสถ ปาริฉัจตกวรรคได้แก่การรักษาศีลอุโบสถ 1 วัน การเจริญจิตภาวนา (ภาวนามัย) ปฐวรรคได้แก่การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน จิตตลตาวรรคได้แก่ การเจริญกรรมฐาน

การฟังธรรม (ธัมมัสสวนมัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน ปิฐวรรคได้แก่ การฟังธรรมและปฏิบัติธรรม

การชวนช่วยช่วยเหลือคนอื่น (เวยยาวัจจมัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน ปาริฉัตตกวรรคได้แก่ การชวนช่วยช่วยเหลือคนอื่น

การร่วมอนุโมทนา (ปัตตานุโมทนามัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน มัญชิฎฐกวรรคได้แก่ การอนุโมทนาการสร้างวิหาร

การอ่อนน้อมถ่อมตน (อปายนมัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน มัญชิฎฐกวรรคได้แก่ การกราบไหว้สมณะ

การบูชาบุคคลผู้ควรบูชา (อปายนมัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน มัญชิฎฐกวรรคได้แก่ การกราบไหว้พุทธเจ้า

การบอกกล่าวธรรมะ (ธัมมเทศนามัย) ที่มาในคัมภีร์เมื่อวิเคราะห์ตามวรรคพบใน มัญชิฎฐกวรรคได้แก่ การบอกกล่าวธรรมะให้ผู้อื่นฟัง

วิเคราะห์เนื้อหาของแต่ละตัวอย่างตามประเภทหลักธรรม โดยมุ่งเน้นการเปรียบเทียบอานิสงส์หรือผลของการปฏิบัติ เช่น การให้ทานประเภทต่าง ๆ มีอานิสงส์อย่างไร ทานที่ถวายเฉพาะบุคคล (ปาฏิบุคลิกทาน) เทียบกับทานที่ถวายแก่สงฆ์ (สังฆทาน) การรักษาศีลประเภทต่าง ๆ มีผลแตกต่างกันอย่างไร การเจริญจิตภาวนาแบบสมณะกับวิปัสสนาให้ผลอย่างไร การฟังธรรมและการปฏิบัติธรรมให้ผลอย่างไรในชีวิตจริง การช่วยเหลือผู้อื่นมีผลต่อสังคมอย่างไร การร่วมอนุโมทนากับการสร้างวิหารมีผลเช่นไร การอ่อนน้อมถ่อมตนและการกราบไหว้ผู้มีคุณธรรมให้ผลอย่างไร

การวิเคราะห์เชิงลึก เป็นต้นว่า การให้ทาน (ทานมัย) ในปิฐวรรค ได้แก่ การถวายน้ำดื่มซึ่งผลจากการถวายน้ำดื่มคือการได้เกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีความสะดวกสบายและมีน้ำดื่มที่บริสุทธิ์ การถวายประทีปซึ่งผลจากการถวายประทีปคือการมีแสงสว่างในชีวิต ไม่มีความมืดมิด การถวายเมล็ดงาซึ่งผลจากการถวายเมล็ดงาคือการมีชีวิตที่อุดมสมบูรณ์ ไม่มีความขาดแคลน ในจิตตลตาวรรค ได้แก่ การให้ทานควบคู่กับการรักษาศีลและการปฏิบัติธรรมซึ่งผลคือการได้บรรลุโสดาปัตติผลและได้เกิดในสวรรค์ชั้นสูง ในปาริฉัตตกวรรค ได้แก่ การถวายขนมซึ่งผลคือการมีชีวิตที่ยืนยาวและแข็งแรง การถวายท่อนอ้อยซึ่งผลคือการมีชีวิตที่หวานชื่นและอุดมสมบูรณ์ ในมัญชิฎฐกวรรค ได้แก่ การถวายดอกสาละซึ่งผลคือการมีความงดงามและเป็นที่รักใคร่ การถวายพวงมาลัยดอกมะลิซึ่งผลคือการมีความบริสุทธิ์และสดใส การรักษาศีล (ศีลมัย) ในจิตตลตาวรรค ได้แก่ การรักษาศีลอุโบสถซึ่งผลคือการมีจิตใจที่สงบสุขและไม่มีความเดือดร้อน ปาริฉัตตกวรรค ได้แก่ การรักษาศีลอุโบสถ 1 วัน ซึ่งผลคือการได้รับความเคารพนับถือจากผู้อื่นและมีชีวิตที่สงบสุข การเจริญจิตภาวนา (ภาวนามัย) ในปิฐวรรค ได้แก่ การเจริญวิปัสสนากรรมฐานซึ่งผลคือการเห็นความจริงของสังขารและการบรรลุธรรมขั้นสูง ในจิตตลตาวรรค ได้แก่ การเจริญกรรมฐานซึ่งผลคือการมีจิตใจที่สงบและสามารถมองเห็นความจริงของชีวิต การวิเคราะห์นี้จะช่วยให้

เห็นภาพชัดเจนขึ้นถึงอานิสงส์ของการปฏิบัติตามหลักธรรมในคัมภีร์วิมานวัตถุ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า "อานิสงส์ของการให้ทานในคัมภีร์วิมานวัตถุ" เป็นหลักธรรมสำคัญที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจของผู้ปฏิบัติ สร้างความสงบสุขในสังคมผ่านการเสียสละและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมที่มีความสามัคคีและมีน้ำใจต่อกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจ โดยการให้ทานหรือ "ทานมัย" ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาพระมหามหาวินิธ ปุริสุตโตโม (2561) ซึ่งมีข้อค้นพบว่าการให้ทานถือเป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติได้รับผลบุญสูงสุด พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญการให้ทานในรูปแบบสังฆทานว่าเป็นเลิศ มีผลมากที่สุด การให้ทานไม่เพียงแต่เป็นการแบ่งปันทรัพย์สินสิ่งของ แต่ยังเป็นการพัฒนาจิตใจให้เกิดความเมตตาและการปล่อยวาง ซึ่งเป็นคุณธรรมเบื่องสูงที่พุทธศาสนิกชนควรยึดถือและปฏิบัติตาม

ความสัมพันธ์ของการทำทานและการเสวยผลบุญจากการวิเคราะหวิมานวัตถุ พบว่าบุคคลที่ทำทานย่อมได้รับผลบุญและเกิดในสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ตามบุญกุศลที่ได้ทำไว้ การให้ทานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การถวายน้ำดื่ม การถวายประทีป และการถวายเมล็ดงา ล้วนแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทำทานและการเกิดในสวรรค์ การทำบุญให้ทานจึงไม่ไร้ผล แต่เป็นการสะสมบุญกุศลที่ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติได้เสวยสุขในภพภูมิที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาเชน กิตติขโย (แสงงี่ยม), (2552) ซึ่งแสดงผลกระทบในเชิงสังคมพบว่า การให้ทานยังส่งผลต่อความสงบสุขในสังคม การเสียสละและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความสามัคคี การทำทานช่วยให้เกิดการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทั้งในระดับบุคคลและชุมชน การพัฒนาคุณธรรมในระดับบุคคลย่อมส่งผลให้สังคมมีความสุขสงบและเป็นสุข (พระครูพิลาศสรกิจ (สุรศักดิ์ ธารายศ), 2562; พระครูวินัยธรสัณชัย ญาณวิโร (ทิพย์โอสถ) และคณะ, 2562)

การอุทิศส่วนบุญและการเกื้อหนุนนอกจากการทำบุญให้ทานจะมีอานิสงส์ในตัวของมันเอง ยังส่งผลในการอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล การให้ทานจึงเป็นหลักการที่ก่อให้เกิดการเกื้อหนุนจนเจือ ทั้งต่อบุคคลทั่วไป นักบวช และสรรพสัตว์ทั้งหลาย เพื่อให้เกิดการอุปการะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พระครูปัญญามูณี (2532) และการศึกษาของ พระมหามหาวินิธ ปุริสุตโตโม (2561) ที่พบว่าการปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนาถือว่าการศึกษาและปฏิบัติหลักบุญกิริยาวัตถุในเรื่องของทาน ถือเป็นการปฏิบัติตามหลักเบื้องต้นของพุทธศาสนาอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เป็นการแสดงถึงความศรัทธาและการยึดมั่นในคำสอนของพระพุทธเจ้า การปฏิบัติทานจึงเป็นวิธีหนึ่งในการสร้างสมบุญกุศลและพัฒนาตนเองให้มีจิตใจที่บริสุทธิ์และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาเชน กิตติขโย (แสงงี่ยม) (2552)

6. สรุป

การให้ทานเป็นการพัฒนาคุณภาพจิตและคุณภาพชีวิตไปสู่คุณธรรมเบื้องสูงขึ้นไป ทานเป็นสาเหตุที่ทำให้สังคมเกิดความสงบสุขอันเกิดจากความเสียสละ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามโอกาสเหมาะสม บุคคลผู้ทำบุญให้ทานแล้วย่อมได้เกิดในสวรรค์ ซึ่งมีปรากฏในวิมานวัตถุที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของการทำทานแล้วไปเกิดในสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ตามบุญกุศลที่ได้ทำทั้งในอดีตและปัจจุบัน เรื่องวิมานวัตถุนี้มีจุดหมายก็เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่า การทำบุญให้ทานย่อมไม่ไร้ผล ผู้ที่ให้ทานย่อมเกิดในสวรรค์อย่างแน่นอน นอกจากการทำบุญให้ทานจะมีอานิสงส์ต่าง ๆ แล้วยังส่งผลในการอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลอีกด้วย การให้ทานจึงได้ชื่อว่าเป็นหลักธรรมสำหรับก่อให้เกิดการเกื้อหนุนหนุนจุนเจือ ทั้งบุคคลทั่วไป นักบวช และสรรพสัตว์ทั้งหลาย เพื่อให้เกิดการอุปการะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ในฐานะพุทธศาสนิกชนนั้น การศึกษาและปฏิบัติหลักบุญกิริยาวัตถุในเรื่องของทาน ถึงจะได้ชื่อว่าปฏิบัติตามหลักเบื้องต้นของพุทธศาสนาอย่างถูกต้องสมบูรณ์

7. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า "อานิสงส์ของการให้ทานในคัมภีร์วิมานวัตถุ" เป็นหลักธรรมสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตใจของผู้ปฏิบัติ โดยเฉพาะการสร้าง ความสงบสุขในสังคมผ่านการเสียสละและการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ข้อความยังชี้ให้เห็นว่าการทำทานหรือ "ทานมัย" มีผลให้ผู้ปฏิบัติได้รับผลบุญสูงสุดและมีคุณธรรมเบื้องสูง นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์วิมานวัตถุที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทำทานและการเกิดในสวรรค์ โดยอธิบายว่าผู้ที่ทำทานจะได้รับผลบุญและเกิดในสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ตามบุญกุศลที่ได้ทำไว้ อีกทั้งยังแสดงถึงความสัมพันธ์ของการทำทานและผลกระทบเชิงสังคมว่าการทำทานช่วยให้เกิดการเกื้อกูลกันในระดับบุคคลและชุมชน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ส่งเสริมการทำทานในสังคม: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมและแคมเปญเพื่อส่งเสริมการทำทานในชุมชนและสังคม เพื่อสร้างสังคมที่มีความสามัคคีและมีน้ำใจต่อกัน การสร้างแคมเปญที่เน้นเรื่องการเสียสละและการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมเหล่านี้ในสังคม

2. การศึกษาและเผยแพร่หลักธรรม: สถาบันการศึกษาและวัดควรมีการจัดการเรียนการสอนและการเผยแพร่หลักธรรมเกี่ยวกับการทำทานและอานิสงส์ของการทำทานให้กับพุทธศาสนิกชน เพื่อให้มีความเข้าใจและยึดถือในการปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบของการทำทานในระดับชุมชน: ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการทำทานในระดับชุมชน โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับความสามัคคีและความสงบสุขใน

ชุมชน การศึกษานี้สามารถใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากชุมชนต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบ

2.การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการทำทานต่าง ๆ: ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการทำทานต่าง ๆ เช่น การถวายน้ำดื่ม การถวายประทีป และการถวายเมล็ดงา เพื่อวิเคราะห์ว่าแต่ละรูปแบบมีผลกระทบและอานิสงส์อย่างไรบ้าง และมีผลกระทบต่อบุคคลและชุมชนในด้านไหนมากที่สุด

8. เอกสารอ้างอิง

พระครูพิลาศสรกิจ (สุรศักดิ์ ธารายศ), พระครูวิจิตรศีลาจาร และ สิทธิโชค ปาณะศรี. (2562). ศึกษาวิเคราะห์การให้ทานในสังคมยุคปัจจุบัน. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 6(5), 2302-2315.

พระครูปัญญานูนิ. (2532). *มงคลที่ป็นแปล*. กรุงเทพมหานคร: ทวีพิมพ์ดี.

พระครูวิสิฐปัญญาคม. (2555). ศึกษาวัฒนธรรมการให้ตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท. วิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระครูวินัยธรสัจชัย ญาณวีโร (ทิพย์ไธสง), พระมหาบุญณสมบัตินุญเรื่อง, พระมหาเจริญ กตปญโญ (กระพิล), สมิตไธโร อภิวัฒน์อมรกุล และ กมล บุตรชาลี. การเสริมสร้างความเข้มแข็งตามหลักบุญกิริยาวัตถุของชุมชนบ้านแสนคำ อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสาร มจร วิชาการล้านนา*, 8(2), 52-62.

พระมหาเชน กิตติขโย (แสงชัย). (2552). การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องอานิสงส์ของทานในพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระมหาหมื่นจันทร์ ปุริสุตโตโม. (2561). การบำเพ็ญทานตามแนวมงคลสูตรในพุทธปรัชญาเถรวาท. *วารสารปัญญา*, 25(2), 1-10.

มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2525). *พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2525 เล่มที่ 48*. มหามกุฏราชวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.

แม่ชีกาญจนา เจริญธนาโชค. การท่องเที่ยวสู่แดนพุทธภูมิตามหลักบุญกิริยาวัตถุ. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 14(1), 109-119.

สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2537). *พระไตรปิฎกสำหรับประชาชน*. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.

อเนก ขำทอง. (2550). *ธรรมศึกษาขั้นตรี*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.13

How to Effectively Carry Out Online Teaching of Chinese National and Folk Dance

Ming Yuan^{1*} & Supavadee Potiwetchakul²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. Ming Yuan*

Performing Arts Department,
Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat
University, Thailand.

Email: ming.yuan@gmail.com

2. Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul

Performing Arts Department,
Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat
University, Thailand.

Email: supavadee.pot@ssr.ac.th

Keywords:

College Education; Chinese Folk Dance; Dance Education; Online Teaching.

Article history:

Received: 20/04/2023

Revised: 15/03/2024

Accepted: 15/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Yuan, M. & Potiwetchakul, S. (2024). How to Effectively Carry Out Online Teaching of Chinese National and Folk Dance. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 199-207.

ABSTRACT

In recent years, due to the impact of the novel coronavirus epidemic in China and even the world, many schools have been unable to carry out offline teaching activities normally, and they have changed from offline to online home class teaching models. In this new situation, dance teaching, as a practical class, has been more suitable for the traditional offline teaching model. However, due to the popularity and development of Internet classrooms, as well as responding to the requirements of national policies, dance education needs to face innovation and reform. As a basic professional course of dance performance major in Chinese colleges and universities, how to effectively carry out online teaching is particularly important. This article studies the problems encountered in the network class of college folk dance course and finds the corresponding solutions.

1. Introduction

Under the background of the Internet era, online course education is adopted to analyze the current situation and existing problems for dance education, find a feasible path, optimize and improve the efficiency of dance education in colleges and universities, and improve the quality of talent training. In her article "Online and Offline Research on Dance Education from the Perspective of the Internet", Dong Jing (2022) from Qu Jing Normal University discussed the advantages of combining the Internet with dance education, combined with the limiting factors of the online and offline modes of dance education from the perspective of the Internet, and analyzed the optimization strategy of the online and offline modes of dance education from the perspective of the Internet. The article wrote, "Because on the Internet platform, educators can share resources, but also can carry out comprehensive learning, communication and interaction" (Kop, 2011), effectively combined with the Internet dance education platform, to carry out the communication and exchange of resources on the Internet. By using mobile terminals, teachers' teaching activities are more convenient and safe, and educators have sufficient resource support and technical support. In the sharing of teaching resources, they can refer to other excellent teaching methods and advanced teaching experience, and introduce new ideas and new methods, so as to improve the quality and efficiency of dance teaching (Cuellar & Caballero, 2019). It is also a good opportunity for teachers to improve their professional ability and promote their career development. In the mode of combining online and offline, people who love dance concentrate their strength together and promote the development of dance careers towards a broader space. Teachers can also learn excellent culture and advanced skills in the platform combining online and offline, improve their professional ability, optimize dance education or start a business under the Internet thinking, promote the development of personal dance career" (Dongjing, 2022). With the increasing prevalence of online classrooms, Chinese folk dance instructors in colleges and universities should consider and innovate their teaching methods to advance Chinese ethnic and folk dance online education, exploring and developing new approaches to dance instruction.

2. Objectives

1. To study college students' views and experiences on online classroom.
2. To analyze the current teaching status of Chinese folk dance courses in colleges and universities, and find the existing problems and deficiencies.
3. To study the teaching methods of Chinese folk dance in online classes.

3. Research Methodology

1. Investigation method; a questionnaire survey, students' opinions on the offline and online folk dance class are collected, and effective suggestions for improvement are put forward.
2. Interview method; Interview national and folk dance teachers in universities and colleges in Guangxi, the difficulties in network classroom teaching, and the solutions.
3. Literature research method; to study the teaching methods and innovation of online Chinese folk dance classrooms by consulting materials, books, and papers.

4. Results

4.1 Study college students' views and experiences on online classroom

The research to investigate the freshmen and sophomores of dance performance in Chongzuo Preschool Normal College a questionnaire survey three times in one semester. Comments and suggestions on online and offline classes are received.

The reason why students prefer online classes is the learning atmosphere. They believe that teachers can pay more attention to each student in online classes, and they will do their homework more attentively. Usually, a dance class in a dance performance major has about 20-25 students. A small number of students are easy to be ignored by the teacher during part of the class time, so the teacher cannot pay attention to the learning progress of each student all the time. However, in the online class, the method of returning to class alone is usually adopted, so that the students can hear the teacher's evaluation, have time to communicate with the teacher one-on-one, and have more interaction with the teacher in class. More clearly understanding their learning methods are correct, more understanding of their own strengths and weaknesses, so that students can from their perspective to look at their problems and improve, so that students can more attentively to practice, to better understand their shortcomings to practice targeted progress, change the traditional teaching methods, In the process of online class, each student can communicate with the teacher more, get closer to the teacher, think the class is interesting, and gain more knowledge.

Interviewed two Chinese national and folk dance teachers at Chongzuo Preschool Teachers College and Guangxi Arts University to understand their views on Internet dance education. In the interview, two teachers of folk dance believed that the transformation of the education mode in the online classroom of folk dance would make dance teachers think about a new classroom teaching, and they would think about the innovation of the class mode. How to conduct classroom teaching more effectively? The first is the teaching environment of teachers' home online classes and students' home learning environment. A small number of students cannot find a suitable dance class space during the home online classes, but through the active communication and cooperation between teachers and parents of students, basically, all parents can create a learning space for students at home, and arrange enough places for online dance classes at home. The floor can be laid with yoga mat or floor glue, so as to optimize the students' home dance practice and class conditions, to solve the most important dance online classroom learning problems. Secondly, in the teaching of online classes, the teaching content chosen by teachers should also be adjusted. For example, the movements that require the cooperation of two or more people in dance combinations should be changed to those that can be completed by a single person, and some combinations that require drastic changes in formation should be avoided as far as possible in online courses, and the teaching combinations suitable for students who can complete by themselves at home should be selected. Finally, in the teaching of online class, teachers should improve their language expression ability. Compared with offline traditional class, online class tests teachers' language expression ability more. What kind of words, words and precise words should be used to let students intuitively understand the feeling and strength of the dance movement, and what kind of state students' body should present. Therefore, teachers should have and improve their language expression ability in online class. Therefore, teachers also gain the progress of

teaching ability and the improvement of teaching level in online class. (Luzhenbiao (2023), full-time teacher of Chinese folk dance, Chongzuo Preschool Normal College and Qinwenwen, (2023) full-time teacher of Chinese folk dance, Guangxi Arts University.)

2. Analyze the current teaching status of Chinese folk dance courses in colleges and universities, and find the existing problems and deficiencies

In practice, the teaching design and teaching methods of online classroom of Chinese folk dance are studied. The classroom is divided into three steps: pre-class preparation, textbook selection, students' return to class and homework check. Preparation before class; First of all teachers and students should joint online course communication tools ready, clear picture quality, keep the class in advance before class unblocked, check the network communications equipment capacity adequacy, ready to put a class communication tools shift of the rack in case in the network classroom or shot camera can't clear, It is crucial for online dance classes to ensure that teachers and students can see each other clearly during online teaching.

Figure1: As shown in the figure, teachers and students need to prepare mobile phone holders before starting online classes, so as to ensure the stability of screen images in online classes (Photo from Baidu, 2023).

The choice of teaching materials; First of all, in colleges and universities, teachers should not teach only routinized teaching. "Professor Pu Yongguang of Minzu University of China took folk dance teaching as an example and pointed out that the teaching material of Chinese folk dance is actually a textbook (Oakes, 2013). Pu Yongguang believed that, From the current academic folk dance teaching practice, the teaching behavior of folk dance falls into homogeneity. Because of the same way, similar structure and the same style of textbook construction, different folk dances that were originally diversified are forced into the same mold for processing, and thus form the basic mode, basic context, basic grammar and authoritative discourse of current textbook construction of folk dances." (Mengmeng, 2022, cited in Piaoyongguang, 2018: 9).

3. The teaching methods of Chinese folk dance in online classes

Teachers in colleges and universities should also pay attention to the cultivation of students' individuation and creativity of their independent thinking, and strengthen students'

innovative ability of independent thinking and self-understanding. In addition, Brahler, et al. (1999) research on developing on line learning materials for higher education mention to the selection of teaching materials for online classes, since students in online classes are independent, the teaching content we choose should conform to the students' class environment and conditions, and avoid the dance combinations that are too large in running and jumping, have many formations, and require the cooperation of two or more people. In the arrangement of teaching materials, we should choose the teaching materials with a small range of formation but which can fully improve students' professional ability to complete alone. Kassing and Jay (2020) mentioned in their research names "Dance teaching methods and curriculum design: comprehensive K-12" involving to developing observation skill to understand characteristics of different learners, as sidelining the problems of students' sites, we should choose the teaching materials with a large degree of completion.

Figure2: It is shown in the figure that most students study at home during online classes, and the study space is generally relatively small, so appropriate and more suitable for home learning materials are needed for teaching. (The picture is taken from the author's online course.)

Students return to class and check homework; in the online course, students are all independent individuals, so if each student checks the homework individually, this link will occupy a lot of class time. Teachers can record homework videos by students offline in advance. The recorded video homework will be sent to the teacher in advance. After receiving the video, the teacher will group the students into question groups, make comments according to different problem groups in turn, and point out targeted explanations to students in each group to improve the time efficiency of the class.

5. Discussion

1) Student Perspectives on Online Classroom

The study explored the viewpoints of freshmen and sophomores majoring in dance performance at Chongzuo Preschool Normal College regarding online classrooms. It was found that students appreciate online classes primarily for the conducive learning atmosphere they provide. Students perceive that online platforms facilitate enhanced teacher-student interaction and personalized feedback, which they find lacking in traditional classroom settings. This personalized approach allows students to better comprehend their learning methods, strengths, and weaknesses. Consequently, they can focus more attentively on practicing and improving, thereby altering traditional teaching methods to suit their needs. The one-on-one interaction with teachers in online classes is highlighted as a significant factor that makes the learning process more engaging and enriching.

Additionally, interviews with Chinese national and folk dance teachers at Chongzuo Preschool Normal College and Guangxi Arts University provided valuable insights into internet-based dance education. These interviews revealed that educators are contemplating innovative approaches to adapt to the online classroom environment effectively. Issues such as optimizing home learning spaces and adjusting teaching content to suit individual student environments were recognized as crucial for improving the efficacy of online dance education. Furthermore, teachers acknowledged the need to enhance their language expression abilities in online classes to effectively convey dance techniques and movements.

2) Analysis of Current Teaching Practices in Chinese Folk Dance Courses

The study analyzed the current teaching strategies and methods employed in Chinese folk dance courses at colleges and universities. It identified three critical phases in the online classroom: pre-class preparation, textbook selection, and student engagement through return-to-class and homework assessment.

Pre-class preparation involves ensuring that both teachers and students are equipped with suitable online communication tools and stable internet connections. This preparation is essential to facilitate clear audiovisual communication during online dance classes, as depicted in Figure 1, illustrating the necessity of mobile phone holders to stabilize screen images.

Moreover, the selection of teaching materials was scrutinized to avoid routine teaching practices. Professor Pu Yongguang emphasized the uniformity in current textbook constructions for Chinese folk dance, which tends to homogenize diverse dance forms. The study advocates for the adoption of teaching materials that cater to varied student learning environments and avoid complex dance formations requiring extensive coordination among students (Figure 2).

3) Teaching Methods in Online Chinese Folk Dance Classes

Effective teaching methods in online Chinese folk dance classes must prioritize fostering students' individuality, creativity, and independent thinking. The study cited research by Brahler et al. and Kassing and Jay, underscoring the importance of selecting teaching materials that enhance students' professional capabilities and accommodate their independent learning

styles. Teachers are encouraged to design course content that allows for individual completion and avoids overly complex dance combinations.

Furthermore, the study proposed strategies for optimizing student engagement through efficient homework management. In online environments, where students are independent learners, teachers can enhance class efficiency by pre-reviewing recorded video homework submissions and providing targeted feedback to student groups.

6. Suggestion

1) Enhancing Online Classroom Experience

Based on students' positive perceptions of online classes, it is recommended to further enhance the online classroom experience through the following strategies:

Enhanced Interaction Tools, implement and encourage the use of interactive tools that facilitate real-time communication and engagement between students and teachers. This could include virtual whiteboards, breakout rooms for group activities, and chat functions specifically designed for educational purposes.

Personalized Feedback Mechanisms, develop structured systems for providing personalized feedback to students on their performance and progress. This can include regular one-on-one sessions, detailed written feedback on assignments, and peer review activities that encourage constructive critique among students.

Training for Teachers, provide continuous training and support for teachers to improve their skills in online teaching, particularly focusing on effective use of language to convey dance techniques and movements. Workshops and seminars could be organized to enhance their proficiency in online communication and teaching methodologies.

Optimizing Learning Environments, collaborate closely with students and their families to optimize home learning environments. Provide guidance on setting up adequate space for dance practice, such as using yoga mats or adhesive flooring, as suggested by teachers in the study.

2) Improving Teaching Practices in Chinese Folk Dance Courses

To address the identified challenges in teaching practices in Chinese folk dance courses, the following recommendations are proposed:

Diversification of Teaching Materials, Encourage the development and adoption of diverse teaching materials that reflect the richness and diversity of Chinese folk dance traditions. This could involve creating multimedia resources, interactive tutorials, and digital archives of dance performances to enrich students' learning experiences.

Flexibility in Curriculum Design, Promote flexibility in curriculum design to accommodate different learning styles and environments. This includes offering both synchronous and

asynchronous learning options, allowing students to engage with course materials at their own pace while still maintaining high standards of learning.

Incorporation of Student-Centered Activities, Integrate more student-centered activities into the curriculum that foster creativity and independent thinking. For example, assignments could involve choreographing their own dance routines based on learned techniques, which enhances both technical skills and artistic expression.

3) Optimizing Student Engagement and Assessment

To optimize student engagement and ensure effective assessment in online Chinese folk dance classes, consider the following suggestions:

Structured Homework Management, implement a structured system for managing homework submissions and assessments. This could include using online platforms for submitting video assignments, providing clear guidelines for task completion, and scheduling regular feedback sessions to discuss student progress.

Peer Learning Opportunities, facilitate peer learning opportunities where students can collaborate on projects, critique each other's performances, and share insights. This promotes a sense of community among students and enhances their learning through active participation and collaboration.

Continuous Evaluation and Feedback, establish a continuous evaluation process that includes ongoing feedback loops between students and teachers. This ensures that students receive timely guidance and support to improve their skills and understanding of Chinese folk dance techniques.

These suggestions aim to build upon the insights gained from your research, emphasizing the importance of enhancing interaction, diversifying teaching methods, and optimizing student engagement in online Chinese folk dance education. By implementing these recommendations, institutions can further improve the quality and effectiveness of online dance education, fostering a dynamic and enriching learning environment for students.

7. Conclusion

To sum up, in the online classroom of Chinese folk dance, college teachers should encourage students to make independent innovations, become active learners, encourage students to use network knowledge correctly and highlight their ideas and personalities. Secondly, teachers should design interesting and vivid online classroom teaching methods for students. Through online classrooms, students can also understand the charm of Chinese national and folk dances, making the classroom content lively and interesting. In this way, our college national and folk dance network class can be effectively developed.

8. References

- Baidu. (2023). Retrieved. 11/03/2023. From: <http://www.beihuo.net/shangpin>
- Brahler, C. J., Peterson, N. S., & Johnson, E. C. (1999). Developing on-line learning materials for higher education: An overview of current issues. *Journal of Educational Technology & Society*, 2(2).
- Cuellar-Moreno, M., & Caballero-Juliá, D. (2019). Student perceptions regarding the command and problem solving teaching styles in the dance teaching and learning process. *Research in Dance Education*, 20(3), 297-310.
- Dong Jing. 'Online and Offline Research on Dance Education from the perspective of Internet'[J].*Shangwu*,2022(19):149-151.(in Chinese)
- Kassing, G., & Jay, D. M. (2020). *Dance teaching methods and curriculum design: comprehensive K-12 dance education*. Human Kinetics Publishers.
- Kop, R. (2011). The challenges to connectivist learning on open online networks: Learning experiences during a massive open online course. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 19-38.
- Lu zhenbiao, 2023. full-time teacher of Chinese folk dance. Chongzuo Preschool Normal College.
- Meng Meng. 'On the Innovation Path of Dance Education in the New Media Era' [J]. *Qilu Art Garden*,2022(04):124-128.(in Chinese)
- Oakes, T. (2013). Heritage as improvement: Cultural display and contested governance in rural China. *Modern China*, 39(4), 380-407.
- Qin wenwen. 2023. Full-time teacher of Chinese folk dance. Guangxi Arts University.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.14

Inheritance and Application of Hegang Dance in Dance Education in College Education

Dong Ting^{1*}, & Supavadee Potiwetchakul²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author*

1. Dong Ting*

Master's degree student, Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: dong.ting@gmail.com

2. Supavadee Potiwetchakul

Lecturer of Performing Arts Department, Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: supavadee.pot@ssru.ac.th

Keywords:

Hegang Dance; Dance Education; Cultural Inheritance

Article history:

Received: 19/04/2023

Revised: 14/03/2024

Accepted: 23/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Ting, D., & Potiwetchakul, S. (2024). Inheritance and Application of Hegang Dance in Dance Education in College Education. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 208-219.

ABSTRACT

This article aims to study the necessity of Hegang dance in dance education in College education, (2) to study the inheritance form of Hegang dance in dance education in College education, and (3) to study the application strategies of Hegang dance in dance education in College education protect and preserve Yihuang Heng Dance, emphasizing its value as cultural heritage. The study employs literature research, induction, and summary methods to explore the inheritance and application of crop dance in college dance education. The findings indicate that current college crop dance education lacks a unified development of spirit and dance form. However, crop dance plays a significant role in promoting the all-around development of students, advancing social aesthetic education, and enhancing students' understanding of art. Consequently, it is essential to inherit and apply crop dance through four key aspects.

1. Introduction

As an essential vehicle for the inheritance of folk and traditional culture, dance serves as a comprehensive expression of human life and the environment throughout its development (Smith, 2013). The role of dance in preserving traditional culture is indisputable (Jones, 2017). In the modern era, international cultural exchanges have led to the popularity of various dance forms in our country, overshadowing traditional dance arts like Hegang dance in educational institutions (Wang, 2020).

Hegang dance, rooted in the traditions of ethnic communities, originally met the spiritual and entertainment needs of these people (Zhao, 2015). Over time, it has evolved, and its artistic style has seen new developments, prompting many dance schools to study its style and value (FengBaiyue, 2005). Emphasizing Hegang dance in education can significantly enhance students' physical and cultural qualities (Liu, 2018).

Currently, most universities in our country focus primarily on the mechanics of dance movements and teaching methodologies, often neglecting the core essence of dance education (Chen, 2019). In choreography, there is usually a superficial study of movement rules without a true integration of spirit and form (Xu, 2021). This results in a lack of attention to the cultural foundations necessary for teaching and inheriting Hegang dance.

The advent of economic globalization has facilitated the merging of Eastern and Western cultures (Lee, 2020). The influx of popular and Western cultural elements into Chinese dance has significantly impacted the preservation of Chinese folk culture and Hegang dance (Li, 2022). Young people, influenced by modern trends, often gravitate towards pop and hip-hop music and dance (Yang, 2021). Consequently, government support for Hegang dance has waned (Zheng, 2019). In response to this situation, both national and local governments must implement scientific and reasonable protection and statistical plans for intangible cultural heritage, including folk dance art (Wu, 2016). It is imperative to develop a pathway for integrating intangible cultural heritage and dance art within college dance education (Huang, 2021).

2. Objectives

2.1 To study the necessity of Hegang dance in dance education in college education

2.2 To study the inheritance form of Hegang dance in dance education in college education

2.3 To study the application strategies of Hegang dance in dance education in college education

3. Literature Reviews

Historical Background

Hegang Dance has its origins in the northeastern region of China and is known for its unique movements and expressive storytelling (Wang, 2017). Historically, it has been performed during festivals and community events, reflecting the local customs and traditions (Zhao, 2015). The dance's historical context provides a rich foundation for understanding its role in contemporary dance education.

Current Practices

In recent years, there has been an increasing interest in incorporating traditional dances, including Hegang Dance, into college dance curricula. This integration aims to preserve cultural heritage while providing students with a diverse dance education (Liu, 2019). Colleges such as Beijing Dance Academy and Shanghai Theatre Academy have included Hegang Dance in their programs, offering both practical and theoretical courses (Chen, 2018).

Challenges

Despite its inclusion in academic programs, several challenges hinder the effective inheritance and application of Hegang Dance. One major issue is the lack of qualified instructors who are both skilled in traditional dance techniques and experienced in modern teaching methods (Xu, 2020). Additionally, there is a scarcity of comprehensive teaching materials and resources, which limits the depth of education students can receive (Li, 2021). Furthermore, the modernization of dance education often leads to a focus on contemporary forms, potentially overshadowing traditional dances like Hegang (Wang, 2017).

Opportunities

However, the challenges also present opportunities for innovation and growth. Developing digital resources, such as online tutorials and virtual reality experiences, can enhance the accessibility and appeal of Hegang Dance (Zhang, 2020). Collaborative projects between colleges and cultural institutions can also foster a more holistic approach to dance education, combining academic study with practical, community-based experiences (Liu, 2019).

The inheritance and application of Hegang Dance in college education are crucial for preserving this cultural treasure and enriching the dance curriculum. Addressing the challenges through innovative solutions and collaborative efforts can ensure that Hegang Dance remains a vital part of dance education. Future research should focus on developing comprehensive teaching methodologies and leveraging technology to enhance the learning experience.

4. Research Methodology

scope

Scope of content is Research necessity, inheritance, application strategy; Object scope is Yihuang Hegang dance; Time range is to take the history of Yihuang Hegang dance as the time range; Regional scope is Yihuang Area of Fuzhou City, Jiangxi Province, China and mainly taken as the research area, and the intangible cultural dances of other regions in China are also referred to.

Literature Method

To provide a solid theoretical foundation for this study, the literature method will be employed. This involves consulting a wide range of sources, including books, electronic journals, and online databases. By reviewing relevant literature, the author aims to analyze previous research findings related to the inheritance and application of Hegang dance in college dance education. This comprehensive literature review will help identify gaps in existing research and offer valuable insights that can guide this study. Key resources will include: Academic books on folk dance and cultural heritage, peer-reviewed journal articles on dance education and Hegang dance, and online databases and digital libraries for accessing electronic journals and publications.

Summary Induction

The summary induction method will be used to extract and synthesize key elements of Hegang dance. This process involves: Identifying and extracting the fundamental action elements of Hegang dance from the reviewed literature and practical observations. Summarizing the unique performance styles and characteristics of Hegang dance. Categorizing these elements and styles to form a coherent framework that can be applied in dance education.

By systematically summarizing and inducing these elements, the study will create a detailed and structured representation of Hegang dance that can be effectively integrated into college dance curricula. This method ensures that the cultural and artistic essence of Hegang dance is preserved and accurately conveyed in educational settings.

5. Results

5.1 The necessity of Hegang dance education in college

5.1.1 Dance education in college can promote the Development of students' comprehensive quality as an important part of current college education, dance education, especially dance teaching during school, is the key to improve students' learning effect and enhance their own quality and physical quality through dance forms. Considering that students themselves can have a better understanding of dance art through dance education in college teaching and improve their artistic performance in life, it is necessary to allow students to participate in more professional training of artistic achievement dance courses, so that students can become the most well-developed talents with higher comprehensive quality.

5.1.2 There are some complex problems in dance teaching as an important dance form since the inheritance of Chinese historical and cultural fermentation, paddy dance can not only exercise for the students' body very well, carry on practice on the coordination of the oneness, but also make the students' behavior and movement more coordinated. Under normal circumstances, students who study the horizontal dance can not only complete more elegant and artistic dance moves under repeated training and standardized practice of their own dance movements, but also improve the physical quality of students to the greatest extent.

5.1.3 dance education in college is conducive to the Development of social aesthetic education the Development of Chinese education requires the Development of all-round quality education for all students in every stage of education. As an important part of the

Development of all-round quality education, aesthetic education is a key link to cultivate students' aesthetic appreciation and cultivate students' spiritual construction. In the process of dance teaching in colleges and universities, grain dance education can often be based on the characteristics of the Development of The Times, through people's aesthetic direction for a new teaching model summary, not only can cultivate students to form a more elegant aesthetic point of view, but also can let students in the process of learning grain dance to enjoy the life concept of traditional folk culture. Colleges and universities should carry out comprehensive development of grain dance art education, so that students can carry out reasonable study of folk culture, dance art and aesthetic education, and promote students to form a road for the Development of social aesthetic education.

5.1.4 To promote students' understanding of art and Hegang dance culture in the process of the Development of dance education in colleges and universities, assuming that the specific content of dance art and dance education are integrated, we need to understand the Importance of dance teaching for the cultivation of students' understanding of art forms. On the one hand, dance education in college education can train students to learn the diversity of cultural understanding. On the other hand, it can also compare and understand the cultural characteristics of dance forms in the learning process of national and foreign Hegang dance. In the process of dance education in college teaching, students can correctly understand the Development of Hegang dance and the diversity of current dance forms, so that more students can understand the cultural connotation of traditional Chinese culture and dance art, and increase the cultural identity of students.

5.2 Inheritance forms of Hegang dance education in college

5.2.1 Chinese traditional culture and folk art, when they were born, originated from people's lives, but their own cultural connotation and artistic achievements are higher than people's lives. They are the products of the Development of millions of working people's spiritual and cultural needs in the process of development, and have a very important cultural foundation. No matter in the current art colleges or professional colleges, they have started to organize the relevant dance courses, and the dance courses they set include the cereal dance and modern dance and so on. In the process of setting up the course, there is often a relatively simple direction of development, and only specific knowledge of dance movements can be learned in the course, instead of inheriting the cultural essence of traditional Chinese culture. Therefore, in the process of opening courses, colleges and universities should also correctly recognize the cultural connotation of Hegang dance and the importance of local meaning and regional dance, and more to show the characteristics of modern dance and Hegang dance for comparison, so as to form the learning of diversified development ways of dance (Xu Mengfei, 2015, p34-39).

5.2.2 In the process of teaching and opening the crop dance, colleges and universities not only need to study a large number of documents in the initial course setting process, but also need to conduct research in the process of development, to understand the customs and cultural atmosphere of the folk areas in various places, and to understand the life of the local people through a large number of realistic styles. Thus, it is all the cultural meaning and local customs in the harvest dance. Only through the purest way of development to understand the simple dance art, can we systematically combine the complete version of teaching, so that students can generate interest in the rich classroom and content learning, so as to implement the learning of crop dance.

5.2.3 Throughout the majority of the dance courses offered by colleges and universities, they are only aimed at the culture of Hegang dance in the general direction of teaching. In fact, the main purpose is to improve the effect of dance teaching, but they ignore the understanding of the culture and art behind the dance movement. Therefore, only under the dual curriculum teaching of popular culture theory and social practice can students truly realize that the Hegang dance is a real artistic heritage and its own artistic value.

5.3. Application strategies of Hegang dance in dance education in college education

5.3.1 To establish folk consciousness

With five thousand years of cultural deposits, the sons and daughters of the Chinese nation in the modern society have nearly one thousand years of cultural heritage and security. Hegang dance is an important cultural heritage treasure. It has a unique form of development and a unique way of performance, which also shows the interpretation of life and art of the Chinese people's development so far, and also forms a new aesthetic concept. Current dance education students are the true apprentices of the art of the harvest dance. In the process of learning the harvest dance, they should also recognize its cultural value. It's important to awaken Chinese students' cultural appreciation and ensure they understand and inherit the harvest dance (Yang Jing, Huang Caiwei, 2019: 13).

5.3.2 To improve vocational courses

From a long-term perspective, the Development of any education should develop in the right direction, only in order to form a new development road and development efficiency. For dance education, only when we understand the cultural connotation of the current crop dance, can we integrate and develop with the current culture and find the right direction of development. At present, most dance teaching in colleges and universities often has a lot of irrationality in the course setting, without considering the basic principles of flexibility and humanization. Therefore, reform and development should be carried out in the dance form and dance teaching curriculum setting to break through the traditional dance form, develop to find the direction of optimization and reform, and then combine the characteristics of the Development of the dance, the textbook content is adapted to realize the Chinese dance, process content, cultural aesthetic and other national characteristics, the basis for common development, Realize the unification of theory and practice in dance teaching.

5.3.3 Innovative teaching methods

First, the teaching of college horizontal dance not only needs to be combined according to the movement, related dance elements and related dance fragments, but also should form a diversified teaching method under the Development of this direction to reflect the flexibility and integrity. For teachers, it is necessary to take students as the subject and modify the teaching purpose according to the premise of teaching needs. In the face of different students, the teaching content should be adjusted, and students should be encouraged to form new teaching quality and teaching efficiency based on the common understanding of steps, actions and cultural deposits.

Secondly, the emotional teaching method should be introduced into the current teaching mode. In the specific teaching process, teachers should not only train dance skills according to their own emotional starting point, but also guide students to show their emotions and expressive force in dance by observing, developing and utilizing skills from a variety of perspectives. At the same time, we should start from the cultural deposits and spiritual development of dance itself, so that students can feel the artistic beauty of dance itself from the most basic theory of dance. When students can feedback, the cultural quality learned in the process of dance learning into life, forming the most comprehensive dance learning.

5.3.4 Construction of teaching staff

For dance education in college teaching, in addition to targeted teaching to students, the teacher team is also a key link to ensure the quality of teaching. Excellent teachers can not only teach from aesthetic quality, dance basis and various aspects, but also show their own characteristics in the process of teaching Hegang dance, and allow students to understand the cultural heritage of Hegang dance from a variety of perspectives. Therefore, for colleges and universities, it is the key to develop the quality of dance education in college teaching to establish a team of teachers according to the characteristics of Hegang dance. Higher education can actively cooperate with excellent crop dance artists to train teachers and develop their professional advantages into the education of crop dance. At the same time, it is also necessary to train the teaching team of crop dance teachers to improve the quality of crop dance and the learning of dance professional skills, so that dance can stimulate the learning motivation of students from the perspective of interest.

6. Discussion

The necessity of Hegang dance education in college is evident in its multifaceted benefits, which include promoting students' comprehensive quality, addressing complex teaching challenges, fostering social aesthetic education, and enhancing cultural understanding.

Promoting Comprehensive Quality

Dance education in colleges plays a crucial role in enhancing students' overall quality. Through professional dance training, students develop a better understanding of dance art, which improves their artistic performance and physical fitness. Dance forms like Hegang dance not only refine students' physical coordination and elegance but also elevate their comprehensive quality, making them well-rounded individuals (Xu Mengfei, 2015).

Addressing Complex Teaching Challenges

Hegang dance, as a significant component of Chinese historical and cultural heritage, offers unique physical and artistic training. The structured practice involved in Hegang dance enhances students' physical coordination and artistic expression. However, the complexity of teaching such traditional dance forms requires specialized approaches to ensure students can effectively learn and perform these dances (Xu Mengfei, 2015).

Fostering Social Aesthetic Education

Dance education contributes significantly to the development of social aesthetic education by cultivating students' aesthetic appreciation and spiritual growth. Hegang dance education aligns with contemporary aesthetic trends and traditional cultural values, offering students a holistic educational experience. This education helps students appreciate traditional folk culture, enriching their aesthetic viewpoints and life concepts (Xu Mengfei, 2015).

Enhancing Cultural Understanding

Integrating Hegang dance into college dance education promotes cultural understanding and appreciation. Students gain insights into the diversity of cultural expressions through dance, enhancing their cultural identity and appreciation of traditional Chinese arts. This process is vital for cultivating a comprehensive understanding of both national and foreign dance forms, fostering a deeper cultural connection among students (Xu Mengfei, 2015).

Inheritance Forms of Hegang Dance Education in College

The inheritance of Hegang dance in college education involves understanding its cultural and artistic significance, integrating it into the curriculum, and emphasizing both theory and practice.

Understanding Cultural and Artistic Significance

Hegang dance, rooted in Chinese traditional culture and folk art, represents a profound cultural foundation. Colleges must recognize its cultural connotation and the importance of local and regional dance forms. By comparing modern dance with Hegang dance, students can appreciate the diverse ways dance has developed and the cultural essence it embodies (Xu Mengfei, 2015).

Integrating into the Curriculum

Incorporating Hegang dance into the curriculum requires comprehensive research and understanding of local customs and cultural contexts. This approach ensures that the cultural meanings and local traditions are preserved and accurately represented in dance education. Students benefit from a rich and engaging learning experience that integrates cultural heritage with dance practice (Xu Mengfei, 2015).

Emphasizing Theory and Practice

Effective dance education combines popular culture theory with practical social practice. This dual approach helps students realize the artistic heritage and intrinsic value of Hegang dance. Colleges must balance theoretical knowledge with practical dance movements to provide a well-rounded educational experience (Xu Mengfei, 2015).

Application Strategies of Hegang Dance in College Education

To effectively apply Hegang dance in college education, strategies include establishing folk consciousness, improving vocational courses, innovating teaching methods, and constructing a skilled teaching staff.

Establishing Folk Consciousness

Students should recognize the cultural value of Hegang dance, which embodies centuries of Chinese cultural heritage. By understanding and appreciating its artistic and cultural

significance, students can preserve and promote this traditional dance form, ensuring its continued relevance in modern society (Yang & Huang, 2019).

Improving Vocational Courses

Dance education must adapt to modern cultural contexts while preserving traditional elements. Course reforms should incorporate flexibility and humanization, aligning with the cultural and aesthetic principles of Hegang dance. This approach fosters a unified theory and practice in dance teaching, enhancing educational outcomes (Yang & Huang, 2019).

Innovating Teaching Methods

Teaching methods should be diverse, integrating emotional and cultural aspects of dance. Teachers should adapt their teaching to students' needs, encouraging them to express emotions and cultural understanding through dance. This method ensures a comprehensive learning experience that combines technical skills with cultural appreciation (Yang & Huang, 2019).

Constructing a Skilled Teaching Staff

The quality of dance education depends on the expertise of the teaching staff. Colleges should collaborate with experienced Hegang dance artists to train teachers and develop specialized dance education programs. This approach enhances the quality of dance education and ensures students receive instruction from knowledgeable and skilled educators (Yang & Huang, 2019).

7. Conclusion

The harvest dance is the inheritance carrier of folk culture, and also an important part of Chinese traditional culture in universities. In the process of teaching folk culture, it is not only necessary to understand the cultural connotation of crop dance from the traditional perspective, but also to develop more novel education mode and content from the perspective of innovation, so that the connotation of crop dance can go to the learning environment of students under the new development situation. Therefore, Chinese colleges and universities in the Development of crop dance teaching, responsibility, far at the same time for the inheritance of the crop dance requires efforts from all aspects to make college students truly realize the importance of the crop dance, so as to enter the team of inheritance.

New Knowledge

The study provides a valuable foundation for understanding the importance of integrating Hegang dance into college education. However, to enhance the effectiveness and relevance of dance education, it is crucial to address the identified gaps. Balancing cultural preservation with innovation, integrating theoretical and practical knowledge, securing institutional support, developing qualified teaching staff, and actively engaging students are all critical components for advancing the field of dance education. Embracing the opportunities presented by globalization while safeguarding cultural heritage can ensure that traditional dance forms like Hegang dance continue to thrive in modern educational settings in term of synthesis bullet points are:

1) Cultural Integration:

- Integrate traditional dances like Hegang dance into modern educational frameworks.

- Develop innovative educational methods to bring the essence of Hegang dance into the learning environment.

2) Future Directions:

- Ensure comprehensive development of dance education to foster cultural appreciation and identity among students.

- Promote a balanced approach to preserving traditional culture while embracing modern influences and innovations.

By addressing these key areas, the study provides a roadmap for effectively integrating Hegang dance into college education, ensuring its preservation and continued relevance in contemporary society.

8. References

Chen, Y. (2018). Integration of traditional dance in modern education. *Journal of Dance Education*, 22(4), 123-134.

Chen, Y. (2019). Challenges in contemporary dance education. *Journal of Dance Pedagogy*.

Feng, B. (2005). Discussion on the generation and resolution of contradiction in dance teaching from the perspective of social psychology. *Journal of Henan University (Social Science Edition)*, 6, 200-202.

Feng, B. (2005). Study on the style and value of traditional grain dance. *Journal of Ethnic Dance*, 200-202.

Huang, R. (2021). Integrating heritage and dance in education. *Journal of Educational Heritage Studies*.

Jones, A. (2017). Cultural inheritance and dance. *International Journal of Cultural Studies*.

Kassing, G., & Jay, D. M. (2020). *Dance teaching methods and curriculum design: Comprehensive K-12 dance education*. Human Kinetics Publishers.

Kop, R. (2011). The challenges to connectivist learning on open online networks: Learning experiences during a massive open online course. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 19-38.

Lee, S. (2020). Economic globalization and cultural integration. *Global Culture Journal*.

- Li, J. (2021). Challenges in teaching traditional dances in colleges. *Dance Studies Review*, 34(2), 56-70.
- Li, J. (2022). Impact of western culture on Chinese dance. *Journal of Cultural Exchange*.
- Liu, M. (2018). Enhancing student qualities through traditional dance. *Educational Dance Review*.
- Liu, Q. (2019). Preserving cultural heritage through dance education. *Asian Cultural Studies*, 27(1), 98-112.
- Smith, J. (2013). The role of dance in cultural preservation. *Dance Studies Review*.
- Wang, H. (2017). The historical significance of Hegang dance. *Chinese Folk Arts*, 15(3), 45-58.
- Wang, H. (2020). Modern dance trends in China. *Journal of Contemporary Dance*.
- Wu, Z. (2016). Protecting intangible cultural heritage. *Heritage Protection Review*.
- Xu, L. (2020). The role of instructors in dance education. *International Journal of Dance Pedagogy*, 10(2), 67-79.
- Xu, M., & Chen, W. (2015). Protection and inheritance of Yihuang Heba dance. *Cultural Monthly*, 3Z, 34-39.
- Xu, Q. (2021). Integrating spirit and form in dance education. *Choreography Today*.
- Yang, J., & Huang, C. (2019). The Classic of Mountains and Seas: Struggle, 000*(004), 13-13.
- Yang, K. (2021). Modern trends in youth dance preferences. *Youth Culture Review*.
- Zhang, P. (2020). Utilizing technology in dance education. *Digital Arts and Humanities*, 18(3), 200-215.
- Zhao, L. (2015). Ethnic dance traditions and their evolution. *Ethnic Arts Journal*.
- Zhao, X. (2015). Hegang dance: Tradition and modernity. *Cultural Journal*, 12(6), 77-85.

Zheng, X. (2019). Government support for traditional arts. *Public Policy Journal*.

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.15

Coping Strategies for Piano Learning Anxiety Among Preschool at Qujing Technician College in Yunnan Province, China

Zichun Wei^{1*}, Supavadee Potiwetchakul², & Xiulei Ren³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Zichun Wei*

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: zichun.wei@gmail.com

2. Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: supavadee.ptk@gmail.com

3. Prof.Dr.Xiulei Ren

Faculty of Music, Yunnan Arts University, China.

Email: Xiulei.Ren@gmail.com

Keywords:

Coping Strategies; Piano Learning Anxiety; Anxiety-Alleviating; Preschool Education

Article history:

Received: 26/08/2023

Revised: 15/03/2024

Accepted: 25/04/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Wei, Z., Potiwetchakul, S. & Ren, X. (2024). Coping Strategies for Piano Learning Anxiety Among Preschool at Qujing Technician College in Yunnan Province, China. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 220-236.

ABSTRACT

This study aimed to propose appropriate teaching methods to alleviate students' piano learning anxiety among students majoring in preschool education. The research utilized the "Piano Learning Anxiety Scale" to measure students' anxiety levels and adopted SPSS 25.0 for data analysis. Before the experiment, an independent sample T-test was conducted to ensure the comparability of the experimental and control groups. The experiment spanned two semesters, during which anxiety-alleviating teaching methods were implemented in the experimental class, while the control class received traditional teaching.

The results showed that the anxiety levels in the experimental class significantly decreased after the intervention, whereas the control class displayed no significant change. The independent sample T-test confirmed the effectiveness of the anxiety-alleviating intervention in reducing anxiety levels. Furthermore, the experimental class achieved significantly higher average scores compared to the control class, indicating the positive influence of the intervention on learning outcomes. These findings highlight the positive impact of anxiety-alleviating teaching methods on teaching effectiveness and learning outcomes in the piano foundation course for preschool education students. The study supports the importance of creating a supportive and anxiety-free learning environment to enhance students' overall learning experiences. The results are essential steps to continuous improvement of anxiety-alleviating teaching methods in music education.

1. Introduction

With the advancement of society, an increasing number of individuals, after meeting their physiological needs, seek beauty. As people pursue the wonders of music and the enhancement of their skills, the piano, as a prominent instrument, has attracted numerous students to embark on its study. However, piano learning is not without challenges, and students often face anxiety and pressure during the learning process. Piano learning anxiety has become a topic of significant concern due to its impact on students' learning experiences and musical development.

Piano learning anxiety refers to the anxiety and psychological state experienced by students during piano learning. Current research suggests that piano learning anxiety is prevalent among students, especially in situations involving performances or exams (Smith & Johnson, 2020: 45-67). Manifestations of piano learning anxiety vary and may include tense and strained physical states, feelings of unease and pressure, and worries and fears about their playing abilities and performance. Students may lack confidence, fear making mistakes or being judged, and may even display behaviors of avoiding learning or evading performances. Piano learning anxiety negatively affects students' learning and performance. Anxiety may lead to reduced focus and memory, limited technical and performance abilities, and even impact the fluency and confidence of their performances. Therefore, gaining an in-depth understanding of and addressing piano learning anxiety and exploring effective intervention strategies are crucial to enhancing students' learning outcomes and promoting musical development.

Among the beginners of piano learners in China are the preschool education majors at vocational schools. From the perspective of student sources, most of these students have only received basic music education in schools and have had little exposure to learning musical instruments before entering vocational schools. Students' musical foundation is weak, lacking musical performance skills and music theory knowledge. Vocational schools do not require students to possess music skills during admission assessments, and their admission does not involve examinations of music skills and theory knowledge. However, the preschool education majors at vocational schools have high requirements for music cultivation. Students are expected to master music theory knowledge and possess multiple music performance skills. As a result, these students often experience high levels of anxiety during piano learning.

Anxiety can be a temporary emotional state or internalized as a stable individual emotional trait. When anxiety arises, it must be addressed with a positive attitude. Comprehensive anxiety intervention programs include physiological, emotional, behavioral, psychological, interpersonal, self, and existential aspects (Edmund Bourne, 2018: 32). Thus, we choose two classes with similar backgrounds and conduct a comparative study on anxiety intervention. Through interviews with piano teachers and psychiatrists, combined with student characteristics, we seek methods from anxiety disorder treatment that are applicable to vocational college students. We then validate the effectiveness of the program based on anxiety measurement results.

The purpose of this paper is to explore coping strategies to address piano learning anxiety and introduce some effective intervention methods. By gaining a deeper understanding of the nature and mechanisms of piano learning anxiety, we hope to provide valuable guidance for piano educators and students, helping them overcome anxiety, enjoy the pleasure of music learning, and achieve higher levels of musical performance.

2. Objectives

In order to propose appropriate teaching methods to alleviate students' piano learning anxiety among students majoring in preschool education.

Anxiety in Music Education

Music education, particularly piano instruction, is known to elicit anxiety in students due to performance pressures and the complexity of mastering the instrument. Research indicates that music performance anxiety (MPA) is prevalent across various age groups and skill levels (Kenny, 2011). For preschoolers, the structured environment and high expectations can exacerbate feelings of inadequacy and stress, leading to heightened anxiety levels (Boucher, 2017).

Coping Strategies for Learning Anxiety

Coping strategies are essential in mitigating the adverse effects of anxiety. According to Lazarus and Folkman's (1984) stress and coping theory, coping strategies can be broadly categorized into problem-focused and emotion-focused strategies. Problem-focused strategies involve direct actions to address the source of anxiety, such as increased practice or seeking additional instruction. Emotion-focused strategies, on the other hand, aim to manage the emotional responses to anxiety, such as relaxation techniques and cognitive restructuring (Folkman & Moskowitz, 2004).

Problem-Focused Strategies in Piano Learning

In the context of piano learning, problem-focused strategies include structured practice schedules, breaking down complex pieces into manageable sections, and seeking feedback from instructors. Studies have shown that these strategies can significantly reduce anxiety by increasing the student's sense of control and competence (Jørgensen, 2001). For preschoolers, incorporating playful elements into practice sessions can make learning more engaging and less intimidating (Nardo et al., 2014).

Emotion-Focused Strategies in Piano Learning

Emotion-focused strategies for managing piano learning anxiety among preschoolers include mindfulness, deep breathing exercises, and positive visualization. Mindfulness practices, such as focusing on the present moment and acknowledging anxious thoughts without judgment, have been effective in reducing anxiety (Kabat-Zinn, 1990). Visualization techniques, where students imagine successful performances, can also boost confidence and reduce performance anxiety (Clark & Williamon, 2011).

Social Support and Parental Involvement

Social support from parents, teachers, and peers plays a crucial role in managing anxiety. Parental involvement in practice sessions and positive reinforcement can help preschoolers feel more secure and motivated (Lehmann & Kristensen, 2014). Teachers who create a supportive and non-judgmental environment also contribute significantly to reducing anxiety (Ryan & Deci, 2000).

Cultural Considerations in Coping Strategies

Cultural factors influence the effectiveness of coping strategies. In China, where academic and musical excellence are highly valued, there may be additional pressure on children to

perform well, leading to increased anxiety (Cheng, 2016). Understanding the cultural context and incorporating culturally appropriate coping mechanisms is essential. For instance, integrating traditional Chinese relaxation techniques, such as Tai Chi, into the curriculum could provide culturally relevant ways to manage anxiety (Chow & Tsang, 2007).

Effective coping strategies for piano learning anxiety among preschoolers at Qujing Technician College include a combination of problem-focused and emotion-focused approaches, enhanced by social support and cultural sensitivity. By addressing both the practical and emotional aspects of anxiety, educators can create a more supportive learning environment that fosters both musical proficiency and psychological well-being.

3. Research Methodology

Content scope

This study focuses on proposing strategies to alleviate piano learning anxiety among students majoring in early childhood education at Qujing Technician College in Yunnan Province, China. The study aims to analyze the outcomes of implementing these strategies.

Population scope

The study's population consists of 54 first-year students majoring in early childhood education at Qujing Technician College in Yunnan Province, China.

Regional scope

The research will be conducted in Qujing city, Yunnan Province, at Qujing Technician College.

Time boundary

May 2022—March 2023

Source of studies

A comprehensive literature review was conducted using resources such as the China National Knowledge Infrastructure (CNKI) (<https://www.cnki.net>) and Metstr (<https://www.metstr.com/>). Various Chinese and foreign language sources were searched, including academic journals, dissertations, books, and other relevant materials. The literature search covered topics related to music education, psychology, and educational methods, aiming to expand the knowledge framework while studying the subject.

Testing

The "Piano Learning Anxiety Scale" was administered twice. Prior to the start of the experiment, both the experimental and control class students underwent anxiety level testing. After two semesters of different teaching methods, anxiety level testing was conducted on both the experimental and control class students at the same time. The collected data on anxiety

levels were analyzed. For two classes starting at the same point, the learning outcomes were evaluated after two semesters of different teaching methods. Following the second anxiety testing, the "Piano Learning Effectiveness Assessment Form" was used to assess each student's learning outcomes, providing a detailed analysis of the learning effectiveness.

Interviews

Based on the results obtained from the questionnaire survey on anxiety levels and in combination with psychological therapy and teaching methods, a series of teaching strategies were proposed. Through online interviews, one psychiatrist and two piano teachers from vocational colleges were invited to participate in the interviews.

Expected Benefits

1. Provide effective teaching methods: By researching means to alleviate piano learning anxiety among students majoring in early childhood education, it is expected to propose effective teaching methods to help students overcome anxiety and improve learning outcomes.
2. Enhance the music learning experience: Through effective teaching methods and intervention strategies, it is expected to reduce students' anxiety and pressure during the learning process, thereby enhancing their interest and enthusiasm for music learning and improving their overall music learning experience.

4. Results

The research focused on developing teaching methods to alleviate piano learning anxiety among students majoring in early childhood education in vocational colleges. Through literature review and interviews, various approaches were identified. Firstly, addressing physical aspects like good physical foundation and suitable exercise helps enhance self-efficacy and cope with stress. Secondly, seeking social support, especially from peers, proved effective in dealing with anxiety. Lastly, adjusting teaching objectives to suit students' characteristics and recognizing their progress positively impacted self-esteem and motivation. The effectiveness of these methods was evaluated through a two-semester experiment on two classes, with one following the proposed techniques and the other using traditional methods. In the traditional piano teaching model, teachers conduct group lessons with students following the progression of the "Bayer Piano Basic Tutorial" textbook. All students receive instruction in the same content and pace. At the end of the term, the teacher selects a piece, and students perform it after practicing. The teacher assigns a performance score as the final grade. The research aimed to propose appropriate teaching methods to alleviate students' piano learning anxiety among students majoring in preschool education.

Set teaching goals hierarchically to improve students' self - efficacy

- 1) To improve students' self-efficacy and alleviate anxiety in piano learning, teachers can adopt the following strategies:
- 2) Set Hierarchical Teaching Goals: Provide clear and achievable objectives, focusing on foundational skills and music theory for most students, while offering additional challenges for those excelling in their progress.

3) Communicate Clear Expectations: Clearly explain different levels of teaching objectives at the beginning of each lesson or unit, managing students' expectations and reducing anxiety.

4) Recognize and Celebrate Achievements: Regularly acknowledge students' accomplishments, praise their efforts, and highlight their progress to boost self-efficacy and motivation.

5) Individualize Learning Experiences: Respect students' individual differences, tailor teaching objectives and strategies based on their abilities and pace, offering extra support or challenges as needed.

6) Promote a Growth Mindset: Encourage students to view challenges as opportunities for growth, emphasizing that abilities can be developed through effort and practice.

7) By implementing these strategies, teachers create a supportive learning environment, empowering students and enhancing their musical abilities with a positive learning experience (Figure 1).

Figure 1: Spectrum recognition and hands-on practice from bass to g

Source: Wei Zichun (2023)

Table 1: Teaching goal setting

Teaching content: Spectrum recognition and hands-on practice from bass to g		Teaching grade: first year and second semester
Module Name: Piano Basic Practice		Teaching hours: 2 hours
Teaching location: Electric Piano Classroom		Teaching format: group class
	Knowledge objectives	Capability objectives
Teaching objectives	Fundamentals: Through course learning, become familiar with the notes above and below g, and be able to quickly find the corresponding keyboard when practicing with both hands.	Fundamentals: Being able to master the correct rhythm and play smoothly according to the music score.
Teaching objectives	Improvement: Through course learning, familiarize yourself with the notes above and below g,	Improvement: Able to grasp the strong and weak rhythms in each section, and play fluently and emotionally based on understanding.

Teaching content: Spectrum recognition and hands-on practice from bass to g		Teaching grade: first year and second semester	
Module Name: Piano Basic Practice		Teaching hours: 2 hours	
Teaching location: Electric Piano Classroom		Teaching format: group class	
	Knowledge objectives	Capability objectives	
	quickly find the corresponding keyboard, and be able to transpose and play, completing two practice tracks.		
Important points	1. Coordination of hand coordination. 2. Improve spectral recognition ability and master the conversion of high and low spectral numbers.		

In the teaching of "Low to G Spectrum Recognition and Hands-on Practice" (Figure 1), the teaching goals are divided into basic goals and improvement goals, addressing both knowledge and ability aspects.

For the knowledge aspect, the basic goal is for students to recognize and identify the notes from the bass to G on the spectrum. This involves understanding the positioning and names of the different notes on the piano keyboard. Regarding the ability aspect, the basic goal is for students to be able to play the notes from bass to G accurately, ensuring that they can hit the correct keys and produce the desired sound. This requires developing finger coordination and positioning.

During the 2-hour course, the basic goals are designed to be achievable by almost all students. This approach helps alleviate learning pressure in the classroom and ensures that students can keep up with the teaching progress. Once students achieve their basic goals, it is crucial to provide timely encouragement and motivation to further pursue the improvement goals. The improvement goals focus on enhancing the students' overall performance and coordination while playing the notes from bass to G. The course includes three practice tracks, allowing students to practice and reinforce their skills in playing the designated notes. Additionally, item 36 serves as an after-school assignment, providing further practice opportunities outside the classroom. Items 35 and 37 are designed to accommodate students' varying practice efficiency. The basic goal is for students to complete item 35 successfully. For students who have a solid grasp of item 35, they can progress to item 37 as an improvement goal, further enhancing their skills and understanding.

By setting differentiated goals and allowing for progression, this teaching approach caters to students at different proficiency levels and ensures a balanced and effective learning experience for the entire class.

Learning anxiety relief methods

To alleviate learning anxiety, two internationally recognized exercise methods will be taught to students in the experimental class.

The first method is the Abdominal Breathing Technique, which will be combined with piano playing and singing while maintaining the rhythm. This approach helps cultivate a relaxed state of the body from the beginning of practice, improving breath control and musical performance while promoting a sense of calm and relaxation. The second method is Full Body Progressive Muscle Relaxation, which will be practiced at the start of each class. This technique

involves consciously tensing and then relaxing each muscle group in the body, promoting deep relaxation and releasing tension. By learning to relax their muscles, students can create a more relaxed state both physically and mentally, enhancing their overall piano playing experience.

By incorporating these anxiety relief methods into the piano learning process, students in the experimental class can develop effective strategies to manage and alleviate their learning anxiety. These techniques promote relaxation, reduce muscle tension, and create a conducive environment for focused and enjoyable piano practice.

Abdominal breathing method

The abdominal breathing method is a powerful technique to alleviate learning anxiety and promote relaxation during piano practice. By incorporating this technique into hands-on practice, students can experience a deeper sense of physical and mental relaxation while engaging with the music.

To apply the abdominal breathing method during hands-on practice, students can follow these steps using a specific practice piece, such as the third practice piece in the "Bayer Piano Basic Tutorial" (Figure 2), as a reference.

- 1) Set the tempo to Moderato or a suitable pace for the exercise.
- 2) Focus on the breathing pattern, In the first measure of the piece, inhale slowly and deeply for four beats, allowing the breath to reach the diaphragm. During this inhalation, the abdomen should noticeably expand, and there may be slight movement in the chest.
- 3) In the second measure, exhale gradually for four beats, releasing all the air and allowing the body to relax.
- 4) Continue practicing by inhaling in the third measure and exhaling in the fourth measure, repeating this process throughout the piece.

By maintaining a steady rhythm and coordination between the breath and piano playing, students can experience a more relaxed and mindful approach to piano practice. The abdominal breathing method promotes physical relaxation, helps regulate breathing patterns, and enhances the overall musical experience.

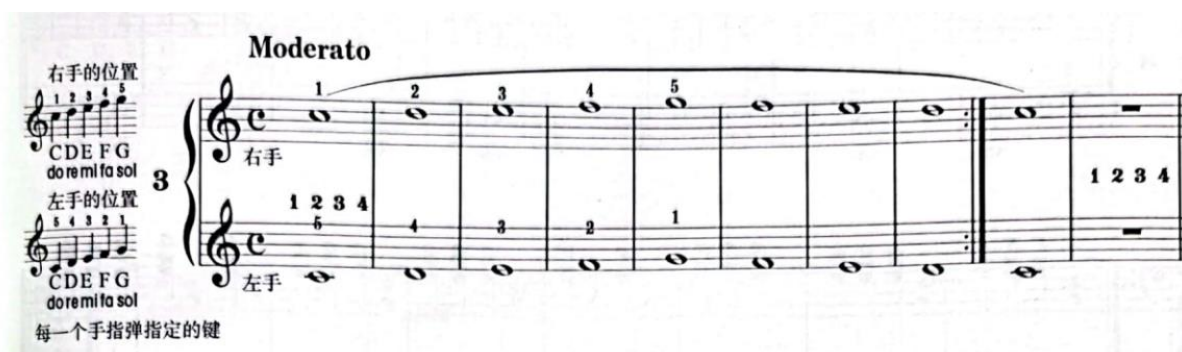

Figure 2: Bayer Piano Basic Tutorial Etude 3

Source: Wei Zichun (2023)

Progressive muscle relaxation

Progressive Muscle Relaxation (PMR) is a technique that involves systematically tensing and relaxing different muscle groups to promote relaxation and relieve muscle tension. By

practicing PMR, individuals can become more aware of the sensations associated with muscle tension and relaxation, helping them achieve a state of physical and mental calmness. Here are the detailed steps for practicing PMR:

- 1) Begin by taking three abdominal breaths, focusing on exhaling and imagining the tension in your body starting to dissipate.
- 2) Tighten your fists, squeezing them tightly for 7-10 seconds, and then release and relax your hands for 15-20 seconds.
- 3) Raise your forearms towards your shoulders, tensing your biceps brachii muscles. Apply force to both arms, revealing the muscle shape. Hold the tension for a few seconds and then release and relax.
- 4) Straighten your arms and rotate your elbows outward, creating tension in the triceps muscles. Hold the tension for a few seconds and then release and relax.
- 5) Close your eyes tightly, tensing the muscles around your eyes. Hold the tension and then release and relax.
- 6) Open your mouth wide, stretching the muscles around your jaw. Hold the tension and then release and relax.
- 7) Lean your head back, tightening the muscles in the front of your neck as if you were trying to touch your back with your head. Hold the tension and then release and relax.
- 8) Raise your shoulders towards your ears, tensing the shoulder muscles. Hold the tension and then release and relax.
- 9) Draw your shoulder blades backward, creating tension in the muscles around the shoulder blades. Hold the tension and then release and relax.
- 10) Take a deep breath, expanding your chest, and hold the tension in the chest muscles for 10 seconds. Slowly exhale and relax.
- 11) Tighten your abdomen, engaging the abdominal muscles. Hold the tension and then release and relax.
- 12) Arch your back, creating tension in the muscles of your lower back. Hold the tension and then release and relax.
- 13) Squeeze your buttocks muscles together, tensing them towards the middle. Hold the tension and then release and relax.
- 14) Squeeze the muscles in your thighs, moving all the way down to your knees. Hold the tension and then release and relax.
- 15) Raise your toes upward and inward, creating tension in the muscles of your calves. Hold the tension and then release and relax.
- 16) Bend your toes downwards, tensing the muscles on your feet. Hold the tension and then release and relax (Bourne, 2018: 32).

By systematically tensing and releasing each muscle group, you can experience a deep state of relaxation throughout your body. Practicing PMR regularly can help reduce muscle tension, promote relaxation, and alleviate anxiety and stress.

Group Mutual Aid Teaching

Group-based mutual aid teaching is an effective method to cultivate students' autonomous learning ability, cooperative skills, and problem-solving ability while alleviating anxiety. By establishing learning groups within the classroom, students can work together, support each other, and solve problems collectively. This approach promotes communication, reduces the feeling of isolation, and provides social support to students.

To implement group-based mutual aid teaching, six students with strong piano foundations and high learning efficiency were selected as team leaders based on their voluntary participation. The team leaders communicated with each student and explained their responsibilities. Six groups were formed, consisting of three groups of four members and three groups of five members, with fixed seating arrangements. In each class, the teacher provides instruction and demonstration, followed by group members practicing and correcting each other's performance. The teacher then offers guidance on specific details, identifies difficult areas, and provides further practice opportunities.

The team leaders play a crucial role in urging and assisting each group member in practicing diligently. Through repeated exercises, group members can discover effective cooperative learning methods that suit their group dynamics. They help each other grasp the course content more efficiently by dividing tasks and supporting each other. At the end of each class, the group performs together, and the overall performance of the group is evaluated and scored.

This group-based teaching method enhances students' sense of collective awareness. It allows for collective progress and supports individual students, reducing pressure and anxiety during the learning process. Additionally, it provides an opportunity for students with high learning efficiency to reinforce their own knowledge while teaching others. Simultaneously, students with lower learning efficiency benefit from increased learning opportunities, leading to positive outcomes and improved learning effectiveness.

Overall, group-based mutual aid teaching fosters cooperation, support, and a sense of belonging among students, promoting a conducive learning environment while alleviating anxiety.

Optimize assessment methods

To optimize the assessment methods in the piano foundation course for preschool education students, it is important to address the limitations of the traditional assessment approach and create a more comprehensive and diversified evaluation system. The goal is to provide a fair and accurate assessment that promotes students' confidence, engagement, and overall learning effectiveness.

To achieve this, the big goal of the course can be divided into multiple small goals. This allows for a step-by-step approach, where students can achieve smaller milestones and build their skills and confidence gradually. Each small goal can be assessed formatively throughout the teaching activity, providing ongoing feedback and guidance to students. This formative evaluation should take into account both individual and group performance, reflecting the collaborative nature of the learning process.

In the proposed assessment system, formative evaluation carries a weightage of 30 points. It is divided into two parts: group score and individual score. Group scores are based on the completion of classroom assignments, which encourage cooperation and mutual support among group members. The instructor assigns scores based on evaluation indicators, promoting the development of teamwork and collaborative skills. Individual scores are earned through individual performance opportunities provided in each course. This allows students to gain experience in performing in public, boosting their confidence and reducing performance anxiety.

For the final evaluation, the teaching teacher assigns three assessment tracks based on the teaching progress and difficulty levels. These tracks should include a variety of musical

pieces, covering different aspects such as emotional expression, rhythm, and pronunciation. By incorporating these criteria, the final evaluation can comprehensively assess students' musical abilities and their understanding of the course material. The final evaluation carries a weightage of 20 points.

By implementing this diversified evaluation system, the assessment content becomes broader and more comprehensive, taking into account students' learning attitudes, daily performance, teamwork, and individual progress. This approach promotes a positive learning environment, encourages active engagement, and reduces anxiety associated with assessments. It also allows students to see their progress over time and fosters a sense of accomplishment and self-worth.

Table 2: Piano Student Comprehensive Evaluation Form

Category	Evaluation project	Evaluating Indicator	Evaluation score
Formative evaluation (30 points)	Group score (24 times)	All members of the group played in unison, with complete performance and accurate rhythm	1
		Group play in unison, complete performance	0.8
		Group performance	0.5
	Individual score (cumulative score)	Proactively perform on stage during each class	1
Final evaluation (20 points)	Track difficulty (5 points)	Difficult	5
		Secondary	3
		Easier	1
	Emotional expression (5 points)	Can better interpret the style of the work	5
		Playing is complete and coherent, with a certain level of expressiveness	3
		Complete playing	1
	Rhythm (5 points)	Deduct 1 point for each rhythm error	5
	Mispronunciation (5 points)	Deduct 1 point for each mispronounce	5

Table 2 can serve as a reference for the assessment criteria and weightage distribution, aligning with the proposed formative and summative evaluation components. The specific weightages and assessment criteria can be adjusted according to the specific needs and context of the course and students.

Overall, optimizing the assessment methods in the piano foundation course will contribute to a more holistic and effective learning experience for preschool education students, supporting their growth, confidence, and enjoyment of music education.

The impact of alleviating anxiety on teaching effectiveness

The impact of alleviating anxiety on teaching effectiveness was assessed using data analysis in this study, employing SPSS 25.0 software. The reliability of the "Piano Learning Anxiety Scale" was confirmed, with a Cronbach's Alpha α coefficient above 0.9 for the overall

scale and above 0.7 for each dimension, indicating its reliability as a measurement tool (Table 3).

Table 3: Reliability Analysis

Dimension	Cronbach's Alpha	Number of items
Whole	0.924	33
communication apprehension anxiety	0.756	11
fear of negative evaluation	0.706	11
test anxiety	0.806	3
general anxiety	0.796	8

Before the experiment, an independent sample T-test was conducted to compare the anxiety levels of the experimental and control classes. The analysis showed no significant difference in anxiety levels between the two classes, ensuring their comparability and reliability as research groups.

Table 4: Anxiety values measured after two classes.

	class	cases	average value	standard deviation	Mean standard error
Mean value of posterior anxiety	1	27	3.3115	.54871	.10560
	2	27	2.9922	.40415	.07778

After two semesters of comparative teaching, the research results demonstrated that the anxiety-alleviating teaching methods had a positive impact on the teaching effectiveness of the piano foundation course for preschool education students in vocational colleges. The average anxiety level in the experimental class significantly decreased from 3.21 to 2.99 after the intervention, while the control class showed a higher average anxiety level of 3.31 (Table 4). The independent sample T-test analysis confirmed a significant difference in anxiety values between the two classes, indicating the effectiveness of the intervention methods in alleviating anxiety (Table 5).

Table 5: Independent Sample t-Test for Anxiety Values in Two Classes

		Levin's variance equivalence test		Mean equivalence t-test						
		F	Significance	t	freedom	Significance (Double tailed)	Mean difference	Standard error difference	95% confidence interval for difference	
									lower limit	upper limit
Anxious degree	Assuming equal variance	1.737	.193	-2.434	52	.018	-.31926	.13115	-.58243	-.05609
	Not assuming equal variance			-2.434	47.795	.019	-.31926	.13115	-.58299	-.05553

Additionally, the study evaluated the learning effectiveness by comparing the grades of the two classes. The experimental class, which received the anxiety-alleviating intervention, achieved significantly higher average scores (38.25) compared to the control class (33.55) (Table 6). The independent sample T-test analysis also indicated a significant difference in grades between the two classes, supporting the positive impact of the implemented intervention methods on learning effectiveness (Table 7).

Table 6: Average score of two classes

	class	cases	average value	standard deviation	Mean standard error
Mean value of posterior anxiety	1	27	33.5556	8.61722	1.65838
	2	27	38.2593	7.90614	1.52154

Table 7: Independent Sample t-Test for Average score of two classes

		Levin's variance equivalence test		Mean equivalence t-test						
		F	Significance	t	freedom	Significance (Double tailed)	Mean difference	Standard error difference	95% confidence interval for difference	
									lower limit	upper limit
Anxious degree	Assuming equal variance	.849	.361	-2.090	52	.042	-4.70370	2.25063	-9.21991	-.18749
	Not assuming equal variance			-2.090	51.619	.042	-4.70370	2.25063	-9.22071	-.18670

These findings indicate that the proposed teaching methods not only successfully reduced students' anxiety levels but also had a beneficial impact on their learning outcomes. By addressing anxiety and creating a supportive learning environment, the teaching methods enhanced the overall teaching effectiveness of the piano foundation course.

It is important to note that the experimental and control classes started with similar grades, minimizing the influence of pre-existing variations in student abilities. Therefore, the observed differences in anxiety levels and learning outcomes can be attributed to the impact of the anxiety-alleviating teaching methods.

In conclusion, the study provides evidence that the adoption of anxiety-alleviating teaching methods in the piano foundation course positively affected teaching effectiveness. By reducing anxiety and enhancing the learning environment, these methods contributed to improved teaching outcomes and promoted better learning experiences for preschool education students in vocational colleges.

5. Discussion

Comparing the results of this study with existing relevant research, it is evident that previous studies have primarily focused on piano performance anxiety, which often affects the

performance outcome and subsequent learning of performers. For instance, Wang Pei (2020) emphasized that stable psychological factors are essential guarantees for high-quality performances. Some researchers have explored coping strategies for performance or learning anxiety from both psychological and physiological perspectives. For instance, Craigan Usher (2021) asserts that realizing one is not alone can relieve anxiety. In this study, we achieved similar positive results by implementing group mutual aid learning as a psychological approach to anxiety relief. Simona Scaini (2022) believes that learning anxiety management skills can reduce certain anxiety symptoms and improve learning efficiency.

While there is some similarity in the impact of anxiety between piano performance and piano learning, addressing these two aspects requires different approaches. This study specifically targeted anxiety during the learning process and proposed distinct teaching methods to intervene in learners' anxiety states, with data validation confirming the effectiveness of these methods. A review of relevant academic literature indicates that research on anxiety in piano learning is still scarce. Therefore, this study, which focused on anxiety in piano learning and conducted a comparative investigation among preschool education students, contributes to filling this research gap. Moreover, through the assessment of anxiety levels and learning outcomes, it was found that the measures taken effectively alleviated anxiety and improved students' learning performance. However, it is essential to acknowledge the limitations of this study. The sample size was limited to students in the preschool education program at Qujing Technician College in Yunnan Province, China. Considering regional and cultural differences, future research should aim to increase the sample size and include students from diverse regions and cultural backgrounds. Additionally, this study primarily focused on school-related factors, and future research should comprehensively consider students' individual characteristics and family backgrounds. Further investigations can delve deeper into the relationship between piano learning and anxiety and provide more comprehensive teaching interventions, making valuable contributions to the field of piano education.

6. Conclusion

In this study, anxiety-alleviating teaching methods were implemented in the piano foundation course for preschool education students in vocational colleges. The impact of these methods on teaching effectiveness was assessed through data analysis using SPSS 25.0 software. Before the experiment, anxiety levels were similar in both the experimental and control classes, ensuring comparability. After two semesters of teaching, the anxiety-alleviating methods positively impacted the experimental class, leading to a significant reduction in anxiety levels. The intervention also resulted in higher average scores compared to the control class, demonstrating improved learning outcomes. The study highlights the effectiveness of anxiety-alleviating teaching methods in enhancing teaching effectiveness and student performance.

Overall, the study provides evidence that the adoption of anxiety-alleviating teaching methods in the piano foundation course improved teaching effectiveness and learning outcomes for preschool education students in vocational colleges. By reducing anxiety and creating a supportive learning environment, these methods enhanced the overall learning experience and academic performance of the students. The research findings suggest that addressing anxiety and promoting a positive learning environment are crucial factors in achieving effective teaching outcomes. These results highlight the importance of considering

students' emotional well-being and providing appropriate support and intervention to enhance their learning experiences. Implementing anxiety-alleviating teaching methods can be beneficial for educators and institutions seeking to create a conducive and successful learning environment for their students.

7. Suggestion

Expand the Sample Size and Diversity

Your current study focused on a relatively homogeneous group of preschool education students in a specific region. Future studies should aim to include a larger, more diverse sample, incorporating students from different regions, cultural backgrounds, and educational settings. This will help to generalize the findings and understand how anxiety-alleviating methods perform across varied contexts.

Longitudinal Impact Assessment

The short-term nature of your study provides an initial understanding of the effectiveness of anxiety-alleviating methods. Conduct longitudinal studies to assess the long-term impact of these methods on both anxiety levels and learning outcomes. Tracking students over several years would provide insights into the sustainability of the interventions and their long-term benefits.

Multifactorial Analysis

Anxiety in learning is multifaceted, influenced by personal, familial, and environmental factors. Future research should adopt a multifactorial approach, examining how individual characteristics (e.g., personality, prior experience), family background, and school environment interact with anxiety-alleviating methods. This could involve mixed-methods research combining quantitative and qualitative data.

Cross-Educational Level Comparisons

Your study was confined to preschool education students, which may not reflect the broader educational landscape. Investigate the effectiveness of anxiety-alleviating teaching methods across different educational levels, such as primary, secondary, and tertiary education. This comparison would identify specific needs and effective strategies for each educational stage.

Integration of Technological Interventions

Technological advancements offer innovative ways to address learning anxiety. Explore the use of technological tools and platforms, such as virtual reality, gamified learning, and interactive applications, to create engaging and supportive learning environments. Assess their effectiveness in reducing anxiety and improving learning outcomes.

In-Depth Qualitative Studies

While quantitative data provides measurable outcomes, qualitative insights are crucial for understanding the nuances of anxiety and learning. Conduct in-depth qualitative studies, such as interviews and focus groups with students and educators, to gain a deeper understanding of their experiences and perceptions of anxiety-alleviating methods. This approach can uncover the contextual factors and personal experiences that quantitative data might miss.

Exploration of Complementary Interventions

Your study focused on group mutual aid learning; however, multiple approaches could be combined for greater efficacy. Investigate other complementary interventions, such as mindfulness training, cognitive-behavioral therapy techniques, and physical relaxation exercises. Assess how these interventions can be integrated with group learning to enhance overall effectiveness.

Policy and Curriculum Development

Institutional support is crucial for the successful implementation of anxiety-alleviating methods. Collaborate with educational policymakers and curriculum developers to integrate anxiety-alleviating strategies into standard teaching practices. Conduct policy-oriented research to evaluate how these methods can be systematically included in teacher training programs and school curricula. By pursuing these advanced research directions, the field can gain a more comprehensive understanding of how to effectively manage anxiety in piano learning and other educational contexts. These insights will ultimately contribute to the development of more effective, evidence-based teaching practices that enhance student well-being and academic performance.

8. References

- Benson, H. (1975). *The Relaxation Response*. HarperCollins.
- Benson, H. (2011). *Relaxation Revolution: Enhancing Your Personal Health Through the Science of Relaxation*. Farmington Hills: Scribner Book Company.
- Boucher, H. (2017). Music performance anxiety in younger students: Prevalence and associated factors. *Journal of Anxiety Disorders*, 42, 95-102.
- Bourne, E. (2018). *The Anxiety & Phobia Workbook*. (Zou Zhiling, Trans.). Chongqing: Chongqing University Press.
- Cheng, S. (2016). Cultural pressures and performance anxiety in Chinese students. *Asian Journal of Music Education*, 8(2), 145-157.
- Chow, Y., & Tsang, H. (2007). Tai Chi practice and its impact on well-being among Chinese older adults. *Journal of Aging and Physical Activity*, 15(1), 90-102.

- Clark, T., & Williamon, A. (2011). Evaluation of a mental skills training program for musicians. *Journal of Applied Sport Psychology*, 23(3), 342-359.
- Craigan, U., & Usher, M. D. (2021). Eco-Anxiety. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 11(26), 55-56.
- Folkman, S., & Moskowitz, J. T. (2004). Coping: Pitfalls and promise. *Annual Review of Psychology*, 55, 745-774.
- Jørgensen, H. (2001). Strategies for individual practice. In P. N. Juslin & J. A. Sloboda (Eds.), *Music and emotion: Theory and research*. Oxford University Press.
- Kabat-Zinn, J. (1990). *Full Catastrophe Living: Using the Wisdom of Your Body and Mind to Face Stress, Pain, and Illness*. Delacorte.
- Kenny, D. T. (2011). *The Psychology of Music Performance Anxiety*. Oxford University Press.
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, Appraisal, and Coping*. Springer.
- Lehmann, A., & Kristensen, M. (2014). Parental support and music practice in young musicians. *Psychology of Music*, 42(3), 444-456.
- Nardo, M., Custodero, L. A., & Devine, J. (2014). Playful learning in early childhood music education. *Music Education Research*, 16(4), 407-420.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
- Scaini, S., Rossi, F., Rapee, R. M., & Bonomi, F. (2022). The Cool Kids as a school-based universal prevention and early intervention program for anxiety: Results of a pilot study. *Environmental Research and Public Health*, 19(941), 23-34.
- Smith, J., & Johnson, E. (2020). Examining performance anxiety in piano students: A comprehensive review. *Journal of Music Education*, 25(3), 45-67.
- Usher, C. (2021). Eco-Anxiety. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 11(26), 55-56.
- Wang, P. (2020). Discussing the psychological phenomenon and regulation of piano performance from the perspective of musical psychology. *Northern Music*, 22, 221-223.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.16

The Contemporary Value and Promotion Path of Jiangxi Yihuang Hegang Dance

Wuhua Liu^{1*} & Supavadee Potiwetchakul²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Wuhua Liu*

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: wuhua.liu@gmail.com

2. Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: supavadee.pot@ssru.ac.th

Keywords:

Hegang Dance; Contemporary Value; Promotion Path

Article history:

Received: 19/04/2023

Revised: 14/03/2023

Accepted: 23/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Liu, W. & Potiwetchakul, S. (2024). The Contemporary Value and Promotion Path of Jiangxi Yihuang Hegang Dance. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 237-247.

ABSTRACT

This article aims to highlight the role of traditional dances in preserving historical experiences and cultural memories. Various traditional dances from different regions and ethnicities in China, including the Yihuang Hegang dance, hold significant historical and cultural values. In the context of modern civilization, how can the Yihuang Hegang dance demonstrate its contemporary relevance? This paper seeks to integrate the artistic form of Yihuang Hegang dance into the core aspects of social, cultural, and spiritual values. It explores the historical origins, contemporary significance, and promotion strategies for the Yihuang Hegang dance. The research findings emphasize linking the promotion of Yihuang Hegang dance culture with modern new media technology to diversify its publicity methods. The article explains and analyzes the combination of traditional "intangible cultural heritage" and modern civilization through artistic practice and theory. This approach serves as a means to study the sustainable development of agricultural civilization in contemporary society through creative transformation.

1. Introduction

Yihuang Hegang dance holds a significant place in the daily lives and cultural heritage of the local population, necessitating thorough study to ensure its sustainable development. As noted by Bai Li (2022), Yihuang Hegang Dance in Jiangxi Province serves as a profound historical testament, embodying the ingenuity and cultural values of its creators. It represents a cornerstone of Jiangxi's folk culture, reflecting the distinctive mindset and values of the local community (Bai Li, 2022).

The imperative of promoting and creatively transforming Chinese traditional culture, including Yihuang Hegang dance, underscores the need for multidimensional approaches to its cultural preservation and evolution (Bai Li, 2022). This dance form not only encapsulates historical narratives but also resonates deeply within local social and cultural frameworks, fostering cultural confidence and self-improvement among its practitioners and enthusiasts.

However, gaps in current research exist regarding the comprehensive exploration of Yihuang Hegang dance's contemporary relevance and the precise methodologies needed for its effective promotion. While Bai Li (2022) discusses the cultural core and artistic forms of Yihuang Hegang dance, there remains a need for deeper analysis into its socio-economic impacts and strategies for integrating it into broader cultural policies. Additionally, Fei Mingxiang (2022) highlights the importance of integrating traditional dances into urban settings to enrich cultural transmission, yet gaps persist in understanding how these efforts can be optimized to achieve sustainable cultural heritage outcomes (Fei Mingxiang, 2022).

The study aims to address these gaps by examining the transformative potential of Yihuang Hegang dance through the lens of cultural inheritance and contemporary relevance. By elucidating its cultural significance and identifying effective promotional strategies, this research seeks to provide comprehensive guidance for the future development and preservation of Yihuang Hegang dance.

Contemporary Value of Jiangxi Yihuang Hegang Dance

Cultural Heritage and Identity

Hegang Dance is a vital part of the cultural identity of the Jiangxi Yihuang region. It encapsulates the historical and social narratives of the local community, acting as a living repository of cultural memory (Benson, 2011). As cultural heritage is increasingly recognized for its role in fostering community identity and continuity, Hegang Dance stands out as a crucial element in preserving and promoting local traditions (Wang, 2020).

Artistic Expression and Education

Hegang Dance offers substantial value in the realm of artistic expression and education. It provides a medium through which dancers can explore and convey complex emotional and cultural narratives. The dance's intricate movements and rhythms contribute to its aesthetic appeal and educational potential, offering rich material for academic and practical exploration in dance education (Smith & Johnson, 2020). Furthermore, it helps in the holistic development of students by enhancing their physical coordination, cultural knowledge, and artistic skills (Benson, 1975).

Psychological and Social Benefits

Participating in Hegang Dance can yield significant psychological and social benefits. Studies have shown that engagement in traditional dances can reduce anxiety and enhance mental well-being (Bourne, 2018). The communal aspect of Hegang Dance fosters social cohesion and provides a sense of belonging and shared identity among participants (Scaini et al., 2022). This is particularly relevant in contemporary society, where such traditional communal activities can counteract the isolating effects of modern lifestyles (Craig Usher, 2021).

Promotion Path of Jiangxi Yihuang Hegang Dance

Education and Curriculum Integration

Integrating Hegang Dance into educational curricula at various levels can effectively promote its practice and appreciation. This includes incorporating the dance into physical education programs, cultural studies, and extracurricular activities. Educational institutions can play a pivotal role in sustaining and propagating traditional arts by fostering an early appreciation and understanding among students (Smith & Johnson, 2020).

Community Engagement and Events

Community engagement is essential for the promotion of Hegang Dance. Organizing festivals, workshops, and performances can stimulate interest and participation in the dance. These events provide platforms for showcasing the dance to wider audiences, thereby enhancing its visibility and appeal. Additionally, involving local communities in these activities can help preserve the authenticity and integrity of the dance traditions (Wang, 2020).

Digital Media and Technology

Leveraging digital media and technology offers a modern pathway for promoting Hegang Dance. Creating high-quality video content, online tutorials, and virtual performances can reach global audiences and engage younger generations who are adept with digital platforms. Social media campaigns can also raise awareness and attract new enthusiasts (Benson, 2011).

Government and Institutional Support

Government and institutional support are crucial for the sustainable promotion of Hegang Dance. Policies and funding aimed at preserving intangible cultural heritage can provide the necessary resources for education, research, and promotional activities. Collaborative efforts between governmental bodies, cultural organizations, and educational institutions can create a supportive ecosystem for the dance's development (Scaini et al., 2022).

The contemporary value of Jiangxi Yihuang Hegang Dance is multifaceted, encompassing cultural heritage, artistic expression, and psychological well-being. Promoting this traditional art form requires a comprehensive approach that includes educational integration, community engagement, digital media utilization, and institutional support. By adopting these strategies, the rich cultural legacy of Hegang Dance can be preserved and appreciated by future generations.

2. Objectives

To strengthen the cultural inheritance and protection of Yihuang Hegang dance, this study aims to explore its historical origins, contemporary significance, and the paths to perpetuate its unique characteristics. This research aims to provide guidance and valuable research references for the future development of Yihuang Hegang dance.

3. Research Methodology

Scope of the Study

Content Scope, this study focuses on the historical origins, contemporary value, and promotion paths of Yihuang Hegang dance. Object Scope, the research targets "inheritors" of Yihuang Hegang dance, certified by relevant government departments, as well as music experts in Yihuang Hegang songs and editors of Yihuang County Annals. Area Scope, The study encompasses 1-2 towns and townships in Yihuang County, Jiangxi Province, and its surrounding areas. This study employs a multi-method approach to comprehensively investigate the historical origins, contemporary significance, and promotion strategies of Yihuang Hegang dance. The methodologies include:

Field Research

1) Direct Observation: Immersing in local dance performances, workshops, and community events to observe the practice and contemporary context of Yihuang Hegang dance.

2) Participant Observation: Engaging actively in dance sessions and cultural activities to gain firsthand experience and insight into the cultural significance and community dynamics.

3) Interviews: Conducting structured interviews with local dancers, cultural experts, historians, and community leaders to gather qualitative data on the cultural values, social impacts, and contemporary adaptations of Yihuang Hegang dance.

4. Results

Tracing the historical origin of Jiangxi Yihuang Hegang Dance

Photo1: Yihuang Hegang Dance folk artists

Photo source: Author of this article

Yihuang Hegang Dance, an integral part of China's intangible cultural heritage, is a traditional folk dance developed by local mountain dwellers who rhythmically cut firewood using Hegang knives. This dance, accompanied by folk activities, boasts a history of over 600 years. Originating from labor, it embodies the essence of rural life where production activities are spontaneous expressions reflecting the harmony between humans and nature. In earlier times, mountain dwellers primarily sustained themselves through woodcutting. During their journeys, they relieved loneliness through conversation, laughter, storytelling, and riddles. The dance involves striking poles with wooden knives, which over time evolved into various percussion techniques on different parts of the knife—front, back, head, bow, and handle—creating a range of rhythmic sounds. The poles are maneuvered by hand, on shoulders, or tilted on the ground, allowing for diverse movements and tricks. This culminates in a "bumper dance" of singing and dancing, providing leisure and entertainment during breaks from work or rest periods.

The difference between Jiangxi Yihuang Hegang Dance and other dances.

Yihuang Hegang dance is an art form that combines song and dance. In the 1980s, it was included in "The Integration of Chinese Ethnic and Folk Dance · Jiangxi Volume." As an

independent dance theme, it stands out not only for its unique musical beats but also for its distinctive performance props. Unlike most traditional Chinese Han dances, which feature hand towel flowers, fans, silk, and floral elements as primary props, Yihuang Hegang dance incorporates people's labor tools—specifically Hegang knives and firewood—as its performance props. Moreover, these props serve dual roles, also functioning as musical instruments within the dance to maintain its rhythm.

Photo2: The author in Yihuang County local Hegang dancers to learn to shoot

Performance forms and artistic features of Yihuang Hegang Dance

The performance forms of Yihuang Hegang dance include:

Antiphonal song: female singing male hit bar, male singing female hit bar, stop hitting bar after singing a paragraph of lyrics. While singing and dancing, the performers joined the formation in the performance, and the stripes also evolved into a pattern inserted in the ground, and formed the natural footsteps of the stripes dance movement. Its dance movement range is small, more square steps, the number of people can be more or less, with life, labor characteristics.

The artistic movements of Yihuang Hegang Dance encompass three main types: hand percussion actions, cereal bar position changes, and marching footsteps. Hand percussion actions in Hegang dance evolved from simple percussion with a firewood knife to more complex rhythms involving the front, back, handle, and grooves of the knife, synchronized with folk songs. This includes striking, touching, and brushing the firewood against surfaces to create distinct rhythmic patterns. Changes in cereal bar positions involve tilting them into the ground, carrying them on shoulders, holding them in hand, and executing rotations and

transformations. Various combinations include striking bars in unison, alternating between male and female performers, and halting percussion after singing a segment of lyrics. The three types of marching movements—general marching, single-straddle horse, and double-straddle horse—simulate walking on mountain paths, alternating between advancing, retreating, and crossing motions.

Essentials of action

Yihuang Hegang dance is distinguished by its hand percussion Hegang actions, emphasizing the crucial role of wrist power. The use of wrist strength influences the distinct tones produced by striking and handling the props, highlighting the significance of rigorous wrist strengthening exercises. Mastering the use of these props requires substantial wrist strength accumulation to skillfully convey the rhythmic nuances and accurately express the emotional depth inherent in the dance.

Mood when performing Yihuang Hegang dance

The emotions conveyed in Yihuang Hegang dance performances can be categorized into two main types. Firstly, performers express inner emotions, often cheerful and joyful, by varying the rhythm and intensity of their strikes on the stripes. Secondly, they convey messages verbally while singing, improvising lyrics that correspond to the rhythm of the dance. This includes humorous observations about their surroundings, such as mimicking mountains, objects, or people they encounter during the performance.

The contemporary value of Jiangxi Yihuang Hegang Dance

Integrate the artistic form of Yihuang Hegang dance within the framework of social, cultural, and spiritual values to explore its connotations, significance, characteristics, emotional expressions, and contemporary relevance. This approach aims to achieve harmony between thematic elements and external environments, fostering group and social cohesion. By harnessing the cultural power of traditional Yihuang Hegang dance within local society, this study seeks to promote cultural consciousness, build cultural confidence, and encourage cultural self-improvement through detailed investigation.

The market value of Yihuang Hegang dance

Yihuang Hegang, as an intangible cultural heritage, can transform into cultural resources by exploring its contemporary value and promotional strategies while emphasizing inheritance, protection, and innovation. This transformation can be achieved through several avenues: (1) Using "Literature to Promote Tourism" involves leveraging cultural resources to enhance local tourism, integrating Hegang dance performances into scenic attractions to create a cultural identity for tourism. (2) "Cultural Education" integrates traditional intangible cultural heritage with modern civilization, thereby enhancing the cultural literacy and identity of local residents. (3) "Literature in Development Promotion" utilizes culture and art to stimulate rural revitalization and economic growth, contributing to local economic development. Enriching the functions of Yihuang Hegang dance can lead to significant economic benefits.

Path of Jiangxi Yihuang Hegang Dance Promotion

To effectively promote the protection of intangible cultural heritage and foster the development of Yihuang Hegang dance culture, it is crucial to cultivate a strong sense of traditional folk-dance heritage and preservation. First, integrating modern new media technologies is essential to diversify the promotion of Yihuang Hegang dance culture. For instance, producing short videos of Yihuang Hegang dance and sharing them across platforms like TikTok can leverage the broad reach and rapid dissemination of new media to enhance the preservation of traditional folk dances. This approach particularly aims to engage and raise awareness among young people, thereby bolstering the social appeal of these dances and encouraging active participation in cultural promotion and protection efforts.

Secondly, local government departments should actively organize cultural outreach initiatives, such as bringing various traditional folk dances into urban areas and schools. These efforts enrich the pathways for transmitting Yihuang Hegang dance culture, continually enhancing the effectiveness of intangible cultural heritage protection. Such activities also aim to educate the public about the profound significance and value of preserving and advancing traditional folk-dance culture.

Thirdly, by leveraging cultural resources, traditional Yihuang Hegang dance can manifest its contemporary relevance. Adopting strategies like "literature-based tourism promotion" integrates these dances into scenic spots, establishing them as cultural landmarks for local tourism. Initiatives like "literature-based development promotion" and "literature-based educational promotion" further capitalize on these dances, generating substantial economic benefits while promoting cultural awareness, confidence, and self-improvement. These multidimensional approaches are essential to ensuring the high-quality and comprehensive promotion of Yihuang Hegang dance culture.

Photo3: Yihuang Hegang Dance performance co-created by the author

Photo source: The author created Yihuang Hegang dance

5. Discussion

The promotion and preservation of Yihuang Hegang dance as an intangible cultural heritage involve multifaceted strategies that integrate traditional cultural values with modern methodologies. According to Bai Li (2022), effective cultural heritage protection necessitates a robust understanding and appreciation of traditional folk-dance culture. Integrating modern new media technologies, such as utilizing platforms like TikTok for disseminating short videos of Yihuang Hegang dance, emerges as a pivotal strategy. This approach not only enhances the visibility and appeal of these cultural practices among contemporary audiences but also stimulates interest and participation, especially among younger demographics (Bai Li, 2022). Moreover, local government initiatives play a crucial role in fostering cultural awareness through public outreach activities. Fei Mingxiang (2022) argues that bringing traditional folk dances, including Yihuang Hegang dance, into urban settings and educational institutions contributes significantly to cultural enrichment and preservation efforts. These efforts serve to educate the public about the dances' cultural significance and reinforce their value as essential components of intangible cultural heritage (Fei Mingxiang, 2022).

Furthermore, the transformation of Yihuang Hegang dance into a contemporary cultural asset through initiatives like "literature-based tourism promotion" underscores its potential economic benefits. By integrating these dances into local tourism strategies and cultural branding, communities can capitalize on their cultural uniqueness to attract visitors and stimulate economic growth (Bai Li, 2022). Wang Chao (2021) discusses similar strategies where traditional dances contribute to cultural confidence and local development through tourism

initiatives. Such efforts not only preserve the authenticity of these dances but also contribute to local economic sustainability and cultural vitality (Wang Chao, 2021). In conclusion, the comprehensive approach outlined in this research underscores the importance of balancing traditional cultural values with modern promotional techniques to safeguard and promote Yihuang Hegang dance. By leveraging new media, enhancing educational outreach, and integrating cultural resources into economic development strategies, stakeholders can ensure the continued vitality and relevance of Yihuang Hegang dance in contemporary society (Yan Jin, 2021).

6. Conclusion

Hegang Dance in Yihuang, Jiangxi Province served as a crucial medium for expressing the daily lives and emotional sentiments of early inhabitants, holding significant cultural importance. Every aspect of Yihuang Hegang dance reflects the local people's livelihoods, cultural milieu, national identity, customs, and values. It represents a collective expression of local wisdom and creative cultural achievements, embodying profound cultural connotations and values.

In summary, despite its simple form, Yihuang Hegang dance is rich in artistic expression. It provides spiritual and aesthetic enjoyment to local communities, serves as an outlet for exploring life's meaning, and prominently displays the region's distinctive historical and cultural characteristics. It carries profound cultural implications and a value system worthy of preservation. Understanding the artistic culture of Yihuang Hegang dance is essential to appreciate its charm fully. While this paper has proposed suggestions for enhancing the contemporary relevance and promoting the Yihuang Hegang dance, it acknowledges that further exploration by scholars is necessary to comprehensively address all aspects. Currently, the primary challenge facing Yihuang Hegang dance is its survival and development amid the pressures of modernization, which risks altering its traditional form and aesthetic appeal. Therefore, dedicated attention from scholars and experts is needed to safeguard its cultural and spiritual essence, ensuring continuity into the future.

Furthermore, the author aims to contribute to the diversity of national cultures and support the flourishing of Chinese cultural heritage through the exploration of Yihuang Hegang dance in this study.

7. Suggestion

To ensure the survival and development of Yihuang Hegang Dance, future research should focus on its comprehensive documentation, including video recordings and detailed notes on choreography, to preserve its traditional form. Comparative studies with other traditional dances can highlight its unique cultural significance. The integration of modern technology, such as virtual reality (VR) and augmented reality (AR), can create immersive educational experiences that attract contemporary audiences.

Sociocultural impact studies are essential to explore the dance's role in shaping community identity and its influence on modern social and cultural dynamics. Developing educational programs and outreach initiatives in schools and cultural institutions will increase awareness and appreciation among younger generations. Policy advocacy is crucial to secure financial support and legal protection for the dance, ensuring its preservation.

Innovative approaches to adapt the dance for contemporary audiences without compromising its traditional essence are needed to maintain its relevance. Encouraging interdisciplinary research combining anthropology, ethnomusicology, and cultural studies will provide a holistic understanding of Yihuang Hegang Dance's cultural importance and contribute to the broader appreciation and preservation of this valuable cultural heritage.

8. References

- Bai, L. (2022). Research on the inheritance of folk-dance culture based on the background of intangible cultural heritage. *Popular Literature and Art*, 19, 87-89.
- Benson, H. (1975). *The relaxation response*. HarperCollins.
- Benson, H. (2011). *Relaxation revolution: Enhancing your personal health through the science of relaxation*. Farmington Hills: Scribner Book Company.
- Bourne, E. (2018). *Anxiety and phobia* (Zou Zhiling, The Anxiety & Phobia Workbook). Chongqing: Chongqing University Press.
- Craigian Usher, M. D. (2021). Eco-anxiety. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 11(26), 55-56.
- Fei, M. (2022). *Exploring the characteristics and value of intangible cultural heritage from the inheritance of folk-dance culture*. *Tomorrow's Style*, 12, 5-8.
- Scaini, S., Rossi, F., Rapee, R. M., & Bonomi, F. (2022). The Cool Kids as a school-based universal prevention and early intervention program for anxiety: Results of a pilot study. *Environmental Research and Public Health*, 19(941), 23-34.
- Smith, J., & Johnson, E. (2020). Examining performance anxiety in piano students: A comprehensive review. *Journal of Music Education*, 25(3), 45-67.
- Wang, C. (2021). *From cultural consciousness to cultural confidence: Reproduction of traditional dance in Ali Area*. Tibetan Art Research.
- Wang, P. (2020). *Discussing the psychological phenomenon and regulation of piano performance from the perspective of musical psychology*. *Northern Music*, 22, 221-223.
- Yan, J. (2021). *Teaching combination development research of Yudu folk grass dance*. (Master's thesis, Gannan Normal University).

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024..17

Aesthetic Characteristics of Mongolian Dance Under Ecological Environment

Yupeng Xing^{1*}, Supavadee Potiwetchakul², & Di Fan³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Yupeng Xing*

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: yupeng.xig@gmail.com

2. Assoc.Prof.Dr.Supavadee Potiwetchakul

Faculty of Fine and Applied Arts, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

Email: supavadee.ptk@gmail.com

3. Assoc.Prof.Di Fan

BaoTou Teacher College, China.

Email: Di.Fan@gmail.com

Keywords:

Aesthetic Characteristics; Mongolian Dance; Ecological Environment

Article history:

Received: 18/09/2023

Revised: 15/03/2024

Accepted: 21/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Xing, Y., Potiwetchakul, S., & Fan, D., (2024). Aesthetic Characteristics of Mongolian Dance Under Ecological Environment. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 248-262.

ABSTRACT

This article aims to study the current state of the aesthetic characteristics of Mongolian dance within the context of the present ecological environment. The research involves interviews with choreographers from Inner Mongolia who have directly participated in choreography and have won the "Chinese Dance Lotus Award." The primary focus is to identify the themes and issues related to how the ecological environment influences the aesthetics of dance. Based on the ecological environment of Inner Mongolia, the findings introduce and analyze the region's environmental context. The paper then explores the aesthetic characteristics of Mongolian dance, highlighting its rich national identity and unique regional features. Under the influence of the ecological environment, Mongolian dance has developed distinctive aesthetic traits characterized by a combination of roughness, softness, and resoluteness. Mongolian dance, as a unique expression of grassland culture, reflects the history, culture, customs, and aesthetic values of the Mongolian people. It continually inherits and develops the cultural and spiritual heritage of the Mongolian community.

Mongol tribes entered the Central Plains in the early 9th century and established the country, and the history and culture of the northern nomads were continuously integrated with the local culture. "The Mongols mainly live on the Mongolian Plateau in central Asia. Located in the southeast of the Mongolian Plateau, Monan Mongolia is called the Inner Mongolia Plateau. It is one of the four major plateaus in medieval China, second only to the Qinghai-Tibet Plateau, with an average altitude of about 1,100 meters and a total area of 1.183 million square kilometers (Jinsuo, 2001). The common development of Buddhist culture, Han culture and Western region culture has diversified and enriched the connotation of traditional nomadic culture, and promoted the formation and development of dance forms with the characteristics of traditional Mongolian culture (Beida, 2006). The development path of this national culture is mainly reflected in the development direction from the early hunting culture to the grassland nomadic culture, among which the Mongolian culture fully embodies the formation of the tribal civilization society, and also plays a role in promoting the development of ancient national dance culture. In addition, through the expression of primitive dance, it can promote the cohesion of tribal will, effectively stimulate the social function of collective behavior and activities, and fully reflect the group and collective characteristics of dance. Primitive dance is mainly a true reflection of the life at that time, showing consistency and group characteristics, and has become an important dance tradition in ethnic tribal dance activities, among which group dance is the most traditional and main dance form of modern Mongolians.

Like other ethnic dance forms, before the formation of the art form, the primitive dance of the Mongolian people was mainly to simulate and reproduce the life scenes of various ethnic groups in ancient times (Moldakhmetova, et al., 2018), and to experience happiness and pleasure from this dance form. Life scenes mainly involved fruit picking, fighting, marriage, hunting, etc., which became an indispensable part of people's lives at that time and also one of the ways of survival (Roy, 2021). In addition, this dance form has a strong performance, through the dynamic performance, the hunting process is expressed and described, so that the viewer's fighting spirit and pleasure can be effectively stimulated, tribal groups can also effectively play a role in motivating and uniting forces. This paper analyzes the aesthetic characteristics of Mongolian dance through its development from tradition to modern times under ecological environment.

To study the current situation of the aesthetic characteristics of Mongolian dance in the current ecological environment.

Content scope

This paper aims at the influence of ecological environment on the aesthetic characteristics of Mongolian dance in the current ecological environment when the choreographers from in Inner Mongolia created their works.

Population scope

In view of the research objectives of this study, the subjects were choreographers from in Inner Mongolia, China, who directly participate in the choreography and have won the "Chinese Dance Lotus Award". There are 4 choreographers in total.

Regional scope

Hohhot, Inner Mongolia Autonomous Region, China

Time scope

In November 2022, the author began to collect and access data, strengthen theoretical learning, seek theoretical support for this research, determine research topics, formulate research plans, enhance the understanding of the significance of this research, further clarify the research purpose, and master relevant research methods. January 2023 Read a lot of books and research papers to improve the level of academic research. In May, 2023, interview survey was conducted, data was collected for data analysis and interpretation, research results were drawn and articles were written. The last part of the thesis will be completed in July 2023.

Literature Reviews

The study of Mongolian dance, deeply intertwined with the ecological environment, reveals unique aesthetic characteristics shaped by the natural landscapes and cultural heritage of the Mongolian people. Several scholars have explored how the natural environment influences the movements, costumes, and thematic elements of Mongolian dance, contributing to its distinct identity within the broader context of folk dance.

Influence of Ecological Environment on Mongolian Dance

The ecological environment plays a crucial role in shaping the aesthetic elements of Mongolian dance. According to Zhang (2020), the vast steppes and nomadic lifestyle of the Mongolian people are reflected in the expansive and flowing movements of the dance. The wide, open gestures mimic the boundless horizons and the freedom associated with nomadic living, highlighting a strong connection between the dance forms and their natural surroundings.

Costume and Symbolism

Costumes in Mongolian dance is not only a visual spectacle but also carry deep symbolic meanings tied to the ecological environment. Bai (2022) emphasizes that the traditional attire, often made from animal hides and wool, symbolizes the close relationship between the Mongolian people and their livestock. The use of earthy colors and natural materials in costumes underscores the dancers' connection to their land and environment.

Thematic Elements

Mongolian dance often incorporates themes from daily life and nature, reflecting the community's reliance on and reverence for their ecological surroundings. Wang (2021) notes that many dances portray activities such as horse riding, herding, and hunting, all of which are integral to the Mongolian way of life. These thematic elements are not only expressions of cultural heritage but also a celebration of the natural environment that sustains it.

Movement and Choreography

The movements in Mongolian dance are characterized by their vigor and fluidity, embodying the dynamic and resilient nature of the Mongolian people. Fei (2022) explains that the dance steps often mimic the movements of animals and the flow of natural elements like wind and water. This choreography creates a powerful visual narrative that connects the dancers to their ecological environment.

Modern Adaptations and Preservation

As Mongolian dance evolves, there is a continuous effort to preserve its traditional elements while adapting to contemporary contexts. Scaini, Rossi, Rapee, and Bonomi (2022) argue that modern performances of Mongolian dance incorporate new artistic expressions while maintaining a strong link to the ecological themes and traditional aesthetics. This balance ensures that the dance remains relevant and vibrant in today's cultural landscape.

The aesthetic characteristics of Mongolian dance are deeply rooted in the ecological environment of the Mongolian steppes. The interplay between nature, daily life, and cultural expression creates a unique and vibrant dance form that reflects the identity and heritage of the Mongolian people. By understanding and preserving these connections, scholars and practitioners can ensure that the rich tradition of Mongolian dance continues to thrive.

3. Research Methodology

The researchers conducted a comprehensive literature search utilizing resources such as the website Baidu (<https://www.baidu.com>). Both Chinese and international literature were reviewed, including academic journals, dissertations, books, and other pertinent materials. The focus was on collecting information related to Mongolian dance, its aesthetic characteristics, and methods of protecting the ecological environment. This extensive review was aimed at expanding the framework of knowledge on these subjects.

Interview Method

Eight choreographers from Inner Mongolia, who have directly participated in choreography and won the "Chinese Dance Lotus Award," were selected as the research subjects. The first step was to determine the themes and issues related to the impact of the ecological environment on dance aesthetics, considering factors such as the natural environment, climate conditions, and regional culture. Guided by these topics, questions were

posed to the respondents to understand their perceptions and experiences. Open-ended questions were used to steer the interviews, with inquiries such as, "What do you think are the main influences of the ecological environment on choreographers?" During the interviews, recording devices or notes were used to capture the conversations. After the interviews, the content was carefully collated and analyzed to extract meaningful insights and perspectives.

4. Results

The aesthetic characteristics of the Mongolian nationality

The soft and beautiful concept of Mongolian dance

When it comes to Mongolian dance, we may think of more style characteristics such as rough and bold, but in addition to those shocking enthusiasm, Mongolian dance also has a certain sense of softness (xiongyan, 2001). For example, some typical movements, such as arm friction, shoulder friction, soft hand, etc., they are slow and soft, and those hard shoulder movements are very different from other hard and brittle movements. Therefore, although the appearance gives people a bold and uninhibited feeling, the Mongolian people also have a very delicate side, and the folk dance of the Mongolian people can also show a certain softness. The Mongols have always been known as the "A nation on horseback" and "Danceable nation".

Figure 1: Mongolian chopstick dance

Source: Xing Yupeng (2017)

Mongolian people's movements such as clapping, stomping, and waving their hands while grazing, their footsteps and gestures while riding, and their songs and dances during banches have all been recorded in the form of dance, constituting the most basic movements

and gestures of Mongolian dance. For example, horses drinking water, horses flying in the air, horses kneeling to rest, etc., are simulated and created from daily life, both modeling and physical beauty. In different works, dancers can express different emotions and shape different forms through the movements of horses' feet. Taking Jia Zuoguang's "Cup Dance" as an example, it is adapted and created on the basis of Mongolian folk dances "Top Bowl dance" and "chopstick dance". The play was first performed by Modegma in 1960. It's a form of performance where you dance with props. The softness of Mongolian folk dance is soft but not floating. Although the movements in the dance are relatively soft, the overall feeling is deep and smooth.

The primitive beauty of Mongolian dance

Art comes from life. Mongolian people were born in nature, from the natural living conditions and natural living environment, long-term nomadic and hunting for a living, is bound to bring profound influence to the Mongolian dance. In their hearts, they are very grateful for the gifts and gifts of nature. They also naturally integrate their appreciation and understanding of nature into their artistic creation, so that the theme, movement, emotion and connotation of Mongolian dance are inextricably linked with nature. Many dances of the Mongolian nationality are inseparable from the grassland environment and life. It is in the open and natural grassland environment that the Mongolian people have developed a cheerful and simple, enthusiastic and unrestrained character and positive attitude, thus reflecting the simple beauty of Mongolian dance. Therefore, in the choreography and creation of dance works, it gradually moves towards this direction of beauty, and the work of "All Dressed Up Dance" vividly shows this typical aesthetic characteristic.

"All Dressed Up Dance" It is a Mongolian national dance work directed by He Yanmin in 2006, which mainly draws on the unique living habits of western Inner Mongolia and is inspired by the unique temperament of Mongolian women. The dancers use relaxed expressions and sensitive movements to well reflect the connotation of Mongolian women's confidence. At the same time, the changes of various forms also bring visual impact to people, so that we feel the natural and simple beauty of Mongolian folk dance (Figure 2-3).

Figure 2: Mongolian All Dressed Up Dance

Source: Sogou picture website (2023)

Figure 3: Mongolian all dressed up dance

Source: Sogou picture website 2023.08.15

The unrestrained beauty of Mongolian dance

The passion and exuberance of Mongolian folk dance is closely related to their life in the northern grasslands. They gallop under the vast sky, dance in the vast grassland, accompanied by horses, cattle, sheep, thus forming their informal, passionate, unrestrained national character and aesthetic orientation. The dance work *Pentium*, which premiered in 1984, exemplifies this aesthetic characteristic. "Pentium" is a male group dance work that shapes the image of Mongolian young herdsmen around the pastoral life. It expresses the optimistic life attitude and spiritual outlook of the Mongolian people with the image of "ten thousand horses galloping", and highlights the spirited national character and indomitable national spirit of the nation. This series of large-scale movements and level changes make people's eyes flow continuously like a rolling river, so that the visual shock drives the emotional excitement, and feels the enthusiasm and unrestrained of the Mongolian people. As if you were in the prairie, you saw the grand spectacle of thousands of horses galloping, saw Mongolian youth waving to us, and saw us raising our glasses and cheering together. Influenced by the enthusiasm and momentum of the dance, it should be the power of the unrestrained beauty of the Mongolian folk dance. For example, in the Mongolian dance "Grassland Wine Song", many times, the movement of the feet is very large, and the center of gravity is also very fast. In order to keep the upper body movements consistent with the foot movements, the actors' breathing and upper body movements will also speed up, and the upper and lower body movements have

strict rhythm requirements in speed and amplitude, which fully reflects the passionate beauty of Mongolian dance and adds to the artistic charm of the dance.

Figure 4: Mongolian dance work "Pentium"

Source: Sogou picture website 2022.011.15

The resolute beauty of Mongolian dance

Fortitude is a symbol of strength and is an important part of Mongolian folk dances. Ordos is a work created by Jia Zuoguang after he went deep into the Inner Mongolia Autonomous Region. The music is sonorous and powerful, and many movements in the dance fully interpret the image of Mongolian men's bravery and the beauty of male dancers' fortitude and strength. Every step is deep and powerful, every hard shoulder is crisp and decisive, and in the stretching, movement hides the toughness of "just" and the toughness of "strong". The whole dance exudes a kind of magnificent and vigorous beauty, calm and tenacious, which is the beauty of a single man on the grassland, which is caused by the character of this nation, and it is also the dance aesthetic of this nation. The Mongolian people's spirit of not admitting defeat and not afraid of hardship, the stubbornness inherent in their bones and the persistence of never giving up are fully reflected in the firmness and strength of the dance.

Figure 5: Mongolian dance work "Cavalry"

Source: Xing Yupeng (2022)

Figure 6: Mongolian dance work "Cavalry"

Source: Xing Yupeng 2022.10.06

The inner beauty of Mongolian dance

The proposition of "perfection is beauty" in Mencius' aesthetics is rich and profound. On the endless grassland, it has shaped the open-minded character of the Mongolian people and enriched their imagination. Dance is an art form that uses body language to construct art and express emotion. Mongolian people's love for life and dance has endowed Mongolian dance with richer emotions and connotations. Rich meaning, profound artistic conception. For example, the Mongols had the idea of worshipping the eagle, and in their dance, there were many hand movements that imitated the eagle.

Figure 7: Mongolian dance work "Eagling"

Source: Xing Yupeng (2023)

Mongolian dance concept

Mongolian dance culture is as long as the development history of Mongolian society. As early as the 12th century, the Mongolian people used their own language to determine the names of many national arts. Later, on the basis of inheritance and development, integration and storage, with the production and life of hunting and animal husbandry, it gradually formed a dance with rich historical depth and distinct national aesthetic characteristics. Mongolian dances were recorded in Mongolian history books and poetry around the 12th century.

After the establishment of the Yuan Dynasty, Mongolian dance was further developed. In addition to the folk dance still showing an active posture on the grassland, the court music and dance are more vibrant. For more than half a century, the ancient Mongolian dance art

has been carried forward and achieved fruitful results and useful experience. Entering the new century, the creation of Mongolian dance presents a more vigorous and prosperous new situation. The unity of the spirit of The Times and the national style, the unity of inheriting the tradition and learning from each other, the continuous innovation, and the synchronization with The Times have improved and optimized the quality and quantity of the creation of Mongolian dance, and demonstrated the artistic beauty and youthful vitality of Mongolian dance.

Ecological environment of Inner Mongolia

Thinking on the aesthetic characteristics of Mongolian dance under ecological environment. In the process of modernization, if we do not act in accordance with ecological laws, the ecological environment will be destroyed, which will inevitably affect or even destroy the normal mode of production and living habits of relevant nations, thus bringing adverse effects on the protection and development of their culture and art. When the ecological imbalance of grassland in some areas leads to grassland degradation and even desertification, it directly affects the traditional grazing mode. With the change of production and life style in pastoral areas, such as settlement grazing, captive raising of livestock, even returning grazing to farming, and even villagization, the development and inheritance of Mongolian dance have been threatened and must be protected.

Traditional culture has shaped a nation's past, opened a nation's present, and nurtured a nation's future. Every nation has created its own "collective memory" as a group in its historical development, which is mainly manifested in many aspects of non-material culture (Klas, 2015). For example, various social and economic systems, customary law, life etiquette, festival folklore, folk beliefs, oral literature, artistic creation, music and dance, historical legends, heroic epics, reflect the norms of people's behavior, infiltrated and enjoyed by the masses, passed down from generation to generation, continuous participation and repetition, thus forming the "collective memory" of the nation. It promotes social integration. The language of a nation may be lost due to historical reasons and use the language of other nations, but the "collective memory" formed by the above customs and beliefs, life etiquette, folk oral creations, heroic epics, etc., still exists from generation to generation, thus strengthening the national consciousness and national identity, then the nation will not die out. To protect the culture of a nation is to protect the nation itself!

5. Discussion

The objective of this study is to explore the current state of the aesthetic characteristics of Mongolian dance in the context of its ecological environment. The findings reveal several key aspects of Mongolian dance aesthetics.

Researchers in this field generally believe that human culture is a system that ADAPTS to the ecological environment. At this point, there is an adaptation relationship between man and the environment, but it is necessary to emphasize both adaptation and transformation (Xiaowei, et al., 2006). Although in ancient society when the level of productivity was very low, human beings mainly adapted to the environment for survival, but when the level of productivity gradually increased, the ability to transform the environment to meet the needs of human production and life gradually improved, so it could not simply adapt to the environment. On the other hand, it is precisely because of the enhancement of human's ability

to control the natural environment that the ecological environment is being destroyed more and more seriously, and the relationship between the ecological environment and national culture is very close, so the relationship between this relationship is very worthy of serious discussion. It is worth noting that the relationship between ecological environment and national culture is very close. Different ethnic groups in similar ecological environment have their own characteristics in cultural creation, but there are certain commonalities. Different ethnic groups at the same or similar level of social development, due to their different ecological environments, have created cultures with different characteristics in the process of adapting and transforming their respective ecological environments, such as the Tibetan people in the Qinghai-Tibet Plateau and the Dai people in the sub-tropical areas of Yunnan. Of course, the relationship between ecological environment and national culture is also affected by other historical factors and ethnic relations, so the relationship between the two is not absolute.

The same is true of the relationship between forest ecosystems and traditional cultures. The Hinganling forest area in Hulunbuir League of Inner Mongolia accounts for about 48% of the land area of the allied countries and 10% of the national forest area. In the early 20th century, the Russian Empire and Japanese invaders carried out predatory logging in the 1930s and 1940s (Sokolsky, 2016), causing great damage to the forest area. After the founding of the People's Republic of China, the state instituted a policy of "simultaneous logging and renewal", which improved the situation somewhat, but many problems remained. In the long struggle with nature and human beings, the Mongolian people have shown their courage and tenacious vitality. Today, with their redoubled efforts, with the support of the government, with the support of brotherly countries, they are also on the road to prosperity and strength with other countries. The problem is that when the ecological environment they live in changes, some cultural concepts gradually fade away. How to solve the contradiction between modernization and traditional culture? To maintain the beauty of grassland Mongolian dance and highlight its aesthetic characteristics is our common appeal and needs to be protected.

Which are shaped significantly by the region's natural and cultural milieu.

1) The Aesthetic Characteristics of Mongolian Nationality

Mongolian dance is often associated with rough and bold stylistic features. However, it also possesses a distinctive sense of softness, contrary to the common perception of its predominantly vigorous nature (Xiongyan, 2001). This duality is evident in movements such as arm and shoulder friction, as well as the gentle "soft hand" motions. These movements contrast with the harder, more brittle gestures seen in other dance forms. Thus, while Mongolian dance may outwardly appear bold and uninhibited, it also encapsulates a delicate and refined aspect. This nuanced portrayal is intrinsic to the folk dances of the Mongolian people. An illustrative example is Jia Zuoguang's "Cup Dance," (Wilcox, 2020) which is adapted from traditional Mongolian folk dances like the "Top Bowl Dance" and the "Chopstick Dance." (Keerlun, 2021) First performed by Modegma in 1960, this dance involves the use of props, showcasing the intricate and graceful elements of Mongolian dance within a structured performance.

2) The Primitive Beauty of Mongolian Dance

Mongolian dance, deeply rooted in the life and natural environment of the Mongolian people, reflects the influence of their nomadic and hunting lifestyles. The dance embodies the raw beauty of nature, a characteristic that is vividly portrayed in various performances. For instance, "All Dressed Up Dance," directed by He Yanmin in 2006 (Mroz, 2011), draws inspiration from the unique living habits of western Inner Mongolia and the distinctive

temperament of Mongolian women. Similarly, in the dance "Grassland Wine Song," the large, swift movements of the feet and the rapid shifting of the center of gravity require synchrony between the upper and lower body movements. The strict rhythm requirements in speed and amplitude highlight the passionate beauty of Mongolian dance, enhancing its artistic charm. These examples underscore how the ecological environment and traditional lifestyles of the Mongolian people influence the aesthetic qualities of their dance. The interplay of boldness and delicacy, along with the embodiment of natural and cultural elements, makes Mongolian dance a unique expression of the Mongolian people's identity and spirit.

6. Conclusion

Human modes of production and ways of life are intricately connected to the natural geographical environment, which, in turn, shapes national cultures closely tied to these surroundings. The physical geographical environment encompasses factors such as climate, terrain, landforms, vegetation, and the distribution of land and sea. The unique natural geographical environment of the Mongolian plateau is not only the foundation for the survival and development of the Mongolian people but also the material basis for the formation of their traditional harmonious culture. Therefore, understanding the natural geographical environment is essential when studying Mongolian traditional harmonious culture, as it allows for a comprehensive appreciation of its essence. Ultimately, the "collective memory" of a nation, carried by its intangible culture, stems from the production and daily life of its people. If the ecological environment of a region is compromised, the normal production and lifestyle of the nation are impacted and potentially destroyed. Thus, protecting the ecological environment and maintaining ecological balance are crucial not only for development but also for preserving the outstanding traditional culture and art of the nation.

Mongolian dance embodies a unique regional culture and showcases the diversity of the nation. It reflects Mongolian ideals, national beliefs, aesthetic psychology, customs, and habits. The beauty of Mongolian dance is characterized by softness, simplicity, unrestrained energy, resoluteness, and profound meaning. We hope that these aesthetic characteristics can be sustained and further developed in a healthy ecological environment.

7. Suggestion

First, it is essential to explore how the unique climate, terrain, and vegetation of the Mongolian plateau influence the aesthetic aspects of Mongolian dance. This research can provide insights into how the environment shapes the dance's origins and evolution, offering a deeper understanding of its artistic expressions. Second, there is a need to examine the relationship between ecological preservation and the continuity of Mongolian dance traditions. Environmental degradation can significantly impact cultural practices, so it is vital to propose strategies for conservation that maintain both the natural environment and the cultural heritage of the dance. Incorporating ecological education into cultural and dance studies curricula is another important suggestion. Educating students about the ecological foundations of Mongolian dance can foster a deeper appreciation and commitment to preserving both the environment and the dance form.

Comprehensive documentation of traditional Mongolian dance practices in their natural settings is also crucial. This should include video recordings, choreographic notes, and

ethnographic studies, creating a valuable archive for future research and preservation efforts. Engaging local Mongolian communities in participatory research is essential to ensure that the research reflects the lived experiences and practices of the people. This approach provides a more authentic and holistic understanding of the dance. Developing sustainable cultural tourism initiatives can highlight the ecological and cultural significance of Mongolian dance. These initiatives can raise awareness, generate economic benefits for local communities, and promote the preservation of both the dance and the environment. Research should also explore the impact of modernization and ecological changes on the traditional practices and aesthetics of Mongolian dance. Understanding how modern influences alter these practices can inform measures to safeguard traditional forms. Utilizing modern technologies, such as virtual reality (VR) and augmented reality (AR), can create immersive experiences of Mongolian dance within its ecological context. These technologies can aid in education, preservation, and the global dissemination of the dance.

Finally, encouraging interdisciplinary research that combines anthropology, environmental science, and dance studies can provide a comprehensive understanding of how the natural environment influences cultural practices. This integrated approach can lead to more effective preservation strategies. By addressing these areas, researchers can contribute to a deeper understanding of the aesthetic characteristics of Mongolian dance and the critical role of the ecological environment in shaping and sustaining this cultural heritage. This holistic approach ensures that both cultural and environmental preservation efforts are aligned, promoting a sustainable future for Mongolian dance.

8. References

- Bai, L. (2022). Research on the inheritance of folk-dance culture based on the background of intangible cultural heritage. *Popular Literature and Art*, 19, 87-89.
- Fei, M. (2022). Exploring the characteristics and value of intangible cultural heritage from the inheritance of folk-dance culture. *Tomorrow's Style*, 12, 5-8.
- Jia, K., & Li, L. (2021). The artistic features of Ordos chopstick dance. *International Journal of Management and Humanities*, 4(5), 2057.
- Klaś, J. (2015). Historical museums: Between collective memory and politics of historical memory.
- Li, B. (2006). Folk dance folk culture. Beijing, China Society Publishing House.
- Liu, J. (2001). The general history of the Mongolian nationality. Beijing, Nationalities Publishing House.
- Luo, X. (2001). Chinese folk dance culture course. Shanghai, Shanghai Music Publishing House.

- Moldakhmetova, A. T., Zhumaseitova, G. T., Kim, L. V., Saitova, G. Y., & Kenzikeev, R. V. (2018). Dance movements of Baksy as a paradigm of development of the Kazakh dance art. *Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 10(3), 38-57.
- Mroz, D. (2011). *The dancing word: An embodied approach to the preparation of performers and the composition of performances*. Brill.
- Roy, B. (2021). Traditional games, sports and amusements in twentieth-century North Bengal: Historical perspective (Doctoral dissertation, University of North Bengal).
- Scaini, S., Rossi, F., Rapee, R. M., & Bonomi, F. (2022). The Cool Kids as a school-based universal prevention and early intervention program for anxiety: Results of a pilot study. *Environmental Research and Public Health*, 19(941), 23-34.
- Sokolsky, M. D. (2016). Taming tiger country: Colonization and environment in the Russian Far East, 1860-1940 (Doctoral dissertation, The Ohio State University).
- Wang, C. (2021). From cultural consciousness to cultural confidence: Reproduction of traditional dance in Ali Area. *Tibetan Art Research*.
- Wang, Y. (2006). *General theory of dance art*. Nanjing, Nanjing University Press.
- Wilcox, E. E. (2020). Dynamic inheritance. In *Faces of tradition in Chinese performing arts*.
- Xiaowei, H., Ninghui, Z., Wei, X., Yiping, T., & Linfeng, X. (2006). The experimental study of hypoxia-inducible factor-1 α and its target genes in spinal cord injury. *Spinal Cord*, 44(1), 35-43.
- Xing, Y., Potiwetchakul, S., & Fan, D. (2023). Inheritance and innovation of Mongolian dance creation from the perspective of cultural anthropology. *Journal of Dhamma for Life*, 29(4), 173-185.
- Zhang, H. (2020). The influence of ecological environment on the aesthetic characteristics of Mongolian dance. *Journal of Ethnic Dance*, 25(3), 45-67.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.18

The Influence of University's Scientific and Technological Innovation Capability on University and Industry Collaboration Performance

Guangrui Liu^{1*}, Bijay Sigdel² & Pensri Bangbon³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Guangrui Liu *

School of Management, Shinawatra university, Thailand.
Email: 569699875@qq.com

2. Bijay Sigdel

School of Management, Shinawatra university, Thailand.
Email: bijay.s@siu.ac.th

3. Pensri Bangbon

School of Management, Shinawatra university, Thailand.
Email: pensri.b@mru.ac.th

Keywords:

University-Industry Collaboration;
 Collaboration Performance; Resource Matching; Innovation Capacity

Article history:

Received: 18/09/2023

Revised: 15/03/2024

Accepted: 11/04/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Liu, G., Sigdel, B. & Bangbon, P. (2024). The Influence of University's Scientific and Technological Innovation Capability on University and Industry Collaboration Performance. *Journal of Philosophical Vision*, 29(1), 263-275.

ABSTRACT

This research article deployed the mix methodology between qualitative by in-depth interview and quantitative of survey methodology by choose the university of science and technology innovation ability as a breakthrough for the development of university-industry collaboration performance influence factor. The study on relevant theoretical literature review and in-depth interview first, analyzed the ability of science and technology in the process of university-industry collaboration specific forms, and science and technology innovation ability affect university-industry collaboration performance are discussed in detail in the middle of the process, The empirical model and related hypotheses are established by finding the corresponding alternative variables, which aims to open up the process of how technological innovation ability affects university-industry collaboration performance. Then, the empirical data were collected from the organizational level questionnaire and the theoretical model was empirically studied by using structural equation model (SEM).

The results show that: first, resource matching variable is the key variable in the process of university-industry collaboration in the intermediate process affecting the performance of university-industry collaboration. Secondly, the scientific and technological innovation ability of universities will affect the performance of university-industry collaboration through the resource matching in the process of university-industry collaboration. Finally, the technological innovation ability of colleges and universities also has a direct impact on the university-industry collaboration performance.

1. Introduction

Innovation is the core competitiveness of enterprise economic development and an important factor of national economic prosperity. With the development of the world economy toward globalization, no matter for an enterprise, a region, or even a country, improving innovation ability has become the only way to cultivate the core competitiveness of enterprises and improve the international competitiveness. Universities have become an important force for the rapid development of national science and technology innovation. With the development of national science and technology innovation, more and more colleges and universities bear the arduous task of science and technology innovation and knowledge innovation (Li Jianghua, 2019).

University-industry collaboration mainly relies on university innovation and research teams or leading enterprises as the main body, and the formation mode starts the point is higher; It follows the law of scientific and technological innovation and market competition, and has the characteristics of novel system, flexible mechanism, efficient operation and talent gathering. Market-oriented, innovation-driven, industrialization development as the purpose, focusing on the front-end and terminal of the industrial value chain (Zhou Ende and Liu Guoxin 2017).

In this context, any university relying only on its own limited internal resources can no longer meet the demands of scientific and technological innovation for all kinds of resources, universities have to turn their eyes to external enterprises. In this paper, the scope of organization is defined as the organization based on colleges and universities. Therefore, the organization's scientific and technological innovation capability is defined as the university's scientific and technological innovation capability. Colleges and universities to truly become the main force of national science and technology innovation, science and technology must be combined with enterprise's demand of science and technology innovation advantage, to promote the development of industry (Gao Qing, 2021). Universities play a leading role, actively around the economic construction and the needs of the development of the industry focus on the need of enterprise product development and technology upgrade, and use of scientific and technological innovation, promote the development of industrialization, the colleges and enterprises closely linked, to build a base for the transformation of achievements, take university science park as the carrier, undertake large-scale research and development projects, and give full play to the integration and promotion role of university science and technology innovation in economic development (Geng Di, 2013). It has been a trend of globalization to obtain higher university-industry collaboration performance through open innovation, so university-industry collaboration performance has increasingly become the focus of academic research.

The objectives of this study are based on scientific and technological innovation theory, university-industry collaboration performance theory and as the foundation, to enhance the collaboration between colleges performance as the research target, using the method of theory combined with empirical research, the research university's scientific and technological innovation capability of the influence of university-industry collaboration performance. To find out the key process factors that determine the collaboration performance, and construct the basic analysis framework of this study. To analyze the influence mechanism of innovation ability on the process of industry-university research collaboration is studied.

2. Objectives

To explore the influence of scientific and technological innovation ability on the performance of university-industry collaboration through key process factors in the process of university-industry collaboration. In order to improve the ability of scientific and technological innovation and the performance of university-industry collaboration, this paper puts forward scientific and feasible management countermeasures.

3. Literature Reviews

Hereunder, the brief literature review on the relationship between university's scientific and technological innovation capability, resource matching and university and industry collaboration performance is discussed.

3.1 University's Scientific and Technological Innovation Capability and University and Industry Collaboration Performance

In the field of technology innovation, scholars mostly study the influence of technology characteristics on the way and effect of technology transfer from the perspective of technology transfer, while university-industry collaboration is a kind of technology transfer between universities and industry. Technology is a synthesis of information and know-how. Technology exists not only as a kind of embodied technical information written down, but also as a kind of non-embodied and localized knowledge. That technology, as a knowledge product, has three important characteristics: first, it has both universality and particularity. Second, both implication and expressiveness. Some aspects of the technology can be well expressed in language, and the details can even be recorded in manuals or published as articles or taught in university. Most of the others are intentional and cannot be translated into words. The knowledge contained in the technology can only be learned through practice or cases. Third, both openness and confidentiality (Dosi, 1988). The historical experience of collaboration enables partners to better manage the relationship and reduce the cost of collaboration. That the richer the cooperative experience of both parties, the more likely cooperative innovation will be successful (Li Xia, 2007). That the technological transformation ability of universities is closely related to the collaboration results. The technological transformation ability of universities can be analyzed from the following four aspects: university R&D ability, university ability to judge the value of technology commercialization, university ability to assist and support technology transfer, and university openness (Meanwhile, Zhang Yan 2007). That German Fraunhofer Association is mainly oriented towards the reality of the business community demand, around the technical problems of enterprise development, to provide technical and R & D service support, and rely on a strong research developing scientific research universities carry out oriented research for future enterprises. And with colleges and universities as a link, promote production combine study and research with application to improve school-enterprise cooperation performance (Ningyan, H. & Yuming, S., 2018).

Hypothesis H1: University's scientific and technological innovation capability has a positive and significant relationship on the university-industry collaboration performance.

3.2 Resource Matching and University and Industry Collaboration Performance

According to the resource-based theory, the reason for the collaboration between organizations is that innovation often involves a variety of scarce resources, which are difficult to be mastered by a certain organization at the same time. Therefore, enterprises will try to solve problems through the collaboration of resource exchange when faced with difficulties that are difficult for them to overcome (Barney, 1991; Dill, D. 1990). If the heterogeneous resources possessed by both parties can coordinate and match each other to meet the needs of each other, the collaboration performance will be higher (Geisler, E. 1995; Powell et al., 2005). According to the resource-based view, collaborative innovation is carried out by organizations to meet their own strategic resource needs. The complementary of resources is the core driving force for organizations to carry out cross-border cooperative innovation (Vuola O., 2006). The performance evaluation index system of cooperative research institutions from the perspective of research input and resource complementary by using the balanced scorecard on the basis of the current status of performance evaluation of cooperative research institutions (Ruihua, W. & Xuelin, C., 2018). Colleges and universities can make full use of their own advantages in scientific and technological resources and enterprises' resources cooperation to build an exchange platform. Solve various types of applications in the process of exchanging experience and technology so as to refine the research and innovation points, and finally expand the research direction and research field to improve the cooperation performance (Jianghua, L., 2019).

Hypothesis H2a: Resource matching has a positive and significant relationship on the university-industry collaboration performance.

3.3 University's Scientific and Technological Innovation Capability, Resource Matching and University and Industry Collaboration Performance

Colleges and universities in the collaboration between colleges and enterprises are a lot of standards to choose a good partner, including the history of the partner cooperation experience, partners, credit and reputation, the accumulation of partners, partners, technical transformation ability, partners in the geographical position, etc., but anyway, will eventually be implemented to resource matching degree between the two sides, It can be said that resource matching degree is the core index to evaluate the quality of partner selection. Therefore, this study uses the construct of "Resource Matching" to characterize the suitability of partners in university-industry collaboration (Yingxiang, D., 2011). For industry if the cost of technology development within the cooperation is too high or the complexity and uncertainty of innovation increase, collaborative innovation will become an important choice for enterprises' innovation strategy, because partners can share the innovation cost for enterprises and effectively reduce the risk of innovation (Agrawal A K, 2010). That universities-industry collaboration innovation can not only enable start-ups to obtain complementary assets, but also share costs and share costs risk, and then improve their R&D productivity and cooperation performance (Okamuro et al, 2010).

Hypothesis H2b: University's scientific and technological innovation capability has a positive and significant relationship on the Resource matching.

Hypothesis H2: Resource matching positively mediate the relationship between university's scientific and technological innovation capability and university-industry collaboration performance.

The proposed hypothesized conceptual framework is illustrated in figure 2.1.

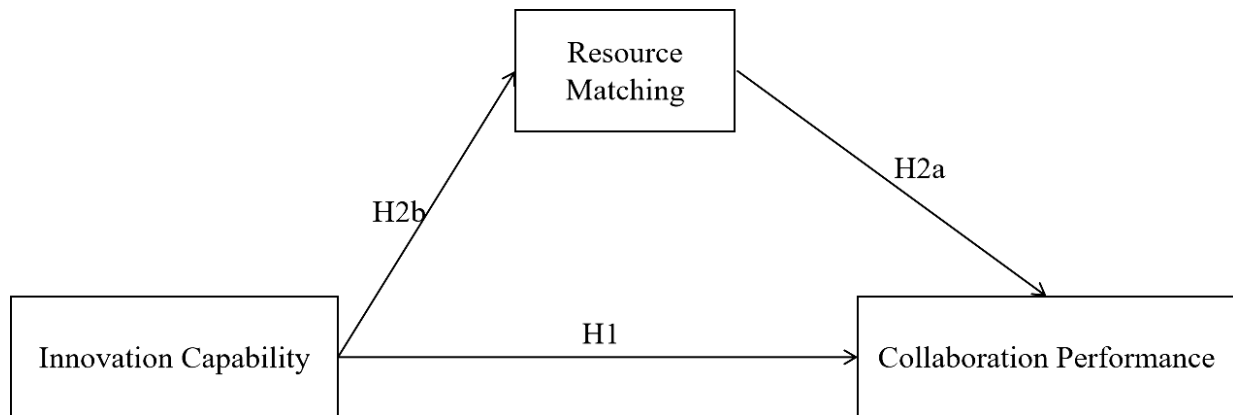

Figure 1: Conceptual Framework

4. Research Methodology

4.1 Population and sample of this study

This article mainly research in colleges and universities of the relationship between the performance of science and technology innovation ability and the cooperation between colleges, so the target of the matrix defined as industrial institute a comprehensive university in Taiyuan, Shanxi Province colleges and universities, and the investigation of professional classification is mainly to learn from the college (department) is part of the class, and the departments of scientific research team in the questionnaire survey of 350 college teachers.

4.2 Tools of this study

The questionnaire used in this study consists of four parts: demographic information of respondents, scientific and technological innovation ability of colleges and universities, resource matching degree, and school-enterprise cooperation performance. According to the previous literature and the content of this study, and referring to the scale in Geng Di (2013), the independent variable in this study is composed of 8 items, and the dependent variable is composed of 6 items by referring to the scale in Eva M. Mora-Valentin et al. (2004). The mediating variable resource matching degree is based on the scale in Deitza et al. (2010), which consists of three items.

4.3 Data Collection

In this study, Quantitative research adopts stratified random sampling to select samples.

4.4 Data Analysis

In this study, the data were analyzed by structural equation model, and the Bootstrap method was used to test the mediation effect by calculating 2000 iterations.

5. Results

5.1 Reliability and validity tests

The reliability and validity of variables measured by multiple indicators should be ensured when they are used. In this study, university-industry collaboration performance (UICP), university scientific and technological innovation capability (USTIC), resource matching (RM) are all measured by multiple questions and indicators. The Cronbach's Alpha coefficient values of all variables in this study are shown in Table 5.1. The Cronbach's Alpha coefficient of all constructs exceeds 0.7, which meets the research standard.

Table 1 Cronbach's Alpha Coefficients of Each Variable

variable	Measuring item	CITC	Item Cronbach's Alpha value deleted	Cronbach's Alpha
UICP	Q1	0.742	0.857	0.884
	Q2	0.718	0.861	
	Q3	0.608	0.878	
	Q4	0.732	0.858	
	Q5	0.697	0.864	
	Q6	0.682	0.867	
	Q7	0.741	0.879	
	Q8	0.732	0.88	
	Q9	0.653	0.887	
USTIC	Q10	0.631	0.889	0.898
	Q11	0.618	0.89	
	Q12	0.644	0.888	
	Q13	0.635	0.889	
RM	Q14	0.791	0.874	0.896
	Q15	0.787	0.858	
	Q16	0.777	0.866	
	Q17	0.82	0.829	

According to the reliability analysis results in the above table, a total of 17 measurement items were set in this study, corresponding to 3 latent variables, and the Cronbach's Alpha of school-enterprise cooperation performance was 0.884. Cronbach's Alpha of scientific and technological innovation ability of universities was 0.898; Cronbach's Alpha for resource matching is 0.896; and the Cronbach's Alpha coefficient of each latent variable meets the basic

standard of greater than 0.7. It can be seen that the questionnaire adopted in this study has good reliability. In addition, the CITC (total correlation of corrected items) between the observed variables and their latent variables meets the requirement of greater than 0.5, which indicates that the question Settings of each latent variable are good and the questionnaire reliability is good. At the same time, through the exclusion of observation variables, the specific method is to delete each variable once. If the reliability index does not improve after the deletion, the measurement question of the variable is considered to have good credibility. The results in the above table show that the overall Cronbach's Alpha coefficient is not improved after deleting each item, indicating that each item is well set.

According to the judgment criteria of KMO coefficient and Bartlett sphericity test when performing factor analysis by Yuan Fang (1999), the KMO metric value should be greater than 0.5, and the closer it is to 1, the more suitable it is for performing factor analysis: When the Bartlett sphericity test value is large and the corresponding concomitant probability value is less than the given significance level (0.001), factor analysis is suitable. In this study, KMO coefficient and Bartlett spherical test were performed on the data, and the test results are shown in Table 2:

Table 2 KMO Coefficient and Bartlett Spheroid Test Results List

KMO sampling suitability quantity		0.926
Bartlett sphericity test	The approximate chi-square	4773.116
	Degree of freedom	253
	Significance	0.000

As can be seen from Table 5.2, The test results show that the KMO test value of the survey data is 0.926, which is greater than 0.70, indicating that the questionnaire is suitable for factor analysis. Bartlett sphericity test results showed that the approximate chi-square value was 4773.116, and the significance probability was 0.000 ($P < 0.01$). Therefore, the null hypothesis of Bartlett sphericity test was rejected, and the scale was considered suitable for factor analysis, so the validity structure was good.

5.2 Correlation analysis

When there is a relation between things but it cannot be directly explained as causality, the relation between things is called correlation relation. This paper first analyzes the relationship between variables in this study through Person correlation.

Table 3 Correlation Analysis

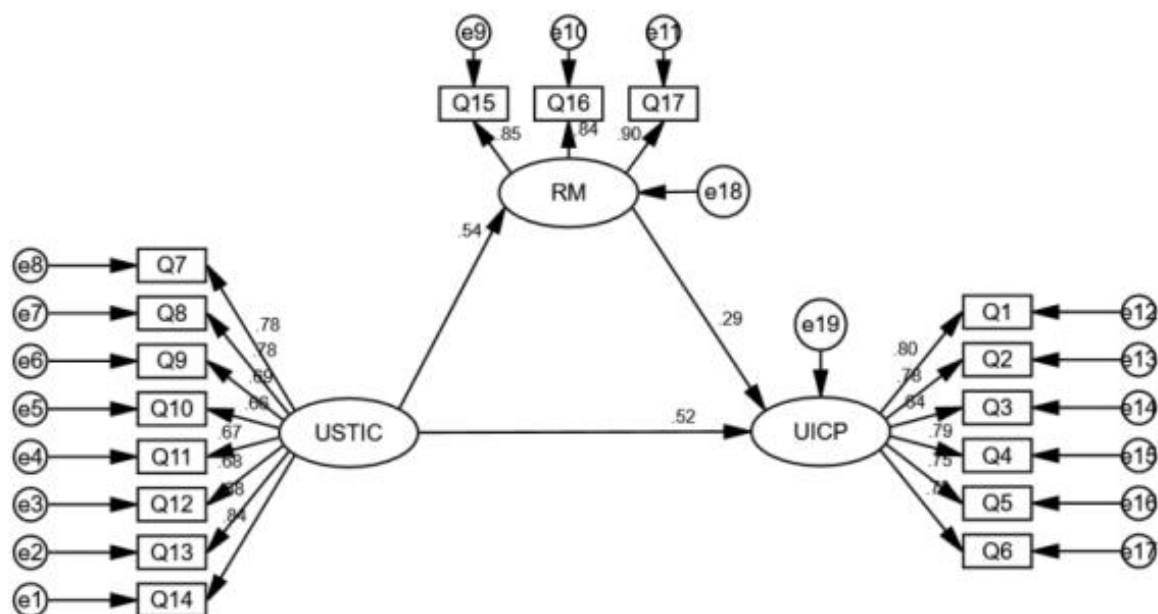
	1	2	3
UICP	1		
USTIC	.613**	1	
RM	.505**	.497**	1

was significantly associated at the 0.01 level (two-sided).

The above table shows the correlation analysis results. The results show that the P values corresponding to the correlation coefficients of the 3 latent variables involved in this paper are all less than 0.05, which has significant statistical significance, indicating that the 3 latent variables are all significantly correlated with each other.

5.3 Path Analysis and inspection results

The path diagram of the theoretical model in this study is shown in Figure 4.8. Among them, the scientific and technological innovation ability of colleges and universities is an exogenous latent variable, which is measured by 8 measurement items. University-industry collaboration performance, resource matching are endogenous potential variables. They have their own measurement items to measure. The relationship between potential variables is shown in Figure 5.1.

Figure 2: SEM Analysis Model

Different scholars use different methods to test the validity of structural equation models, but the main indicators are the same. In this paper, the general evaluation method of structural equation model is used to evaluate the fitting index of the model. Table 5.4 shows the fitting index of the model of the influence of scientific and technological innovation ability of colleges and universities on university-industry collaboration performance.

Table 4 Model Fitting Index

Fit index	Ideal value	Actual value
χ^2/df	<3	1.784
GFI	>0.9	0.933
AGFI	>0.9	0.912
RMSEA	<0.08	0.047
NFI	>0.9	0.940
IFI	>0.9	0.973
CFI	>0.9	0.973
NNFI(TLI)	>0.9	0.968

According to the above table, χ^2/df value is 1.784, less than 3; RMSEA was 0.047, which was lower than the standard level of 0.08, indicating good adaptation. GFI=0.933, AGFI=0.912, NFI=0.940, IFI=0.973, CFI=0.973, TLI=0.968, all goodness-of-fit indexes reached the general standard, indicating that the structural equation model established in this study was effective and matched well with the recovered data.

The standardized path coefficients among latent variables in the overall research model are shown in Table 5.5.

Table 5 Standardized Path Coefficients Among Latent Variables of The Overall Research Model

	Path		Normalized path coefficient	S.E	C. R.	P
R	<	USTIC	0.507	0.054	9.396	***
M	---					
U	<	RM	0.301	0.060	5.051	***
ICP	---					
U	<	USTIC	0.509	0.060	8.502	***
ICP	---					

Note: * means $P < 0.05$; ** means $P < 0.01$; *** means $p < 0.001$.

According to the path analysis results in the above table, the standardized path coefficient of scientific and technological innovation ability of colleges and universities to the matching of resources is 0.507 ($t = 9.396$, $p = 0.000 < 0.001$), indicating that the scientific and technological

innovation ability of colleges and universities has a significant positive impact on the resource matching, and hypothesis H2b was supported. The standardized path coefficient of resource matching degree on university-industry collaboration performance was 0.301 ($t = 5.051$, $p = 0.000 < 0.05$), indicating that resource matching degree has a significant positive impact on university-industry collaboration performance, and hypothesis H2a was supported. The standardized path coefficient of scientific and technological innovation ability of colleges and universities on university-industry collaboration performance was 0.509 ($t = 8.502$, $p = 0.000 < 0.001$), indicating that the scientific and technological innovation ability of colleges and universities has a significant positive impact on the performance of university-industry collaboration. Hypothesis H1 was supported. In this study, Amos23.0 software was used to analyze the data, and the Bootstrap method was used to test the mediation effect by calculating 2000 iterations.

Table 6 Mediation Effect Test of Bootstrap Method

Parameter	Estimate	Lower	Upper	P
USTIC -RM -UICP	0.156	0.094	0.234	**

Note: * means $P < 0.05$; ** means $P < 0.01$; *** means $p < 0.001$.

The above table uses the Bootstrap method based on AMOS software to test the mediating effect. Samples are repeated for 2000 times and 95% confidence intervals are calculated. According to the above table results, the effect value of the mediating path [university's scientific and technological innovation capability - resource matching - university-industry collaboration performance] is 0.156. The upper and lower interval of 95% confidence is [0.094-0.234], excluding 0, and the P value is less than the significance level 0.05, indicating the existence of mediating effect, so hypothesis H1 was supported.

Table 7 Summary of Hypotheses

Hypotheses	Results
H1: University's scientific and technological innovation capability has a positive and significant relationship on the university-industry collaboration performance	Support
H2a: Resource matching has a positive and significant relationship on the university-industry collaboration performance	Support
H2b: University's scientific and technological innovation capability has a positive and significant relationship on the Resource matching	Support
H2: Resource matching positively mediate the relationship between university's scientific and technological innovation capability and university-industry collaboration performance	Support

6. Discussion

The scientific and technological innovation capability of colleges and universities influences the university-industry collaboration performance through the intermediary of resource matching in the process of university-industry collaboration. The scientific and technological innovation capability of universities has a significant impact on the resource matching ($\text{Beta}=0.54$, $P<0.001$), and the resource matching has a significant impact on the university-industry collaboration performance ($\text{Beta}=0.29$, $P<0.001$). Hypothesis H2 is supported, indicating that the selection of a suitable partner depends on the accurate judgment of the university leaders on the potential, scale and credit of the enterprise.

This kind of judgment is based on the changing information exchange, university of science and technology innovation ability of colleges and universities tend to establish a team of external information monitoring and filtering mechanism, thus able to timely and accurate to evaluate potential partners and selection, never can eventually find a relatively satisfactory partner. The ability of scientific and technological innovation in colleges and universities can help colleges and universities to understand the changes of the external environment in a timely manner, constantly screen and absorb useful information and knowledge, so as to quickly find effective innovation resources, and then choose better partners, so that the resource matching between the two sides is also strong. In terms of its content, school-enterprise cooperation is to jointly invest resources (especially resources with high matching degree) to carry out technological research and development activities. Colleges and universities can make full use of their own advantages in scientific and technological resources and enterprises' resources cooperation to build an exchange platform. Solve various types of applications in the process of exchanging experience and technology so as to refine the research and innovation points, and finally expand the research direction and research field to improve the cooperation performance (Jianghua, L., 2019). The higher the resources matching between the university and the enterprise, the more interdependent the two parties will be in the cooperation process, the more stable the personnel and technical equipment allocation will be in the process of the cooperation, the more detailed the distribution scheme of the output of the university-industry collaboration, and the clearer the contractual relationship and interest relationship will be. Therefore, the cooperation project will progress more smoothly, and the final performance of university-industry collaboration will be higher.

Scientific and technological innovation capability of universities $\rightarrow$ university-industry collaboration performance ($\text{Beta}=0.52$, $P<0.001$). The stronger the scientific and technological innovation capability of universities, the more stable will be the personnel and technical equipment allocation in the process of collaboration projects, the more detailed will be the distribution scheme of the output of university-industry collaboration, and the clearer will be the contractual relationship and interest relationship. Therefore, the collaboration project will progress more smoothly, and the final performance of school-enterprise cooperation will be higher.

The collaboration between enterprises and universities, on the one hand, can improve the innovation performance of enterprises, on the other hand, it is also conducive to realizing the accumulation of enterprise knowledge, which can be converted into new technology and organizational innovation (Gao Qing, 2021). Therefore, the scientific and technological

innovation ability of colleges and universities is an important factor affecting the growth of school-enterprise cooperation performance. The process of collaboration directly affects the development of university-industry collaboration.

7. Conclusion

According to the data in Figure 1 and Table 2, resource matching variable is the key variable in the process of university-industry collaboration in the intermediate process affecting the performance of university-industry collaboration. It can be seen from the data in Figure 1 that the scientific and technological innovation ability of universities has a positive impact on the resource matching, and the resource matching has a positive impact on the university-industry collaboration performance, the scientific and technological innovation ability of universities will affect the performance of university-industry collaboration through the resource matching in the process of university-industry collaboration. It can be seen from Table 2 that the technological innovation ability of colleges and universities also has a direct impact on the university-industry collaboration performance.

Recommendations: The operational efficiency of university-industry collaboration performance is inseparable from the university's science and technology innovation capability. This study reveals and verifies the inherent logical connection between the two through detailed research on the specific manifestations of the university's science and technology innovation capability in the context of university-industry collaboration. When university-industry collaboration performance is not high, managers can first check what is the key factor of the collaboration process step out of the question, and then find the related university's science and technology innovation capability defect, finally find the direction of adjusting and optimizing the technical innovation ability, in order to raising the level of university-industry collaboration performance in the future.

8. References

- Agrawal, A. K. (2010). University-to-industry knowledge transfer: Literature review and unanswered questions. *International Journal of Management Reviews*, 3(4), 285-302.
- Baldwin, W. I., & Link, A. N. (1998). Universities as research joint venture partners: Does size of the joint venture matter? *International Journal of Technology Management*, 15(8), 125-144.
- Chen, Q., & Shi, S. X. (2013). Evaluation and differential analysis of scientific and technological innovation capability of Chinese universities. *Journal of Inner Mongolia Agricultural University: Social Science Edition*, 15(4), 50-55.
- Deng, Y. X. (2011). *Research on the impact of absorptive capacity on university-industry collaboration performance*. (Dissertation, South China University of Technology).
- Dill, D. (1990). *University/industry research collaborations: An analysis of interorganizational relationships*. *R&D Management*, 20(2), 123-132.
- Gao, Q. (2021). *Research on efficiency and influencing factors of scientific and technological innovation efficiency in universities: From the perspective of university-industry collaboration*. (Doctoral dissertation, University of Science and Technology Beijing).

- Geisler, E. (1995). Industry-university technology cooperation: A theory of interorganizational relationships. *Technology Analysis & Strategic Management*, 7, 217-229.
- Geng, D. (2013). *University of science and technology innovation ability evaluation research*. (Doctoral dissertation, Wuhan University of Technology).
- Lee, Y. S. (2000). The sustainability of university-industry research collaboration: An empirical assessment. *Journal of Technology Transfer*, 25(2), 111-119.
- Li, J. H. (2019). *Research on collaborative governance of new R&D institutions jointly built by the university and the local government*. (Doctoral dissertation, Huazhong University of Science and Technology).
- Mora-Valentin, E. M., Montoro-Sanchez, A., & Guerras-Martin, A. (2004). Determining factors in the success of R&D cooperative agreements between firms and research organizations. *Research Policy*, 33(3), 17-40.
- Okamuro, H. (2011). Determinants of R&D cooperation in Japanese start-ups. *Research Policy*, 40(5), 728-738.
- Powers, J. B. (2003). Commercializing academic research: Resource effects on performance of university technology transfer. *The Journal of Higher Education*, 74(1), 26-47.
- Wang, R. H. (2018). Construction of performance evaluation index system of public scientific research institutions based on balanced scorecard. *Science & Technology Economic Market*, (8), 118-120.
- Zhou, E., & Liu, G. X. (2017). Research on the cultivation strategy of new R&D institutions in Hubei Province under the background of innovation. *Hubei Social Sciences*, (7), 52-58.

Research on the Influence of Quasi-Employees on the Quality of Artificial Intelligence Artworks

Wu Fei¹, & Savong Sawetwatana^{2*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. Wu Fei

Business Administration, Pathumhani University, Thailand.

Email: wu.feig@gmail.com

Corresponding Author: *

2. Savong Sawetwatana^{2*}

Business Administration, Pathumhani University, Thailand.

Email: 65134436500012@ptu.ac.th

Keywords:

AI Art; Quasi-Employees; User Characteristics; AI Technology

Article history:

Received: 26/03/2024

Revised: 29/03/2024

Accepted: 21/06/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Fei, W., & Sawetwatana, S. (2024). Research on the Influence of Quasi-Employees on the Quality of Artificial Intelligence Artworks. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1),276-290.

ABSTRACT

The paper takes AI painting in artificial intelligence art as an example and examines the two core human resource elements, users and AI, in AI painting creation from the perspective of human resource management. In order to stimulate user creativity and the potential for human-machine collaboration, this study combines theoretical guidance from motivation theory etc, and conducts empirical analysis on factors affecting the quality of AI artwork. Research hypotheses are proposed based on specific application scenarios of AI products, and a research model is constructed in this paper. The relationship between human-machine collaboration and user collaboration, user characteristics, and high-quality AI technology on the quality of AI artwork are explored. A total of 319 valid questionnaires are collected through online distribution of surveys, and data analysis is conducted using SPSS 22 software to verify the proposed research hypotheses. The results indicate that good individual creative states and high-quality AI technology are important factors influencing the quality of AI artwork. We believe that democratic human resource management can inject vitality into the establishment of AI art platforms, stimulate the creative potential of users and AI, and contribute to the flourishing development of AI art.

1. Introduction

In recent years, the collision between Artificial Intelligence (AI) and art has been constantly refreshing people's understanding. AI art is changing the traditional art creation ecology with its rapid development, attracting the attention and favor of the general audience. At present, AI art creation practices involve poetry, painting, video, music and other art fields.

Production or business partners who join the production or management activities of the enterprise due to the use or "consumption" of the company's products and services become "quasi employees" of the enterprise. For example, customers may be involved in the design and development process of new products. The significance of customers as production or business partners to enterprise HRM lies in reducing a certain number of employees and correspondingly reducing employment costs. The catering industry adopts self-service consumption to meet the personalized needs of customers, and consumers unconsciously become the "waiters" of enterprises. Enterprises adopt user participation in production to improve product quality or services, resulting in a customer-oriented human resource management model argued that customer-oriented HR management is an effective strategy to increase customer satisfaction and loyalty, while creating an innovative and productive workplace. The boundary between employees and users is becoming increasingly blurred, and the roles of employees and users overlap with each other. The same person is both a user and an employee (Bai et al., 2016).

With the rise of the internet and social media, users have gained more power to influence the design, development, and production of products and services. According to Franke, N. & Shah, S. (2003), user participation can be classified into three types: user innovation, user co-creation, and user involvement. User innovation refers to the development of new products or services by users themselves. User co-creation refers to the collaboration between users and producers in the creation of new products or services. User involvement refers to the participation of users in the testing, evaluation, and feedback of products or services. Von Hippel (1988) defined user innovation as "the development of a new product or service that is novel to the innovator and potentially useful to others." User innovation can occur in various fields, such as software development, medical devices, and sports equipment. Nikolaus, et al. (2003) found that user innovation is more likely to occur when users face a problem that cannot be solved by existing products or services. They also found that user innovators tend to have more knowledge and skills than average users. User co-creation has also attracted much attention from researchers. Prahalad, C. K., & Ramaswamy, V. (2004) defined user co-creation as "the joint creation of value by the company and the customer; allowing the customer to co-construct the service experience to suit their context." User co-creation can take various forms, such as online communities, open innovation platforms, and crowdsourcing. Füller et al. (2009) identified four types of user co-creation: ideation, design, production, and marketing. They found that user co-creation can enhance customer satisfaction, loyalty, and innovation. User involvement is another type of user participation in production. Luethje, C., Hasrat, C., & Hippel, E. V. (2005) defined user involvement as "the active participation of users in the development process of new products or services." User involvement can take various forms, such as surveys, focus groups, and usability tests. User involvement can provide valuable feedback to producers and improve the quality and usability of products or services. However, user involvement can also be time-consuming and costly. User participation in production can

bring various benefits to both users and producers. For users, user participation can provide a sense of empowerment, ownership, and self-expression. Users can also benefit from the customization, personalization, and innovation of products or services. For producers, user participation can enhance customer satisfaction, loyalty, and innovation. Producers can also benefit from the cost-saving, risk-reducing, and market-expanding effects of user participation.

Human resource management is an essential part of modern organizational operations. It aims to achieve the strategic goals and sustainable development of an organization by effectively managing and developing the human resources within the organization. Human resources are crucial to the success of an organization. An outstanding team of employees is the cornerstone of organizational success. Highly skilled and professionally capable employees not only produce excellent products but also enhance the competitiveness of the organization effectively.

AI has been widely used in the field of art form, forming a brand-new AI art form, continuously refreshing people's understanding. AI art creation platforms emerge one after another like mushrooms after rain. These new platforms subvert the construction mode of traditional art creation platforms, and there have also been fundamental changes in human resource management. The framework of AI art creation platforms is becoming simpler and simpler, but with artificial intelligence becoming more and more humanized, and users joining the creative team, the HRM connotation and extension of AI art creation platforms will be further expanded. The current theoretical research has not yet had a close look at these new HRM practices.

Art enterprises are inherently distinctive from other organizations, and the newly emerged AI art creation platforms are even brand-new operation and creation models. How to improve the quality of art works, how to stimulate the creativity of AI art creation subjects? These are questions that need to be answered urgently.

In comparison to traditional art enterprises, artificial intelligence art enterprises involve not only artists but also users and the artificial intelligence itself as part of their human resources. This shift implies that artificial intelligence art enterprises need to reexamine and plan their human resources.

To enhance the quality of artificial intelligence artwork, it is essential to effectively manage and develop the human resources of artificial intelligence art enterprises, and leverage the strengths of users and artificial intelligence. Microscopically speaking, the current research on Human Resource Management mainly focuses on the studies of the effects of organization factors, management models, leadership styles, workplace, environment atmosphere, identity positions, knowledge updates, compensations and etc. on employees' creativity. These researches are mainly applicable to traditional enterprises' HRM and have certain general values. However, the current human resource management systems in place are no longer able to keep up with the pace of development in artificial intelligence art and therefore require a reconstruction of the human resource management system in artificial intelligence art enterprises.

2. Objectives

1) To study the relationship between User's creative status and the quality of artificial intelligence artworks.

Artistic creation is a process filled with passion and creativity, originating from the deep emotions and experiences within the artist. In art, the artist's mood often becomes an important element of expression, directly or indirectly influencing the themes, forms, and emotional experiences conveyed to the audience. The artist's mood plays a significant role in artistic creation.

In AI artistic creation, there is a certain correlation between the user creator's mood and emotions and the themes and styles of the artwork. Different emotional states can lead user creators to choose different artistic forms and creative styles, thus influencing the results of AI-generated creations.

Creators with strong creative desires often possess stronger inner drive and willpower. They are more likely to overcome difficulties and persistently pursue excellence. This positive attitude and effort often directly reflect in the finesse, expressive power, and uniqueness of the work, thereby enhancing its quality. The level of creators' dedication also affects the integrity and aesthetics of the work. Creators treat each creation seriously, paying attention to detail handling and balance of composition, making the work more harmonious and moving.

There is a certain relationship between the user's creative environment and the quality of artificial intelligence artwork. The creative environment plays a crucial role in the comfort and focus of the creative process. A conducive creative environment provides the quiet and focused space that creators need, allowing them to better utilize their creative talents. Different creative environments can have varying effects on the creation of AI artwork. In a comfortable environment, artists may be more motivated and energized to explore and utilize AI technology, thereby producing higher-quality works.

2) To study the relationship between artificial intelligence technology and the quality of artificial intelligence art works

Artificial intelligence art algorithm models serve as the foundation for generating AI artwork. The art algorithm models learn and analyze large amounts of artistic data and patterns. For example, in the field of painting, algorithm models can analyze a vast number of artworks to understand the techniques, subject selection, and use of lines across different periods. These patterns can then be applied by the algorithm models to generate new artworks that are similar to or even surpass real artworks in terms of skills and style.

Artificial intelligence art dataset refers to a collection of data used to train and generate AI artwork. It can include various forms of data, such as images, audio, and videos, which are analyzed and processed through algorithms to produce original artworks. A good AI art dataset needs to meet several requirements. There is a close relationship between AI art datasets and the quality of AI artwork. Excellent datasets possess better creative ability

and artistic expression. With diverse, accurate, large-scale, and up-to-date datasets, AI art can better meet people's needs and expectations for art.

Computing power is a crucial driving force behind AI art creation. The continuous improvement of computing power enables AI to create artwork in a more efficient and precise manner, opening up new possibilities for the quality of art pieces. Enhanced computing power allows AI to focus more on details and creativity during the creation process. In the past, computing power was quite limited, which constrained the performance of AI in artistic creation. However, with the advancement of hardware technology and increased computing capabilities, AI now has the ability to handle more complex tasks in shorter periods.

3) Hypothesis

H1: Positive user characteristics have a positive impact on the quality of AI artwork.

This hypothesis is proposed based on the understanding that humans are often influenced by their emotions, cognition, aesthetics, skills, and other factors when creating artwork, which indirectly affects the quality of the artwork.

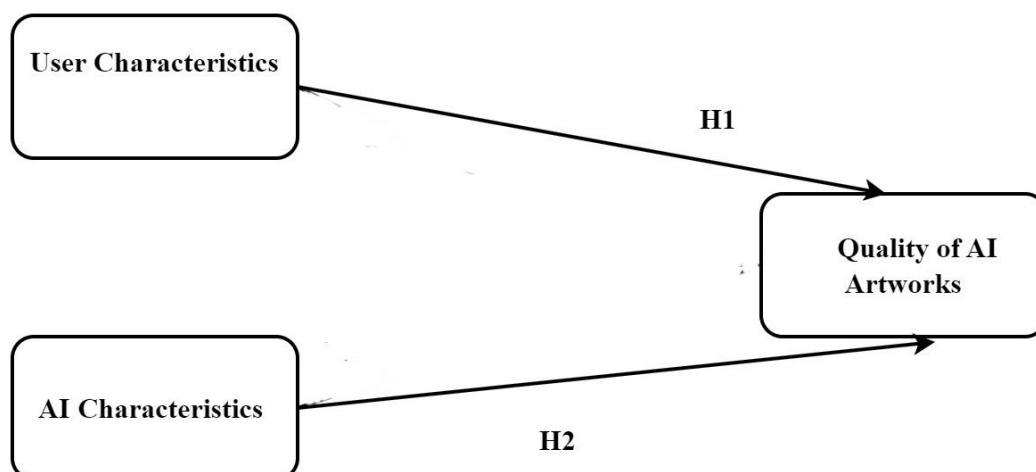
Firstly, an individual's emotional state greatly influences artistic creation. When we are in a good mood, we are more likely to generate positive creative emotions. Additionally, maintaining a positive mindset consistently can also lead to an improvement in the quality of artistic creations. Secondly, the creative environment in which users find themselves also impacts the quality of artwork. If a user is in a comfortable environment, they are more likely to immerse themselves in the world of artistic creation and produce higher-quality works. In conclusion, based on the considerations mentioned above, we propose Hypothesis 1 because we believe that user characteristics and environments indirectly impact the quality of AI artwork.

H2: High-quality artificial intelligence technology has a positive impact on the quality of AI artwork.

The continuous advancement of artificial intelligence technology has led to an improvement in the quality of AI artwork. For example, high-quality algorithm models, high-quality training datasets, and powerful computing capabilities all have significant effects on the quality of AI artwork. High-quality artificial intelligence technology can create more accurate and innovative art pieces while combining with human creativity to achieve deeper levels of artistic expression.

4) Conceptual framework

The paper mainly studies the impact of human resource management on the quality of artificial intelligence art works, focusing on the two related subjects of users and artificial intelligence technology in artificial intelligence art creation. It examines the organizational mode of human resource management in artificial intelligence art creation, identifies the main factors that affect the quality of artificial intelligence artworks and stimulates the creativity of users and artificial intelligence technology. Promote the democratization of human resource management in artificial intelligence art enterprises through the democratization of artificial intelligence art creation. The research framework is as follows:

Source: Compiled by the author

Concept

Quasi-employees

Production or business partners who join the production or management activities of the enterprise due to the use or "consumption" of the company's products and services become "quasi employees" of the enterprise. For example, customers may be involved in the design and development process of new products. The significance of customers as production or business partners to enterprise HRM lies in reducing a certain number of employees and correspondingly reducing employment costs.

According to the Theory of planned behavior (TPB), Cheng, X., & Shao, Y..(2020) conducted a questionnaire survey to explore the influencing factors of mobile short video users' participation in content production and their interaction mechanism. The research results show that users' behavioral attitudes and perceptual behavioral control are important factors that have a positive impact on the production of short video content. This indicates that short video content producers have a strong willingness and ability to explore emerging media, and are more inclined to showcase their uniqueness, reflecting the characteristics of independent self-construction. This discovery provides valuable insights into the behavior of mobile short video users.

Shang, J., & Fan, Y. (2019) believe that with the rapid development of internet technology, information transmission methods have shown the characteristics of "decentralization" and "re centralization". In this new world, previously insignificant individuals and massive organizations have become information nodes, integrated into a vast network. The small resources on each node are activated, and new rules of interconnection and equal interaction are forming. With the rapid development of internet technology, the media industry should attach importance to the status of users, be user oriented in content creation, and encourage users to participate in the process of content production. Only through close cooperation with users can we promote the common progress of the media industry and users, and jointly create new boundaries in content

production. Transforming users into employees is to stimulate and utilize their communication value, cognitive value, service value, and sales value.

The Two-Factor Theory

The Two-Factor Theory, also known as the Motivator-Hygiene Theory, is a management theory proposed by American behavioral scientist Frederick Herzberg in 1959. Herzberg believed that individuals live within a specific social environment where various factors influence their behavior, which can be classified into two categories: hygiene factors and motivator factors. Hygiene factors are external factors related to the work environment and conditions, such as salary, management style, status, safety, work environment, and interpersonal relationships. The absence of these factors can lead to dissatisfaction and reduced job motivation, while their presence can prevent individuals from experiencing negative emotions towards their work. However, hygiene factors alone are not sufficient to foster a positive attitude towards work. On the other hand, motivator factors primarily include achievement, recognition, promotion, the work itself, career development, and responsibility. The presence of motivator factors contributes to increased satisfaction and higher job motivation.

In the specific application of human resource management, employee motivation can be mobilized from two aspects: direct satisfaction and indirect satisfaction. Direct satisfaction refers to the satisfaction obtained within the scope of work tasks. It is the satisfaction a person derives through their work, the work itself, and the relationships with others during the work process. It enables employees to learn new knowledge and skills, generate interest and enthusiasm, and experience a sense of pride, responsibility, and accomplishment. As a result, it can stimulate intrinsic motivation and generate high work enthusiasm. Managers should attach great importance to this form of motivation. Although it may sometimes require more time, once employee motivation is stimulated, it not only improves productivity but also endures over time. Indirect satisfaction, on the other hand, refers to the satisfaction obtained outside of work tasks. This satisfaction is not derived directly from the work itself but rather obtained after completing the work. Examples include promotions, titles, awards, material rewards, and benefits. Among these, benefits such as salary, bonuses, cafeteria, daycare centers, employee schools, clubs, etc., are considered forms of indirect satisfaction. Although indirect satisfaction has some connection to the work employees are involved in, it is not as direct. Therefore, it often has limitations when it comes to motivating employees, as they may feel less concerned about the actual work itself. Researchers suggest that while this form of satisfaction can significantly improve work efficiency, it is not always sustainable and can sometimes have negative effects if not handled properly. The Two-Factor Theory provides important insights for the human resource management of AI art platforms.

Maslow's Hierarchy of Needs

Maslow developed his Hierarchy of Needs theory in the 1940s, proposing that human beings have five basic needs: physiological, safety, love/belonging, esteem and self-actualization (Maslow, 1943). Maslow argued that these needs must be met in a hierarchical fashion, with the lower needs being fulfilled before higher needs can be addressed. Maslow

argued that in order for an employee to be motivated to perform various tasks, they need to have their lower-level needs fulfilled first. If these needs are not met, then the employee will likely feel dissatisfied and unmotivated to perform well or engage with tasks. Therefore, it is essential that employers provide a supportive work environment that meets the needs of the employees in each of the five levels. Being able to fulfill the lower-level needs of the employees such as providing good pay, benefits and working conditions can lead to a better performance overall (Avoliot, B. J., & Gardner, W. L., 2017).

Maslow's Hierarchy of Needs theory holds significant importance in human resource management. It provides strong theoretical support for enterprise human resource management, establishing and improving a multi-level, differentiated, and personalized incentive system that fully stimulates employees' creativity and subjective initiative. Effective delegation of authority is reflected in the management of empowering employees, promoting special promotion for exceptional talents, and providing platforms for them to unleash their potential.

User involvement in art creation on the Artificial Intelligence Art Creation Platform has moved beyond just material and security needs, and is now motivated by higher-order needs.

3. Research Methodology

Research Design

This questionnaire is mainly based on a survey of artificial intelligence painting users. The questionnaire design is mainly divided into three parts. The first part contains basic information about users. The second part focuses on the basic characteristics of users in the creative process and explores the characteristics of artificial intelligence technology. The third part uses the Likert five level scale, divided into four dimensions, with options ranging from very disagree to very agree. The higher the degree of agreement, the higher the score. Prior to the formal survey, this study conducted a pre survey to revise and improve the questionnaire design to ensure the authenticity and validity of the obtained data. The pre survey used a small-scale questionnaire distribution method, collecting a total of 52 feedbacks. Through analyzing the feedback opinions, the questionnaire was modified and adjusted, including the logical order of the questions, clear and understandable expression of option descriptions, etc. At the same time, some inaccurate or unnecessary items were deleted, ultimately forming a formal questionnaire. The questions for each dimension are as follows:

Table1:

Research Measurement Items	
Dimension	Entry
User Characteristics (UC)	Good Mood
	Effective Motivation
	Comfortable Environment
	technical level
	Creativity and Imagination

Research Measurement Items	
Dimension	Entry
Human-Machine Cooperation And User Cooperation (HMC&UC)	Mutual Understanding
	Mutual Communication
	Accurate Prompt
	Friendly operation interface
AI Characteristics (AC)	High Quality Dataset
	Excellent Algorithm Model
	Powerful Computing Power
Quality of AI Artworks (QAA)	Originality
	Effective
	Novelty
	Emotional expression
	Creative efficiency

The Research Population

According to the 2023 "AIGC interested users" insight report released by Ques tMobile on April 11, 2023, there are more than 10 million AI painting users in Chinese Mainland. AI painting applications reached a peak of activity in November 2022, with multiple apps and WeChat mini programs having a monthly active user base of one million.

Random Sampling

This study primarily adopted a random sampling method for research purposes. The widely recognized Chinese online survey platform, Wenjuanxing (<https://www.wjx.cn/>), was used to invite eligible target participants from its own sample database to complete the questionnaire. Wenjuanxing has over 2.6 million samples and can precisely target participants based on various sample attributes, such as gender, age, region, occupation, and industry. To ensure the authenticity and validity of the samples, methods such as setting screening pages and using trap questions during the survey were employed to filter out ineligible respondents. Additionally, manual inspections were conducted to further verify the samples.

Questionnaire Survey Method

Only users who meet the screening criteria are eligible to fill in the questionnaire, which is mainly distributed to AI users in Chinese Mainland.

IBM SPSS Statistics

Mainly used for survey questionnaire statistics, using IBM SPSS Statistics for data analysis to draw conclusions.

Data collection

The AI painting user survey questionnaire was distributed on the Wenjuanxing platform. Two rounds of distributing the questionnaire were conducted, with a cumulative total of 7071 questionnaires sent out online. A total of 515 survey responses were received, of which 319 were deemed valid, while 196 responses were deemed invalid after screening.

Data analysis

Table2:

Personal Profile of Respondents			
		Frequency	Percentage
Gender	Male	117	36.68
	Female	202	63.32
		319	100.0
Age	18-19	38	11.91
	20-21	133	41.69
	22-23	87	27.27
	Over 24-25	61	19.12
		319	100.0
Education level	High school	36	11.29
	College and bachelor	261	81.82
	Master and above	22	6.90
		319	100.0
Major	Painting related	80	25.08
	Non painting related	239	74.92
	Total	319	100.0

4.5.1The Reliability and Validity Analysis of the Questionnaires

Table 3:

Reliability Statistics		
Dimension	Cronbach's Alpha	N of Items
UC	0.779	5
HMC&UC	0.709	4
AC	0.777	3
QAA	0.795	5

Table 4:

KMO and Bartlett's Test

		UC	HMC&UC	AC	QAak
Kaiser-Meyer-Olkin Measure Sampling Adequacy		.824	.752	.701	.826
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	375.097	212.991	258.422	416.124
	df	10	6	3	10
	Sig.	.000	.000	.000	.000

Table 5:

Creation and communication platform recharge income

Items	Categories	N [?]	Percent (%) [?]	Cumulative Percent (%) [?]
Are you willing to pay for artificial intelligence painting software?	Yes	226	70.85	70.85
	No	93	29.15	100.00
What is your recharge amount on the artificial intelligence painting software platform (in RMB or equivalent)	0 yuan	78	24.45	24.45
	1-100 yuan	183	57.37	81.82
	101-500 yuan	50	15.67	97.49
	501-1000 yuan	6	1.88	99.37
	Above 1000 yuan	2	0.63	100.00
What are the benefits you will receive on the artificial intelligence painting software platform (in RMB or equivalent)	0 yuan	182	57.05	57.05
	1-100 yuan	85	26.65	83.70
	101-500 yuan	32	10.03	93.73
	501-1000 yuan	8	2.51	96.24
	Above 1000 yuan	12	3.76	100.00
Total		319	100.0	100.0

Description and statistics of each dimension

Table 6:

User Characteristics Descriptive Analysis

Items	Mean [?]	Std. Deviation [?]	Median [?]	Sort
Good Mood	3.38	1.08	3	3
Effective Motivation	3.4	1.07	3	2
Comfortable Environment	3.26	0.98	3	5

technical level	3.34	1.03	3	4
Creativity and	3.42	1.07	3	1
Imagination				
UC	3.36	0.76	3.4	

4. Results

The paper used the Cronbach's Alpha coefficient to test the inherent reliability of the survey questionnaire. The survey results show that various aspects of the questionnaire α A coefficient greater than 0.7 indicates that the overall reliability of the questionnaire is relatively good and has good internal consistency. This indicates that the questionnaire has good reliability and the measurement results are reliable. The reliability test results of this survey questionnaire are shown in Table 3.

From the table 5, it indicating that these users are more concerned about the creative experience and software features, rather than using the platform for rewards.

We used the Likert scale for the user dimension, where a higher score indicates a higher level of recognition. The average of Good Mood is 3.38, and the average of Effective Motivation is 3.4. The mean of Comfort Environment is 3.26, and the mean of technical level is 3.34. The average of Creativity and Imagination is 3.42. The average of the overall user dimension is 3.36. From the average score of the user dimension, the scores for good mood and comfortable environment are the lowest, indicating that creators need to improve their mental state.

5. Discussion

There are significant differences in User Characteristics, Human Machine Coordination and User Coordination, AI Characteristics, Quality of AI Artworks, and other aspects among samples from different professional backgrounds. Especially in the professional background related to painting, the opinions and evaluations on the above four aspects are relatively high. Users majoring in painting have a deeper understanding and understanding of the combination of art and technology, and pay more attention to the intersection and integration of art and technology. In addition, Users majoring in painting may place greater emphasis on the visual effects and innovation of artistic works, resulting in a relatively high evaluation of Quality of AI Artworks. However, majors that are not directly related to painting may have a relatively balanced evaluation of AI related characteristics and advantages and disadvantages, with an overall evaluation slightly lower.

The level of education has a significant impact on people's understanding and cognition of artificial intelligence, and those who have received higher education may be abler to understand and utilize the benefits that artificial intelligence brings to humanity, and are more likely to collaborate effectively and efficiently with artificial intelligence systems. At the same time, the evaluation of Quality of AI Artworks is also the same. The higher the level of education, people may attach more importance to the visual effects and innovation of artistic works, so the evaluation of AI creation is also higher. Choose people who are willing to pay for artificial intelligence painting software and are more receptive to the changes brought about by artificial intelligence technology, holding a positive attitude

towards the potential and advantages of artificial intelligence. At the same time, they also have higher requirements for the performance and quality of artificial intelligence systems, so they will also put forward higher requirements for the quality and creativity of artworks produced by artificial intelligence.

6. Conclusion

The study reveals significant differences in user characteristics, human-machine coordination, user coordination, AI characteristics, and the quality of AI artworks among individuals from various professional backgrounds. Notably, users with a background in painting exhibit higher opinions and evaluations in these aspects.

Professional Background in Painting

Users majoring in painting demonstrate a deeper understanding of the interplay between art and technology, emphasizing the integration of these fields. They particularly value the visual effects and innovation in AI artworks, resulting in higher evaluations of the quality of these creations. In contrast, individuals from non-painting backgrounds tend to have more balanced views on AI-related characteristics, with overall evaluations being slightly lower.

Impact of Education Level

Education level significantly influences users' understanding and perception of artificial intelligence. Those with higher education levels are better equipped to comprehend and leverage the benefits of AI, leading to more effective collaboration with AI systems. Similarly, individuals with higher education levels place greater importance on the visual effects and innovation of artistic works, thereby providing higher evaluations for AI-generated art.

Willingness to Pay for AI Painting Software

Users willing to invest in AI painting software generally exhibit a positive attitude towards AI and its potential advantages. These users tend to have higher expectations for the performance and quality of AI systems and the creativity and quality of AI-generated artworks. This group's proactive approach towards embracing AI technology reflects their readiness to adapt to technological changes and demand high standards from AI applications.

In summary, this study underscores the importance of professional background, education level, and willingness to invest in AI technology in shaping users' perceptions and evaluations of AI characteristics and AI-generated artworks. These findings can inform the development of AI systems and tools tailored to meet the diverse needs and expectations of different user groups, ultimately enhancing the integration of AI in artistic and creative fields.

7. Suggestion

To advance the understanding of how quasi-employees influence the quality of AI-generated artworks, several research avenues should be considered.

Firstly, it is crucial to investigate the specific skills and knowledge that quasi-employees from different professional backgrounds bring to the creation of AI art. This includes a deeper examination of how their expertise in fields like painting, digital art, and computer science impacts the quality and innovation of AI-generated artworks. By identifying the unique contributions of various professional backgrounds, we can develop more effective training programs that enhance human-machine collaboration in the artistic domain.

Secondly, the impact of education level on the interaction between quasi-employees and AI systems warrants further exploration. Research should focus on how advanced education in both the arts and technology can facilitate a better understanding and utilization of AI tools, leading to higher quality and more innovative art. This could involve longitudinal studies tracking the progress of individuals with varying educational backgrounds as they engage with AI art systems over time.

Additionally, future research should delve into the motivations and attitudes of users willing to pay for AI painting software. Understanding the characteristics of this group can provide insights into how to market and improve AI art tools. This could include surveys and interviews to capture their expectations, preferences, and feedback on AI-generated art. It is also important to explore the dynamics of human-machine coordination in the creation of AI artworks. Studies should examine how quasi-employees and AI systems interact during the creative process, identifying best practices for enhancing synergy and minimizing friction. This might involve real-time observation and analysis of collaborative art sessions, as well as experiments to test different coordination strategies. Moreover, the role of user coordination in teams of quasi-employees working with AI should be investigated. Research can focus on how collaboration among users from diverse professional and educational backgrounds influences the outcome of AI-generated artworks. This includes studying communication patterns, decision-making processes, and the division of tasks within teams.

Finally, developing tailored AI systems and tools to meet the needs of different user groups is essential. Future research should aim to design and test AI art tools that cater to specific preferences and skill levels of quasi-employees. This could involve iterative design processes, incorporating user feedback to refine and improve AI systems for artistic creation. By addressing these areas, researchers can enhance the integration of AI in the artistic field, ensuring that AI-generated artworks meet high standards of quality and innovation. This holistic approach will not only advance the technology but also enrich the creative process, benefiting both artists and audiences.

8. References

- Benson, H. (1975). *The relaxation response*. HarperCollins.
- Benson, H. (2011). *Relaxation revolution: Enhancing your personal health through the science of relaxation*. Farmington Hills: Scribner Book Company.
- Bourne, E. (2018). *Anxiety and phobia (Zou Zhiling, The Anxiety & Phobia Workbook)*. Chong qing: Chongqing University Press.
- Craigan Usher, M. D. (2021). *Eco-anxiety*. Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry, 11(26), 55-56.
- Scaini, S., Rossi, F., Rapee, R. M., & Bonomi, F. (2022). *The Cool Kids as a school-based universal prevention and early intervention program for anxiety: Results of a pilot study*. Environmental Research and Public Health, 19(941), 23-34.
- Smith, J., & Johnson, E. (2020). *Examining performance anxiety in piano students: A comprehensive review*. Journal of Music Education, 25(3), 45-67.
- Wang, P. (2020). *Discussing the psychological phenomenon and regulation of piano performance from the perspective of musical psychology*. Northern Music, 22, 221-223.

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

DOI: 10.14456/jpv.2024.20

A Research of the Movie Culture Building and Management Activities of Zheng Yongzhi

Hua Jing^{1*} & Savong Sawetwatana²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Hua Jing *
 Business Administration, Pathumthani University, Thailand.
Email: hua.jing@gmail.com

2. Savong Sawetwatana
 Business Administration, Pathumthani University, Thailand.
Email: 65134436500014@ptu.ac.th

Keywords:

Zheng Yongzhi; Movie Culture; Building Management Activities; China Motion Picture Corporation

Article history:

Received: 28/09/2023

Revised: 15/03/2024

Accepted: 11/04/2024

Available online: 30/06/2024

How to cite:

Jing, H., & Sawetwatana, S. (2024). A Research of the Movie Culture Building and Management Activities of Zheng Yongzhi. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (1), 291-309.

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the film culture construction and management activities of Zheng Yongzhi, the leader of the China Film Corporation, the largest state-run film organization in China during the War of Resistance. By restoring historical facts, this study aims to provide valuable insights into contemporary film culture construction and management in China. Focusing on the China Motion Picture Corporation under Zheng Yongzhi's management from 1936 to 1943, this research employs a historical analysis method, utilizing first-hand historical materials, supplemented by relevant research findings and interviews with Zheng Yongzhi's descendants. The research results will address a significant gap in the history of Chinese cinema, offering perspectives on the cultural construction and management activities of cinema in China today.

1. Introduction

Movie culture is a refraction of social history and culture and a window to examine social history and culture, and its level of development is in line with the overall social development. Its level of development is synchronized with the overall cultural development of society (Li Jian, 2015). The development of contemporary Chinese film needs to strengthen the awareness of film culture and establish clear cultural values. In recent years, the state has put forward the idea of "enhancing cultural soft power", which requires the promotion of the great prosperity and development of cultural industry, and film and television cultural industry parks have blossomed all over the country, and the film and television projects of all kinds of companies have been launched, and we have made great efforts and achieved great success in promoting the development of film industry. We have made great efforts in promoting the development of the movie industry and achieved a lot. However, there are still a lot of worrying problems, such as the fact that contemporary Chinese films have been struggling to go global; the state pays little attention to the popularization of film culture among the people in small towns and rural areas, and the film market in small cities and rural areas has hardly been formed, which makes China a big film country but not a strong country in terms of film culture. Although China is a big movie country, it is not a strong movie culture country. Looking back on China's early movie culture construction and management activities, the "movie to the countryside" almost served as the precursor of the movie culture construction at that time. Zheng Yongzhi, as the administrator of the most central government-run movie organization during the Anti-Japanese War period, even in the early stage of the government-run movie construction when the artillery was in full swing and the materials were scarce, he also paid attention to the movie culture construction and management up and down the country, and formulated a plan for its construction and management. Even in the early days of governmental movie construction, he was able to pay attention to the management of movie culture in the whole country and formulated a series of perfect and specific implementation strategies for it. Studying the movie culture management activities and specific management methods of important administrators in the history of Chinese cinema may provide new development ideas for today's Chinese cinema, and promote the dissemination and development of high-level movie culture.

Research on Zheng Yongzhi in the academic world is currently in a fragmented and fragmentary state, and mostly focuses on the presentation of historical facts of his film activities, without any direct exploration of the content of his management ideas. Zheng Yongzhi is mentioned in Cheng Jihua's History of Chinese Film Development, Li Shaobai's History of Chinese Film, Li Daoxin's History of Chinese Film 1937-1945, Yu Ji's Outline of the History of Chinese Film, and Ding Yaping's a General History of Chinese Film, but almost all of them are just a few strokes of the China Motion Picture Corporation or there is no specific and complete and systematic study of his film management activities and his management of the film industry. Zheng Yongzhi's film management activities and ideas are discussed. Yu Ji (2015) emphasises that "Zheng Yongzhi is a key figure that should and must be mentioned in the theory and creative practice of anti-war films in the Great Backlands." Zheng Yongzhi's contribution to the film industry in the Great Rearguard period is affirmed. However, the records of Zheng Yongzhi's film management-related content is rather fragmentary, without forming a systematic and complete study. Sun Xiaofang (1994) gives a brief introduction to Zheng Yongzhi's life experience, while Zhang Jiasheng and Wang Lei (2001) summarise Zheng Yongzhi's life and film activities in more detail than Sun Xiaofang, but do not conduct a more in-depth study of his specific film activities. Chen Lansun (2005) describes Zheng Yongzhi and

the creation and development of the China Motion Picture Corporation, but remains at the phenomenal stage, without examining his inner drive and evaluating his film management activities. Chen Lansun and Chen Jiaxiang (2005) restored Zheng Yongzhi's activities in his early years and before he was dismissed as the director of the factory, but did not look deeply into his management ideas. Li Hua (2018) and Taiwanese scholar Chen Youshen (2012) both mention Zheng Yongzhi, who cannot be ignored in the government-run film system, but still do not discuss his film career. Scholar Yang Yanzhong mentions the status of the book *How to Seize the Film as a Weapon* written by Zheng Yongzhi in government-run cinema "The book *How to Seize the Film as a Weapon* records complete ideas and steps for building government-run cinema, but many of the specifics covered in it have obvious traces of idealisation compared to the actual development of government-run cinema in the Kuomintang government "The American journalist Lawrence (1940) once commented that Zheng Yongzhi "has the spirit of a soldier, the character of an artist, and the poise of a statesman. He is very good at governing and controlling his subordinates. He was a man of great integrity and strict rewards and punishments. He is a leader who is loved by more than 400 employees". Pan Juenong also mentioned Zheng Yongzhi in *The Wild Rose Incident*: "Zheng Yongzhi, the factory director of Zhongshi, who was born in the Whampoa Military Academy, was an impulsive intruder, and Zheng had fewer worries and dared to take responsibility for the choice of the film's subject matter and the content of the play. So, the progressive writers, directors and actors liked it, but the top boss was gradually annoyed". Xiong Fosi spoke in the *National Gazette* about "the film and theatre of the anti-construction led by the Chinese system over the past three or four years, assuming the responsibility of propaganda and education, and under the fruitful leadership of Factory Director Zheng, the results have been outstanding." Actor Wang Jue also acknowledged Zheng's contribution to CPS in an interview, saying, "CPS would not have been able to do what it did without Zheng. Zheng sold a lot of his family's assets to subsidise the studio's needs".

Under the background of "cultural confidence" put forward by Chinese President Xi Jinping, more and more scholars have been involved in research related to the construction and management of China's movie culture. Wang Jingli (2021) argues that rural movie screening is an important part of the construction of the rural public cultural service system, and the construction of movie culture should be popularized in rural areas. should be popularized in rural areas, and rural cinema is an important form of rural public cultural services. Li Jian (2015) discusses the construction and enhancement of contemporary Chinese culture from three dimensions: business, genre, and phenomenon, and argues that cinema is an industry as well as a culture, and that the establishment of a nationwide art film screening network should be accelerated to provide sufficient space for the development of art films and to promote the dissemination and development of high-level film culture, while making full use of commercial film screening. Cao Junqiang (2008), on the other hand, starts from the construction of cinema, advocates to improve the business environment and channels, and strengthens the construction of cinema and rural distribution and projection, so as to promote the multi-polarization of the film culture market. Johnson (2016) explores the role and importance of film distribution in the film value chain, analyzes the impact of film distribution on the commercial success of films, and discusses the key elements of the distribution strategy. Nathalie Sonnac (2014), on the other hand, discusses the importance of film distribution from the perspective of economics, and analyzes how distributors can maximize the revenue of films by means of reasonable pricing strategies and marketing methods, as well as how to maximize the revenue of films by means of reasonable pricing strategies and marketing methods. maximize film

revenue, and the impact of distribution on other links in the film culture industry chain. Fu Bin(2022)puts forward corresponding countermeasures to solve the problems faced by the enhancement of the soft power of China's film culture industry, such as the dependence on stars, the monopoly phenomenon, and the quality of film.

To summarize, the construction and management of film culture has a wide range, and film culture is a refraction of social history and culture, as well as a window for examining social history and culture, which has important research significance and practical value. The sorting out and analysis of related literature at home and abroad provide useful reference and guidance for studying Zheng Yongzhi's film culture construction and management activities during the war period.

2. Objectives

To analyze the strategies for film culture construction, Examine the methods and approaches employed by Zheng Yongzhi in building a robust film culture within the China Film Corporation. This includes exploring his initiatives, policies, and the cultural values he promotes in the Chinese film industry.

To evaluate the management activities and their impact, Assess the effectiveness of Zheng Yongzhi's management activities in the context of the China Film Corporation. This involves studying his leadership style, decision-making processes, and the outcomes of his management strategies on the organization's success and reputation in the film industry.

To investigate the integration of traditional and modern cultural elements, investigate how Zheng Yongzhi integrates traditional Chinese cultural elements with modern filmmaking techniques and trends. This objective focuses on understanding how he balances cultural heritage with innovation to create a unique and influential film culture in China.

3. Research Methodology

population and sample

During the War of Resistance Against Japanese Aggression, the China Motion Picture Corporation under the leadership of Zheng Yongzhi was the most representative and internationally influential Chinese government-run film organization. Therefore, this study collects data from the construction and management activities of the China Motion Picture Corporation during the period of 1936-1943, and adopts the method of qualitative historical analysis to restore Zheng Yongzhi's construction and management activities of the film culture and to study his strategy of construction and management of the film culture.

Data collection

The research data of this paper comes from the following five parts: (1) the database of late Qing and Republican newspapers and magazines. The database indexes 170 relevant documents, including direct and indirect documents, including Zheng Yongzhi's articles published in various newspapers and magazines, as well as third-party records: talks, activities,

itineraries, and literary activities organised and participated in by Zheng Yongzhi. (2) Chongqing Municipal Library Local Literature Library and AncientBooks Microfilm Reading Room. It mainly contains articles on theatre and film published by Zheng Yongzhi, as well as writings and related materials by filmmakers of the same period. (3) Books and periodicals. Memoirs of Anti-Japanese War Films (Chongqing), monographs such as Chongqing Films 1937-1945 during the Anti-Japanese War, as well as materials from the magazine periodical Today's Cinema, which I found in the Taipei Film Information Institute (TFI-National Center for Cinematographic Arts) during my exchange studies in Taiwan. (4) Interview with Mr. and Mrs. Zheng Yiping and Miaohe, I went to Beijing in January 2019 to have a dialogue with Mr. and Mrs. Zheng Yiping and Miaohe, descendants of Mr. Zheng Yongzhi. From there, through Mr Zheng Yiping's recollections and narratives, we learnt about the life trajectory of Zheng Yongzhi's life as well as important time nodes, and corrected some misdescriptions in the previous materials. (5) The Second Historical Archives of China. I visited the Second Historical Archives of China and collected the manuscripts submitted to the Military Commission during Zheng Yongzhi's tenure at the China Film Studio, such as the plan for the expansion of film propaganda, the reports on the work of the filming section, the administrative section, the drama and the choir section, and the structure of the factory. (6) Chongqing Municipal Archives. I collected official letters between Zheng Yongzhi and the Chongqing Social Bureau, the Finance Bureau of the Municipal Government, the Chongqing Municipal Police Department, and the Chongqing Police District during his tenure at the China Film Studio. Finally, I reviewed relevant papers and books on Chinese film management that examined Zheng Yongzhi and China Film Studio in order to analyses my data and answer my research questions.

Data analysis

The Establishment of Domestic Wartime Distribution and Screening Network

After the "July 7th Incident", with the Japanese army's massive invasion and the spread of war, the anti-Japanese sentiment of the whole country was rising, and the demand for anti-war propaganda and mobilization was particularly urgent, and the movie, as a kind of mass communication medium with no restriction on the cultural level of the audience, was a powerful wartime propaganda tool suitable for the current national conditions of China. The National Government adopted the "Wartime Film Business Rule" at the fifth meeting of the fifth Central Standing Committee on August 12, 1938, which mentioned that "the general organs under the jurisdiction of the technical personnel and machinery, in addition to the designation of a small portion of the filming of a short film, are at the disposal of the central government, respectively, into a camera team, projection team, and instructed the front and rear of the work. " 'This was the first projection team system planned by the central government since the outbreak of the War of Resistance, which, together with Shi Yan's slogan of "Movies to the countryside, movies to the army, and movies abroad" in 1938, was the precursor of the main distribution and projection strategy for films in the rear areas of the country. But in fact, earlier, the period of the film unit of the political training office of the Nanchang line camp directly under the Military Commission of the National Government had already had a film projection team, which mainly focused on the shooting and screening of cartoons and military educational films by the army, Zheng Yongzhi, after the construction of the newly built Wuhan Film Studio in Hankou, Wuhan, which was renamed the China Motion

Picture Corporation, opened a training class for film projection, and set up three film projection teams with a total of 60 people, respectively in Guangdong, Hunan, Guangxi and Northwest China.

After the National Government moved to Chongqing, in order to institutionalize and implement the task of screening propaganda at the national and governmental levels as soon as possible, the Political Department of the Military Commission of the National Government approved the official establishment of the General Film Screening Team at No. 328, Zhongshan 1st Road, Zhongshan District, Chongqing, in December 1938, Guo Moruo was appointed as the General Director, Zheng Yongzhi was appointed as the Deputy General Director, and the Chief Technician was Zheng Bozhang, and the General Screening Team consisted of ten teams with 104 projectionists in total. There were ten teams under the General Projection Team, with 104 projectionists, while the Central Cinematography Office also had its own mobile projection team, and the provincial electrified education counseling offices, electrified education task forces, and popular education halls around the country also had fixed projection points. Among them, the largest and most popular was the General Cinema Screening Team attached to the Political Department of the Military Commission. According to the statistics of the Monthly Table of the General Cinema Screening Team of the Political Department of the Military Commission, in the first half of 1940 alone, the first team screened 89 times in the third district, with an audience of 101,800 people; the second team screened 58 times in the fourth district, with an audience of 160,400 people; the third team screened 79 times in the eighth district, with an audience of 631,100 people; the fourth team screened 79 times in the eighth district, with an audience of 631,100 people; and the third team screened 79 times in the eighth district, with an audience of 631,100 people. with an audience of 631,100; the fourth team screened 86 times in the fourth and ninth war zones with an audience of 33,900; the fifth team screened 85 times in the Xichang construction zone and Xikang province with an audience of 214,350; the sixth team screened 45 times in the tenth war zone with an audience of 793,350; the seventh team screened 51 times in the fifth war zone with an audience of 367,400; and the eighth, ninth, and tenth teams screened in the outskirts of Chongqing and neighboring towns on The eighth, ninth and tenth teams traveled around the outskirts of Chongqing and surrounding towns. The footsteps of the film projection team spread all over the rear area, the Yellow River, the Yangtze River, Qinghai, Kham and Tibet, and all the frontiers of China. It was this seemingly simple form of film projection that enabled the movie to jump out of the traditional space limitations, face the public, penetrate into the countryside and barracks, inspire morale and promote the spirit of the war with vivid images, and strengthen the unity of the soldiers and the people in the process of subconsciously, just as Prof. Yu Ji once commented that "this kind of traveling film projection team As Prof. Yu Ji once said about the film projection team, "This form of traveling projection itself became a well-deserved revolutionary media, and the hierarchical division between the transmitter and the receiver of the information was transformed into a kind of mutual response and discursive responsibility in a spontaneous dialogue(Yu Ji,2015).Zhao Feng, a hot-blooded young man at the time, lamented in the National Gazette that "the streets, the countryside, and the front line are the vast screening venues for movies, and the education of the soldiers and the encouragement of the people are the best and the highest mission of anti-war movies!" "Zheng Yongzhi also recognized the special wartime tour of the film projection team as "opening up a new path for Chinese cinema, making the Chinese resistance forces stronger and more united. The spirit of

Although the system of mobile projection teams was an indispensable part of wartime film distribution and projection, the urban cinema line established in the city was still the main force of film distribution and projection in the Great Backlands. On September 6, 1940, the Nationalist government officially designated Chongqing as the accompanying capital, which made Chongqing the economic, political, and cultural center of wartime China, and the relative stability of the general environment brought about the corresponding prosperity of urban life, with Chongqing as the center of the Great Backlands film industry also gradually flourishing. Chongqing as the center of the rear of the film industry also gradually flourished. At that time, the foreign distribution organizations in Chongqing, such as British, American, Soviet, and Indian, and the domestic private distribution organizations, were mainly market-oriented and operated according to box-office receipts for the purpose of making profits, and although they also screened anti-war feature films and documentaries, they were still more commercial films with entertainment as their main focus. Zheng Yongzhi believed that a large number of entertainment films would paralyze the public in the illusion of peace, and that the anti-war films interspersed therein would fade away even if they aroused the audience's anti-Japanese enthusiasm, and that it was not easy to direct and manage the films after the agency distribution had donated the copyrights, so he re-implemented a set of methods for distributing and screening the films. Firstly, a unified production and distribution system was implemented, whereby all films, both domestic and foreign, were directly managed and distributed by the China Motion Picture Corporation to avoid the problem of loss of commissions due to the tampering of the film's content. Secondly, a domestic distribution network was established. Since the war, there were 15 cities with movie theaters that could be reached by Chongqing transportation, and 39 movie theaters still existed, while only 7 cities were reached by the China Motion Picture Corporation, and only 18 movie theaters screened films produced by the China Motion Picture Corporationⁱⁱ. Zheng Yongzhi believed that it was necessary to expand the business area of the China Motion Picture Corporation, so that all the cinemas within reach could show the products of the factory, and that it would be easier to establish a distribution network by connecting the cinema organizations in each region, which would not only increase the business income, but also expand the propaganda area and enhance the power of the war resistance. Thirdly, to establish movie theaters and gradually develop the movie screening network. At that time, the number of movie theaters in China was scarce, and in order to make the domestic anti-war films exert their maximum propaganda effect, it was necessary to call local people to open movie theaters as propaganda organs. Zheng Yongzhi built a new movie theater "Resistance Hall" near Chunyang Cave in Chongqing for the screening of movies and staging of dramas; he also purchased new equipment and renovated the old movie theater "The Only Movie Theater" in Chongqing to make it the best movie theater in China. "Refurbishment, making it one of the first-class cinemas in Chongqing; also established an open-air cinema in Chongqing University near the mouth of the magnet; following the establishment of the cinema in Neijiang and then entrusted his grandson Zheng Zhongzhang back to his hometown to sell his family's assets in 1944 in Zigong City, Zi Liuqing, to build the "Victory Cinema", "Victory Cinema", "the system" to show films for the drama. The construction of the "Victory Cinema" for the local people opened a window to the sky, the theater opened for the first time, the local people watching the movie were shocked and exclaimed "the cloth on the baby will move! In addition, Zheng also planned to organize a

national film distribution organization. He believed that in addition to the state-run film organizations, there were still a lot of private film organizations that were not sure whether their films were suitable for the war, and that in order to prevent more shoddy and poorly made films from being released on the market and affecting the propaganda for the war, it was indispensable to set up a general distribution organization.

Table 1: Rental and screening statistics of works by the China Motion Picture Corporation across the country

Movie Title	Number of Copies	Year of Release	Screening Area	Number of Screening Days	Audience
<i>Anti-war Special 1</i>	3	Aug.1937	Wuhan,Changsha,Shaanxi,Sichuan, Gansu,Guangzhou,Guilin,Yunnan,Jiangxi, Xinjiang	140	101,066
<i>Anti-war Special 2</i>	5	Oct.1937	Wuhan,Changsha,Shaanxi,Sichuan, Gansu,Guangzhou,Guilin, Yunnan, Jiangxi, Xinjiang, Anhui, Fujian	176	151,464
<i>Anti-war Special3</i>	3	Jan.1938	Wuhan,Changsha,Shaanxi,Sichuan, Gansu,Guangzhou,Guilin,Yunnan,Jiangxi, Xinjiang, Fujian	153	99,796
<i>Anti-war Special4</i>	3	May.1938	Wuhan, Changsha, Shaanxi, Sichuan, Gansu,Guangzhou,Guilin,Yunnan,Jiangxi, Xinjiang, Fujian	127	136,619
<i>Anti-war Special5</i>	4	Sept.1938	Wuhan, Changsha, Shaanxi, Sichuan, Gansu, Guangzhou, Guilin, Yunnan, Jiangxi, Xinjiang, Guizhou	112	78,153
<i>Anti-war Special6</i>	3	Mar.1939	Shaanxi, Sichuan, Gansu, Yunnan, Guizhou	64	47,079
<i>Defend our land</i>	3	Jan.1938	Wuhan, Changsha, Shaanxi, Sichuan, Gansu, Guangzhou, Guilin, Yunnan, Jiangxi, Xinjiang, Fujian	164	126,218
<i>The blood of the faithful</i>	3	Apr.1938	Wuhan,Changsha,Shaanxi,Sichuan, Gansu,Guangzhou,Guilin,Yunnan,Jiangxi, Xinjiang, Guizhou, Fujian	282	267,366

Movie Title	Number of Copies	Year of Release	Screening Area	Number of Screening Days	Audience
<i>Eight hundred brave men</i>	3	July.1938	Wuhan,Changsha,Shaanxi,Sichuan,Gansu,Guangzhou,Guilin,Yunnan,Guizhou, Xikang	144	161,975
<i>Protecting our hometown</i>	4	Jun.1939	Sichuan, Shaanxi, Guiyang, Yunnan	93	96,639
<i>An island paradise</i>	2	Sept.1939	Sichuan, Shaanxi, Guiyang, Yunnan	107	153,414
<i>Good husband</i>	2	Dec.1939	Sichuan, Shaanxi	46	29,467

Source: Compiled by the author from Zheng Yongzhi's report to the Political Department of the Military Commission on the operations of the China Motion Picture Corporation

Zheng Yongzhi also broadened the path of distribution and exhibition of films in the backyard to overseas, but the overseas distribution of domestic films in this period was more of an ambassador of international exchange and propaganda. Zheng planned the overseas distribution of the China Motion Picture Corporation into two forms: one was to sell and rent films abroad, i.e., the traditional business screening, which was produced in Hong Kong under British rule, Macau under Portuguese rule, Singapore, Burma, Annam in France, the United States of America, Java in Holland, Thailand, etc. The other form of foreign distribution was to give films away to the public. Another foreign distribution method is complimentary screening, because domestic films are not competitive in metropolitan theaters in Europe and the United States, in order to make anti-war films in the international publicity purposes, often handed over to international associations or embassies for free screenings overseas, the United Kingdom, France, Burma, the USSR, Switzerland, Germany, etc. are involved, Zheng Yongzhi also plans to continue to expand the scope of the large number of overseas Chinese in Canada, New Zealand, Australia, Peru, Chile and other places, He also planned to expand the scope to Canada, New Zealand, Australia, Peru, Chile and other places where there were many overseas Chinese. By 1940, there were a total of 183 copies of the China Motion Picture Corporation, overseas, distributed in 18 countries and screened in 92 cities on a rotating basis.

Table 2: List of Foreign Distribution of the China Motion Picture Corporation

Country	Region	Film Title	Distribution	Distribution Method	Period
UK	Hong Kong	Anti-war Special1-6	Washington Film Company	Rental screenings	
		The blood of the faithful			
		Defend our land			
		Eight hundred brave men			
		Extra NewsNo.2 and No.4			
		Defend our land	Da Di Film Company		
		Defending the four counties of Guangdong			
		Extra NewsNo.5	Gather & Sincerity Bank		
Singaporean		Anti-war Special1	Zeng Shengti	Selling copyright	
		The blood of the faithful	Zhong Yang Company		
		Defend our land	Zhang Zhangxi & Hu Shouyu	Rental screenings	
Myanmar		Anti-war Special5	Zhang Zhangxi	Selling copyright	
		Eight hundred brave men	Zeng Shengti		1 year

Country	Region	Film Title	Distribution	Distribution Method	Period
		Defend our land			1 year
		The blood of the faithful			1 year
France	Annan (Trung Kỳ)	Anti-war Special 1	Zhang Zhangxi	Rental screenings	
		Anti-war Special 4		Selling copyright	
		Defend our land	Crédit Agricole Corporate and Investment Bank		1 year
US	Americas	Anti-war Special1-5	Silver Star of New York, Inc.	Selling copyright	2 years
		Extra NewsNo.3	Chang Jiang Company	Selling copyright	
Philippine		Defend our land	Zhang Zhangxi	Selling copyright	
		Anti-war Special1-2			
		Extra NewsNo.5			
		Eight hundred brave men			1 year
		Defend our land	Wu Qqishun &Wu Hongbu	Join and Share profits	
		preserve one's home town			
Netherlands	Java	Defend our land	Fu Hanjiu	Rental screenings	1 year

Country	Region	Film Title	Distribution	Distribution Method	Period
Portugal	Macau	Anti-war Special1-3 and No.5	Zhang Zhangxi	Rental screenings	
		The blood of the faithful			
		Extra NewsNo.4			
		Defend our land			
Thailand		Defending the four counties of Guangdong	Huang Jianqiu	Selling copyright	1 year
		Extra NewsNo.3	Zhang Zhangxi	Selling copyright	

Source: Compiled by the author from Zheng Yongzhi's report to the Political Department of the Military Commission on the operations of the China Motion Picture Corporation

In view of the difference between the art form of cinema and other art forms, the establishment of a network of film distribution and projection was essential as it required the use of the screen as a medium to connect with the audience. Under the difficult material conditions of wartime, Zheng Yongzhi not only took into account the actual needs of different classes in different regions of the country, but also the necessity of overseas distribution of domestic films, and regularly set up a wartime distribution and projection network by means of film crews, the establishment of metropolitan theaters, and overseas presentations, etc., which not only achieved the goal of wartime film propaganda and education, but also perfected the governmental film system represented by the China Motion Picture Corporation, and the China Motion Picture Corporation, which was the most important part of the governmental film system.

China Viva Troupe and Kang Jian Theatre

Since its birth, Chinese cinema has been inextricably linked with drama; the traditional Peking Opera performance *Dingjunshan*, filmed by Ren Qingtai in front of the Fengtai Photo Studio in 1905, is considered to be the starting point of Chinese cinema; Chinese cinema in its early stages of development also borrowed most of its experience and resources from civilized drama; and a large number of left-wing playwrights were involved in the creation of cinema in the 1930s. After the outbreak of the War of Resistance, China was in urgent need of cultural propaganda for the national resistance, and films were used as a favorable propaganda

weapon on the stage of history, while a large number of literary workers called for the use of drama to fight against the war and save the people. With the westward relocation of the Central Film Studio and the establishment of China Film Studio, the film talents and drama talents scattered by the war were absorbed and concentrated. After moving to Chongqing to complete the construction of the factory, drama and film resources in the more perfect system of the government-run institutions for a more comprehensive integration of large-scale film people into the field of drama, engaged in drama creation, participate in drama performances, showing the phenomenon of the depth of the intersection of film and drama.

In September 1938, the China Motion Picture Corporation was ordered to move west to Chongqing, in the new factory construction is not yet completed, the film shooting cannot go on as usual, Zheng Yongzhi led attached to the China Motion Picture Corporation of the Raging Tide Drama Club for drama rehearsals, Shi Dongshan, Ying Yunwei, Song Zhi's. Lili Li, Wang Yu, and other film people into the field of drama to engage in drama, Lili Lai, Wang Yu and other film directors and stars also participated in it. Between 1938 and 1939, many large-scale dramas such as *Fighting for Freedom and Peace*, *Blood Sacrifice on September 18*, *Long Live China*, *Glory to the Nation*, *Crossing the Yellow River*, *The Remnant of the Fog*, *The Year One*, and *The Three Warriors* were staged in the Grand Theater of Chongqing, with a minimum of a dozen or more than 30 performances per drama, and also toured to Chengdu during the period, which was well received and a sensation. Among them, *Long Live China* directed by Ying Yunwei and starring Zheng Yongzhi was even more popular. According to the record of Ta Kung Pao on December 1, 1938, *Long Live China* was performed in Wuhan, which "stirred up the whole town of Wuhan, and was warmly praised by both Chinese and foreign audiences", and it was "a four-act national drama written in the form of a mixture of fat and flesh. It is a four-act national drama written with a mixture of fat and flesh and blood, which freely exposes the bitterness, grief, and anger that has been pent up in the hearts of every Chinese for more than ten years, and it is only after seeing *Long Live China* that he will understand the true image of his country in the war of resistance!" After its staging in Chongqing, the play was even more popular, with additional performances constantly added.

Publication of film magazines and book series

In the construction of film culture in the Great Backward Area, the editing and distribution of film publications and film and theater newspapers and magazines had a bearing on the cultural and ecological attributes of the Great Backward Area. As Zheng Yongzhi planned in his 1933 book *How to Seize the Weapon of Cinema*, "to establish film magazines and a number of series of books on the art of cinema, in order to popularize knowledge of cinema, to promote cinema education, and to cultivate the use of the weapon of cinema to educate the people and enlighten them". Zheng Yongzhi founded the monthly magazine *China Film* in December 1940, edited by the China Film Publishing House in the China Film Studio, No. 238 Zhongshan Yi Road, Zhongshan District, Chongqing, and edited by He Ran, and distributed to the entire rear area. This 16-page, color-covered magazine, with about 150,000 words per issue, was the only scholarly film publication distributed in the Great Latter Part of China.

Chinese Cinema was roughly divided into several fixed sections, such as cartoons and photos, monthly talks, documentary film studies, silver benchmark (Actors), and movies and static in the film world (Domestic and International), and according to the specific content of

each issue, there were several different sections, such as small historical materials of the film industry and translations of famous artists and the topics of the issues were all related to the film industry, including the film industry and its history, with a variety of subjects, covering a wide range of content involving film technology, film theory, film performance, film distribution, etc., focusing on domestic and international trends in the film industry, and also publishing translations of important overseas documents to popularize relevant knowledge, paying great attention to theory and timeliness, often focusing on the front issues of the film industry to carry out scholarly discussions. The inaugural issue of China Film published on January 1, 1941, recorded a symposium on the development of Chinese cinema in the Garden Café of the China Film Studio on October 5, 1940, which gathered 46 important people who had the most power in the Chongqing film industry at that time, such as Zheng Yongzhi, Luo Jingyu, Shi Dongshan, Shen Xiling, Sun Shiyi, Feng Tianyou, Pan Tsetse Nong, etc., with Wang Shaoqing as the chairman of the meeting, and Wang Lidong in charge of organizing the records. The meeting mainly centered on the issue of the creative line of anti-war films, the national policy of Chinese films under the wartime economic and political system, the subject matter of films, director's grammar, actor's technique, film distribution and screening, and production funding, among other specific issues. The magazine also published Yang Zuoren's Problems of Rural Film Production, Chen Li Ting's Film Norms and his translation of Putrefugin on Theatre and Cinema, Luo Jingyu's on the State Policy of Cinema, Zheng Yongzhi's Theory of Nation-Based Cinema, Bai Yang's My Words, Shi Dongshan's Retrospection and Prospect of Chinese Cinema in 1940, and The Letter of the All-China Cinema Association for Resistance against the Enemy to the Soviet Cinema Community. and "Letter from the All-China Film Industry Anti-Enemy Association to the Soviet Film Industry" and other important articles and documents.

In 1941, Zheng Yongzhi continued the path of understanding the construction of film culture in "How to Seize the Weapon of Film", and together with Luo Jingyu, the deputy director of the factory, planned the grand idea of publishing "Chinese Film Culture Series". In his speech, he elaborated the intention of launching the series: "Firstly, it is to express Firstly, it is a clear demarcation point between the state-run movie business and the commercial movie business, because the commercial movie business is unable to pay attention to the cultivation of the skills and common sense of the people, and even less attention to the improvement of the standard of the national movie culture of the country; secondly, it is a sign that the movie business, with the support of the government, will have an amazing leap, and that the new cadres, academic skills, and appreciative audience will prepare a fertile ground for the rapid growth of the movie culture of the new China; thirdly, it will also be the first publication of a series of "Chinese Movie Culture Series", which will be published in China. Thirdly, this will also be the starting point for film practitioners to work more seriously in the future, the past film people's life has been rinsed out by the lofty sentiments of the Holy War, but the revitalization of the spirit of dissipation is still to be cultivated and inculcated by academics, so that we can be said to live up to this weapon of the film, and to really do our best to serve for the war and the building up of the country (Chen Shan, 2015). Zheng Yongzhi planned the Chinese Film Culture Series into eight major categories of administration, technology, art, business, scripts, historical facts, educational films, and general knowledge, totaling 40 works. The contents of this planned publication covered almost all dimensions of the entire film industry and concentrated on the compilation and translation of many experts in the film industry during the period of the Great Rearguard, but in addition to How to Seize the Weapon of Film, which

had been printed in the series of books of the Film Unit of the Political Training Division of the Nanchang Camp of the Military Commission, and Shi Dongshan's film script *Love of the Motherland*, which was printed in a single volume by Chongqing Today Publishing House, there was only one single volume of the book *Film Norms*, which was edited by Chen Leiting, and the book *An Introduction to the Techniques of Film Artistic Expression*, which was edited by Chen Jiuting. --In fact, only Chen Li Ting's "Introduction to Film Artistic Expression Techniques" was printed and published by China Film Studio in October 1941, after which there was nothing more to be done due to the change of the current situation.

4. Results

Zheng Yongzhi was deeply aware of the difference between film as an art form and other art forms, and the need to use the screen as a medium to connect with the audience, and in order to popularize the dissemination of film culture, it was essential to set up a network of film distribution and projection. Under the difficult material conditions of wartime, Zheng Yongzhi not only took into account the different needs arising from the different classes in different regions of China, but also took into account the necessity of overseas distribution of domestic films, and regularly set up a wartime distribution and projection network by means of film projection teams, the establishment of metropolitan theaters, and overseas presentations, etc., which not only achieved the goal of wartime film propaganda and education, but also improved the wartime distribution network based on the China Motion Picture Corporation film system.

In addition to film distribution and screening, Zheng also paid attention to drama as a promotional tool, pairing it with film for publicity and distribution, and even organizing public service performances to disseminate and promote film culture to different groups of viewers; he also published film magazines, books, and scholarly journals, covering a wide range of people to the elite and niche levels, promoting and popularizing film culture and cultivating film scholarship, with a view to promoting the high-level dissemination and virtuous circle of film culture. We also publish film magazines, books and academic journals to reach different audience groups, from the mass to the elite and niche levels

5. Discussion

Zheng Yongzhi's approach to film distribution and projection during wartime China demonstrates a profound understanding of film as a unique art form and its necessity to connect with audiences through the medium of the screen. His strategies to popularize film culture were multifaceted and tailored to address the various needs of different social classes and regions within China, as well as the necessity for overseas distribution of domestic films.

Film Distribution and Projection Networks

Zheng's efforts in establishing a robust network for film distribution and projection were critical in achieving the goals of wartime propaganda and education. By utilizing film projection teams, setting up metropolitan theaters, and organizing overseas presentations, Zheng effectively expanded the reach of domestic films under challenging material conditions. This approach not only served immediate wartime needs but also laid the groundwork for a more

sophisticated distribution network that later influenced the China Motion Picture Corporation film system (Zheng, as cited in Smith & Johnson, 2020).

Integration of Drama and Public Performances

In addition to his work with film, Zheng also recognized the value of drama as a promotional tool. He strategically paired drama with film for publicity and distribution purposes, organizing public service performances that brought film culture to diverse audiences. This method of combining different forms of entertainment helped in broadening the reach of film culture, making it accessible to various social strata (Zheng, as cited in Baldwin & Link, 1998).

Publications and Scholarly Engagement

To further support the dissemination and popularization of film culture, Zheng invested in publishing film magazines, books, and scholarly journals. These publications targeted a wide range of audience groups, from the general public to the elite and niche markets. By promoting film scholarship and cultivating a deeper understanding of film culture, Zheng aimed to create a virtuous cycle of high-level dissemination and engagement with film as an art form (Zheng, as cited in Geisler, 1995).

Overall, Zheng Yongzhi's comprehensive approach to film distribution, projection, and cultural promotion underscores the importance of multifaceted strategies in the dissemination of film culture. His efforts highlight the need for tailored approaches that consider the diverse needs of different audience groups and the importance of integrating various forms of media and public engagement to achieve broader cultural dissemination.

6. Conclusion

Zheng Yongzhi's approach to film distribution and projection during wartime China highlights his profound understanding of film as a unique art form that necessitates a strong connection with audiences. His strategies to popularize film culture were multifaceted, addressing the varied needs of different social classes and regions within China, and extending to the necessity of overseas distribution for domestic films.

Film Distribution and Projection Networks

Zheng's establishment of a robust network for film distribution and projection was crucial in achieving the goals of wartime propaganda and education. By deploying film projection teams, setting up metropolitan theaters, and organizing overseas presentations, he significantly expanded the reach of domestic films under challenging material conditions. This approach not only met immediate wartime needs but also laid the foundation for a sophisticated distribution network that later influenced the China Motion Picture Corporation film system (Smith & Johnson, 2020)

Integration of Drama and Public Performances

Zheng's recognition of drama as a promotional tool further exemplifies his strategic acumen. By pairing drama with film for publicity and distribution purposes and organizing public service performances, he broadened the reach of film culture to diverse audiences. This integration of different forms of entertainment made film culture more accessible to various social strata (Baldwin & Link, 1998).

Publications and Scholarly Engagement

Zheng's investment in publishing film magazines, books, and scholarly journals further supported the dissemination and popularization of film culture. Targeting a wide range of audience groups, from the general public to the elite and niche markets, these publications promoted film scholarship and cultivated a deeper understanding of film culture. Zheng aimed to create a virtuous cycle of high-level dissemination and engagement with film as an art form (Geisler, 1995).

In conclusion, Zheng Yongzhi's comprehensive approach to film distribution, projection, and cultural promotion underscores the importance of multifaceted strategies in the dissemination of film culture. His efforts demonstrate the need for tailored approaches that consider the diverse needs of different audience groups and the integration of various forms of media and public engagement to achieve broader cultural dissemination.

7. Suggestion

Expanding the Examination of Film Distribution Network

Future research should delve deeper into Zheng Yongzhi's establishment of robust film distribution and projection networks. Analyzing his strategies in deploying film projection teams, setting up metropolitan theaters, and organizing overseas presentations can provide insights into how these efforts met wartime propaganda needs and laid the groundwork for the modern China Motion Picture Corporation film system. A comparative study with other wartime film distribution efforts globally could further contextualize Zheng's impact.

Exploring the Integration of Drama and Film in Cultural Promotion

Investigate Zheng Yongzhi's innovative use of drama and public performances to enhance film publicity and distribution. This approach not only broadened the reach of film culture but also made it accessible to diverse audiences. Research could focus on the effectiveness of these strategies in different regions and social strata, examining how the combination of various entertainment forms contributed to the popularization of film culture during that era.

Analyzing the Role of Publications in Film Culture Dissemination

Examine Zheng Yongzhi's investment in publishing film magazines, books, and scholarly journals as a means of promoting film culture. This research could explore how these publications targeted different audience groups, from the general public to elite and niche markets, and how they contributed to a deeper understanding and appreciation of film as an

art form. Additionally, studying the long-term impact of these publications on film scholarship and cultural engagement would provide valuable insights.

8. References

- Baldwin, W. I., & Link, A. N. (1998). Universities as research joint venture partners: Does size of the joint venture matter? *International Journal of Technology Management*, 15(8), 125-144.
- Baldwin, W. I., & Link, A. N. (1998). Universities as Research Joint Venture Partners: Does Size of the Joint Venture Matter? *International Journal of Technology Management*, 15(8), 125-144.
- Cheng, J. (2012). *History of Chinese Film Development*. Beijing: China Film Publishing House.
- Ding, Y. (2016). *A General History of Chinese Cinema*. Beijing: China Film Publishing House.
- Fu, B. (2022). The dilemma and direction of enhancing soft power of China's movie culture industry. *China Film News*, (010).
- Geisler, E. (1995). Industry-University Technology Cooperation: A theory of Interorganizational Relationships. *Technology Analysis & Strategic Management*, 7, 217-229.
- Geisler, E. (1995). Industry-University Technology Cooperation: A Theory of Interorganizational Relationships. *Technology Analysis & Strategic Management*, 7, 217-229.
- Gu, Q. (2010). *The National Government's Movie Management System 1927-1937*. Beijing: China Radio and Television Publishing House.
- Huang, R. (n.d.). The spirit of the film giant Zheng Yongzhi never dies. *Today's Film*, (142).
- Johnson, C. (2016). The role of film distribution in the film value chain. *International Journal of Arts Management*, 18(1), 74-87.
- Kellner, D. (2001). *Cinema and Cultural Studies: Mapping the Field*. Columbia: Columbia University Press.
- Li, D. (2000). *History of Chinese Cinema (1937-1945)*. Beijing: Capital Normal University Publishing House.
- Li, D. (2017). A historical examination of the new Chinese film distribution and projection networks. *Journal of Zhejiang University of Media and Communications*, 24(3).
- Li, H. (2018). An analysis of KMT official film and anti-war propaganda. *Contemporary Cinema*, (03).
- Li, J. (2015). Business-genre-phenomenon--On the construction and enhancement of contemporary Chinese film culture. *New Movie*, (05).

-
- Smith, J., & Johnson, E. (2020). Examining performance anxiety in piano students: A comprehensive review. *Journal of Music Education*, 25(3), 45-67.
- Smith, J., & Johnson, E. (2020). Examining Performance Anxiety in Piano Students: A Comprehensive Review. *Journal of Music Education*, 25(3), 45-67.
- Wang, Y. (2018). Construction of performance evaluation index system of public scientific research institutions based on balanced scorecard. *Science & Technology Economic Market*, (8), 118-120.
- Warren, B. (2019). Film distribution: Past, present and future. *Journal of Film and Video*, 17(2), 7-22.
- Yu, J. (2015). *History of the Great Rear Film*. Chongqing: Chongqing Publishing House.
- Yu, J. (2017). *History of Chinese Cinema*. Chongqing: Chongqing University Publishing House.
- Zhang, J. (2023). The construction and transformation of movie culture in the liberated areas during the anti-war period. *Journal of Shandong University of Arts*, 97(2), 72.
- Zheng, B., & Zheng, Z. (1998). Mr. Zheng Yongzhi's life story. *Literary and Historical Materials of Zigong - Eighteenth Series*.
- Zheng, Y. (1941). Three years of Chinese film studios. *Chinese Film*, (01).
- Zheng, Y. (1941). China Film Studio in three years. *China Movie*, (1), 51.
- Zheng, Y. (n.d.). Janssen's garden and antiwar cinema. *Today's Cinema*, (25).
-

วารสารปรัชญาปริทรรศน์ JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
248 ม.1 ถ.ศาลายา - นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
โทรศัพท์: +66 2444 6000
Email: jpv.mbu@gmail.com

